

Ana Oancea
Alu

476 + CD

109491

* 16 08 2006

INC DT

INSTITUTUL NATIONAL DE CERCETARE-
DEZVOLTARE IN TURISM

BUCUREȘTI, Str. Apolodor nr. 17, sector 5
Tel. 021-316.25.35; Tel./fax: 021-316.25.65
e-mail: incdt@incdt.ro; www.incdt.ro

MINISTERUL MEDIULUI ȘI
Direcția Generală Evaluare
INTRARE NR 74722
IEȘIRE
ZIUA 16 LUNA 08

Către Ministerul Mediului și Gospodării Apelor

Subsemnata Maiorescu Georgeta, cercetător științific II în cadrul INC DT București, vă transmit spre analiză studiul „Model de dezvoltare turistică a zonei miniere Zlatna – Bucium – Roșia Montană – Baia de Arieș în perspectiva dezvoltării durabile ca alternativă a activității monoindustriale extractive în declin”, în susținerea ideii dezvoltării turismului ca principală alternativă la implementarea proiectului minier de la Roșia Montană.

Studiul a fost realizat prin programul CERES 2004, fiind finanțat de Ministerul Educației și Cercetării și a fost finalizat în anul 2006 având ca parteneri cele 7 primării din zona posibil a fi afectată de exploatarea minieră, care au participat și la cofinanțarea proiectului.

Turismul este un domeniu ce ar putea relansa zona din punct de vedere socio-economic, dar și cultural, susținut fiind de un potențial natural și antropoc de excepție. Dezvoltarea infrastructurii și a utilităților, dar și conștientizarea populației locale asupra beneficiilor și posibilităților privind creșterea nivelului de trai pe baza încasărilor din turism constituie puncte cheie în stimularea acestei activități.

În speranța că veți analiza cu obiectivitate și bunăvoință propunerile din studiu, vă mulțumesc anticipat pentru amabilitate.

Director de proiect
Georgeta Maiorescu

204

CS

Model de dezvoltare
functivă a zonei

Hatna - Bucium - RM - bala de Arges

autor: INCST,

205

To,

Ministry of Environment and Water Management

The undersigned Maiorescu Georgeta, scientific researcher, degree II, within the INCDT Bucharest, I submit you for analysis the study "Tourist development model of the mining area Zlatna – Bucium – Rosia Montana – Baia de Aries in the perspective of durable development as an alternative to the mono-industrial mining activity which is on decline" in order to sustain the idea of tourism development as the main alternative to the mining project implementation from Rosia Montana.

The study was carried out within the CERES 2004 program, being financed by the Ministry of Education and Research and was finalized in 2006, having as partners the 7 town halls from the area, possible to be affected by the mining operation, which participated also at the study coo financing.

The tourism is a domain which might develop the area from social and economic point of view, being supported by an excellent natural and antropic potential. The infrastructure development, but also the local population awareness regarding the benefits and possibilities for the living standard increase on the basis of tourism incomes, constitutes key points for the stimulation of this activity.

Hoping that you will analyze objectively and with good will the proposals from study, I thank you in advance for your kindness.

Project Manager
Georgeta Maiorescu

CD

**"Model of tourist development of the area
Zlatna – Bucium – Rosia Montana – Baia de Aries"**

Author: INCDT

RĂSPUNS REFERITOR LA CONTESTAȚIA

Centrul istoric Roșia Montană

Plan de management al patrimoniului cultural

de

S.C. OPUS - ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L.

(București, 12 august 2006)

În legătură cu documentul redactat de către S.C. OPUS - Atelier de Arhitectură S.R.L sunt necesare o serie de precizări.

Conform îndrumarului de definire a domeniului evaluării impactului asupra mediului transmis cu adresa nr. 8070/24.05.2005 („Îndrumarul”) emisă de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA) către S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC), se solicita titularului de proiect prezentarea unui Plan de Management pentru Monumentele Istorice și Zonele Protejate din Roșia Montană, ca anexă a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană.

Ținând cont de aceste cerințe, titularul de proiect a contractat această lucrare cu Muzeul Național de Istorie a României (MNIR), instituție desemnată drept coordonator al tuturor cercetărilor și studiilor de patrimoniu legate de proiectul Roșia Montană, conform prevederilor OMCC nr. 2504/07.03.2001.

Prin contractul de prestări servicii, încheiat între MNIR și RMGC, MNIR, în calitate de consultant de specialitate, reprezentat prin dr. Paul Damian, director adjunct științific, se angaja ”să pregătească o documentație de specialitate în vederea includerii în cuprinsul Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană, secțiunea Patrimoniu Cultural.” Această documentație de specialitate trebuia întocmită „în conformitate cu standardele românești, europene și internaționale în vigoare pentru studiile de evaluare a impactului asupra mediului.”

La rândul său, MNIR a subcontractat S.C. OPUS – Atelier de Arhitectură S.R.L. pentru a realiza „o documentație cu referire exclusivă la zona de studiu a Centrului Istoric Roșia Montană”, practic doar o parte din documentul general solicitat de MMGA prin adresa referitoare la stabilirea îndrumarului de definire a domeniului evaluării. În acest context, OPUS a redactat documentul intitulat “Centru Istoric Roșia Montană – Plan de management al patrimoniului cultural. Redactarea I. Document pentru consultarea părților”.

Ținem să precizăm că redactarea finală a „Planului de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană” a luat în considerare normele editoriale și instrucțiunile enunțate de echipa de elaboratori atestați EIM coordonată de d-na Marilena Pătrășcu, expert evaluator principal, în scopul de a răspunde cerințelor legale enunțate prin Îndrumar.

Menționăm faptul că evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul exploatării miniere Roșia Montană a fost realizată de către “persoane fizice și juridice independente de titularul [...] proiectului” și “atestare de autoritatea competentă pentru protecția mediului”¹. “Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului [...] proiectului”, iar răspunderea pentru corectitudinea evaluării impactului asupra mediului revine autorilor acesteia².

Lista persoanelor fizice și juridice atestate care au participat la realizarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a fost prezentată în capitolele 1 (*Introducere*) și 9 (*Rezumat fără caracter tehnic*). În continuarea listei persoanelor fizice și juridice atestate, care au contribuit la realizarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a fost inclusă, ca dovadă a recunoașterii efortului depus și o listă de persoane fizice și juridice neatestare care au asistat elaboratorii atestați. Responsabilitatea pentru realizarea evaluării impactului de mediu și a corectitudinii interpretării informațiilor prezentate în raport revine însă **doar** “persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență” și “persoanelor juridice atestate”³, care au participat la executarea evaluării impactului asupra mediului în baza contractului încheiat cu titularul proiectului și nicidecum consultanților asistenți. **Prin urmare, decizia privind selectarea și utilizarea informațiilor furnizate de către consultanții asistenți, revine de asemenea, experților atestați.**

Semnarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (sau a “părților” acestuia) de către experții atestați nu este o cerință legală⁴.

¹ În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265 din 29 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 586 din 6 iulie 2006, art. 21, lit. (a).

² Idem 2, art. 21, lit. (d)

³ Conform art. 5 din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97 din 18 mai 2004 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004.

⁴ Prevederea privind angajarea, “sub semnătura” **expertului coordonator**, a răspunderii pentru “calitatea studiilor și rapoartelor întocmite”, stipulată în art. 5 (2) din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 978 din 2 decembrie 2003 (publicat în Monitorul Oficial nr. 3 din 5 ianuarie 2004) **a fost eliminată** prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97

În cele ce urmează este prezentată o comparație între forma planului de management publicat de către S.C. OPUS Atelier de Arhitectură S.R.L. pe site-ul www.simpara.ro și ceea ce a fost publicat în Raportul la Studiul de Impact asupra Mediului, respectiv în vol. 33 – Plan M, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană. Această analiză comparativă identifică 26 de diferențe care există între planului de management publicat de către S.C. OPUS Atelier de Arhitectură S.R.L. pe site-ul www.simpara.ro și planul de management cuprins în documentația finală depusă în luna mai 2006 la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

MODIFICAREA 1: schimbarea titlului documentului

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<u>„Centrul Istoric Roșia Montană Plan de management al patrimoniului cultural Redactarea I. Document pentru consultarea părților”</u>	„Partea a II-a Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană”

Observații:

- Studiul realizat de OPUS în baza subcontractului încheiat cu MNIR, parte a contractului MNIR – RMGC, se referea doar la o anumită parte a documentației (plan de management), respectiv – contractorul OPUS va realiza întreaga documentație [...] cu referire exclusivă la zona de studiu Centru Istoric Roșia Montană, așa cum este indicată în Anexa E – Hărți și planuri, parte a prezentului subcontract. Dar în conformitate cu termenii de referință emiși de către MMGA prin adresa nr. 8070 din 24.05.2005 („Indrumarul”), cerințele legale cu privire la raportul SIM erau foarte clare și specifice. În acest document este descrisă inclusiv structura conținutului obligatoriu pentru Planul de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, prin urmare un document mult mai amplu în care OPUS avea doar o parte din contribuție. În conformitate cu termenii contractuali OPUS a fost pe deplin avizat și în cunoștință de cauză asupra formatului cerut de MMGA.
- La redactarea finală a documentației pentru Raportul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, editorul general (Marilena Pătrașcu, elaborator atestat EIM) și consilierii juridici contractați de către RMGC au insistat asupra obligativității ca raportul să se conformeze deplin cerințelor enunțate de MMGA, inclusiv detalii precum titlul documentului, cuprinsul acestuia (așa cum erau clar indicate în termenii de referință). Acest fapt, a fost comunicat verbal în întâlnirile de lucru avute cu OPUS. Modificările operate au ținut cont de opinia elaboratorului atestat EIM.
- Trebuie luat în considerare și faptul că documentul (planul de management) – ținând cont de numărul mare de părți interesate, care au conform legii un rol în ceea ce privește managementul (gestionarea) patrimoniului cultural din Roșia Montană – este doar o propunere sau o redactare preliminară, care în mod necesar trebuie să fie subiectul unor modificări și completări ulterioare în urma procesului de consultare publică și a celui de avizare. Acest fapt este foarte clar enunțat în cadrul documentului depus la MMGA în mai 2006 (vezi nota introductivă și p. 9, 64-65, 92, 98).

MODIFICAREA 2: modificări în cuprins

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat sunt marcate de OPUS ca fiind	Documentul a fost redactat în conformitate cu cerințele Indrumarului, în baza recomandărilor

din 18 mai 2004 (pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004).

<p>modificate următoarele titluri de secțiuni/subcapitole:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>„Semnificația patrimoniului cultural al Roșiei Montane p. 7</u> - <u>Scurt istoric p. 11</u> - <u>Patrimoniul industrial (tehnic și minier) p. 18</u> - <u>Peisajul cultural p. 19</u> - <u>Valori naturale p. 25</u> - <u>Valori culturale p. 25</u> - <u>Relansarea mineritului la scară mare p. 32</u> - <u>Obiectiv 13 Protejarea cadrului vizual și a contextului istoric al sitului</u> - <u>Obiectiv 14 Stabilirea și adoptarea de măsuri de conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural</u> - <u>Obiectiv 16 Conservarea caracterului peisajului istoric al sitului, cu evidențierea și punerea în valoare a componentelor patrimoniului industrial „</u> 	<p>făcute de editorul general și consultanții juridici, având în vedere că Documentul Opus nu respecta, din punct de vedere al structurii și conținutului, cerințele obligatorii ale Indrumarului.</p> <p>Toate aspectele marcate cu roșu în documentul OPUS sunt cuprinse în raportul SIM înaintat MMGA. A se vedea în continuare detaliile specifice și comentariile aferente.</p>
---	--

Observații:

- Vezi mai sus observațiile pentru modificarea numărul 1

MODIFICAREA 3: Subtitlul: Semnificația patrimoniului cultural al Roșiei Montane, aspect 1, nota de subsol nr. 3

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat sunt marcate de OPUS ca fiind modificate următoarele secțiuni/subcapitole/texte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Subtitlul „Semnificația patrimoniului cultural al Roșiei Montane p. 8”</u> - Propoziția a doua de la aspectul 1 era <u>„Pentru perioada romană este semnificativ peisajul subteran, mărturia unui efort concertat al administrației romane pentru extragerea aurului: în aproximativ 50 de ani a fost dezvoltat unul dintre cele mai vaste complexe miniere de epocă romană.”</u> - Nota de subsol 3 spunea <u>„Vezi <i>infra</i>. nota 6. Situl arheologic minier Roșia Montană este asemuit de autoarea cercetărilor cu situri miniere romane excepționale, înscrise în Lista Patrimoniului Mondial (de exemplu <i>Las Medulas</i>): [...] „centru minier important al lumii romane, comparabil cu alte situri miniere sau metalurgice din Peninsula Iberică (Linares, Riotinto, Sao Domingos, Aljustrel, Tres Minas etc. pentru care se cunosc tehnici de exploatare minieră subterane antice similare sau <i>Las Medulas</i>, cunoscut pentru o altă tehnologie minieră antică, pentru exploatarea de suprafață”, cf. Béatrice Cauuet, <i>Sinteză asupra</i></u> 	<p>Au fost făcute trei modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Subtitlul a fost eliminat fiind integrat unui subtitlu mai general cerut prin termenii de referință și anume „Necesitatea și scopul planului de management (p. 9) ”, - A doua propoziție de la aspectul 1 a fost modificată după cum urmează: „Pentru perioada romană sunt importante o serie de vestigii arheologice de la suprafață și din subteran, mărturia unui efort concertat al administrației romane pentru extragerea aurului: pe parcursul sec. II – III p. Chr. a fost dezvoltat <i>unul dintre cele mai ample complexe miniere de epocă romană.</i>” - Nota 3 a fost editată după cum urmează: „Vezi <i>infra</i> n. 6. Situl arheologic minier Roșia Montană este comparat de Beatrice Cauuet, autoarea cercetărilor de arheologie minieră, cu alte situri similare de epocă romană: [...] „centru minier important al lumii romane, comparabil cu alte situri miniere sau metalurgice din Peninsula Iberică (Linares, Riotinto, Sao Domingos, Aljustrel, Tres Minas etc. pentru care se cunosc tehnici de exploatare minieră subterane antice similare sau <i>Las Medulas</i>, cunoscut pentru o altă tehnologie minieră antică pentru exploatarea de suprafață”, [...], <i>Sinteză asupra cercetărilor de arheologie miniera la</i>

<p><u>cercetărilor de arheologie minieră la Roșia Montană (1999-2006), în Studiu de Impact asupra Mediului - Proiectul Roșia Montană, 2006”</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prima propoziție a aspectului 2: “Acest tip de exploatare a marcat profund peisajul natural al zonei, iar lacurile artificiale (tăurile) au devenit repere pentru acest peisaj industrial în care erau nelipsite șteampurile, gurile de mină, haldele de steril și munții erodați de acțiunea umană” 	<p><i>Roșia Montana (1999-2006), în Raport de Evaluare a Impactului asupra Mediului - Proiectul Roșia Montană, 2006. Se cuvine însă menționat faptul că integritatea sitului antic minier a fost afectată în mod major prin deschiderea carierelor din masivul Cetate (1970) și masivul Cârnic (mijlocul anilor '90, în prezent activitățile de extracție fiind stopate) de către Statul Român, fără efectuarea în prealabil a unor cercetări arheologice cu caracter preventiv.”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - În versiunea finală, prima propoziție de la aspectul 2 a fost editată astfel: “2. Mineritul tradițional în subteran, practicat în epocile istorice amintite, precum și activitățile de prelucrare conexe au marcat profund peisajul natural al zonei, iar lacurile artificiale (tăurile) construite în a doua jumătate a sec. XVIII au devenit repere pentru acest peisaj industrial în care până în anii '50 ai secolului trecut erau nelipsite șteampurile, gurile de mină, haldele de steril și munții erodați de acțiunea umană”.
--	---

Observații:

- Subtitlul a fost eliminat pentru conformarea cu termenii de referință.
- Cea de-a doua propoziție a fost modificată în baza faptului că nu există până în prezent nici o dovadă istorică sau sursă scrisă care să ateste faptul că romanii au exploatat acest sit doar 50 de ani. Specialiștii dezbate încă în jurul acestei probleme și de aceea a fost adoptată în forma finală o formulare mai precisă, bazată pe opinia unor specialiști arheologi implicați direct din anul 2001 și până în prezent în cercetarea și studierea patrimoniului arheologic de la Roșia Montană, precum dr. Lucia Marinescu, dr. Paul Damian, Mihaela Simion și desigur, pentru domeniul particular al arheologiei miniere, dr. Beatrice Cauuet. Trebuie remarcat că aceasta este o problemă de competență unor istorici, iar OPUS nu are competență în chestiuni de ordin arheologic sau istoric, fiind arhitecți, la care trebuie adăugat faptul că situl de la Roșia Montană este încă în curs de cercetare din punct de vedere arheologic și istoric.
- Unul dintre cele mai importante aspecte privind situl în perioada romană nu este “peisajul subteran” (opinia OPUS), ci “o serie de vestigii”. Din nou în acest caz este vorba de competență în anumite domenii de expertiză, iar în acest caz s-a considerat că opinia echipei de cercetare arheologică prevalează pe cea a doi arhitecți, care - după informațiile deținute de către echipa de cercetare arheologică de suprafață și de subteran - nu au vizitat niciodată rețelele miniere subterane din Roșia Montană. Echipa OPUS a avut la dispoziție textul redactat de către Beatrice Cauuet ca o sinteză preliminară asupra rețelelor miniere subterane de la Roșia Montană, unde această specialistă își expune opiniile despre vestigii și urme de exploatare și nu despre un peisaj subteran.
- Prima propoziție de la aspectul 2 a fost completată prin inserarea observației că șteampurile și alte elemente de infrastructură asociate mineritului tradițional au existat până în anii '50, când au fost distruse de autoritățile comuniste.

MODIFICAREA 4:

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 11):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Configurația generală a terenului în 	<p>Textul există în aceeași formă la p. 16, singura completare fiind cuvântul cătunele (vezi mai jos):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Configurația generală a terenului în această zonă sugerează un amfiteatru

<p><u>această zonă sugerează un amfiteatru natural, deschis spre valea pârâului Roșia, de-a lungul căreia se dezvoltă restul localității. Morfologia particulară a amplasamentului este accentuată de masivele stâncoase care îl delimitează spre nord și sud, precum și de culmile domoale dinspre est. Nucleul acestui peisaj este ocupat chiar de Piața centrală a localității, în jurul căreia țesutul urban este ordonat de poli secundari, plasați pe traseele drumurilor care conduc spre vechile zone de exploatare minieră și, mai departe, spre satele învecinate. Aspectele diversificate ale grupărilor de construcții, condiționate acut de topografia agitată a zonei, conduc la conturarea mai multor subzone, cu caracteristici distincte ale valorilor de patrimoniu.”</u></p>	<p>natural, deschis spre valea pârâului Roșia, de-a lungul căreia se dezvoltă restul localității. Morfologia particulară a amplasamentului este accentuată de masivele stâncoase care îl delimitează spre nord și sud, precum și de culmile mai domoale dinspre est. Nucleul acestui peisaj este ocupat chiar de Piața centrală a localității, în jurul căreia țesutul urban este ordonat de poli secundari, plasați pe traseele drumurilor care conduc spre vechile zone de exploatare minieră și, mai departe, spre satele și cătunele învecinate. Aspectele diversificate ale grupărilor de construcții, condiționate acut de topografia accidentată a zonei, conduc la conturarea mai multor subzone, cu caracteristici distincte ale valorilor de patrimoniu.”</p>
---	--

Observații:

- Se poate observa cu ușurință faptul că textul este același. În documentul original OPUS acest text era utilizat pentru a descrie Centrul Istoric, de aceea în editarea finală a fost utilizat pentru a descrie pe scurt Centrul Istoric Roșia Montană, clasat ca și monument istoric în LMI.

MODIFICAREA 5: Scurt istoric al Roșiei Montane – perioada romană

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>- vezi documentul atașat – Scurt istoric OPUS versus MNIR</p>	<p>- Textul redactat de OPUS a fost înlocuit cu subcapitolul de scurt istoric redactat de MNIR</p>

Observații:

- Această înlocuire a fost dictată de rațiuni de ordin editorial, stabilite cu MNIR și luând în considerare următoarele:
 - Atât Planul de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, cât și cel privind patrimoniul arheologic făceau parte dintr-un document mai amplu și ar fi fost redundant să existe două versiuni de istoric al localității în cadrul aceleiași documentații.
 - OPUS a primit încă de la începutul lunii martie 2006 subcapitolul referitor la Scurtul istoric al localității redactat de către MNIR și ARHEOTERRA, dar au decis să utilizeze doar anumite părți referitoare la perioada medievală și modernă, dar nu și cele legate de istoria antică și unele aspecte de istorie modernă.
 - În acest caz a prelevat opinia și expertiza unor istorici și nu a unor arhitecți.
 - Istoria perioadei antice de la Roșia Montană este încă în curs de cercetare de către o echipă de specialiști coordonați din punct de vedere științific de către MNIR (cf. deciziei MCC din 2001), și de aceea s-a considerat că punctul de vedere exprimat de către MNIR trebuie să prevaleze în acest caz, respectiv cel al unor istorici și nu cel al unor arhitecți, domeniul în discuție fiind cel al istoriei.

MODIFICAREA 6: Nota de subsol nr. 10

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 14, nota de subsol 10):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“ Cu excepția unor sondaje arheologice foarte restrânse din anul 2000, efectuate în contextul realizării studiului de evaluare a potențialului patrimoniului cultural din zona Roșia Montană, în vatra actuală a localității nu s-au făcut cercetări de teren, care ar putea aduce date suplimentare asupra evoluției localității în perioada medievală. ”</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul există la p. 24 fără nici o modificare: “Cu excepția unor sondaje arheologice foarte restrânse din anul 2000, efectuate în contextul realizării studiului de evaluare a potențialului patrimoniului cultural din zona Roșia Montană, în vatra actuală a localității nu s-au făcut cercetări de teren, care ar putea aduce date suplimentare asupra evoluției localității în perioada medievală “.

Observații:

- nu se fac alte comentarii, textul fiind păstrat în formă similară celei propuse de către OPUS

MODIFICAREA 7: Propoziție despre tăurile construite în sec. XVIII

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 15):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“Putem spune că anul 1733, care marchează începutul realizării sistemului de lacuri artificiale și amenajări hidrotehnice, devine semnificativ în cadrul amplelor transformări economico-sociale mondiale ale <i>Revoluției Industriale</i>.”</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul există la p. 24 în următoarea editare: “Putem spune că acest moment devine semnificativ în cadrul amplelor transformări economico-sociale mondiale denumite convențional prin conceptul de “<i>Revoluție Industrială</i>”, pentru zona în discuție fiind de menționat anul 1733 care marchează începutul amenajării sistemului de lacuri artificiale și amenajări hidrotehnice, cu fonduri provenite de la Tezaurariatul Transilvaniei “.

Observații:

- nu se fac alte comentarii, textul fiind păstrat în formă similară celei propuse de către OPUS

MODIFICAREA 8: Scurt istoric al Roșiei Montane – perioada modernă

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 15-16):</p> <ul style="list-style-type: none"> - vezi documentul atașat – Scurt istoric OPUS versus MNIR 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul redactat de OPUS a fost înlocuit cu subcapitolul de scurt istoric redactat de MNIR

Observații:

- Vezi mai sus observațiile pentru modificarea numărul 5

MODIFICAREA 9: Patrimoniul industrial – patrimoniul tehnic și patrimoniul minier

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat sunt marcate de OPUS ca fiind modificate următoarele texte (pp. 19-20):</p> <ul style="list-style-type: none">- Subtitlul: <u>„Patrimoniul industrial – patrimoniul tehnic și patrimoniul minier p. 19”</u>- Propoziția: <u>“Este posibil ca prin cercetări arheologice să se descopere, alături de amprenta construcției, elemente care alcătuiau aceste instalații”.</u>- Propoziția: <u>“Sistemele de explorare, de exploatare, de aerisire, reprezentate de galerii, abataje sau alte lucrări romane, medievale sau moderne, alcătuiesc o unitate a patrimoniului industrial - <i>Peisajul Subteran al Roșiei Montane</i>”.</u> <ul style="list-style-type: none">- Subtitlul: <u>„Peisajul cultural”</u>- Propoziția: <u>“Perspectiva de analiză a peisajelor culturale este deschisă de Convenția Patrimoniului Mondial: <i>Peisajele culturale reflectă deseori tehnici specifice de valorificare a resurselor naturale, ținând cont de caracteristicile și limitele mediului</i>” și nota de subsol nr. 18: <u>“WHC-96/CONF. 201/INF, Paris, 22 October 1996, paragraf 39”</u></u>- Propoziția: <u>“Peisajul cultural Roșia Montană este definit de caracteristicile și efectele unei singure ocupații: mineritului tradițional” și nota de subsol nr. 19: <u>“Exploatarea de suprafață din Cariera Cetate, prin efectul amplu și distructiv asupra mediului natural precum și prin epuizarea rapidă a resursei minerale depășește cadrul definiției peisajului cultural”</u></u> <p>Propoziția: <i>“Prin urmare, în conformitate cu definițiile și metodologia de evaluare și clasificare a peisajelor culturale, enunțate în Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention (Directive operaționale pentru implementarea Convenției Patrimoniului Mondial), peisajul cultural al zonei Roșia Montană se înscrie în categoria peisajelor dezvoltate organic – subcategoria peisaj fosil (pct. ii. a)” și nota de subsol asociată nr. 21: <i>“ii) Peisaj dezvoltat organic; rezultă dintr-</i></i></p>	<ul style="list-style-type: none">- Subtitlul a fost modificat în <i>„Informații tehnologice”</i> conform cerințelor termenilor de referință- Propoziția a fost eliminată – vezi considerațiile de mai jos <ul style="list-style-type: none">- Propoziția a fost modificată după cum urmează: <i>„Sistemele de explorare, de exploatare, de aerisire reprezentate de galerii, abataje sau alte lucrări romane, medievale sau moderne alcătuiesc o componentă a patrimoniului industrial - universul subteran al galeriilor istorice din Roșia Montană.”</i> La editarea finală cuvântul „peisaj” a fost înlocuit cu cuvântul „univers”. <ul style="list-style-type: none">- Subtitlul a fost eliminat- Propoziția și nota de subsol aferentă au fost eliminate – vezi considerațiile de mai jos <ul style="list-style-type: none">- Propoziția a fost editată după cum urmează: <i>„Peisajul Roșiei Montane este definit de caracteristicile și efectele unei singure ocupații: mineritul tradițional desfășurat de cca. 1900 de ani” și nota de subsol aferentă devenită nr. 44 a fost menținută după cum urmează: <i>„Exploatarea de suprafață din Cariera Cetate, prin efectul amplu și distructiv asupra mediului natural precum și prin epuizarea rapidă a resursei minerale depășește cadrul definiției peisajului cultural”.</i></i> <ul style="list-style-type: none">- Propoziția și nota de subsol aferentă au fost eliminate – vezi considerațiile de mai jos

un imperativ inițial social, economic, administrativ și/sau religios și ajuns la forma actuală prin asociere cu și ca răspuns la mediul natural. Astfel de peisaje reflectă procesul de evoluție în forma și atributele incluse. ii a) peisaj fosil, în care un proces evolutiv s-a încheiat la un moment trecut, fie brusc, fie într-un interval de timp; caracteristicile particulare semnificative sunt încă vizibile în formă materială” și propoziția: Această încadrare nu își găsește un echivalent juridic, dat fiind că în legislația românească de protecție a patrimoniului cultural nu există categoria „peisaj cultural”, în ciuda ratificării de către România a Convenției Patrimoniului Mondial. Cu toate acestea, noțiunea de „sit”, așa cum este definită în legislația de specialitate, cuprinde și domeniul de aplicare al noțiunii de „peisaj cultural”, pe care îl include în definiția sa și nota de subsol nr. 22: ”termenul desemnează cea mai amplă unitate definită prin lege ca monument istoric, reprezentând un „teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural (s.n.)”; cf. L.422/2001, art.3 c).”

Observații:

- Înlocuirea subtitlurilor s-a făcut din rațiuni de ordin editorial.
- Propoziția a fost eliminată ținând cont de faptul că:
 - Astfel de instalații – șteampuri – au fost investigate din punct de vedere arheologic în câteva puncte pe platoul Hăbad și în valea Cornei. Nici un element constitutiv nu a fost identificat.
 - Există o amplă arhivă istorică înfățișând cum a arătat zona în trecut cu șteampurile răspândite pe văi.
 - Există reconstrucții ale unor astfel de instalații în muzeul din Roșia Montană și în alte câteva muzee etnografice din România, precum și texte care descriu foarte amănunțit modul de construcție a unor astfel de instalații.
- Înlocuirea cuvântului peisaj cu cel de univers (doar în versiunea în limba română) a fost făcută considerându-se că cel de-al doilea este mai sugestiv și mai adecvat pentru a descrie situația reală a rețelelor subterane de la Roșia Montană.
- Subtitlul și propozițiile referitoare la peisajul cultural au fost eliminate în baza recomandărilor făcute de către editorul general al documentației, fiind necesar ca acest conținut să concorde cu cel al capitolului de Peisaj din raportul SIM, și de asemenea luând în considerare faptul că noțiunea de “peisaj cultural” este încă un subiect de dezbateri și reconsiderări în rândul specialiștilor la nivel internațional. Nota de subsol a fost ștearsă prin eliminarea propoziției. Specialiștii - atestați EIM – pentru probleme de peisaj nu au fost de acord cu interpretarea și determinarea de categorie propusă de OPUS în ceea ce privește peisajul fosil. Acest lucru a fost transmis către reprezentanții OPUS în cadrul sesiunilor de lucru la care aceștia au participat și unde au fost de acord că încadrarea nu este corectă, dar apoi neoperând în consecință modificarea. În acest caz particular s-a considerat că trebuie să prevaleze opinia celor din urmă, respectiv cea a specialiștilor în probleme de peisaj.
- Trebuie amintit faptul că în redactarea generală s-a ținut cont și de concluziile enunțate de S.C. OPUS – Atelier de arhitectură S.R.L. care au fost prezentate în documentația

„Completarea documentației pentru P.U.G. Roșia Montană; Studiu de restructurare a centrului istoric Roșia Montană”, care a fost avizată de către MCC în anul 2002, unde se făceau următoarele afirmații: *„Dispariția industriei miniere tradiționale în anii '50 și dispariția proprietății private în domeniul exploatării aurifere, precum și inițierea exploatării de suprafață din anii '70 au condus la modificări ale peisajului, la modificarea structurii și ocupațiilor populației, la părăsirea și degradarea unor construcții industriale tradiționale, la demolarea, degradarea sau chiar ruina unor construcții sau ansambluri, printre care unele de reală valoare patrimonială. Implantarea fără discernământ a unor locuințe colective (blocuri) a contribuit și mai mult la alterarea unor zone valoroase ale ansamblului urban. Potrivit Sudiului condițiilor de mediu pentru lucrările de explorare geologică din zona Roșia Montană realizat de Agraro-Consult S.A. în colaborare cu Institutul de Cercetare pentru Epurarea Apelor Reziduale S.C. Prospekțiuni S.A., ICECHIM și Apele Române mediul ambiant este puternic afectat de activitățile miniere desfășurate de-a lungul timpului cu implicații asupra apei râului Roșia, Arieș și a solului. În plus, toate acțiunile întreprinse în zonă în această perioadă au ignorat cu desăvârșire imensul capital arheologic existent și cunoscut în mare măsură doar documentar, fapt care a condus la distrugerea a numeroase vestigii, mai ales legate de istoria și continuitatea exploatărilor aurifere pe o perioadă de circa două milenii. Lipsa legăturilor rutiere dintre localitățile comunei, transportul în comun asigurat sporadic, condițiile economice precare contribuie la izolarea comunei Roșia Montană de contextul economico-social național. Cum valoarea sitului rezida în organicitatea rezultată din modul unic de intercondiționare a reliefului cu funcțiunile specifice și cu adaptarea perfectă a rezolvărilor urbanistic-arhitecturale, caracteristici sedimentate de-a lungul unei mari perioade de timp, păstrarea situației din anii '50 ar fi putut conduce astăzi la înscrierea cu succes a localității Roșia Montană în integralitatea ei ca un sit clasat în categoria "peisajelor culturale". **Așa cum arată însă situația actuală, o asemenea încadrare nu mai este posibilă.** Mai mult, așa cum rezultă din inventarierea valorilor de patrimoniu național și local, din cercetarea sociologică și din cercetarea de teren, degradarea localității este un proces progresiv și, în cazul păstrării condițiilor actuale, vom asista neputincioși la dispariția întregii localități, nu numai a elementelor de valoare.”*

MODIFICAREA 10: Propoziție de la p. 25, secțiunea Funcțiuni.

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 25):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“Schimbările functionale majore nu au antrenat încă modificări importante la nivelul structurii urbane a localității.”</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - Propoziția a fost eliminată din greșeală în procesul final de editare a textului.

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 11: Evaluarea Centrului Istoric Roșia Montană, p. 26-27

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 26):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] la ruina și degradarea accentuată [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost înlocuit cu „[...]degradarea treptată a unora dintre acestea [...]”

<ul style="list-style-type: none"> - “ <u>Evaluarea Zonei Istorice și a potențialului acesteia</u>” - Valori - „Valori naturale – în mare parte sunt asociate celor culturale, asociere generatoare de peisaj cultural;” - „Valori culturale asociate cu situl (valoare de identitate, valoare tehnică) – toate urmele exploatărilor miniere tradiționale și amenajările pentru prelucrarea minereului aurifer, elemente definitorii ale peisajului cultural Roșia Montană;” - „[...] unicitatea culturii populare [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Subtitlul a fost schimbat din rațiuni editoriale, vezi p. 45, secțiunea 2.2.2. „<i>Valori culturale asociate cu monumentele istorice și zona protejată (unicitate, semnificație locală / județeană / regională / națională / internațională, memorabilă, legendară, valoare artistică etc.)</i>”, în conformitate cu termenii de referință - Paragraful referitor la valorile naturale a fost editat după cum urmează: “<i>Valori naturale – în mare parte sunt asociate celor culturale. Sunt de menționat cele două monumente ale naturii Piatra Corbului și Piatra Despăcată, dar și peisajul natural al tăurilor din partea estică a zonei protejate</i>” - Paragraful referitor la valorile culturale a fost editat după cum urmează: “<i>Valori culturale asociate cu situl (valoare de identitate, valoare tehnică) – vestigiile exploatărilor miniere tradiționale și amenajările pentru prelucrarea minereului aurifer, elemente definitorii ale sitului Centrul Istoric Roșia Montană</i>” - Textul a fost completat astfel: „particularitatea culturii populare asociată mediului minier”
---	---

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 12: Secțiunea Obiective strategice

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 28):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] <u>pentru conservarea resurselor de patrimoniu cultural și natural ale sitului Roșia Montană / Zona Istorică Centrală [...]</u>” - „[...]protejarea <u>valorii excepționale a sitului [...]</u>” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: „conservarea resurselor de patrimoniu cultural ale monumentelor istorice și ale Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană”. - Textul a fost modificat după cum urmează: “protejarea valorii sitului”

Observații:

- Prima modificare a fost făcută pentru conformarea cu termenii de referință.
- A doua modificare a fost făcută după revizuirea finală a documentului, considerând că utilizarea repetitivă și excesivă a adjectivului excepțional nu corespunde unei realități evidente în raport cu alte situri mari/importante din România sau din lume.
- Mai mult , în acest caz, opiniile exprimate de mai multe istorici/arheologi și expertiza realizată de aceștia au prevalat în fața opiniilor exprimate de arhitecți

MODIFICAREA 13: Secțiunea Obiective generale

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 28): <ul style="list-style-type: none">- „[...] trebuie să contribuie la protejarea și conservarea sitului [...]”- „[...] susținându-i valoarea excepțională [...]”- „[...] purtătoare de interese în gestiunea sau utilizarea sitului [...]”- „[...] vor trebui să fie bine familiarizate cu valoarea și semnificația sitului [...]”	<ul style="list-style-type: none">- Textul a fost modificat după cum urmează: „trebuie să contribuie la protejarea și conservarea monumentelor istorice și zonei protejate”.- Textul a fost modificat după cum urmează: “susținându-le valoarea deosebită”- Textul a fost modificat după cum urmează: “purtătoare de interese în gestiunea sau utilizarea monumentelor istorice și a zonei protejate”- Textul a fost modificat după cum urmează: “vor trebui să fie bine familiarizate cu valoarea și semnificația acestora (n.n. a monumentelor istorice și a zonei protejate)”

Observații:

- Prima, a treia și a patra modificare au fost făcute pentru conformarea cu termenii de referință.
- A doua modificare a fost făcută după revizuirea finală a documentului, considerând că utilizarea repetitivă și excesivă a adjectivului excepțional nu corespunde unei realități evidente în raport cu alte situri mari/importante din România sau din lume.
- Mai mult, în acest caz, opiniile exprimate de mai multe istorici/arheologi și expertiza realizată de aceștia au prevalat în fața opiniilor exprimate de arhitecți

MODIFICAREA 14: Secțiunea Obiective ideale

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 29): <ul style="list-style-type: none">- „[...] Protejarea, conservarea și punerea în valoare a Sitului Istoric Roșia Montană ca întreg și mai ales a Centrului Istoric, ca nucleu [...]”- [...] transformarea sa într-un catalizator al regenerării economice [...]	<ul style="list-style-type: none">- Textul a fost modificat după cum urmează: „Protejarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și a zonei protejate ca nucleu cu maximă coerență și reprezentativitate al valorii culturale ...”.- Textul a fost modificat după cum urmează: “la transformarea sa într-un posibil catalizator al regenerării economice ...”

Observații:

- Prima modificare a fost făcută pentru conformarea cu termenii de referință.
- Cuvântul “posibil” a fost adăugat în editarea finală pentru că nu există absolut nici o garanție că situl va acționa cu siguranță ca un catalizator.

MODIFICAREA 15: Ștergerea subtitlurilor de la p. 29

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 29):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] Opportunities [...]” - „[...] Regeneration and development [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Subtitlurile au fost eliminate din rațiuni editoriale pentru conformarea cu cuprinsul indicat de termenii de referință elaborați de MMGA.

Observații:

- Modificarea a fost făcută pentru conformarea cu termenii de referință.

MODIFICAREA 16: Înlocuirea “Parteneriatului pentru Roșia Montană” cu Supraintendența de Patrimoniu Roșia Montană

Observații:

- Modificarea a fost făcută în editarea finală a documentației ținând cont de faptul că Supraintendența de Patrimoniu Roșia Montană reflectă mai bine scopurile și obiectivele unei astfel de structuri menite să gestioneze la un nivel amplu problemele de patrimoniu de la Roșia Montană. Trebuie luat în considerare că atât “Parteneriatul”, cât și “Supraintendența” sunt doar propuneri și o serie de decizii viitoare trebuie luate de autoritățile române competente în urma procesului de consultare publică și a celui de avizare referitor la Proiectul Roșia Montană.
- De asemenea, termenul de Parteneriat este mult prea general, compania RMGC având în momentul de față în desfășurare multe tipuri de parteneriate pentru diverse zone de interes..

MODIFICAREA 17:

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...]Situl, prin profilul său particular (apartenența la o categorie distinctă de situri și la o problematică de patrimoniu și ea bine individualizată) are un amplu potențial pentru inițierea unor relații specializate cu alte comunități sau situri miniere din alte regiuni, din România sau din afara ei. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: “Situl, prin profilul său particular (apartenența la o categorie distinctă de situri și la o problematică de patrimoniu și ea bine individualizată – sit minier și patrimoniu industrial) are un amplu potențial pentru inițierea unor relații specializate cu alte comunități sau situri similare din alte regiuni, din România sau din afara ei.”

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 18: Modificarea subtitlului – “Parteneriatul și Planul de Management” a devenit “Supraintendența și Planul de Management ”

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...]Parteneriatul și Planul de Management [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - Titlul a devenit: “Supraintendența și Planul de Management ”

Observații:

- vezi mai sus observațiile referitoare la modificarea 16

MODIFICAREA 19: Modificarea subtitlului – “Dimensiunea și consistența eterogenă a sitului”

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] <u>Dimensiunile și consistența eterogenă a sitului</u> [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Subtitlu a fost păstrat ca atare fără modificări: “Dimensiunile și consistența eterogenă a sitului”

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 20: Modificarea subtitlului – “Pericole” și “Relansarea mineritului la scară mare”

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] Pericole [...]” - [...] Relansarea mineritului la scară mare [...]” - „[...]Exploatarea proiectată de RMGC, desfășurată la o scară cu mult extinsă față de cea actuală, constituie un pericol potențial considerabil. [...]” - [...]Planul de exploatare, definitivat doar după încheierea evaluării impactului asupra mediului, va trebui adaptat în funcție de rezultatele acestei evaluări, astfel încât să nu afecteze negativ patrimoniul cultural și natural al sitului. [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - În procesul final de editare au fost făcute următoarele modificări pentru conformarea cu termenii de referință, respectiv: <i>“Factori cu posibil impact negativ”</i> și <i>“Impactul potențial al exploatării miniere în carieră deschisă”</i> - Textul a fost modificat după cum urmează: <i>“Exploatarea proiectată de RMGC, desfășurată la o scară mai extinsă față de cea actuală, poate constitui un impact potențial.”</i> - Textul a fost modificat după cum urmează: <i>“Planul de exploatare, definitivat doar după încheierea evaluării impactului asupra mediului, va trebui adaptat în funcție de rezultatele acestei evaluări, astfel încât să nu afecteze negativ și ireversibil</i>

	patrimoniul cultural reprezentat de monumentele istorice și zona protejată Centrul Istoric Roșia Montană.”
--	--

Observații:

- Modificarea a fost făcută pentru conformarea cu termenii de referință.

MODIFICAREA 21: Depopularea zonei, p. 33

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 33):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] La Roșia Montană însă acest fenomen a luat amploare odată cu inițierea campaniei de achiziții imobiliare a companiei RMGC. Astăzi, după trei ani de la achiziționarea primelor proprietăți, compania deține 34% din intravilanul Zonei Centrale a localității, ceea ce se traduce, în termeni demografici, printr-o depopulare severă. Tendințele contrare, de creștere, reprezentate de un aport instabil de populație, sunt nesemnificative. Efectele acestei situații se fac simțite, evident, în plan social, dar și în starea fizică a patrimoniului construit, care s-a înrăutățit în ultimii ani. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: “La Roșia Montană acest fenomen a existat în mod constant de-a lungul ultimelor secole, fiind periodic constatate fluctuări ale numărului populației. În urma începerii programului de achiziții al RMGC, dublată de îmbătrânirea populației și migrarea voluntară a categoriilor tinere de populație către mediul urban, fenomenul a cunoscut o accentuare. Astăzi, după trei ani de la achiziționarea primelor proprietăți, compania deține 34% din intravilanul Zonei Centrale a localității, ceea ce se traduce, în termeni demografici, printr-o depopulare severă, dar trebuie subliniat că o parte a imobilelor nu mai erau deja locuite la data achiziționării, iar după intrarea acestora în proprietatea RMGC acestea sunt utilizate ca birouri și locuințe de serviciu. Tendințele contrare, de creștere, reprezentate de un aport instabil de populație, sunt totuși destul de nesemnificative, din punctul de vedere a unei creșteri demografice. Efectele acestei situații se fac simțite, pe de o parte, în plan social, dar și în starea fizică a patrimoniului construit, care s-a degradat treptat începând din anii '90.”

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 22:

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...]Compania RMGC, devenită proprietarul 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: “Compania RMGC, devenită proprietarul imobiliar majoritar în Zona Centru Istoric

<p>imobiliar majoritar în Zona istorică, desfășoară <u>selectiv</u> lucrări de întreținere. Totuși, o mare parte a fondului construit deținut de companie, în bună măsură compus din construcții de valoare, continuă să se deterioreze într-un ritm <u>accelerat</u>, ca urmare a <u>lipsei lucrărilor de întreținere</u> (în Zona centrală, 51% din totalul imobilelor cu construcții aflate în stare proastă sau foarte proastă se află în patrimoniul RMGC). Aceeași tendință generală negativă se constată și la construcțiile care nu au intrat în proprietatea RMGC. [...]"</p>	<p>Roșia Montană, desfășoară lucrări de întreținere la imobilele aflate în proprietatea sa, într-o primă etapă punându-se accentul pe clădirile monument istoric. Totuși, o mare parte a fondului construit deținut atât de companie, cât și de alte categorii de proprietari, compus într-o anumită măsură din construcții de valoare, continuă să se deterioreze într-un ritm constant, ca urmare a lipsei unui program coerent al lucrărilor de întreținere (în Zona centrală, 51% din totalul imobilelor cu construcții aflate în stare proastă sau foarte proastă se află în patrimoniul RMGC, acestea fiind achiziționate de companie în această stare, respectiv o stare generală de degradare). Aceeași tendință generală negativă se constată și la construcțiile care nu au intrat în proprietatea RMGC.."</p>
--	--

Observații:

- nu se fac alte comentarii

MODIFICAREA 23: p. 40-41

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 40):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] <u>Peisajul Roșiei Montane este amplu și variat</u>, semnificativ pentru rolul său de cadru vizual, fundal pe care se desfășoară componentele așezării, și nu mai puțin pentru calitățile sale intrinseci, naturale și antropice [...]" - „[...] Toate aceste straturi, puternic întrepătrunse, ale <u>peisajului Roșiei Montane</u> îl definesc drept produs prin excelență al interacțiunii comunității locale cu mediul natural, sub influența forțelor sociale, economice și culturale, <u>ceea ce îl califică drept peisaj cultural</u>. [...]" 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: “Peisajul Roșiei Montane în cuprinsul zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană este amplu și variat, semnificativ pentru rolul său de cadru vizual, fundal pe care se desfășoară componentele așezării, și nu mai puțin pentru calitățile sale intrinseci, naturale și antropice”. - Textul a fost modificat după cum urmează: „[...]Toate aceste straturi, puternic întrepătrunse, ale <u>peisajului Centrului Istoric Roșia Montană</u> îl definesc drept produs prin excelență al interacțiunii comunității locale cu mediul natural, sub influența forțelor sociale, economice și culturale,[...]”

Observații:

- Modificările au fost făcute pentru a sublinia contextul de încadrare, anume Zona Protejată Centrul Istoric, așa cum era specificat în termenii de referință și nu întreaga zonă Roșia Montană
- Modificarea privind clasarea peisajului cultural a fost făcută ținând cont de opiniile formulate de OPUS în documentația de completare a PUG Roșia Montană, în anul 2002 (vezi supra, observațiile referitoare la modificarea 9).

MODIFICAREA 24: Program 26 la p. 41

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] <i>program 26.</i> Descurajarea proiectelor de orice fel, localizate în afara teritoriului sitului, care tind să producă efecte adverse asupra acestuia [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Acest text a fost eliminat.

Observații:

- Termenul de „descurajare” este ceva mult prea vag și indefinit în acest context.
- Planul de Management subcontractat firmei OPUS se referă la programe ce sunt preconizate să se desfășoare în interiorul acestei Zone Protejate.
- În ceea ce privește activitățile și Planuri de Management specifice în Zona Industrială, au fost contractați specialiști acreditați pentru activitățile ce se vor desfășura acolo. Aceștia au dezvoltat în mod particular și specific măsurile de minimizare a impactului și Planurile de Management aferente.

MODIFICAREA 25: Obiectivul 14 la p. 41-42

Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro	RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „[...] Odată cu trecerea unei mari părți a fondului imobiliar în proprietatea companiei RMGC, ca efect al politicii sale de achiziții intensive, zona s-a depopulat și multe construcții au rămas fără utilizare, în timp ce altele au fost reutilizate, cu funcțiuni diverse. Consecința naturală a acestei suite de evenimente este agravarea stării de conservare a unei mari părți a fondului construit (din care 23.8% se află în stare proastă și foarte proastă, 54.3% în stare medie și doar 21.9% în stare bună; cf. evaluare Opus 2004). Dată fiind această stare generală a resursei majore a sitului, sunt necesare intervenții urgente menite să stopeze și să inverseze tendința actuală negativă. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: „[...] Dată fiind această stare generală a resursei majore a sitului, sunt necesare intervenții urgente menite să stopeze și să inverseze tendința actuală negativă. [...]”

Observații:

- Modificările au fost făcute în editarea finală considerând că OPUS exprima o opinie proprie subiectivă în evaluarea sa, fără a ține cont de fenomenul general de depopulare din munții Apuseni și alte zone rurale ale României și de faptul că unele clădiri din Roșia Montană sunt abandonate sau nelocuite de ani de zile de către proprietarii lor, aspecte clar explicate într-o serie de capitole ale Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, redactate de experți în respectivele domenii.

- De altfel, s-a ținut cont și de opinia exprimată de OPUS în documentația de completare a PUG Roșia Montană, în anul 2002 (vezi supra, observațiile referitoare la modificarea 9).

MODIFICAREA 26: Program 31 la p. 42

<p>Documentul OPUS postat pe site-ul www.simpara.ro</p>	<p>RAPORT SIM – PLAN M, PARTEA II-a – PLAN DE MANAGEMENT PENTRU MONUMENTELE ISTORICE ȘI ZONELE PROTEJATE DIN ROȘIA MONTANĂ</p>
<p>În conformitate cu documentul publicat pe site-ul menționat este marcat de OPUS ca fiind modificat următorul text (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „ [...] <i>program 31</i>. Conservarea și amenajarea galeriilor romane, medievale sau moderne cunoscute sau care vor fi descoperite (de exemplu tronsonul modern și roman al galeriei Cătălina-Monulești [...])” 	<ul style="list-style-type: none"> - Textul a fost modificat după cum urmează: „[...] <i>program 30</i>. Conservarea, amenajarea și punerea în valoare – în condiții de siguranță – a unor tronsoane reprezentative pentru galeriile romane, medievale sau moderne cunoscute sau care vor fi descoperite (ca de exemplu tronsonul modern și roman al galeriei Cătălina-Monulești, sectorul minier Păru Carpeni, zona Piatra Corbului, zona Văidoaia [...])”

Observații:

- Modificarea a fost făcută în editarea finală considerând că OPUS nu este obiectiv prin propunerea unui astfel de program, ținând cont și de faptul că nu se ținea cont în această formulare de propunerile făcute de dr. Beatrice Cauuet în raportul ei de sinteză asupra acestor chestiuni.
- De asemenea, un alt punct de vedere important care a fost luat în editarea finală când s-a făcut modificarea a fost cel exprimat în raportul O'Hara – „[...] Cercetările nu implică în mod obligatoriu necesitatea ca orice descoperire să fie și conservată, iar ideea academicienilor privind o conservare in situ totală nu este probabil adecvată întotdeauna ținând cont de realitățile arheologiei de salvare și ale lumii comerciale. Cel puțin astfel stau lucrurile în cazul conservării in situ a galeriilor romane de la Roșia Montană. Există peste 5 km de astfel de lucrări miniere, aparent cu o varietate limitată și cu puține vestigii care au supraviețuit. Majoritatea sunt inaccesibile, de fapt chiar periculoase pentru turism. Propunerile alternative cum ar fi desemnarea unei întregi zone ca peisaj cultural ce trebuie dezvoltat pentru scopuri turistice nu au suport viabil. Singura sursă disponibilă de obținere a fondurilor în acest scop o constituie compania care dorește să exploateze resursele minerale. Desigur, este necesar să se stabilească și să se conserve un eșantion reprezentativ de galerii accesibile turiștilor, la Cătălina Monulești și/sau Orlea, și cu siguranță este necesară monitorizarea continuă pentru a asigura identificarea valorilor arheologice distincte care se descoperă cu ocazia săpăturilor de cercetare arheologică sau minieră. Aceasta responsabilitate îi revine Ministerului Culturii”.

ANSWER TO THE CONTESTATION

**Roşia Montană HISTORICAL CENTER
CULTURAL HERITAGE MANAGEMENT PLAN**

by

S.C. OPUS - ATELIER DE ARHITECTURA S.R.L.

(Bucharest, 12 August 2006)

With respect to the document prepared by S.C. OPUS - Atelier de Arhitectură S.R.L, the following clarifications need to be stated.

Pursuant to the scoping guidelines for the Report on Environmental Impact Assessment sent by the Ministry of Environment and Water Management (MEWA) under register number 8070/24.05.2005 (“the Guidelines”) to S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A (RMGC), the project titleholder was asked to present a Management Plan for Historical Monuments and Protected Areas, as an annex to the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană Project.

Taking these requirements into account, the project’s titleholder contracted this work to the National History Museum of Romania (NHMR), the institution assigned to co-ordinate all the heritage research and studies for the Roşia Montană project pursuant to the provisions of the Order of the Ministry of Culture and Religious Affairs no. 2504/07.03.2001.

Through the professional services agreement concluded between RMGC and the National History Museum of Romania (NHMR), the latter being an expert consultant, and having Paul Damian, PhD, Deputy Scientific Director as its representative, the institution was committed “to prepare a specific documentation to be included in the Environmental Impact Assessment for Roşia Montană Project, Cultural Heritage section”. This specific documentation was to be prepared “in compliance with applicable Romanian, European and international standards for the environmental impact assessment studies”.

In its turn, NHMR subcontracted SC OPUS - Atelier de Arhitectură Ltd. for the development of “a documentation exclusively prepared for the Study Area of Roşia Montană Historic Centre”; to be precise only a section of the entire document requested by MEWM through the official letter regarding the assessment’s scoping guidelines. Within this framework, OPUS prepared the document called “The Historic Center of Roşia Montană - Cultural Heritage Management Plan. Draft I. A document for public disclosure”.

We must emphasise the fact that the final version of the “Management Plan for the Protected Areas and Historical Monuments of Roşia Montană Area” underwent several phases of editing according to instructions formulated by the EIA certified team of experts, coordinated by Mrs. Marilena Patrascu, overall expert reviewer, in order to meet all legal requirements that were included in “Guidelines.”

We note that the Environmental Impact Assessment Study for Roşia Montană mining Project was prepared by “natural and legal entities that were independent of the project’s [...] titleholder”, and “certified by environmental competent authority”¹. “The liability regarding the accuracy of information disclosed to the environmental competent authorities and public lies with the project’s [...] titleholder”, and the liability regarding the accuracy of the Environmental Impact Assessment lies with its authors².

Chapters 1 (*Introduction*) and 9 (*Non Technical Summary*) include the list of all certified natural and legal entities who participated to the development of the Report on Environmental Impact Assessment Study. In order to express the gratitude for all their efforts, a list of uncertified natural and legal entities that have assisted the certified specialists, was been added to the respective list.

The liability for the development of the Environmental Impact Assessment and for the accuracy of the interpretation of the information included in the report lies **only** with “highly competent certified natural and legal entities” and with “certified legal entities”³, which have participated in the development of the Environmental Impact Assessment based on the agreement concluded with the titleholder, and not with the assistant (or sub-) consultants. **Therefore, the decision regarding the selection and use of information provided by the assistant consultants rests with the certified experts.**

Signing the Report on Environmental Impact Assessment Study (or its “chapters”) by certified

¹ In compliance with the provisions of Governmental Emergency Ordinance no. 195 of December 22nd, 2005 on environmental protection, published in the Official Gazette of Romania, part I, no. 1,196 of December 30th, 2005 endorsed with all of its amendments by Law no. 265 of June 29th, 2006 which in its turn has been published in the Official Gazette of Romania no. 586 of June 6th, 2006, art. 21, point (a).

² Idem 2, art. 21, letter (d).

³ According to the 5th article from the Ministerial Ordinance issued by the Minister of Agriculture, Forestry, Waters, and Environment, no.97 of May 18th, 2004 with regard to the alteration and amendment of the Ordinance issued by the Minister of Agriculture, Forestry, Waters, and Environment no. 978/2003 on the Regulations governing the certification of natural and legal entities that prepare environmental impact assessment studies and environmental balances, published in the Official Gazette no. 504 of June 4th, 2004.

experts is not a legal requirement⁴.

The following document presents a comparison between the version of the Management Plan posted by S.C. OPUS Atelier de Arhitectură S.R.L. on the web-site www.simpatia.ro and the version published in the Report on Environmental Impact Assessment Study, specifically in volume 33 – Plan M, Part II - Management Plan for the Protected Areas and Historic Monuments of Rosia Montana Area. This comparative assessment identifies 26 inconsistencies between the Management Plan posted by S.C. OPUS Atelier de Arhitectură S.R.L. on the site www.simpatia.ro and the Management Plan included in the final documentation submitted to the Ministry of Environment and Water Management in May 2006.

MODIFICATION 1: The title of the document has been changed

OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u>	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<u>“The Historic Centre of Roşia Montană</u> <u>Cultural Heritage Management Plan.</u> <u>Draft 1.</u> <u>Document for public disclosure”</u>	“Part II Management Plan for the Protected Areas and Historic Monuments of Rosia Montana Area”

Explanatory notes:

- The study prepared by OPUS based on the subcontract signed with NHMR, a part of the NHMR – RMGC contract, was in reference to a specific part of the documentation (Management Plan), specifically – the contractor OPUS was to prepare the whole documentation [...] exclusively for the Study Area of the Roşia Montană Historic Centre, as it is indicated in Annex E – Maps and Plans, a part of the referred subcontract. But according to the terms of reference issued by MEWM (Ministry of Environment and Water Management) through the official letter no. 8070 of 24.05.2005 (“the Guidelines”), the legal requirements regarding the EIA report were very clear and specific. This document described the structure of the required content with respect to the Management Plan for Historic Monuments and Protected Areas of Rosia Montana, therefore requiring a much more comprehensive document, to which OPUS had a modest contribution. According to the contract conditions, OPUS was fully informed and aware of the format required by MEWM.
- During the final review of the Environmental Impact Assessment documentation the overall reviewer (Marilena Patrascu, expert certified to prepare EIA studies) and the solicitors contracted by RMGC insisted on the liability related to the fact that the report had to fully comply with the requirements stated by MEWM; including details such as the title of the document, its table of contents (as all these were clearly indicated by the terms of reference). This fact had been verbally communicated during the working sessions held with OPUS. Thus, all of the changes that were made took into account the opinion of the EIA certified expert.
- One should also note that the document (the Management Plan) - considering the large number of stakeholders who, according to the law have a role within the Management (administration) of the Rosia Montana Cultural Heritage - is a proposal or a first draft, which has to be the subject of several further modifications and adjustments after the public consultation and permitting procedures. This fact is clearly written in the document submitted to MEWM in May 2006 (see the introductory note, p. 9, 64-65, 92, 98).

⁴ The provision on the liability of the expert coordinator “**upon their signing**”, regarding the “quality of the studies and the reports submitted” mentioned within article 5 (2) of the Ordinance issued by the Minister of Agriculture, Forestry, Waters, and Environment, no. 978 of December 2nd, 2003 (published in the Official Gazette no. 3 of January 5th, 2004) **it has been removed** through the Ordinance issued by the Minister of Agriculture, Forestry, Waters, and Environment no. 97 of May 18th, 2004 (for the alteration and amendment of the Ordinance issued by the Minister of Agriculture, Forestry, Waters, and Environment no. 978/2003 regarding the Regulations governing the certification of natural and legal entities that prepare environmental impact assessment studies and environment balances, published in Official Gazette no. 504 of June 4th, 2004).

MODIFICATION 2: changes in the table of contents

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site there are several section titles/subchapters which appear to have been amended:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“The Significance of the Roşia Montană Cultural Heritage p. 7</u> - <u>Brief History p. 11</u> - <u>Industrial Heritage (Technical and Mining) p. 18</u> - <u>Cultural Landscape p. 19</u> - <u>Natural Values p. 25</u> - <u>Cultural Values p. 25</u> - <u>Relaunch of Large Scale Mining p. 32</u> - <u>Objective 13 Protection of the Visual Landscape and the Site’s History</u> - <u>Objective 14 The Establishment and Implementation of Measures for the Conservation and Development of the Cultural Heritage</u> - <u>Objective 16 Conservation of the site’s historical landscape character emphasizing and developing the elements of industrial heritage”</u> 	<p>The document was prepared in compliance with the Guidelines, based on the advice provided by the overall reviewer and by the solicitors, given that from the point of view of its contents and structure, the OPUS Document fails to comply with the Guidelines.</p> <p>All the aspects that are marked in red in the OPUS document are included in the EIA report submitted to MEWM. Please see below for specific details and comments.</p>

Explanatory notes:

- See the explanatory notes from above for modification 1.

MODIFICATION 3: Subtitle: Significance of the Roşia Montană Cultural Heritage, aspect 1, footnote 3

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site there are several sections/ /subchapters/texts which appear to have been amended as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Subtitle “The significance of the Roşia Montană Cultural Heritage p. 8”</u> - <u>The second sentence of aspect 1 was: „For the Roman period the <i>underground landscape</i> is significant, as it represents a synchronized effort of the Roman government to mine the gold: <i>one of the most ample Roman mining sites</i> has been developed here in about 50 years.”</u> - Footnote 3 was saying „See infra. note 6. 	<p>There have been made 3 amendments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The subtitle was deleted being integrated under a more general subtitle as required by the reference terms, namely: “Necessity and Scope of the Management Plan (p. 9).” - The second sentence of aspect 1 has been adjusted as follows: “There are a series of archaeological surface and underground vestiges which are relevant for the Roman time, as they stand as testimony for a synchronized effort of the Roman government for gold mining: during the IInd and IIIrd centuries p. Chr. when <i>one of the most ample mining sites of the Roman world</i> has been developed. “ - Footnote 3 has been edited as follows:

<p><u>The archaeological mining site from Roşia Montană is compared by the author of researches, with exceptional Roman mining sites, registered in the World Heritage List (e.g. Las Medulas): [...] “a major mining centre of Roman civilization, comparable to other mining or metallurgic sites from Iberian Peninsula (Linares, Riotinto, Sao Domingos, Aljustrel, Tres Minas, etc. where several mining methods have been used, some methods that are similar to those used for Rosia Montana, or Las Medulas, known for a different ancient mining technique, namely the open-pit mining)”, [...], <i>Synthesis upon the mining archaeology researches from Roşia Montană (1999-2006)</i>, in <i>Environmental Impact Assesment for Roşia Montană Project, 2006.</i>”</u></p> <p>- The first sentence of aspect 2: <u>“This type of mining activity has <i>profoundly marked the natural landscape of the area</i>, and the artificial lakes (“tăuri”) have soon become landmarks of this industrial landscape of <i>wood-stamps, adits, waste dumps and mountains impacted by human intervention.</i>”</u></p>	<p><u>„See <i>infra</i>. n. 6. The archaeological mining site from Roşia Montană is compared by Beatrice Cauuet, the author of archaeological mining researches with other similar Roman sites [...] “a major mining centre of Roman civilization, comparable to other mining or metallurgic sites from Iberian Peninsula (Linares, Riotinto, Sao Domingos, Aljustrel, Tres Minas, etc. where several mining methods have been used, some methods that are similar to those used for Rosia Montana, or Las Medulas, known for a different ancient mining technique, namely the open-pit mining)”, [...], <i>Synthesis upon the mining archaeology researches from Roşia Montană (1999-2006)</i>, in <i>Environmental Impact Assessment for Roşia Montană Project, 2006.</i>” It is worth mentioning the fact that the ancient site’s integrity has been severely impacted by the opening the pits in the Cetate Massif (1970) and Carnic Massif (the middle of the 90’s , the mining activities being currently stopped) by the Romanian State, without previous development of certain preventive archaeological researches.”</u></p> <p>- In the final version the first sentence of aspect 2 has been edited as follows: “2. Underground traditional mining, developed during the aforementioned historic times, as well as associated processing activities have <i>profoundly impacted the natural landscape of the area</i>, and the artificial lakes (“tăuri”) which have been built during the second half of the XVIIIth century have become landmarks of this industrial landscape of <i>wood-stamps, adits, waste dumps and mountains impacted by human intervention, a common fact during the 50’s of the last century.</i>”</p>
--	---

Explanatory notes:

- The subtitle was deleted in order to be consistent with the terms of reference.
- The second sentence was amended based on the fact that there is no historic or written evidence to testify to the fact that Romans developed mining activities for a period of only 50 years. The experts still discuss the subject and, consequently, a more accurate definition was preferred based on the expert opinion of several archaeologists who were directly involved in the research and study of archaeological heritage of Rosia Montana, since 2001 including Lucia Marinescu, PhD, Paul Damian, PhD, and Mihaela Simion, and of course, for the sector of archaeological mining in particular, Beatrice Cauuet, PhD. It is emphasised that this matter should be considered by experts in history, and OPUS has no competency in matters of historic or archaeological relevance because they are all architects, and it is important to add the fact that the Rosia Montana site is still under archaeological and historical research.
- One of the major key aspects concerning the site during the Roman period is not “the underground landscape” (OPUS view), but “a series of vestiges”. Moreover, this is an issue regarding the proficiency in certain fields of expertise, and in this case it was considered that the opinion of the archaeological team prevailed over the one expressed by two architects who – according to the information held by the surface and underground archaeological research team – had never visited the underground mining networks from Rosia Montana. The text written by

Beatrice Cauuet had been provided to the OPUS team as a preliminary synthesis on the underground mining networks from Roşia Montană, in which the expert expressed her opinions about vestiges and traces of mining activities and not only about an underground landscape.

- The first sentence of aspect 2 was supplemented by inserting the remark on the fact that wood-stamps and other infrastructure elements associated with traditional mining survived existed only until the 50's, when they were destroyed by the communist authorities.

MODIFICATION 4:

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p.11):</p> <ul style="list-style-type: none"> - „<u>The general configuration of the terrain in this area appears like a natural formation having the shape of an amphitheatre, with the opening towards the valley of the Roşia Stream, along which the rest of the settlement evolves. The specific morphology of this location is accentuated by the rock massifs that border it to the North and South, as well as by easy slopes to the East. The core of this landscape is occupied by the central Square of the locality, around which the urban settlement is arranged by secondary poles, located on the routes leading to the old mining areas and, further on, to neighbouring villages. The diverse aspects of the construction complexes, strictly conditioned by the area's rough topography, illustrate the image of several sub-zones with distinct features of the heritage values.</u>” 	<p>The text has the same structure at p. 16; the only change is the insertion of the word “hamlets” (see below):</p> <p>„The general configuration of the terrain in this area appears like a natural formation having the shape of an amphitheatre, with the opening towards the valley of the Roşia Stream, along which the rest of the settlement evolves. The specific morphology of this location is accentuated by the rock massifs that border it to the North and South, as well as by easy slopes to the East. The core of this landscape is occupied by the central Square of the locality, around which the urban settlement is arranged by secondary poles, located on the routes leading to the old mining areas and, further on, to neighbouring villages and hamlets. The diverse aspects of the construction complexes, strictly conditioned by the area's rough topography, illustrate the image of several sub-zones with distinct features of the heritage values.”</p>

Explanatory note:

- One should easily notice that the text is the same. In the original OPUS document this text was used to describe the Historic Centre; this is why for the final editing it has been used to briefly describe the Rosia Montana Historic Centre, which is included as a historical monument in the List of Historical Monuments.

MODIFICATION 5: Brief History of Roşia Montană – The Roman Period

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>- see the attached document – Brief history – OPUS v. MNHR</p>	<p>- The text OPUS wrote was replaced by the Brief history subchapter prepared by MNHR.</p>

Explanatory notes:

- This substitution was decided together with the MNHR team, due to several editorial revisions, taking into consideration the following:
 - o Both the Management Plan for Historic Monuments and Protected Areas and the

Archaeological Heritage Management Plan were parts of a much larger document and it would have been redundant if two different versions for the locality's history had existed within the same documentation.

- By early March 2006 OPUS had received the subchapter on Brief History for the locality prepared by MNHR and ARHEOTERRA, but they decided to use only some of the parts related to medieval and modern history and not those related to ancient history and to some aspects of modern history.
- In this case the opinion and the expertise of several historians prevailed over that expressed by architects.
- A team of specialists, scientifically coordinated by MNHR (according to the decision of MCRA in 2001) continues research activities concerning the ancient history of Roșia Montană, thus it has been reckoned the MNHR had to have “the last word” on this matter; this fact implies that the point of view of historians should prevail over the opinion of architects when history was the topic of discussion.

MODIFICATION 6: Footnote no. 10

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND THE HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 14, footnote 10):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“Except for some archaeological trial trenches performed in 2000, which have been developed in the context of the study conducted to assess the potential of the cultural heritage in Roșia Montană area, in the present day hearth of the commune, no field research (that could provide extra information on the development of the settlement during the medieval period) has been performed.”</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - The text is at p. 24; it hasn't been changed at all: <u>“Except for some archaeological trial trenches performed in 2000, which have been developed in the context of the study conducted to assess the potential of the cultural heritage in Roșia Montană area, in the present day hearth of the commune, no field research (that could provide extra information on the development of the settlement during the medieval period) has been performed.”</u>

Explanatory notes:

- No further comments; the text has been left the same as proposed by OPUS

MODIFICATION 7: Sentence about artificial lakes built in the 18th c.

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 15):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“We can say that the year 1733, which marks the construction initiation of the artificial lakes system, as well as of other water facilities, becomes relevant within the ample world-wide socio-economic transformations of the <i>“Industrial Revolution.”</i></u> 	<ul style="list-style-type: none"> - The text is at p. 24 having the following structure: “We can say that this moment in time is relevant within the framework of the ample world-wide socio-economic transformations conventionally defined by the concept of <i>“Industrial Revolution”</i>; for the area in question it is worth mentioning the year 1733 which marks the construction initiation for the artificial lakes system, as well as of other water facilities, based of funds from the Treasury of Transylvania.”

Explanatory note:

- No further comments; the text has been left the same as the proposed by OPUS

MODIFICATION 8: Brief history of Roşia Montană – the modern period

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 15-16): - see the attached document – Brief history – OPUS v. MNHR	<ul style="list-style-type: none">- The text OPUS wrote has been replaced by the Brief history subchapter prepared by MNHR.

Explanatory notes:

- See the explanatory notes from above for modification 5.

MODIFICATION 9: Industrial Heritage –Technical and Mining Heritage

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following texts appear to have been amended (pp. 19-20): <ul style="list-style-type: none">- The subtitle: “<u>Industrial Heritage –Technical and Mining Heritage p. 19</u>”- The sentence: “<u>Elements of these installations together with the construction footprint may be discovered through archaeological researches</u>”.- The sentence: “<u>The exploration, mining and ventilation systems represented by galleries, work faces or other Roman, medieval or modern works constitute a unit of the industrial heritage – <i>The Roşia Montană Underground Landscape</i></u>”.- The subtitle: “<u>The Cultural Landscape</u>”- The sentence: “<u>The perspective of the assessment on the cultural landscape is established by the World Heritage Convention: <i>The cultural landscapes often reflect specific techniques of valorisation of natural resources, taking into account the characteristics and limits of the environment</i></u>” and the footnote no. 18: “<u>WHC-96/CONF. 201/INF, Paris, October 22nd, 1996, paragraph 39</u>”- The sentence: “<u>The cultural landscape of Roşia Montană is defined by the characteristics and the effects of a single occupation: traditional mining</u>” and footnote	<ul style="list-style-type: none">- The subtitle was changed in „<i>Technological information</i>” according to the requirements of the terms of reference- The sentence was deleted – see further considerations below- The sentence was modified as follows: The exploration, mining and ventilation systems represented by the galleries, work faces or other Roman, medieval or modern works constitute a unit of the industrial heritage – <i>The Roşia Montană Underground universe of the historic galleries</i>”. In the final editing in the word “landscape” was replaced by the word “universe”.- The subtitle was deleted- The sentence and the associated footnote were deleted – see further considerations below- The sentence was edited as follows: „The landscape of Roşia Montană is defined by the characteristics and the effects of a single occupation: traditional mining

no. 19: “The open-cast mining from Cetate Pit, by the ample and destructive impact on the environment and by the rapid depletion of the mineral, exceeds the framework of the definition for cultural landscape”

- The sentences: “Thus, according to the definitions and the assessment and classification methodology for cultural landscapes, stated in *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*, the cultural landscape of Roşia Montană area is included in the category of *organically developed landscapes – subcategory fossil landscape* (point ii. a)” and the associated footnote no. 21: “*ii) Organically developed landscape; it is the result of an initial social, economic, administrative and/or religious requirement and has reached the present form by the association with and as an answer to the environment. Such landscapes reflect the evolution process in their included forms and attributes; ii a) fossil landscape, in which an evolution process was ended at a given moment in the past, either all of a sudden or over a period of time; the significant characteristics are still visible in their material form*” and the sentence: this scope of work has no legal equivalent, due to the fact that Romanian legislation for the protection of cultural heritage does not include such category as “cultural landscape”, despite of the fact that Romania has ratified the World Heritage Convention .
- However, “The term “site” as it is defined by relevant legislation also includes the scope of work of “cultural landscape”, including it in its definition and the footnote no. 22: “the term stands for the most ample unit which has ever been defined by law as a historic monument, representing a “topographically outlined terrain including all those human creations within the natural environment which are significant cultural-historical testimonies from an architectural, urban, archaeological, historical, artistic, ethnographical, religious, social, scientific, and technical points of view or with regard to the *cultural landscape* (s.n.)” according to Law 422/2001 art. 3 c

performed for about 1900 years” and the related footnote which became no. 44 and it has been maintained as follows: „The open cast mining from Cetate Pit, through its the extensive destructive impact on natural environment and by the rapid depletion of the mineral resource, exceeds the framework of the definition for cultural landscape”.

- The sentence and the associated footnote were deleted – see further considerations below

Explanatory notes:

- The substitution of subtitles was a consequence of several editing revisions.
- The sentence has been deleted considering that:
 - o Such installations –wood-stamps – have been archaeologically investigated at several locations on the Hăbad plateau and on Corna Valley. No constructed elements have been discovered.
 - o There is a large historic archive depicting how the area looked in the past, with all these wood stamps scattered through the valleys.
 - o There are some reconstructions of such installations in the Roșia Montană museum and in several other ethnographical museums in Romania, as well as texts, minutely describing the methods used to build such installations.
- The replacement of the word landscape with universe (only in the Romanian version) was made considering that the latter is much more plastic and adequate to describe the real situation of the Roșia Montană underground network.
- The subtitle and the sentences regarding the cultural landscape were deleted based on the recommendations made by the overall reviewer of the documentation; considering the fact that it was necessary to make this text consistent with the content of the Landscape chapter of the EIA report, and also considering that the concept of “cultural landscape” is still a matter of discussion and consideration among specialists worldwide. The footnote was deleted by removing the sentence. Experts on Landscape – individuals certified to prepare EIA studies – did not agree with the interpretation and categorization proposed by OPUS regarding the fossil landscape. This fact was transmitted to OPUS representatives during work sessions where it was decided that the categorization wasn't appropriate, but without the actual implementation of this modification. In this particular case it has been considered that the opinion of the experts on landscape issues should prevail.
- We have to emphasise the fact that in the overall version the conclusions prepared by OPUS – Atelier de Arhitectura S.R.L. have been taken into consideration and presented within the document: “Amendments of Rosia Montana P.U.G. documentation; Restructuring study for the Historic Centre of Rosia Montana”, which has been certified by the Ministry of Culture and Religious Affairs in 2002, where the following statements were made: *“The disappearance of the traditional mining industry during the 50’s and the extinction of private properties in the field of gold mining, as well as the initiation of the open cast mining during the 70’s have led to landscape alterations, to the deformation of the population structure and occupations, to the abandon and degradation of several traditional and industrial constructions, to the demolition and decay or even to the ruin of certain constructions and sites, among which some having authentic heritage value. The irrational implant of several collective accommodation buildings (blocks of apartments) has contributed even more to alteration of certain important areas of the urban complex. According to the Environmental Study for geologic exploration developed at Rosia Montana, prepared by Agraro-Consult SA, together with the Research Institute for the Treatment of Domestic Waste Waters SC Prospecțiuni SA, ICECHIM and National Administration “Romanian Waters”, the environment is severely impacted by the mining activities developed along time, having implications on Rosia and Aries River and on the soil. Moreover, all the activities developed within this area during this period of time have completely ignored the major archaeological asset that has been currently discovered and documentary attested to a grate extent; this fact has led to the destruction of several vestiges especially those related to the history and continuity of the gold mining activities for a period of about 2000 years. Due to the lack of road connections between the commune’s localities, to sporadic public transportation, and to unstable economic conditions the commune of Rosia Montana is being isolated from the national economic-social context. Due to the fact that the value of the site consists in the organicity resulted from the unique interrelation of the relief with its specific functions and with the perfect adapting capacity of the urban-architectural resolutions, these are some characteristics that have been accumulated during a long period of time; if the situation of the 50’s had been maintained it could have led to the successful enlistment of Rosia Montana locality as a site classified in the category of “cultural landscapes”. **Given the current situation, such classification is not possible anymore.** Moreover, as it results from the inventories of the national and local heritage values, from the archaeological research and from the field research, the decay of the locality is a progressive process and, provided the current conditions are maintained, we are going to witness helplessly both to the extinction of the entire locality and of all important items.”*

MODIFICATION 10: Sentence from p. 25, Functions section.

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 25):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>“The major function changes haven’t generated major alterations of the urban structure of the town, yet.”</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - The sentence was deleted by mistake during the final editing process.

Explanatory notes:

- No further comments;

MODIFICATION 11: Assessment of the Roşia Montană Historic Centre pp. 26-27

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 26):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...] <u>to ruining and severe degradation</u> [...] - <u>“ The Assessment of the Roşia Montană Historic Area and its potential”</u> - Values - “Natural values – they are mostly associated with the cultural values, thus generating the cultural landscape; - Cultural values – they are associated with the site (identity and technical value) – all the traces of traditional mining exploitation and the facilities for processing the gold ore, defining elements of the cultural landscape at Roşia Montană.” - [...] the uniqueness of the local traditional culture [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - The text was replaced with [...] the gradual degradation of some of these [...] - The subtitle was changed due to editorial reasons, see p. 45, section 2.2.2. <i>“Cultural values in connection with the historical monuments and the protected zone (uniqueness, local / county / regional / international significance, memorable, legendary, and artistic value etc)”</i>., according to the terms of reference - The paragraph related to natural values was edited as follows: “Natural values – they are mostly associated with the cultural ones. Here must be mentioned those two natural monuments Piatra Corbului and Piatra Despicață but also the natural landscape of the lakes from the eastern side of the Protected Area” - The paragraph related to the cultural values was edited as follows: <i>“Cultural values associated with the site (identity and technical value) – the vestiges of the traditional mining operations and the facilities for processing the gold ore, defining elements of the site Roşia Montană-Historic Centre”</i> - The text has been supplemented as follows: „the particularity of the traditional culture associated to the mining field”

Explanatory notes:

- No further comments

MODIFICATION 12: Strategic objectives section

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORICAL MONUMENTS OF ROŞIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 28): <ul style="list-style-type: none">- [...] for the conservation of the <u>natural and cultural heritage resources of the Roşia Montană / Central Historic Area site [...]</u>- [...] the protection <u>of the site's exceptional value [...]</u>	<ul style="list-style-type: none">- The text has been changed as follows: „the conservation of natural and cultural heritage resources and of historical monuments and the Protected Area - Roşia Montană Historic Centre”.- The text has been changed as follows: “the protection of the site’s value”

Explanatory notes:

- The first change was made in order to be consistent with the terms of reference.
- The second change was made after the final review of the document, taking into account the fact that redundant and excessive use of the adjective exceptional doesn't correspond to an obvious reality when comparing Rosia Montana with other major/important sites in Romania or worldwide. Also, in this case the opinion and the expertise of several historians/archaeologists prevailed over that expressed by architects.

MODIFICATION 13: General objectives section

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND THE HISTORIC MONUMENTS OF ROŞIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 28): <ul style="list-style-type: none">- “[...] must contribute to the <u>protection and conservation of the site [...]</u>”- “[...] supporting its <u>exceptional value [...]</u>”- [...] stakeholders interested in the management or usage of the <u>site [...]</u>- “[...] will have to be well familiarised with the value and significance of the <u>site [...]</u>”	<ul style="list-style-type: none">- The text was changed as follows: „must contribute to the protection and conservation of the <u>historic monuments and the protected area</u>”.- The text has been changed as follows: “supporting their <u>special</u> value”- The text was changed as follows: “stakeholders interested in the management or usage of the <u>historic monuments and the protected area</u> ”- The text has been changed as follows: “will have to be familiarised with the value and significance of the <u>historic monuments and the protected area</u>”

Explanatory notes:

- The first, third and fourth changes were made in order to be consistent with the terms of reference
- The second change was made after the final review of the document, taking into account the fact that redundant and excessive use of the adjective exceptional doesn't correspond to an obvious reality when comparing Rosia Montana with other major/important sites in Romania or worldwide. Also, in this case the opinion and the expertise of several historians/archaeologists prevailed over that expressed by architects.

MODIFICATION 14: Ideal objectives section

OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u>	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 29): <ul style="list-style-type: none">- “[...] The protection, conservation and emphasizing of the Rosia Montană site as a whole and especially of the Historic Center as the most coherent nucleus [...]”- [...] will act as a catalyst for economic regeneration [...]	<ul style="list-style-type: none">- The text has been changed as follows: „The protection, conservation and emphasizing of the historic monuments and the protected area as the most coherent and representative nucleus of the cultural value”.- The text has been changed as follows: “will act as a possible catalyst for economic regeneration ...”

Explanatory notes:

- The first change was made in order to be consistent with the terms of reference.
- The word “possible” was added during the final editing version since there is no guarantee that the site would really act as a catalyst.

MODIFICATION 15: Deletion of subtitles p. 29

OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u>	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 29): <ul style="list-style-type: none">- [...] Opportunities [...]- [...] Regeneration and development [...]	<ul style="list-style-type: none">- The subtitles were deleted due to editing issues in order to comply with the table of contents indicated by the terms of reference prepared by MEWM.

Explanatory notes:

- The change was made in order to be consistent with the terms of reference.

MODIFICATION 16: Replacement of the “Partnership for Roşia Montană” with the Roşia Montană Heritage Superintendence

Explanatory notes:

- The change was made during the final editing version of the documentation considering that the name of Roşia Montană Heritage Superintendence better reflects the aims and objectives of such a structure, which has to manage at a broad level the heritage issues of Roşia Montană. It must be emphasised that both the “Partnership” and the “Superintendence” are only proposals and a series of further decisions would have to be taken by the relevant Romanian authorities following public consultation and the permitting process regarding the Roşia Montană Project.
- Moreover, the term of Partnership is too general, as RMGC is presently developing several types of partnerships for different areas of interest.

MODIFICATION 17:

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...] The site, through its special profile (belongs to a distinctive category of sites and to a well individualised category of heritage issues), has an significant potential for initiating specialised relationships <u>with other communities or mining sites</u> in Romania or abroad. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: “The site, through its special profile (belongs to a distinctive category of sites and to a well individualised category of heritage issues – <u>mining and industrial heritage site</u>), has a significant potential for initiating specialised relationships with similar communities or sites in other areas in Romania or abroad.”

Explanatory notes:

- No further comments

MODIFICATION 18: Subtitle change – “The Partnership and the Management Plan” has become “The Superintendence and the Management Plan”

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...] The Partnership and the Management Plan [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - The title has changed into: “The Superintendence and the Management Plan”

Explanatory notes:

- See the explanatory notes from above for modification 16.

MODIFICATION 19: The Subtitle has been changed – “The size and the heterogeneous consistency of the site”

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro</p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...] The size and the heterogeneous consistency of the site [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - The subtitle has been left unchanged: “[...] The size and the heterogeneous consistency of the site [...]”

Explanation:

- No further comments

MODIFICATION 20: Subtitle changes – “Dangers” and “Relaunching of large scale mining”

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro</p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...] Hazards [...] - [...] Re-launching of large scale mining [...] - [...] The mining operation projected by the RMGC, developed on a much larger scale than the current one, constitutes a significant potential hazard. [...] - [...] The mining operation plan, which will be concluded only after the completion of the environmental impact assessment, will have to be adapted taking into account the results of the above-mentioned assessment, in such a manner that the cultural and natural heritage of the site wouldn't be adversely impacted. [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - In the final editing process the following changes have been made in order to comply with the table of contents indicated in the terms of reference, namely: “<i>Factors with potential negative impact</i>” and “<i>Potential impact of open pit mining operation</i>” - The text has been changed as follows: “The mining operation projected by the RMGC, which is to be developed on a larger scale than the present-day mining activities, constitutes a potential impact.” - The text has been changed as follows: “The mining operation plan, which will be concluded only after the completion of the environmental impact assessment, will have to be adapted taking into account the results of the above-mentioned assessment in such a manner that the cultural heritage which is represented by historic monuments and the protected area Rosia Montana Historic Centre wouldn't be negatively and irreversibly impacted.”

Explanatory notes:

- The change was made in order to be consistent with the terms of reference.

MODIFICATION 21: The Depopulation of the Area p. 33

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 33):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...] Once the RMGC Company initiated the properties acquisition campaign, this phenomenon has increased at Roşia Montană. Today, three years after the acquisition of the first properties, the company owns 34% of the territory within the Central Area of the locality, which can be translated, in demographic terms, by a severe depopulation. Contrasting growth tendencies, represented by a variable number of inhabitants, are irrelevant. The effects of this situation can be felt, of course, at social level, but also in the physical state of the built heritage, which worsened during the last years. [...] 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: “At Roşia Montană, this phenomenon has existed as an invariable process throughout the last centuries with constant fluctuations in the number of locals. The phenomenon increased following the initiation of the RMGC's properties acquisition campaign, together with population ageing and voluntary migration of young locals to urban areas. Today, three years after the acquisition of the first properties, the company owns 34% of the territory within the Central Area of the locality, which can be characterised in demographic terms, by a severe depopulation, but it must be underlined that certain properties were no longer inhabited when purchased by the company. After the change of ownership RMGC has been using these buildings as offices and accommodations for employees. Contrasting growth tendencies, represented by a variable number of inhabitants, are quite irrelevant, speaking in terms of demographic growth. Effects of this situation can be felt, of course, both at the social level, and also in the physical condition of the built heritage, which has gradually degraded starting with the 90's.”

Explanatory notes:

- No further comments

MODIFICATION 22:

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 30):</p> <ul style="list-style-type: none"> - [...] RMGC, the owner of the main part of the properties within the Historic Area, selectively performs maintenance works. However, a major part of the built area owned by the company, including valuable buildings, continues to deteriorate in a accelerated rhythm as a result of the lack of maintenance works (in the Central Area 51% of all the buildings in a bad or very bad conservation status are owned by RMGC). The same negative general 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: “RMGC has become the owner of the largest part of the properties within the Central Area, and develops maintenance works on the owned buildings, in a first stage insisting on historic monuments. However, an important part of the built area owned both by the company, and by other categories of owners, comprising several valuable buildings, continues to deteriorate in an constant rhythm as a consequence of the lack of a coherent maintenance program for the buildings (in the Central

tendency can be observed in the constructions that are not owned by RMGC. [...]	Area 51% of all the buildings in bad or very bad conservation status are owned by RMGC, this was the their physical condition when the company purchased them, namely a general degradation status). The same negative general tendency can be observed in the constructions that are not owned by the RMGC.”
---	---

Explanatory notes:

- No further comments

MODIFICATION 23: p. 40-41

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND THE HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 40):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...] <u>The landscape of Roşia Montană is ample and varied</u>, really relevant due to its role as a visual frame, an area in which all the elements of the settlement appear, but no less for its own natural and human influenced features [...]” - “[...] All these strongly intertwined layers of <u>the Roşia Montană landscape</u> define it as an outcome of the interaction between the local community and the natural environment under the influence of social, economic and cultural forces, <u>labelling it as cultural landscape</u>. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: <u>“The landscape of Roşia Montană in the framework of the Protected Area - Rosia Montana Historic Centre is broad and diverse</u>, really significant due to its role as a visual setting, an area where all the elements of the settlement appear, but no less for its own natural and human influenced features”. - The text has been changed as follows: “[...] All these strongly intertwined layers of the <u>Roşia Montană Historic Centre landscape</u> define it as a result of the interaction between the local community and the natural environment under the influence of social, economic and cultural forces [...]”

Explanatory notes:

- The changes were made in order to emphasise the framing context, specifically that of the Protected Area – Historic Centre, as it was specified in the terms of reference, and not the entire Roşia Montană area.
- The modification concerning the classification of cultural landscape was made taking into account the opinions formulated by OPUS within the additional documentation for the P.U.G. Rosia Montana, in 2002 (see the explanatory notes from above for modification 9.)

MODIFICATION 24: Program 26 at p. 41

OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro	EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...] <i>program 26</i>. Discouraging any type of project, located outside the site, that 	<ul style="list-style-type: none"> - This text was deleted.

tends to adversely impact the site [...]"	
---	--

Explanatory notes:

- The term “discouraging” is too vague and indefinite within this context.
- The Management Plan subcontracted to OPUS refers to certain programmes that are meant to be developed within this Protected Area.
- Certified experts have been subcontracted in order to develop activities and prepare Management Plans specific to the Industrial Area. They have mainly and specifically developed mitigation measures for the Management Plans.

MODIFICATION 25: Objective 14 at p. 41-42

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON <u>www.simpara.ro</u></p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...]Once most of the properties have been acquired by RMGC, as a consequence of its intensive acquisitions campaign, the area was depopulated and many buildings ceased to be used, while others have been used for different purposes. The natural consequence of this series of events was the fact that the preservation status worsened for a large part of the built area (out of which 23.8% are in bad and critical condition, 54.3% having an average condition of conservation, and only 21.9% are well preserved; according to the OPUS evaluation from 2004). Given this general situation of the site’s major resource, urgent interventions are necessary to be taken if the current negative trend is to be stopped and reversed. [...]” 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: “[...] Given this general situation of the site’s main resource, immediate actions need to be taken if the current negative trend is to be stopped and reversed. [...]”

Explanatory notes:

- The changes were made during the final editing process taking into account that in the assessment prepared by OPUS, they expressed their own subjective opinion, without taking into account the general depopulation aspect common to the Apuseni Mountains and other rural areas in Romania; they have also disregarded the fact that some buildings in Rosia Montana were abandoned or were not inhabited by their owners for long periods of time. These aspects were clearly explained in a series of chapters of the Report on Environmental Impact Assessment which had been prepared by experts in these specific fields.
- Thus, the opinion formulated by OPUS within the additional documentation of PUG Rosia Montana in 2002, was taken into account (see the explanatory notes from above for modification 9).

MODIFICATION 26: Program 31 at p. 42

<p>OPUS DOCUMENT POSTED ON www.simpara.ro</p>	<p>EIA REPORT – PLAN M, PART II – MANAGEMENT PLAN FOR THE PROTECTED AREAS AND THE HISTORIC MONUMENTS OF ROSIA MONTANA AREA</p>
<p>According to the document posted by OPUS on the abovementioned web-site the following text appears to have been amended (p. 41):</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[...] <i>program 31</i>. The conservation and the development of Roman, medieval or modern galleries that have been discovered or will be discovered (for instance the segments of Cătălina-Monulești Gallery which are both modern and Roman [...])” 	<ul style="list-style-type: none"> - The text has been changed as follows: [...] <i>program 30</i>. The conservation and the development – in safe conditions - of certain representative segments of the Roman, medieval or modern galleries discovered and which are going to be discovered (for instance the segments of Cătălina-Monulești Gallery which are both modern and Roman, the mining site Păru Crapei, Piatra Corbului area, Văidoaia area). [...]

Explanatory notes:

- The change was made during the final editing process considering that OPUS was not impartial by proposing such a programme, and considering that the proposals formulated by Beatrice Cauuet PhD in her synthesis on these aspects, were disregarded.
- However another important point of view which was included in the final editing process when the modification was made, was the one expressed in the O’Hara report – “[...] Research does not necessarily imply the need that any discovered item should be conserved; the idea of academicians regarding a total in situ conservation might not be the best choice for all cases considering the realities of preventive archaeological research and business environment. At least, this is how things stay as far as the in situ conservation of Rosia Montana’s Roman galleries is concerned. There are more than 5 km of such mining works, apparently having a limited range and few vestiges which have survived. As a matter of fact their great majority are unreachable, and thus dangerous for tourism activities. Alternative proposals such as it might be declaring an entire area a cultural landscape which must be developed for tourist reasons do not have a viable support. The only source that is available in order to obtain funds for this purpose is the company that intends to mine the mineral resources. Of course, it is necessary to settle and conserve a representative sample of galleries which are going to be accessible for tourists, at Catalina Monulesti and/or Orlea, and of course it is necessary to implement a continuous monitoring in order to guarantee the identification of special archaeological values that are being discovered during the development of archaeological or mining research excavations. This liability lies with the Ministry of Culture and Religious Affairs”

292

110082

22.08.2006

Către,

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR	
Direcția Generală de Evaluare Impactului și Controlul Poluării	
IN CRAMĂ NR.	75169
IEȘIRE ZIUA	23 LUNA 08 ANUL 2006

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR

Bulevardul Libertății nr.12
Sector 5
BUCUREȘTI

888

Problema : „ Salvați Roșia Montană “

Subsemnații :

- ing. Marc Gheorghe, domiciliat în Municipiul Cluj Napoca, str. Clăbucet nr.3, telefon 0264-562963,
- ing. Vidrean Viorel, DOMICILIAT ÎN Municipiul Cluj Napoca, str. Iezer nr.2, telefon 0264-562510,
- ing. Miheț Gheorghe, domiciliat în localitatea Dej, piața Lupeni nr. 2, telefon 0745-516060,
- ing. Trânc Viorel, domiciliat în Municipiul Cluj Napoca, str. Zorilor nr. 24, telefon 0745-229046,
- dr. Curticiu Radu, medic veterinar, domiciliat în Municipiul Cluj Napoca, str. Grigore Alexandrescu nr.47, telefon 0264-486118,

Cerem cu toată fermitatea Ministerului Mediului și Gospodării Apelor, să nu își dea acordul pentru propunerea de exploatare minieră de

276

aur și argint din Roșia Montană, de către COMPANIA GOLD CORPORATION, rebotezată „GABRIEL”.

În sprijinul acestei solicitări facem următoarea precizări:

- Suntem originari din Munții Apuseni, localitățile Cîmpreni, Scărișoara și respectiv Măguri Răcățău, fapt pentru care cunoaștem foarte bine specificul zonei, modul de viață al cetățenilor din partea locului, precum și preocupările, starea de spirit și sentimentele profund patriotice ale lor.

Legat de cursul evenimentelor în problema mult discutatei exploatații miniere de la Roșia Montană de către Compania Gold Corporation, precum și de atitudinea „dubioasă” și implicare ale autorităților, ba mai mult, chiar preocuparea insistentă în acordarea sprijinului în privința demarării „afacerii” acestei exploatări, trebuie arătat pe scurt următoarele :

Marea majoritate a locuitorilor comunelor din Țara Moșilor în proporție de 95 – 100% se opun cu vehemență acestei exploatări, excepție făcând câțiva, foarte puțini, care au acceptat să se murdărească cu „galbenii blestemați” ai companiei, o parte din aceștia fiind plecați din localitate și-au „lămurit” părinții bătrâni, să își vândă proprietățile aproape fără voia lor, acum ajungând la disperare.

Îndrăznim să spunem că în discuțiile purtate cu toate ocaziile, cetățenii fac referire la complicitatea unor oameni de decizie, „demnitari” sau de altă mărime pe scara socială care s-au „murdărit” cu banii oferți, vezi doamne drept „comisioane”, de către companie în schimbul obținerii avizelor și aprobărilor necesare.

Concret: În primul rând oamenii se referă la fostul și actualul ministru Radu Berceanu, cel care a dat aprobările inițiale încă din anul 1998 când în urma unor importante sume de bani a aprobat concesionarea către companie pe 20 ani a „Patrulaterului Aurifer” din Munții Apuseni în suprafață de 50.000 hectare. Spun locuitorii zonei plini de indignare și revoltă că atât acesta cât și „complicii” lui vor plăti cu vârf și îndesat comiterea aceste „excrocherii”.

Continuă apoi să arate seria celor „murdăriți” cu asemenea practici : Dan Ioan Popescu – fost ministru al Industriilor, Răzvan Teodorescu – fost ministru al Culturii, precum și alți șefi de la Cultură și Mediu, precum și șefi județeni și locali, exemplu primarul de la Roșia Montană pe nume Narița, revocat de către prefect în urma preocupărilor anticetățenești și culmea repus în funcție în urma intervențiilor companiei.

Lista celor pe care nu îi interesează decât „buzunarul propriu” chiar dacă fondul preocupării lor în această afacere are un puternic iz de „excrocherie” cu miros de „coadă de topor”, poate continua cu multe nume.

Un fapt care nu poate fi trecut cu vederea, este insistența cu care toți cetățenii amintesc numele noii „stele” în slugărnicia companiei și anume d-na Sulfina Barbu – ministrul Mediului, care este un sârguincios discipol al companiei – halal demnitari – care în loc să apere interesul național (al cetățenilor) sunt mult mai atenți față de propășirea „buzunarului propriu”.

Trebuie arătată și „sălbăticia”, cu care compania se comportă pentru atingerea scopurilor ei, bineînțeles și de data aceasta autoritățile nefiind străine, ca de exemplu, organizarea discutării mai multe localități în ședințe cu cetățenii problemele exploatarei miniere și unde compania transportă „agitatori” plătiți pentru a-i huidui pe cei care au păreri contrare (alt simulacru organizat) cei care conduc ședințele, reprezentanți ai autorităților neluând atitudine – cazul directorului Heredea de la Mediu la ședința de la Alba Iulia precum și în alte părți. În aceste condiții normal ar fi ca și organele de ordine să se implice să-i ia de guler pe aceștia – și să îi aducă la realitate (dacă nu cumva or fi având sarcini inverse). Unde ești tu Doamne – autoritate a Statului – sau mai exact „unde ești tu Țepeș Doamne?!! (ȚARA NIMĂNUI)!!

Ar fi cazul ca autoritățile să țină seama și de părerea cetățenilor și să „sondeze” pulsul „barometrului” cetățenesc din Munții Apuseni sau poate chiar din toată Transilvania, pentru aflarea adevărului, dar nu o face chiar datorită acestui adevăr care nu ar fi pe placul lor. Oricum în eventualitatea unor verificări să nu se mai trimită „comisii slugarnice” cum a fost cea în urmă cu cca 2-3 ani în fruntea căreia a fost parlamentarul Sasu I. (alt vândut), în opinia cetățenilor și ai cărei membrii s-au făcut că nu văd realitatea (mare tâlhărie).

Ardoarea cu care vor locuitorii acestei zone să apere adevărul, frumusețile naturale ale zonei, sănătatea ecologică, valoarea patrimoniului istoric și arheologic și de ce nu și averea auriferă a Patriei în lupta cu „corupția” și indiferența autorităților, reiese și din următoarea remarcă în urma discuției cu ei : „Nu mai așteptăm nici un sprijin din partea autorităților, iar plata acestei indiferențe o vom arăta cu ocazia viitoarelor alegeri. De asemenea cu orice ocazie își exprimă regretul că ea precedentele alegeri s-au înșelat.

Pe de altă parte există și unele fapte favorabile în sprijinul rezolvării dorite a problemei și anume :

- A. Speranța în implicarea unor organizații externe cum ar fi Greenpeace cu autoritatea ei; Fundația pentru o Societate Deschisă, intervenția a numeroși oameni de știință și organizații atât din țară cât și din străinătate și ce este mai important „Voința categorică a mării majorității a populației”.
- B. Existența câtorva sponsori cu posibilități financiare care se obligă să asigure plata a 2-3 autocare cu care să se deplaseze 100 – 150 de oameni până la Bruxelles și Strasbourg unde își vor căuta sprijinul, și cu oprire în câteva capitale europene pentru a face cunoscut și altora „grija” autorităților noastre față de cei care le-au dat votul. Este simplu spun oamenii să colinzi Europacu autocarul, mai ales că HORIA a parcurs pe jos drumul până la Viena pentru dreptate.

Un alt aspect al problemei: de ce s-a recurs acum la o altă „strategie” pentru a se pune la îndemâna „opiniei publice” „studiul de impact” asupra mediului (SIM) când se știe bine că marea majoritate a locuitorilor nu au pregătirea de specialitate pentru o asemenea analiză. În aceste condiții sperând că vor trimite propunerile lor cât mai puțini oameni!!

Totuși trebuie făcută precizarea că marea majoritate a oamenilor din zonănu poate fi de acord cu prevederile „Studiului de impact” care stă la baza proiectului minier. Arătăm doar câteva din prevederile nerealiste ale Studiului și care sunt contestate, ca de exemplu:

- Iazul de decantare este situat chiar deasupra orașului Abrud, iar în aval se află numeroase localități cum sunt Cârpeniș Câmpeni, Bistra, etc, asupra cărora putând să aibă consecințe catastrofale în caz de rupere.

- Nu există un raport de securitate depus spre consultarea publicului și evaluare din partea autorităților competente potrivit cu legislația în vigoare (HG 95/2003).

- Potrivit raportului SIM este o necorelare flagrantă între costurile totale pentru închiderea minei prevăzute de către acesta și valoarea reală (70.789.884 dolari față de costurile reale aproximative de peste două miliarde dolari).

- Iazul de decantare propus nu va fi impermeabilizat, având de a face cu o încălcare a Directivei privind protecția apelor subterane, așa cum a fost transpusă în legislația românească prin HG 351/2005.

- Din punct de vedere al biodiversității, Roșia Montană conține habitate și specii importante de faună și floră, care sunt pe deplin protejate conform legislației românești și Directivei UE, privind habitatele.

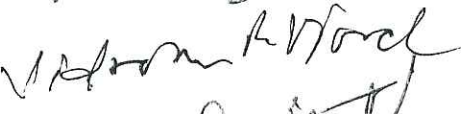
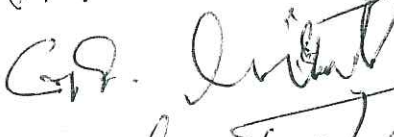

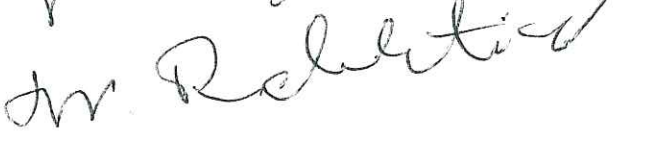

-Neconcordanță în ce privesc planurile de urbanism ale localităților Roșia Montană, Bucium, Abrud, Cîmpeni și proiectul minier.

Oricum cetățenii din zona „Munților Apuseni” își dau acordul și sustin observațiile și propunerile „speciliștilor în domeniu pentru STOPAREA” necondiționată a Proiectului Companiei Gold Corporation pentru exploatarea minieră Roșia Montană.-

Cluj Napoca 9. VII - 2006.

semnături

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

To:

Ministry of Environment and Water Management

12, Libertatii Boulevard
5th District
Bucharest

Issue: "Save Rosia Montana"

Undersigned:

- Marc Gheorghe, Engineer, with home address in Cluj Napoca, no.3, Clabucet Street, telephone no.:0264-562963,
- Vidrean Viorel, Engineer, with home address in Cluj Napoca, no.2, Iezer Street, telephone no. : 0264-562510,
- Mihet Gheorghe, Engineer, With home address in Dej, no. 2, Lupeni Square, telephone no.: 0745-516060,
- Tarc viorel, Engineer, with home address in Cluj Napoca, no. 24, Zorilor Street, telephone no. : 0745-229046,
- Curticiu Radu, Veterinary, With home address in Cluj Napoca, no. 47, Grigore Alexandrescu Street, telephone: 0264-486118,

We strongly ask Ministry of Environment and Water Management not to endorse the approval for the proposal that Gold Corporation, renamed "Gabriel", has submitted for Rosia Montana gold and silver mining operation.

In order to support our request, we make the following specifications:

- We are natives of Apuseni Mountains, from the localities Campeni, Scarisoara, Maguri Racatau respectively, this is why we know very well the area's characteristics, locals' way of living, and also their concerns, their mentality and their profound patriotic feelings.

- Regarding the chain of events in relation to the issue of the controversial Rosia Montana mining operation developed by Gold Corporation, as well as the "awkward" position and the involvement of authorities, moreover, the persistent concernments with regard to providing assistance on starting the "business" of this mining operation, there are several issues that must be briefly dealt with:

- The great majority of locals from the Motilor Land (Tara Motilor) communes, in a percentage of 95-100%, are vehemently opposing to this mining operation, few, very few locals, who have accepted to stain their hands with the company's "cursed ducats", some of them being moved away from the localities, have managed to "make it clear" to their old parents, to sell the properties almost unwillingly, now being on the verge of despair.

- We dare to say that during discussions, on many occasions, the citizens make reference to the complicity of certain decision makers, "high officials/big guns/VIPs" or different people on social scale who have "stained" their hands with the offered money -fancy that!- paid as a "commissions" by the company in exchange to all the necessary approvals and authorizations.

- Frankly speaking: Firstly, people make reference to the former and present Minister Radu Berceanu, the one and only who gave the initial approvals even from 1998, when after some important amounts of money he granted the license of the 50,000 ha “Golden Quadrilateral” from the Apuseni Mountains on behalf of the company for 20 years. The locals of the area say, very offended, that both he and his “accomplices” are going to pay interest for this hoax.

- Then they keep on presenting the series of those “stained” by such practices: Dan Ioan Popescu – former Minister of Industries, Razvan Teodorescu – former Minister of Culture, as well as other heads of departments of culture and environment, as well as county and local leaders, for example the Mayor of Rosia Montana, named Narita, dismissed by the Prefect after his anti civic behaviours and his outrageous reactivation upon company’s interventions.

- The list of those who are interested only in their own “pockets” even if the essence of their concern regarding this business has a strong “hoax” flavour smelling like “lickspittle”, can continue enlisting many names.

- A fact that cannot be overlooked is the assiduous manner in which all citizens reveal the name of the new “starlet” Sulfina Barbu – Minister of Environment, who serves the company up, a diligent disciple of the company – what fine high officials we have! – who, instead of protecting the national interest (people’s concerns) are much more interested in the prosperity of their “pockets”.

- “The savageness” that the company displayed in order to achieve its goals must be emphasized: of course that authorities were again familiar to this fact, as for example: Organizing meetings in several localities with the participation of citizens in order to debate the mining operation’s issues. The company brings paid “agitators” in order to boo those who have different opinions (another staged simulacrum). Those who chair these meetings, the representatives of the authorities, took no action - for example the case of the director from Ministry of Environment, Mr. Heredea, at the debate held in Alba Iulia as well as in some other locations. Given these conditions it would be expected that security officers would get involved and take them by their collars – and bring them down on earth (if not, by any chance their task was exactly the opposite, namely to agitate those persons more). Where are you? My Lord? – Authority of the state – or more precisely “Where thou art, you Tepes, my Lord! (NO-MAN’S-LAND!)”

- The authorities should also take into account the citizen’s opinion and to “explore” the civic “barometer” from Apuseni Mountains or maybe from the whole Transylvania, in order to find out the truth, but they are doing nothing exactly due to this truth, which might not fit their taste. Anyhow, should any other inspection take place, no “submissive committees” must be established anymore, as the one sent 2-3 years ago and it was headed by Sasu I., MP (another traitor to this country), as the citizens think of him, and whose members pretended not seeing the reality (what a huge robbery).

- The passion that locals display in order to defend truth, area’s natural beauties, ecologic health, cultural and historical heritage and, why not, the gold fortune of the Motherland, and also in the battle against “corruption” and lack of interest from authorities, is emphasized by the following remark subsequent to a discussion with them: “I did not expect any support from the authorities, and the fee for this lack of interest will be expressed on the occasion of the upcoming elections.” They also express their regret on every occasion, due to the fact that at the previous elections they were wrong.

- On the other hand there are several favourable deeds in order to support the desired solution of the problem, namely:

- A. The hope that some external organisations such as Greenpeace and itspower; The Foundation for an open Society, the intervention of several men of science and organizations both Romanian and foreign and what is

more important “The categorical will of the greatest majority of the population”.

- B. The existence of certain individuals having financial possibilities who bind themselves to ensuring payment for 2-3 coach buses for 100-150 people to move around to Brussels and Strasbourg where they are going to search help, and having some stops in several European capitals in order to present the “concern” of our authorities for those who voted for them. It is easy, say the people to wonder all over Europe, especially that HORIA walked all the way to Vienna for justice.

Another aspect of this issue: why did they resorted now to a different “strategy” to make environmental “impact assessment” (EIA) so available for the “public opinion” while it is very well known the fact that the great majority of the locals do not have proper training for such an analysis. Given these conditions, the company hopes that as few people as possible are going to send their proposals.

However, the following specification needs to be emphasized: the great majority of locals may have a positive attitude with regard to the proposals of “Impact Assessment” that is the base of the mining project. We display only a few of the unrealistic proposals of the Study and which are being contested, as for example:

Neither a safety report nor an assessment prepared by the relevant authorities, have been made available for public access even the legislation requires it under (HG 95/2003).

According to EIA there is a flagrant inconsistency between total costs for mine closure anticipated by the study and the actual value (\$70,789,884 compared to real expenses that are higher than two billion dollars).

The proposed decant pond won't be lined. This fact breaches the regulations of the Directive on Underground Waters Safety as it was transposed into the Romanian legislation through Governmental Decision 351/2005.

From the point of view of biodiversity, Rosia Montana includes habitats and important flora and fauna species, which are fully protected by the Romanian legislation and by EU Directive on habitats.

Inconsistency between the urbanism plans prepared for Rosia Montana, Bucium, Abrud, Campeni and the mining project.

However citizens from “Apuseni Mountains” area give their approval and support the “relevant experts” observations and proposals regarding the unconditioned STOPPAGE of Rosia Montana Gold Corporation's mining operation.

9th of July 2006

Signatures:

- 1). not legible
- 2). -//-
- 3). -//-
- 4). -//-
- 5). -//-

Răspuns la Contestația nr. 892

Roșia Montană Gold Corporation S.A. a luat în considerare toate aspectele ridicate prin această Contestație, prin Raportul la studiul de impact asupra mediului (EIM) întocmit pentru Proiectul Roșia Montană. Răspunsul nostru la Contestația nr. 892 este următorul:

În scopul cumpărării proprietăților necesare pentru dezvoltarea proiectului, compania a elaborat un program de achiziții, în conformitate cu recomandările privind strămutarea și relocarea populației, elaborate de Banca Mondială. Abordarea RMGC, în această privință, se bazează pe principiul vânzării-cumpărării liber consimțite. În acest scop, RMGC a prevăzut pachete de compensare corecte pentru localnicii afectați de proiect, în deplin acord cu politicile Băncii Mondiale în domeniu.

Dat fiind că proiectul minier se va dezvolta în etape, nu este necesar ca toate proprietățile să fie achiziționate de la început. Prin urmare, compania și-a îndreptat atenția asupra terenurilor necesare pentru construirea și funcționarea minei în primii cinci ani. În prezent, compania deține peste 56% din terenul necesar în faza de construcție și în primii cinci ani ai fazei de exploatare.

Un procent de 98% din proprietarii de terenuri necesare și încă neachiziționate au solicitat evaluarea bunurilor, ceea ce indică faptul că se gândesc în mod serios să vândă aceste proprietăți. Din datele obținute în urma evaluării, rezultă că există un număr redus de proprietari care s-ar putea dovedi refractari la ideea de a-și vinde gospodăriile.

Cu privire la această ultimă situație, unele proprietăți sunt situate în zone care nu sunt necesare în faza de construcție și în etapa inițială de exploatare. Prin urmare, pentru perioada imediat următoare, nu există motiv ca acești proprietari să constituie impedimente în calea dezvoltării proiectului minier, ei fiind liberi să trăiască așa cum doresc.

În privința numărului și mai mic de case situate în zonele destinate lucrărilor de construcție și de exploatare inițială, compania va căuta soluții pentru modificarea planului de dezvoltare a minei, astfel încât casele și terenurile celor care doresc să-și păstreze proprietățile să nu fie afectate.

Desigur, după toate aceste eforturi, s-ar putea ca un număr foarte mic de proprietari – poate doar câteva familii – să refuze să își vândă gospodăriile. În acest caz, este de competența autorităților române să decidă dacă vor face uz de instrumentele legale pe care le au la dispoziție în vederea exproprierii proprietăților. Este necesar să se decidă dacă dorințele unui număr restrâns de persoane (care își exercită dreptul de veto deținut *de facto*), pot să aibă întâietate în defavoarea voinței majorității locuitorilor din zonă și a intereselor mai largi de dezvoltare publică, ținând cont de faptul că România va avea un beneficiu de 2,5 miliarde \$, majoritatea fiind folosiți într-o regiune desemnată „zonă defavorizată”, caracterizată în prezent de o sărăcie cruntă.

Este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca fiind una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. De asemenea, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că “exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică” iar art. 6 din aceeași lege menționează că “sunt de utilitate publică: prospecțiuni și explorări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile”.

În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.

Compania neagă categoric acuzațiile contestatarului, că oficialii au fost plătiți.

Compania Roșia Montană Gold Corporation SA a fost înființată în 1997 conform prevederilor legale în vigoare la acea dată, înființarea acesteia având loc cu respectarea tuturor condițiilor impuse prin Legea nr.31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr.26/1990 privind Registrul Comerțului și înființarea societăților cu capital comun.

Societatea mixta constituită de Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent CNCAF Minvest SA) a fost înființată conform Legii nr.15/1990 privind reorganizarea societăților aflate în proprietatea statului ca societăți autonome și comerciale, publicată în Monitorul Oficial Partea 1 nr.98/08.08.1990, cu completările și modificările ulterioare. Articolul 35 din această lege prevede posibilitatea ca regiile autonome să se asocieze cu terțe persoane juridice din România sau din străinătate pentru a înființa noi societăți comerciale.

Menționăm că Actul Constitutiv al companiei Roșia Montană Gold Corporation SA, care este rezultatul acordului cu privire la termenii și specificațiile asocierii dintre Statul român și investitor, este un document accesibil publicului. Acest document face parte din categoria celor care conform Legii nr. 26/1990 privind Registrul Comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României. Oficiul Registrului Comerțului este obligat să emită copii conforme cu originalele pe cheltuiala persoanelor care au făcut solicitarea.

Potrivit prevederilor art. 44 (1) din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), „*în timpul ședinței de dezbatere publică titularul proiectului [...] răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului, pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere*".

În același timp, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că, "*pe baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă din domeniul protecției mediului evaluează propunerile/comentariile fundamentate ale publicului și solicită deținătorului de titlu suplimentarea raportului la studiul evaluării impactului asupra mediului cu o anexă care să cuprindă soluțiile pentru rezolvarea problemelor indicate*."

Având în vedere textele legale citate mai sus și deoarece afirmațiile dumneavoastră: (i) nu identifică și nici nu indică problemele legate de proiectul inițiat de RMGC, care să cadă sub incidența procedurii de evaluare a impactului de mediu; (ii) se referă la capacitățile decizionale conform competenței unor autorități publice, probleme la care RMGC nu este în poziția de a oferi vreun răspuns, menționăm că deținătorul de titlu al proiectului nu poate și nici nu are capacitatea de a da vreun răspuns în acest sens.

Cu toate acestea, cu privire la afirmațiile dvs., dorim să facem următoarele comentarii:

Societățile Gabriel Resources și RMGC nu pot vorbi decât în numele lor. Și-au asumat obligația de a respecta cu strictețe legile și regulamentele din toate jurisdicțiile în care funcționează. Tuturor directorilor, funcționarilor, angajaților, contractorilor și consultantilor, în îndeplinirea responsabilităților lor, li se cere conform politicii de companie, să se conformeze legilor, regulilor și regulamentelor din locul în care compania Gabriel își desfășoară activitățile comerciale și în acest sens se vor emite certificări anuale. Acolo unde există nesiguranță și ambiguitate, trebuie să se ofere consultanță legală competentă. Directorul General al companiei Gabriel va fi responsabil de obținerea certificărilor anuale în timpul sau la sfârșitul primului trimestru fiscal al fiecărui an de confirmarea în scris făcută Consiliului de Administrație conform căreia aceste certificate au fost obținute și pentru sintetizarea rezultatelor acestora.

Nici un angajat al societății Gabriel Resources, indiferent de poziția pe care o deține, nu va comite nici un act ilegal sau imoral sau nu îi va îndrăzni pe ceilalți angajați să comită astfel de acte și va acorda certificatele anuale în acest sens în formularul anexat la acest Cod. Acolo unde există nesiguranță și ambiguitate, trebuie să se ofere consultanță legală competentă.

Punctele de vedere subiective pot fi diferite, de aceea procesul consultărilor publice respectă legislația română.

Această dezbatere publică este organizată conform legislației în vigoare, respectiv Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 pentru aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"). Locațiile de desfășurare a dezbaterilor publice, precum și căile de acces la informația referitoare la studiul de impact asupra mediului a publicului interesat au fost stabilite în acord cu autoritățile de reglementare și la termenele stabilite. Oamenii din Roșia Montană care au dorit să participe la dezbateri vin în timpul lor liber, deoarece sunt interesați de ce se discută despre proiectul acesta. Considerăm justificat interesul lor, deoarece este vorba despre localitatea și viitorul lor. Menționăm că transportul acestora a fost asigurat de către sindicate și ONG-urile locale.

Conform Ordinului nr. 860/2002, ședința este condusă de reprezentanți ai Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, care au stabilit și regulile de desfășurare a acestor consultări. În acest sens, cităm următoarele prevederi ale Ordinului nr. 860/2002:

„Art. 41. - Ședința de dezbatere publică are loc în prezența reprezentanților autorității publice competente pentru protecția mediului, în modul cel mai convenabil pentru public, pe teritoriul unde urmează să se implementeze proiectul și în afara orelor de program.”;

„Art. 44. - (1) În timpul ședinței de dezbatere publică titularul proiectului descrie proiectul propus și evaluarea făcută în studiul de impact asupra mediului, răspunde întrebărilor publicului și răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului, pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere.”

Respingem cu tărie toate acuzațiile nedovedite cu privire la corupție în procesul de aprobare a acestui Proiect. Compania RMGC are 500 de angajați din zona Roșia Montană pentru a ajuta la pregătirile pentru deschiderea minei, însă nimeni nu este plătit să susțină Proiectul.

Poate că ar trebui să vă adresați și organizațiilor care s-au opus proiectului. Din partea noastră, am dori să mulțumim reprezentantului acestei ONG despre care vorbiți, pentru interesul arătat față de proiect și pentru oferta făcută de a colabora cu noi în etapele de construire, exploatare și închidere a minei.

În același timp, mai multe organizații non-guvernamentale și-au manifestat interesul față de Proiect, practic, fiecare aspect al proiectului fiind supus unui fel de monitorizare. Atât în timpul construirii proiectului, cât și în timpul operațiunilor miniere, consultații tehnici din partea băncilor care ne-au finanțat cu bani pentru proiect, experții de asigurare, experții independenți și autoritățile române vor monitoriza aceste zone pentru protecția mediului înconjurător, protejarea patrimoniului cultural, efectele sociale, sănătate și siguranță în mină. În plus, S.C Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) va continua să deruleze procesul de consultări cu publicul și cu factorii implicați, pe durata funcționării proiectului și își declară disponibilitatea să întâlnească oricând organizațiile societății civile pentru a discuta despre operațiunile proiectului.

Legislația română prevede alegerea funcționarilor publici care au puterea de a acționa în numele publicului.

Consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) s-a făcut conform cu respectarea prevederilor (i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002"), (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind

accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

În considerarea prevederilor legale incidente în materie, publicul interesat beneficiază de următoarele drepturi în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului:

- (i) Art. 11, alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri („HG nr. 918/2002”): **„raportul la studiul de evaluare este supus comentariilor publicului, ale cărui observații pertinente sunt luate în considerare pe tot parcursul evaluării impactului asupra mediului”**;
- (ii) Art. 40, alin. (1) din Ordinul nr. 860/2002 pentru aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”): **„publicul poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului până la data la care are loc dezbaterea publică a raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, și nu mai târziu de această dată”**;
- (iii) Art. 44, alin. (1) din Ordinul nr. 860/2000: **„în timpul ședinței de dezbateră publică titularul proiectului descrie proiectul propus și evaluarea făcută în studiul de impact asupra mediului, răspunde întrebărilor publicului și răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului, pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere”**;
- (iv) Art. 44, alin. (3) din Ordinul nr. 860/2002: **„în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2.”**

Publicul interesat să consulte Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut la dispoziție numeroase mijloace în acest sens. De asemenea, Raportul la studiul EIM cuprinde și un Rezumat fără caracter tehnic în care informațiile sunt prezentate într-o formă accesibilă și persoanelor care nu au o pregătire de specialitate.

Conform legii, atât Ministerul Mediului cât și S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) au folosit diverse metode de informare a publicului în legătură cu această dezbateră publică: anunțuri în mass media, afișe, caravana cu materiale informative (broșuri, pliante etc.) - care s-a deplasat în fiecare localitate înaintea consultărilor publice. Participarea efectivă a publicului ține însă de spiritul civic al fiecăruia și de interesul pe care fiecare îl arată Proiectului Roșia Montană, nu mai depinde de companie.

- Referitor la apropierea iazului de decantare de orașul Abrud specificăm următoarele: iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și pentru viiturile maxime probabile aferente. Criteriul de proiectare pentru iazul de decantare a sterilelor include o capacitate de înmagazinare a două fenomene de viituri maxime probabile, reprezentând un volum de precipitații mai mare decât a fost vreodată înregistrat în zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că

iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un fenomen meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. În plus, se va construi un descărcător de siguranță pentru cazul puțin probabil de apariție a unui alt fenomen după cel de-al doilea fenomen de precipitații maxime probabile. Descărcătorul este realizat numai din motive de siguranță pentru a asigura evacuarea corespunzătoare a volumelor de apă în cazul acestui fenomen improbabil, în vederea evitării deversării peste baraj care ar putea cauza ruperea acestuia. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării văii Corna pentru depozitare de steril sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod specific, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârauului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

- Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

Cifra de peste două miliarde de USD sugerată în contestație pentru acoperirea costurilor închiderii minei este atât nefundamentată cât și neplauzibil de mare. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;

- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

- Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol

cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de hidroobservație, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, în perimetrul ocupat de iazul de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observațiile dumneavoastră cu privire la o presupusă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 315/2005 ("HG 315/2005") există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând, vă rog să rețineți că, în conformitate cu articolul 6 al HG 351/2005, orice activitate care ar putea determina evacuarea de substanțe periculoase în mediu face obiectul unei aprobări prealabile din partea autorităților de gospodărire a apei și se va conforma prevederilor autorizației de gospodărire a apelor emisă în baza legislației aplicabile. HG 351/2005 stabilește că autorizația de gospodărire a apelor se emite numai după implementarea tuturor măsurilor tehnico-constructive pentru a preveni descărcarea indirectă a substanțelor periculoase în apele subterane. Limitele maxime de descărcare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora este o condiție de acordare și păstrare a autorizației de gospodărire a apelor. Conform prevederilor HG 351/2005, limitele reale de descărcare trebuie avizate de autoritatea competentă, acest proces fiind privit de legiuitor în contextul complexității și diversității activităților industriale și a ultimelor realizări în plan tehnologic.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane trebuie asigurată prin termenii și condițiile din autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de

gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie corelată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În acest sens, precizăm că interpretarea HG 351/2005 trebuie corelată cu prevederile tuturor actelor normative relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionare deșeurilor din industriile extractive („Directiva 21”).

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industriile extractive și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea depozitelor de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un “depozit de deșeuri” conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului;*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință, elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, și prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

Cianura în rețeaua hidrografică

Cianura este utilizată în sute de exploatări miniere aurifere și în multe alte industrii din lume. Iazul de decantare a sterilului din Roșia Montană va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție sigură din punct de vedere al protecției mediului pentru depozitarea permanentă a sterilelor denocvizate rezultate din procesarea minereurilor. Pentru monitorizarea geotehnică și a nivelului apei vor fi utilizate echipamente sofisticate. Având în vedere că denocvizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilelor în iazul de decantare, acestea vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5-7ppm), valoare sub limita admisă de 10ppm adoptată recent în Directiva UE privind deșeurile miniere.

Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi manevrată cu multă atenție în conformitate cu ghidurile UE și va fi stocată în condiții de siguranță. Cianura se descompune rapid în compuși nepericuloși dacă este expusă la condiții atmosferice normale, respectiv dispare repede în mediu. Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi supusă unui proces de distrugere, iar cianura reziduală depozitată împreună cu sterilele în iazul de decantare se va descompune

rapid. Acest sistem de utilizare și eliminare a cianurii în exploatările aurifere este considerat BAT (cea mai bună tehnică disponibilă) de către UE.

- Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de Companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (situri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate, respectiv a Directivei 79/409 Păsări, cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași act.

- În ceea ce privește planurile de urbanism ale localităților Roșia Montană, Bucium, Abrud și Câmpeni, precizăm că în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

Distinct, menționăm faptul că în anul 2002 s-a realizat un Plan de Urbanism General (PUG) pentru întreaga localitate Roșia Montană care prevede reglementări urbanistice pentru toate cele 16 sate aflate pe teritoriul comunei Roșia Montană, precum și o zonă protejată, care să cuprindă clădirile cu valoare de patrimoniu. PUG a fost prezentat publicului și a fost subiectul unor dezbateri publice, timp în care toți cei interesați au putut să-și exprime opiniile legate de direcțiile de dezvoltare ale comunei. După parcurgerea etapei de participare a publicului, Planul de Urbanism General a obținut toate avizele necesare de la: ministerele de resort, Consiliul Județean Alba, Comisia de Urbanism, Agenția de Protecție a Mediului Alba, avizul deținătorilor de rețele și avizul final al Consiliului Local Roșia Montană.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un certificat de urbanism cu nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare al sterilelor. Acest certificat de urbanism corespunde în totalitate cu propunerea de proiect al cărui impact este evaluat în Raportul EIM, se suprapune peste zona inclusă în Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială Roșia Montană și este inclusă în Licența de concesiune pentru exploatare emisă de Agenția Națională pentru Resurse Minerale. Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială a fost supus consultărilor și dezbaterilor publice organizate în Roșia Montană, Bucium, Câmpeni și Abrud și a primit avizul de principiu pentru continuarea procedurilor de avizare de la toate cele 4 consilii locale.

În ceea ce privește planurile de urbanism ale celorlalte localități, PUG pentru orașul Abrud a fost reactualizat în anul 2002 și a încorporat partea de iaz care se află pe teritoriul administrat de Abrud și a parcurs aceeași procedură de avizare ca și Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană. Pentru orașul Câmpeni, Planul de Urbanism General este în curs de reactualizare. Compania Roșia Montană Gold Corporation a solicitat Consiliului Local includerea în PUG a părții de conductă de alimentare cu apă și a captării din Râul Arieș. După finalizare, acesta va face obiectul procedurii de avizare descrise anterior.

Pe teritoriul administrativ al comunei Bucium va fi amplasat doar un drum care are un impact nesemnificativ asupra planului de urbanism. În consecință, în conformitate cu reglementările urbanistice aplicabile, nu este necesară includerea acestuia într-un nou plan de urbanism sau modificarea celui existent.

Answer to the Contestation 892

RMGC has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive detailed Environmental Impact Assessment (EIA) for the Roșia Montană project. Our specific response to Contestation No. 892 is as follows:

In order to acquire the necessary properties, the company has established a property purchase program compliant with the RRAP guidelines developed by the World Bank. When acquiring the private property lands necessary for the development of Roșia Montană Project, RMGC's approach is primarily based on the principle of a "willing seller-buyer basis". To this extent, RMGC provided fair compensation packages for the affected inhabitants of the impacted area, in full compliance with the World Bank policies and guidelines in this field.

As the mining project proceeds in phases, it is not necessary to acquire all properties at the outset. Accordingly, the company has focused on properties required for the construction and operation of the mine in its first five years. To date, more than 56% of the properties needed to construct the project and operate the mine for the first five years have been acquired.

Of those properties needed but not yet acquired, 98% have been presented for surveying by their owners – a step that implies an interest in selling the property to the company. The survey rate suggests that little more than a handful of properties are held by people who might prove unwilling to entertain a sale.

Of that small number, some will lie in areas not needed for construction and early operation of the mine. For the near-term, therefore, owners of these properties need not prove any impediment to the mine development, and they can continue to live as they wish.

Of the even smaller number of homes that are located in areas in which the construction and early operation of the mine will take place, the company will seek options to redesign the mine plan to allow those owners to retain their property, unaffected by the mine.

Of course it may prove, at the end of all of these efforts, that a very small number of property owners - perhaps a few families - will refuse to sell their holdings. At that point, the decision falls to relevant Romanian authorities as to whether they will exercise the legal instruments available to them to expropriate the properties. That decision will turn on whether a small number of people, perhaps a handful, should prevail (via a de facto veto power) over the majority will of local residents and public development interests as a whole to benefit from \$2.5 billion USD infused into Romania, much of it into a rural region that has been designated a "Disadvantaged Zone" and knows only extreme poverty at present.

Mention should be made that art. 6 of the Mining law no. 85/2003 expressly provides expropriation as one of the legal methods for a titleholder to acquire the usage right over the lands necessary for the development of mining activities in the exploitation perimeter. Also, Art. 1 of Law no. 33/1994 on the expropriation for public utility cause provides that "*the expropriation of immovable property, [...], can be made only for cause of public utility*", and art. 6 of the same law provides that "*there are causes of public utility: geological exploration and prospecting; extraction and processing of useful mineral substances*".

In conclusion, the expropriation, in exchange of a fair and prior compensation, made in accordance with the legal and constitutional provisions, represents one of the modalities of obtaining usage right over the lands necessary for the development of a mining project, being expressly provided by Art. 6 of the Mining Law no. 85/2003 and by Art. 6 of Law no. 33/1994.

The company categorically denies claims that officials have been paid off as alleged by the contestant.

Roşia Montană Gold Corporation SA Company was established in 1997 according to the legal provisions in force at that time, its establishment being done with the observance of all conditions imposed by the Law no.31/1990 regarding commercial companies and the Law no.26/1990 on Commerce Register as regards the establishment of incorporated companies with joint capital.

The joint venture between Gabriel Resources and Regia Autonomă a Cuprului Deva (Autonomous Company of Copper, in present CNACAF Minvest SA) was established under the Law no.15/1990 regarding the reorganization of the state owned companies as autonomous companies and commercial companies, published in Official Gazette Part 1 no.98/08.08.1990 with subsequent completions and modifications. The Article 35 of this law stipulates the possibility for autonomous companies to associate with legal Romanian or foreign third parties, in order to establish new commercial companies.

We mention that the Constitutive Act of the Roşia Montană Gold Corporation SA, which represents the result of the agreement regarding the terms and specifications of the association between the Romanian State and investor, is a document accessible for public. This document belongs to the category of documents which according to the Law no. 26/1990 on Commerce Register are published into the Official Gazette of Romania. The Commerce Register Office is obliged to issue certified copies on the expenses of the person who made the application.

According to art. 44 (1) of the Order of the Minister of Waters and Environmental Protection no. 860/2002 regarding the environment impact assessment and the issuance of environmental agreement procedures ("Order no. 860/2002") *"during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing"*.

At the same time, art. 44 (3) of Order no. 860/2002 provides that *"based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests to the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues"*.

Considering the legal wordings quoted above, as your allegation (i) does not identify nor indicate issues related to the project initiated by RMGC and undergoing the environment impact assessment procedure, (ii) refers to decisional capacities under the competence of certain public authorities, issues to which RMGC is not in the position to answer, we mention that the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer in this respect.

However, as regards your question, we would like to provide the following comments: Gabriel Resources and RMGC can only speak for themselves. They are deeply committed to compliance with the laws and regulations in all jurisdictions in which they operate. All directors, officers, employees, contractors and consultants, in discharging their duties, are required under corporate policy to comply with the laws, rules and regulations of the location in which Gabriel is performing business activities and will provide annual certification to that effect. Where uncertainty or ambiguity exists, competent legal advice must be obtained. The Chief Executive Officer of Gabriel will be responsible for ensuring that all annual certifications are obtained on or before the end of the first fiscal quarter of each year, and for providing written confirmation to the Board of Directors that such certifications have been obtained and summarizing the results thereof.

No one working for Gabriel, regardless of his or her position, will ever commit an illegal or unethical act, or will instruct other employees to do so and will provide annual certification to that effect in the form attached to this Code. Where uncertainty or ambiguity exists, competent legal advice must be obtained.

Subjective views can differ, that is why the public consultation process follows Romanian law.

This public debate is organized in accordance with the laws in force, respectively Order no. 860/2002 issued by the Minister of Waters and Environmental Protection for the approval of the environmental impact assessment and environmental permitting procedure ("Order no. 860/2002"). The locations of the public debates and the ways of access to information on the environmental impact assessment report made available to the interested public have been established together with the regulatory authorities and according to the set dates. The people from Roșia Montană who wanted to participate in the debates, came to the meetings during their spare time, because they are interested in what people discuss about this project. We believe their interest is justified, since we are discussing their town and their future. Please note that their transportation was ensured by the local unions and NGOs.

In accordance with Order no. 860/2002, the meeting is chaired by the representatives of the Ministry of Environment and Water Management, who also set out the rules related to these consultations. In this respect, please find below a quotation of the following provisions of Order no. 860/2002:

"Article 41. – The public debate meeting shall take place in the presence of the representatives of the competent authority for environmental protection, in the most convenient way for the public, on the territory where the project is intended to be implemented, and after the working hours.”;

"Article 44. - (1) During the public debate meeting, the project titleholder shall describe the proposed project and the assessment made in the environmental impact assessment study, shall answer the public's questions and shall respond with arguments to the justified proposals coming from the public, received in writing before the meeting.”

We strongly reject any allegations of corruption in the approval process for this Project. RMGC does employ 500 people in the Roșia Montană area to assist in preparations for opening the mine, but no one is paid to support the Project.

You should also probably address to organizations that have opposed the Project. For our part, we would simply like to thank the representative of this NGO you are talking about, for its interest in the Project and its offer to work with us during mine construction, operations, and closing.

Virtually every aspect of the Project will be subject to some sort of monitoring. Both while the project is being constructed and during mine operations, technical consultants from the banks that have lent money to the Project, insurance experts, independent experts, and the Romanian authorities will monitor such areas as environmental protection, protection of cultural heritage, social effects, and health and mine safety. In addition, S.C Roșia Montană Gold Corporation S.A (RMGC) will continue its process of public and stakeholder consultation through the life of the project and will be happy to meet with civil society organizations at any time to discuss project operations.

Romanian law provides for the election of public officials who have the power to act in the public's behalf.

Public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the Environmental Impact Assessment (EIA) Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure and the Approval of the List of Public or Private Projects Forming the Object of This Procedure ("Government Decision no. 918/2002"), (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection Regarding the Environmental Impact Assessment and Environmental Permitting Procedure ("Order no. 860/2002"), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental

matters, and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on Environmental Impact Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment.

Considering the applicable legal provisions, the interested public has the following rights related to the environmental impact assessment procedure:

- (i) Article 11 (2) of Government Decision no. 918/2002 regarding the environmental impact assessment framework procedure and the approval of the list of public or private projects forming the object of this procedure ("Government Decision no. 918/2002"): "***the environmental impact assessment report shall be discussed by the public, whose pertinent comments shall be taken into consideration throughout the entire environmental impact assessment process,***"
- (ii) Article 40 (1) of Order no. 860/2002 for the approval of the environmental impact assessment and environmental permitting procedure ("Order no. 860/2002"): "***the public may submit justified proposals regarding the environmental assessment***, prior to the date set for the public debate on the environmental impact assessment report, but not after that date;"
- (iii) Article 44 (1) of Order no. 860/2000 "*during the public debate meeting, the project titleholder shall describe the proposed project and the assessment made in the environmental impact assessment study, shall answer the public's questions and shall respond with arguments to the justified proposals coming from the public, received in writing before the meeting;*"
- (iv) Article 44 (3) of Order no. 860/2002: "*based on the public meeting outcome, the competent authority for environmental protection shall assess the justified proposals/comments of the public and request the project titleholder to attach an annex to the environmental impact assessment report, annex containing solutions to the problems raised by the public, according to the form presented in Annex no. IV.2.*"

Any interested party who wished to examine the Environmental Impact Assessment Study (EIA) Report had many means to do so. Also, the EIA Report includes the Non-Technical Summary where easy-accessible information for people of no expertise background [can be found](#).

According to the law, both the Ministry of Environment, and Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) have used various methods to announce the public on the organization of this public debate: mass media announcements, posters, the information caravan (distributing brochures, leaflets, etc.) – that traveled to each town and village before the public consultations. However, effective public participation depends on each person's civic spirit and on their interest manifested in the Roşia Montană project, it no longer depends on the company.

- Regarding the proximity to Abrud of the TMF we mention the followings:

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly

exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake (MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

- The Security Report has been made available for public access by being posted at the following Internet address http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm as well as through the printed version which could have been found at several information locations established for public hearings.

The figure of over 2 billion USD you suggest for covering the mine closure costs is both unsubstantiated and implausibly high. RMGC's closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like. They are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roșia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits;
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake;
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas;
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas;
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment;
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense—that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape—can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful revegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The

earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production.

We believe that—far from being too low—our cost estimates are evidence of our high level of commitment to closure and rehabilitation. Just as a comparison, the world's largest gold producer has set aside US \$683 million (as of December 31, 2006) for the rehabilitation of 27 operations, which equates to US \$25 million on average per mine. The RMGC closure cost estimates, recently revised upward from the US \$73 million reported in the EIA based on additional information, currently total US \$76 million.

- An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin. Specifically, the Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline;
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam, to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment

dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

With respect to your comments made as regards a presumptive infringement of the provisions of Government Decision No.351/2005 ("GD 351/2005"), there are several aspects to be taken into consideration. Thus:

1. Firstly, please note that, according to the provisions of art. 6 of GD 351/2005, any activity that might determine the discharge of dangerous substances into the environment is subject to the prior approval of the water management authorities and shall comply with the provisions of the water permit issued in accordance with the relevant legislation. The GD 351/2005 provides that the water permit shall be issued only after all technical-construction measures are implemented as prevent the indirect discharge of dangerous substances into the underground waters. The maximum discharge limits are expressly provided under GD 351/2005 and compliance with such is a condition for granting and maintaining the water permit. In accordance with the provisions of GD 351/2005, the actual discharge limits should be authorized by the relevant authority, such process being understood by the lawmaker in consideration of the complexity and variety of industrial activities, as well as the latest technological achievements.

Therefore, please note that the EIA stage is not intended to be finalized into an overall comprehensive permit, but it represents only a part of a more complex permitting process. Please note that, according with art. 3 of GD 918/2002, the data's level of detail provided in the EIA is the one available in the feasibility stage of the project, obviously making impossible for both the titleholder and authority to exhaust all required technical data and permits granted.

The adequate protection of the ground water shall be ensured by the terms and conditions of the water permit. The issuance of the water permit shall be performed following an individual assessment of the project, considering its particular aspects and the relevant legal requirements applicable for mining activities. Until the water permit is obtained, any allegation regarding the infringement of GD 351/2005 is obviously premature mainly because the water permit shall regulate, in accordance with the relevant legal provisions, the conditions to be observed by the developer as regards the protection of the ground water.

2. Secondly, kindly note that the complexity and specificity of mining projects generated the need of a particular legal framework. Therefore, for such projects, the reading of the legal provisions of a certain enactment should be corroborated with the relevant provisions of the other regulations applicable.

In this respect, please not that the understanding of GD 351/2005 must be corroborated with the provisions of the entire relevant legislation enforceable as regards Roșia Montană Project, with a particular accent to Directive 2006/21/EC on the management of waste from the extractive industries ("Directive 21").

The very scope of Directive 21 is to provide a specific legal framework for the extractive wastes and waste facilities related to mining projects, considering the complexity of such projects and the particular aspects of mining activities that can not always be subject to the common regulations on waste management and landfill. From this perspective, Directive 21 provides that, an operator of a waste facility, as such is defined thereunder (please note that the TMF proposed by RMGC is considered a "waste facility" under Directive 21), must inter alia, ensure that:

- a) *"the waste facility is [.....]designed so as to meet the necessary conditions for, in the short and long-term perspectives, preventing pollution of the soil, air, groundwater or*

surface water, taking into account especially Directives 76/464/EEC (1), 80/68/EEC (2) and 2000/60/EC, and ensuring efficient collection of contaminated water and leachate as and when required under the permit, and reducing erosion caused by water or wind as far as it is technically possible and economically viable;”

- b) *“the waste facility is suitably constructed, managed and maintained to ensure its physical stability and to prevent pollution or contamination of soil, air, surface water or groundwater in the short and long-term perspectives as well as to minimize as far as possible damage to landscape;”*

In addition, it should be mentioned that RMGC was required by MWEM under the Terms of Reference, to perform the EIA considering the provisions of Directive 21 and the BAT Management of Mining Waste. The Directive 21 was intended by the EU DG of Environment to be the legislative regime applicable to sound management of mining waste throughout Europe and therefore compliance with its provisions is mandatory.

Cyanide in Waters

Cyanide is used in hundreds of gold mines and many industries around the world. At Roşia Montană, the TMF will be constructed to the highest international standards. It will be an environmentally safe construction for permanent deposition of detoxified tailings resulting from ore processing. Sophisticated equipment will be used for geotechnical and water level monitoring. Because detoxification will take place before the tailings are deposited to the TMF, they will contain very low concentrations of cyanide (5-7ppm) which is below the regulatory limit of 10ppm recently adopted in the EU Mine Waste Directive.

The cyanide used in operations will be carefully handled according to EU guidelines and safely contained. Cyanide rapidly breaks down to harmless substances under normal atmospheric conditions, i.e. it is short-lived in the environment. The cyanide used in the project will be subject to a cyanide destruct process and residual cyanide deposited with the process tailings in the Tailings Management Facility will degrade rapidly. This system of use and disposal of cyanide in gold mining is classed as Best Available Techniques by the EU.

- The impact on the protected flora and fauna will be obvious only at local level, and it will not lead to the disappearance of any species. The mining project was conceived from the onset so as to comply with the conditions and standards stipulated by the Romanian and European legislation in the field of environmental protection.

The company believes that the environmental impact generated by proposed project remains significant the more so as it will add to the pre-existing ones. But the required investments for the ecological restoration/rehabilitation of the Roşia Montană area meant to solve complex environmental issues existing at present can be developed only after the implementation of economic projects able to generate and ensure that direct and responsible measures are taken, as part of the principles that represent the basis for the sustainable development concepts. The presence of a strong economic system is the key for the implementation of clean economic processes and technologies, in full respect of the environment, which are able to remove the previous effects generated by human activities.

The documentation drafted to support this mining project represents an objective justification for its implementation given that the company has assumed the environmental responsibility, which is extremely complex in the Roşia Montană area.

Some of species existing at Roşia Montană that are under a certain protection status represent an insignificant percentage from populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Given the large amount of information contained, these tables are available in the electronic format of the EIA. 6000 DVD/CDs comprising the EIA Report have been made

available to the public both in English and in Romanian. Moreover, the EIA is also available on RMGC's website as well as on the websites of the Ministry of Environment and Waters Management and of the Local and Regional Environment Protection Agencies of Alba County, Cluj County and Sibiu County, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats, and EU Directive no. 79/409 Birds respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents.

- Regarding the Urbanism Plans for the following localities: Roșia Montană, Bucium, Abrud and Câmpeni, we underline the fact that pursuant to the provisions of art. 41, paragraph 2, from the Mining Law no.85/2003, the authorities from the local administration have the liability to adjust and/or update the territory arrangement plans and the general urbanism plans, in order to allow the development of all operations necessary for the development of mining activities.

In other words, we mention the fact that the General Urbanism Plan for the entire Roșia Montană settlement was prepared in 2002. This Plan stipulates urban-planning regulations for all 16 villages included in the Roșia Montană Commune, and for a protected area including historical buildings. The General Urbanism Plan has been presented to the public and subject to public debates, therefore all interested persons have been able to express their opinion regarding the development opportunities of the commune. After the completion of the public participation stage, the General Urbanism Plan has obtained all necessary approvals from the competent ministries, from Alba County Council, the Urbanism Committee, Alba Environmental Protection Agency, the network operators and the final approval of Roșia Montană Local Council.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has requested and obtained, from Alba County Council, the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006 for the entire Roșia Montană mining project, including the tailings management facility (TMF). This urbanism certificate is fully compliant with the project proposal whose impact is assessed in the EIA Report. The certificate covers the area included in the Zonal Urbanism Plan for Roșia Montană Industrial Area and is included in the Mining License issued by the National Agency for Mineral Resources. The Zonal Urbanism Plan for the Industrial Area has been subject to public consultations and debates organized in Roșia Montană, Bucium, Câmpeni and Abrud and it has received the approval to continue the permitting procedures, from all 4 local councils.

Concerning the urbanism plans of the other settlements, the General Urbanism Plan for Abrud city was updated in 2002, incorporating the part of the TMF located within the territory under Abrud administration. This General Urbanism Plan has been subject to the same approval procedure as the General Urbanism Plan of Roșia Montană Commune. The General Urbanism Plan for Câmpeni city is currently being updated, and Roșia Montană Gold Corporation requested the Local Council to include the part of the water supply pipe and the pipe collecting water from Arieș River. After completion, it will be subject to the approval procedure described above.

Only one road will be constructed on the administrative territory of Bucium Commune, having a reduced impact on the urbanism plan. Consequently, in compliance with the applicable urbanism regulations it is not necessary to include it in a new urbanism plan or to modify the existing plan.

Ministerul Mediului și al Gospodării Apelor
Doamnei Ministru Sulfina Barbu
B-dul Libertății nr.12
Sectorul 5, București
România

110081

2208 2006

Stimată Doamnă Ministru,

Ministerul Mediului și al Gospodării Apelor urmează să analizeze « **Raportul la Studiul de Impact asupra Mediului pentru proiectului minier din Roșia Montana** ».

Proiectul controversat al deschiderii unei exploatare miniere la zi în zona Roșia Montana a născut în ultimii ani numeroase controverse. Ministerul Mediului și al Gospodării Apelor este chemat să ia o decizie corectă în legătură cu o investiție mare, dar cu impact semnificativ, ridicat asupra mediului din zona de amplasare. Dincolo de o respingere din principiu a proiectului sau de o acceptare fără rezerve a acestuia, MMGA trebuie să analizeze argumentele raționale pro și contra realizării proiectului propus și să adopte soluția adecvată.

Alături de alți critici ai proiectului supus analizei publice cred că **Ministerul Mediului și al Gospodării Apelor ar trebui să nu își dea acordul pentru propunerea de înființare a unei exploatare miniere de aur și argint în zona Roșia Montană.**

În sprijinul solicitării mele, atașez Comentariul de jos, care cuprinde o parte a observațiilor ce rezultă din lectura documentațiilor legate de proiectul menționat, disponibile pe internet și care fac, în opinia mea, ca proiectul minier Roșia Montana să nu fie unul fezabil, cel puțin în această perioadă.

Proiectul Roșia Montana – comentariu de mediu

Proiectul Roșia Montana (RMP) propune realizarea în zona Munților Apuseni a unei exploatare miniere, asociată cu instalații de prelucrare a unor pretinse rezerve de aur care s-ar putea afla aici. Proiectul, care prevede o exploatare la zi, își propune excavarea completă, pe o mare adâncime a suprafeței a patru munți care înconjoară localitatea Roșia Montană. La finalul proiectului celei mai mari exploatare de suprafață din Europa România va rămâne în dotare, pe termen nelimitat, cu un iaz de peste 600 de hectare (comparabil cu mărimea lacului Vidraru), creat pentru decantarea sterilului tratat cu cianuri. Un baraj de 185 m înălțime ar despărți localitatea Abrud, aflată la doar 1 km distanță, de cele peste 214 de milioane tone de steril ce ar rezulta în urma extragerii minereului din zona concesionată, depozitată în amenajarea menționată. Firma canadiană Gabriel Resources Ltd., care propune proiectul, pretinde că acesta este realizat la nivelul standardelor internaționale din domeniu. Parcurgerea documentației accesibile evaluării publice (proiectul tehnic, evaluarea de impact) indică existența a numeroase deficiențe, care fac ca Proiectul Roșia Montana să fie departe de pretenția menționată.

Petiția publică a organizației Alburnus Maior, transmisă Ministerului Mediului enumeră un număr mare de deficiențe ale proiectului și EIM. În continuare, propun o completare a acestora.

După cum spune și Fundația pentru o Societate Deschisă în scrisoarea deschisă adresată Guvernului român "Lipsa de preocupare reală a administrației privind soluțiile de dezvoltare locală durabilă, într-o zonă mai puțin dezvoltată, susține implicit poziția investitorilor care, sub pretextul creării câtorva sute de locuri de muncă pe perioada exploatare (maximum 14), nu urmăresc nimic altceva decât derularea unui business

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRII APELOR
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării
INTRARE NR. 75170
IEȘIRE
ZIUA 23 LUNA 08 ANUL 2006

extrem de avantajos pentru acționariatul majoritar al unui "off-shore" cu sediul într-o casuță poștală din Insulele Barbados".

Proiectul Roșia Montana pornește de la câteva ipoteze greșite.

În evaluarea făcută proiectul consideră că situația actuală a factorilor de mediu din zonă este dezastruoasă, situație generată de funcționarea minei Mininvest Deva, care urmează să fie închisă. Evaluarea proiectului nu ține seama de faptul că odată cu închiderea minei, Mininvest Deva va asigura, conform prevederilor legale, și o refacere a mediului zonei prin bani alocați de Guvernul României.

Proiectul Roșia Montana propune o soluție falsă pentru problemele locale. Proiectul propus asigură crearea unui număr mic de locuri de muncă în zonă (un număr maxim de 1200 locuri pentru perioade scurte, un număr mediu de cca 560 locuri), pentru o perioadă scurtă de timp (14 -16 ani).

Odată cu finalizarea exploatării proiectate de firma Gabriel Resources și a închiderii șantierului, după o perioadă de numai 14 -16 ani, zona se va afla în aceeași situație socială, dar în fața unui adevărat dezastru ecologic.

În elaborarea proiectelor de asemenea anvergură ca RMP se au, în general, în vedere anumite principii, valabile, de altfel, și pentru proiecte sau investiții mult mai mici: principiul protecției mediului, principiul conservării mediului, principiul prevenirii deteriorării mediului, principiul ameliorării calității mediului, principiul precauției în luarea deciziilor care ar putea afecta mediul, principiul abordării globale, principiul dezvoltării durabile etc. În cazul documentației elaborate nu pare a se fi ținut seama prea mult de principiile enumerate.

Principiul protecției mediului presupune luarea unor măsuri de precauție și prevenire sau de conservare a mediului, asociate cu acele măsuri necesare evitării acțiunilor nocive pentru calitatea factorilor de mediu, precum și adoptarea unor măsuri pozitive pentru a împiedica deteriorarea acestuia. Principiul conservării este bazat pe cerința menținerii calitative și cantitative a stării mediului, pe conservarea resurselor naturale regenerabile sau neregenerabile. Principiul prevenirii presupune evaluarea riscurilor, a tuturor riscurilor, încă din faza de proiectare pentru a evita pericolele pentru mediu. Principiul precauției pornește de la ideea că absența certitudinii științifice nu poate constitui un pretext pentru a nu lua acele măsuri necesare prevenirii atingerilor grave sau modificărilor ireversibile față de mediu. Măsurile de protecția mediului vor trebui a fi luate chiar dacă nici o daună a acestuia nu este previzibilă.

Având în vedere obiectul proiectului poate că pretenția respectării în totalitate a recomandărilor principiilor care solicitau protecția sau conservarea resurselor din zonă ar putea părea excesivă, ca și prevederea principiului ameliorării calității mediului. Dacă primele două principii enumerate ar solicita menținerea unui *status quo* durabil pentru mediu, ameliorarea reclamă luarea unor măsuri pozitive pentru îmbunătățirea calității mediului la un moment dat. Dar mărimea deosebită a proiectului, implicațiile sale speciale asupra factorilor de mediu din zona de amplasare ar fi cerut să fie mai atent privite în elaborarea proiectelor tehnice, ca și în studiile de evaluare a impactului, importanța recomandărilor principiilor prevenirii și al precauției.

Proiectul Roșia Montană propune realizarea celei mai mari exploatare la zi de aur/argint din Europa. Principalele caracteristici tehnice ale proiectului minier sunt următoarele: producție anuală de 14,3 milioane de tone minereuri timp de 15 ani, pe o suprafață directă de 1256 ha, producția maximă urmând a se realiza în al doilea an de exploatare, cu o cantitate de 21,575 milioane de tone minereuri, pentru ca apoi să ajungă la 17,315 milioane de tone în anul cinci, 15,413 în al zecelea an și 14,212 în cel de-al treisprezecelea. Pentru a procesa minereul extras, este menționat un consum

mediu anual de 13000 de tone de cianuri. Minereurile de aur/argint vor fi extrase din patru munți : Carnic, Cetate, Orlea si Jig, totalizând o suprafață de 205 ha. Sunt proiectate două halde de steril, acoperind o suprafață de 177,36 ha, care vor gazdui 130,691 milioane de tone de deșeuri-steril. Depozitul de deșeuri cu cianuri, situat în valea Corna va acoperi 698 de ha. Iazul de decantare va avea o suprafață de 363,12 ha iar cantitatea totală de steril ce va fi depozitată este aproximată la 214,905 milioane de tone. Iazul de decantare nu va impermeabilizat. În valea Cornei există ape subterane și de suprafață, care sunt și surse locale de alimentare cu apă. Raportul EIM admite că roca de bază este fisurată. Barajul principal Corna, cu înălțimea totală de 185m, va fi construit din roci care generează ape acide. Sterilul utilizat va conține metale grele și sulfuri în concentrații diferite. Acestea din urmă sunt o sursă importantă de ape acide, care pot fi generate pentru perioade de timp foarte lungi și antrenate în straturile de ape subterane din zonă. Propunerea de proiect minier nu prevede ca sulfurile să fie tratate separat și depozitate într-un iaz de decantare special, impermeabilizat. Imensul depozit de deșeuri cu cianuri este situat chiar deasupra orașului Abrud, putând determina o catastrofă în caz de rupere. Suprafața imensă a depozitului va produce, probabil, o cantitate semnificativă de praf în condiții meteorologice secetoase. Raportul nu evaluează corect această problemă, mai ales avându-se în vedere apropierea de orașul Abrud.

Aceasta sunt doar câteva exemple evidente, nu foarte, de încălcare a principiilor de prevenire a poluării mediului sau al celui al precauției, de care ar fi trebuit să se țină seama la elaborarea proiectului, ca și la evaluarea impactului asupra mediului.

Dar având în vedere dubiile care planează asupra situației reale a amplasamentului avut în vedere, legat de mărimea reală a resurselor de aur/argint, ca și necesitatea conservării resurselor minerale neregenerabile, conform principiului de *Dezvoltare durabilă*, care cere ca dezvoltarea să asigure necesitățile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și le satisface pe ale lor, zona ar trebui să fie lăsată în grija generațiilor viitoare, când, poate, se va descoperi o tehnică de exploatare a minereurilor și o tehnologie de obținere a aurului mai puțin nocive decât cele propuse în actualul proiect al firmei Roșia Montana Gold Corporation.

Nici proiectul tehnic și nici EIM nu au în vedere riscul ca proiectul propus să nu poată fi finalizat și activitatea pe șantier să înceteze înainte de limita perioadei fixate pentru funcționare de 14 -16 ani. Evaluarea concentrațiilor de Au/Ag și, ca atare, estimarea rezervelor din zonă avute în vedere la proiectare, s-ar putea să fie greșite iar continuarea exploatarea să nu mai economic fezabilă și să nu mai poată fi susținută. România are exemplul de evaluare greșită a unor rezerve minerale, cum a fost cea a resurselor de sulf din munții Călimani, terminată printr-o decopertare parțială a zonei, înainte ca operația să fie oprită. Ce se va întâmpla la Roșia Montană în cazul în care proiectul este sistat înainte de sfârșitul perioadei fixate? Ce se va întâmpla cu zona, cine o va reface, cu ce fonduri?

Alt risc netratat în EIM este cel, posibil, al falimentului firmei Roșia Montana Gold Corporation, care propune proiectul, în timpul derulării proiectului sau la sfârșitul acestuia. Ce se întâmplă cu șantierul, cu depozitele de steril și cianuri și supravegherea acestora, cu zona afectată etc. în cazul falimentului firmei Roșia Montana Gold Corporation? Va trebui să suporte statul român pagubele create, cum s-a întâmplat cu recentul accident de la Baia Mare, în care au fost implicate cantități mai mici de cianuri?

Probabil că ar fi fost necesară tratarea separată, în detaliu a avantajelor (cele enumerate sunt ori incorect formulate, ori fictive în fond), dezavantajelor și a riscurilor derivate pentru comunitatea locală ca și pentru statul român din punerea în aplicare a RMP de către o firmă mică, necunoscută, fără experiență prea mare în domeniu. De asemenea, având în vedere riscurile asociate imense, și reale după cum s-a văzut în accidentul de la Baia Mare, firma ar trebui să dispună, înainte de începerea derulării

proiectului, de o asigurare la o firmă de specialitate din domeniu. Acest lucru nu este menționat în EIM elaborat pentru proiectul investiției de la Roșia Montana. Asigurarea ar suplini, cel puțin parțial, o parte a riscurilor asociate unui posibil faliment al firmei inițiatoare a proiectului.

Ministerul Mediului și al Gospodării Apelor prin decizia sa finală trebuie să evalueze fezabilitatea proiectului propus sub aspectele sale diverse : a) fezabilitatea științifică, tehnică și tehnologică ; b) fezabilitatea financiară ; c) fezabilitatea economică și socială ; d) fezabilitatea de mediu.

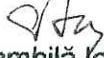
Dacă sub aspect științific proiectul nu propune ceva nou, mărimea proiectului și cantitatea foarte mare a unor substanțe din categoria celor periculoase, cum sunt cianurile, folosite în procesele tehnologice, cantitatea foarte mare de deșeuri rămase și depozitate pentru o lungă perioadă de timp, deșeuri care pot conține resturi de cianuri simple sau cianuri complexe, care pot migra în mediu sau care pot da reacții chimice greu de estimat și al căror produși pot fi nocivi etc. pot arunca îndoiele asupra fezabilității tehnice și tehnologice, impunând precauții suplimentare în luarea deciziilor.

Dacă în problema asigurării resurselor financiare de derulare a investiției răspunderea rămâne a firmei inițiatoare a proiectului, în cazul în care din anumite motive evaluarea resurselor disponibile s-a făcut greșit iar proiectul nu mai poate fi continuat sau firma din diverse motive dă faliment (probabilități ce nu pot fi excluse), atunci comunitatea locală și statul român vor trebui, probabil, să suporte financiar operațiile de închidere a șantierului și de lichidare a consecințelor derivate. Sub acest ultim aspect fezabilitatea proiectului este îndoielnică, cu atât mai mult cu cât firma inițiatoare nu dispune de o asigurare corespunzătoare a activității propuse, astfel încât se impun și sub acest aspect precauții suplimentare în luarea deciziilor finale.

Sub aspect economic și social proiectul propune soluții false, doar de amânare a rezolvării problemelor locuitorilor din zonă. Distrugerea localităților și mutarea localnicilor este nejustificată. Proiectul nu este fezabil sub aspectul economic și social.

Proiectul propus, în cazul realizării sale, la sfârșitul perioadei de existență va produce un dezastru ecologic al zonei : strămutarea localnicilor și distrugerea localităților de origine, decopertarea masivă a patru munți, afectarea definitivă a biodiversității în zonă, crearea unor depozite masive de sterili și resturi de substanțe periculoase active pe o perioadă extrem de îndelungată etc. vor genera un impact semnificativ, puternic asupra mediului, nejustificat în raport cu beneficiile îndoielnice ale aplicării proiectului. Sub acest aspect realizarea proiectului este nejustificată.

07.08.2006

D. Smaranda,
București, str. Zambilă, Ionită nr.4.
bl.7D, sc. B, ap.79, sectorul 2

Ministry of Environment and Waters Management

Minister SULFINA BARBU

12, Libertatii Avenue

5th district, Bucharest

Romania

Honourable Minister Sulfina Barbu,

The Ministry of Environment and Waters Management is going to analyse the “Report on the Environmental Impact Assessment Study for the Rosia Montana mining project”.

This project regarding the development of an open cast gold mine operation in Rosia Montana has been a very controversial issue over the last years. The Ministry of Environment is now called in to make a fair decision about a massive investment, but with significant environmental impact on the area where it will be developed. Beyond a rejection on principle or a full approval of the project, the MEWM must weigh the reasonable arguments for and against this project and then take the appropriate decision.

Alongside other critics of the project submitted to the public's assessment, **I believe that the Ministry of Environment and Waters Management should reject the proposal regarding the development of an open-cast gold and silver mine at Rosia Montana.**

To support my request, I enclose here the Comments below. They comprise part of my conclusions reached after reading the documentation related to the above mentioned project, available on the Internet. In my opinion, the Rosia Montana mining project is not feasible, at least not for now.

The Rosia Montana project – Environmental comments

The Rosia Montana project (RMP) proposes the development in the Apuseni Mountains of a mining and processing operation of alleged gold deposits that might be located there. This project that plans an open cast mining proposes a deep and complete excavation of four mountains surrounding the village of Rosia Montana. Once the project for the largest open cast mining operation in Europe is completed, Romania will remain with a large size tailings management facility (TMF) (over 600 ha) (similar to the size of the Vidraru lake). An 185 m high tailings dam will separate the town of Abrud located 1 km away from the over 214 million tons of waste resulted from the ore mining in the leased area, that will be stored in the above-mentioned facility. Gabriel Resources Ltd., the Canadian based company that proposes the project, claims that this TMF complies with the international standards in the field. Reading the documentation available to the public (the technical project, the environmental impact assessment-EIA), I realized that it comprises many inaccuracies. Consequently it is far from complying with the standards referred to by the developer.

The public petition submitted to the MEWM by the Alburnus Maior NGO lists numerous inaccuracies comprised in the project and in the EIA. In what follows, I would like to continue this list:

As stated in the public letter sent to the Romanian Government by the members of the Open Society Foundation: “The administration's lack of real interest regarding the solutions available for a sustainable development in a less developed area, implicitly support the position of the investors that claim to create several hundreds jobs during the operational phase (14 years at the most) when in fact the only thing they want is to carry out a highly profitable business for the main shareholder, of an “off-shore” company having its headquarters in a post-office box in the Barbados islands.”

The Rosia Montana project starts from several wrong hypotheses.

According to the assessment made for the project, the environmental factors are currently in a poor condition because of the Minvest Deva mine operation which is going to be closed down. The EIA does not take into account the fact that once the mine is closed,

the company Minvest Deva will perform a state-funded environmental rehabilitation of the area, according to the legislation in force.

The Rosia Montana project proposes an unrealistic solution to the local problems. The project proposed provides a limited number of jobs in the area (a maximum of 1200 jobs for short periods of time, an average of 560 jobs) for a short period of time (14-16 years).

Once the mine operation and closure proposed by Gabriel Resources are completed, after only 14-16 years, the area will return to the same social situation, but facing also a true ecological disaster.

There are certain principles taken into account when elaborating such large-scale projects as the RMP, principles that can be applied also to much smaller projects or investments. Such principles are: the protection and preservation of the environment; the prevention of environmental deterioration; the improvement of the quality of the environment; the precautionary principle in making decisions which might have an impact on the environment; the global approach principle; the sustainable development principle; etc. These principles seem to have been little taken into account in the documentation elaborated for the RMP.

The environmental protection principle implies taking precautionary and prevention measures or measures of environmental preservation coupled with measures required in order to avoid actions that might affect the quality of the environmental factors as well as positive measures to prevent its deterioration. The preservation principle is based on the requirement of qualitatively and quantitatively maintaining the environmental condition, on the preservation of natural renewable and non-renewable resources. The prevention principle implies an assessment of all the risks starting from the design phase in order to avoid environmental hazards. The precautionary principle relies on the idea that the absence of scientific certitudes cannot be a pretext for not taking the measures needed in order to prevent severe impacts or irreversible changes of the environment. Environmental protection measures must be taken although no environmental damages are predictable.

Given the object of this project, the full compliance with the principles of protection and preservation of the resources in the area may seem exaggerated same as the principle of the environment quality improvement. While the first two principles would require the maintenance of a sustainable environmental status quo, the environmental improvement principle requires positive measures to improve the quality of the environment at a certain moment. But given the dimension of the project and its special impacts on the environmental factors from the project area, the prevention and precautionary principles should have been more carefully tackled in the elaboration of the technical projects and of the environmental impact assessment (EIA).

The Rosia Montana project is aimed at developing the largest open-cast gold and silver mine operation in Europe. These are the main technical characteristics of the project: annual production: 14.3 million tons of ores for 15 years on a direct surface of 1256 ha; with a peak period during the second year of operation (21.575 million tons of ore) to get to 17.315 million tons during the 5th year of operation, to 15.413 million tons during the 10th year and to 14.212 million tons during the 13th year of operation. 13.000 tons of cyanide are estimated to be used on average every year for the ore processing. Four mountains will be mined for gold and silver: Carnic, Cetate, Orlea and Jig, totalizing a surface of 205 ha. Two waste dumps are planned on a surface of 177.36 ha, which will store 130.691 million tons of tailings. A surface of 698 ha will be covered by a storage facility where cyanide-bearing tailings will be stored. A tailings management facility (TMF) will be built on a surface of 363.12 ha which will allow approximately 214.905 million tons of tailings. This TMF will be unlined. In Corna Valley there are surface and underground waters that are local water supply sources as well. The EIA report acknowledges that the bedrock is fractured. The main Corna dam, 185 m high, will be built of rocks that generate acid waters. The tailings to be used will bear different concentrations of heavy metals and sulphides. The latter represent a significant source of acid rock drainage (ARD), which can be generated for very long periods of time and can seep into the underground waters from the area. The project proposal does not stipulate that sulphides be treated and stored separately in a special, lined tailings pond. This huge storage facility of cyanide-bearing waste is located right upstream of the town of Abrud, and it could generate a catastrophe in case of dam failure. The huge surface of the

storage facility is likely to generate significant quantities of dust during the dry periods. This issue is not correctly addressed in the EIA report, especially given the proximity of the town of Abrud.

These are but some of the obvious examples proving that the prevention of the environmental pollution and the precautionary principles have not been complied with in the elaboration of the project and of the EIA.

But, given the doubts related to the real status of the site envisaged, to the real size of the gold/silver resources and the necessity to preserve the non-renewable mineral resources, according to the sustainable development principle based on which the development should satisfy the present needs, without jeopardizing the possibility that the future generation could satisfy their own needs, this area should be left to the generations to come to take care of it, as perhaps they will find a new ore mining and gold processing technique less dangerous than the one proposed for RMGC's current project.

Neither the technical project nor the EIA take into account the possibility that the proposed project could not be completed and the activity on-site might stop prior to the date scheduled for operation (14-16 years). The assessment of the concentrations of Au/Ag and implicitly the estimates regarding the reserves in the area taken into account when the project was elaborated might be wrong, and it would become economically impossible to support the continuation of the exploitation process. Romania already has a precedent in this sense, namely the assessment of the sulphur deposits in the Calimani Mountains that ended up in a partial stripping of the area before the works were ceased. What happens with Rosia Montana if this project stops prior to the time scheduled? What happens with this region, who will rehabilitate it, with what funds?

Another risk omitted by the EIA refers to the possibility that the developer (RMGC), goes bankrupt while the project is under way, or when it is completed. What happens with the mine site, with the cyanide-bearing waste dumps and their monitoring, with the impacted area, etc. in case RMGC goes bankrupt? Will the Romanian Government have to cover for the damages as it was recently the case for the accident in Baia Mare, an accident that involved smaller quantities of cyanide?

A separate, detailed analysis of the advantages (those listed in the EIA are either inaccurate or fictional), disadvantages and risks incurred by the local community and the Romanian state for allowing this project to be carried out by a small, unknown company that lacks expertise in the mining field. Moreover, given the enormous risks real or associated, see the case of the Baia Mare accident, the company should be insured with a specialised company in the field, before beginning the project. This aspect is not referred to in the EIA elaborated for the Rosia Montana project. This insurance would partially compensate for part of the risks associated to a possible bankruptcy of the developer.

Through its final decision, the MEWM must assess the feasibility of the proposed project under its various aspects: a). the scientific, technical and technological feasibility of the project; b). the financial feasibility; c). the social and economic feasibility; d). the environmental feasibility.

Although this project does not bring anything new from the scientific point of view, its size and the large amount of hazardous substances such as cyanide used in the technological processes, the huge quantity of waste stored for a long period of time, such waste might contain traces of simple or complex cyanide that may be released into the environment or could lead to chemical reactions difficult to anticipate and which may result in dangerous products etc. may raise doubts about its technical and technological feasibility requiring additional precautions in the decision-making process.

If in terms of financial resources for the development of the project, the company that proposed it is the sole responsible, if for various reasons the financial resources available have been wrongly estimated and the company cannot go on with the project or it goes bankrupt (such probabilities should not be overlooked), then the local community and the Romanian Government will financially be likely to finance the closure of the mine site and to handle its related consequences. The feasibility of the project is questionable under this last aspect mentioned, all the more that the developer does not have an appropriate insurance for the activity it proposes. Thus additional precautions are required under this aspect too, in the decision-making process.

The project proposes false solutions regarding the economic and social aspects, which will only postpone solving the problems faced by the locals. The destruction of localities and the resettlement of the inhabitants are not justified. This project is not economically and socially feasible.

Should the proposed project be carried out, an ecological disaster would be generated at the end of its lifetime: resettlement of locals; destruction of their original localities; four mountains massively stripped out; the biodiversity of the area definitively impacted; huge waste dumps bearing traces of hazardous substances that remain active for a very long period of time, etc. all these will have a significant impact on the environment. And given the questionable benefits brought by this project, this impact is not justified. From this point of view, the development of this project is not justified.

07.08.2006
D.Smaranda
/signature/

Bucharest, 4, Zambila Ionita Street
Bl. 7D, sc.B, ap.79, 2nd district

Răspuns la Contestația Nr. 893: D. Smaranda

SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a luat în considerare toate aceste probleme în elaborarea unei Evaluări a Impactului asupra Mediului (EIM), comprehensive și detaliate pentru proiectul Roșia Montana. Răspunsurile noastre specifice la Contestația nr. 893 sunt după cum urmează:

Chiar dacă Gabriel Resources este o companie relativ tânără, conducerea sa are peste 60 ani de experiență în construirea și avizarea a șapte exploatări miniere aflate pe patru continente diferite.

Este, de asemenea, incorectă afirmația conform căreia Gabriel Resources nu dispune de resursele financiare necesare implementării proiectului. Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) lucrează la acest proiect încă din anul 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Când va începe producția, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Capitalul estimat necesar pentru finalizarea proiectului Roșia Montană -- inclusiv dobânzile, finanțarea și costurile companiei -- este de aproximativ 750 milioane USD. Compania anticipează că va finanța aceste costuri cu o cotă de aproximativ 20% din resurse proprii (150 milioane USD), iar 80% vor fi obținuți din împrumuturi, acestea pot fi împrumuturi majore și medii sau cu randament mare. Compania a obținut deja capitalul de 150 milioane USD și este în curs de a finaliza negocierile pentru componenta obținută din împrumuturi.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*). Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană. Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

RMGC – nu statul român – va achita toate obligațiile ce revin proiectului Roșia Montană. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) va fi constituită în conformitate cu Legea Minelor din România și Directiva UE privind deșeurile miniere, înainte de apariția oricărei răspunderi. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

De asemenea, RMGC va achita obligațiile preexistente de reabilitare ale Minvest SA care se înscriu în perimetrul ocupat de proiectul Roșia Montană (respectiv, punerea în funcțiune a unei stații de epurare a apei pentru efluenții din galeria 714). Obligațiile care NU se înscriu în perimetrul ocupat de proiectul Roșia Montană (cum ar fi cele asociate iazului de sterile Săliștei) vor trebui achitate de titularul care răspunde de ele, sau de către stat, dacă titularul actual (Minvest) nu poate plăti. Nu se poate pretinde ca RMGC să achite obligații care nu îi revin.

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată

anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarea la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate. Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

Într-o zonă care se confruntă cu o rată a șomajului extrem de ridicată, locurile de muncă directe care vor fi create de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) vor avea o puternică influență stabilizatoare în Roșia Montană și în întreaga regiune.

În ceea ce privește crearea unor noi oportunități economice pentru locuitorii din zonă, RMGC are în prezent aproape 500 de angajați, dintre care peste 80% locuiesc în Roșia Montană, Abrud și Câmpeni. Proiectul Roșia Montană (RMP) conține pe angajarea, în medie, a 1200 de persoane, în timpul perioadei de construcție de 2 ani și a 634 de persoane, inclusiv contractori externi pentru servicii de securitate, transport și curățenie, pe parcursul celor 16 ani de exploatare. Scopul este să se angajeze cât mai mult personal local cu puțință. Sunt în curs de

desfășurare programe de instruire pentru a ajuta locuitorii din comunitățile locale din jurul Roșiei Montane să se califice pentru locurile de muncă oferite, atât pe durata construcției, cât și ulterior, în timpul funcționării minei. Dacă nu sunt disponibile anumite competențe pe plan local, se vor face oferte rezidenților de pe o rază de 100 de km de la Roșia Montană, de preferință locuitorilor din județul Alba. Pe baza evaluării preliminare, se estimează că majoritatea posturilor, atât în timpul construcției, cât și al operării va fi ocupată cu personal provenit din comunitatea locală. Dar proiectul va genera, de asemenea, aproximativ 6000 de locuri de muncă indirecte.

Desfășurată de-a lungul a 20 ani, infuzia de investiții în zonă, dacă este administrată corect, ar trebui să stimuleze și alte dezvoltări. RMGC se angajează să promoveze oportunități de dezvoltare pe termen lung în cadrul planului său de dezvoltare durabilă.

Conform prevederilor Art. 52 (1) din Legea Minelor nr. 85/2003, pentru încetarea activităților miniere, companiile ar trebui să înainteze autorităților competente o cerere însoțită de planul de încetare a activităților miniere, cu descrierea detaliată a acțiunilor necesare pentru o închidere eficientă a minei. Planul de Închidere a Minei ar trebui să conțină, printre altele, un program, de protecție socială pentru personal.

La momentul închiderii minei, compania va face tot ce îi va sta în putință pentru forța de muncă existentă, asigurându-i asistență în găsirea unui alt loc de muncă. Având în vedere experiența și abilitățile dobândite de muncitori, aceștia pot ocupa locuri de muncă existente în cadrul altor proiecte de minerit într-o regiune cu potențial semnificativ de dezvoltare a resurselor. Ca alternativă, RMGC va asigura oportunități de recalificare și asistență pentru înființarea unor afaceri în alte domenii decât cel minier.

Unul din aspectele cele mai importante ale dezvoltării este îmbunătățirea și dezvoltarea capacităților comunității și ale autorităților locale. Chiar înainte să înceapă proiectul, compania este interesată să lucreze împreună cu comunitatea pentru găsirea celor mai bune soluții de dezvoltare pentru zonă. Sub auspiciile Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), se va înființa un număr de grupuri de lucru, dintre care unuia i se va încredința sarcina explorării oportunităților de dezvoltare.

Între timp, un număr de programe deja existente au ca scop îmbunătățirea profilului educațional și a nivelului de calificare din comunitate, pentru a corespunde necesităților proiectului și pentru a încuraja oamenii să se gândească la alte căi de câștigare a existenței în afară de minerit. Programul de calificare profesională este unul dintre aceste programe, în timp ce instruirea în domeniul afacerilor face parte din programul de calificare profesională. Se înființează de asemenea un incubator de afaceri.

Pentru informații suplimentare, vezi anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.

Respingem categoric afirmația petentului. Studiul Evaluării Impactului asupra Mediului (EIM), pe care Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) a depus-o, a răspuns integral și într-o manieră profesională, Termenilor de Referință propuși de către Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA) și a fost elaborată în conformitate cu prevederile legale și practicile internaționale. Raportul a fost pregătit de mai mult de 100 de consultanți (atestați) și specialiști independenți experți, renumiți la nivel național, european și chiar internațional. Suntem convingși că EIM oferă suficiente informații detaliate și explicații pentru concluziile pentru a permite MMGA să ia decizia privind proiectul Roșia Montana (RMP). RMGC schimbase anterior diferite părți din propunere, în primul rând o reducere a dimensiunilor câtorva dintre cariere propuse, ca și accentuarea mai intensă a activităților de dezvoltare durabilă, și o angajare mai puternică pentru păstrarea patrimoniului cultural, inclusiv un impact mai redus asupra bisericilor locale, ca răspuns la consultarea cu factorii de mare importanță înainte de prezentarea studiului EIM. În plus, suntem convingși că proiectul va sprijini inițiativele comunității de a dezvolta alte activități decât mineritul, iar asta este ideea centrală din *Planul de Administrare a Dezvoltării Durabile a Comunității*, anexat la raportul EIM (Plan L).

Experții tehnici reprezentând mai multe bănci internaționale private din domeniu și agenții de creditare a exporturilor au concluzionat că EIM se conformează Principiilor Equator stabilite pentru a promova creditarea responsabilă a proiectelor care ridică probleme de mediu și sociale, iar un comitet ad hoc de experți Europeni (Grupul Internațional al Experților Independenți - IGIE) a declarat public că EIM a fost bine elaborat, luând în considerare sugestiile și recomandările lor. O copie a raportului IGIE și răspunsul RMGC sunt incluse ca document de referință în actuala Anexă a EIM.

Nu suntem de acord nici cu opinia că proiectul va duce la distrugerii ale mediului în zona Roșia Montană și în regiunea înconjurătoare. Legislația cu privire la protecția mediului care este în vigoare în întreaga lume, inclusiv în România, nu permite distrugerea mediului în nici un fel de circumstanțe. Proiectul Roșia Montană va fi desfășurat în totală conformitate cu legislația de mediu și cu alte legi din România și Europa și în conformitate cu cele mai bune practici internaționale. Proiectul va aduce în România cele mai bune tehnologii disponibile (BAT), dintre care multe sunt menite să reducă la minimum impactul operațiunilor de exploatare minieră asupra mediului.

Așa cum se arată detaliat în studiul EIM, RMGC va pune în aplicare și un plan semnificativ de reabilitare a zonei, nu numai pentru a diminua efectele Proiectului actual asupra mediului, ci și pentru a elimina efectele precedentelor practici nocive din minerit. Când se va încheia procesul de închidere a minei, pe amplasamentul acesteia va fi mai puțină poluare decât este acum.

În conformitate cu dispozițiile legale, titularul licenței de exploatare are obligația de a constitui o garanție financiară pentru refacerea mediului. În acest sens, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, garanția financiară de refacere a mediului este reglementată prin (i) Legea Minelor nr. 85/2003 ("Legea nr. 85/2003"), (ii) Normele de aplicare ale Legii nr. 85/2003 și prin (iii) Ordinul nr. 58/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind aplicarea și urmărirea măsurilor stabilite în programul de conformare, planul de refacere a mediului și proiectul tehnic, precum și reglementarea modului de operare cu garanția financiară pentru refacerea mediului afectat de activitățile miniere ("Ordinul nr. 58/2004").

Garanția financiară pentru refacerea mediului este anuală și finală.

Garanția financiară anuală pentru refacerea mediului

Conform art. 131 din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003 "garanția financiară pentru refacerea mediului, în cazul licenței de exploatare, se constituie anual, în prima lună a perioadei la care se referă, și se stabilește în licența, astfel încât să acopere lucrările de refacerea mediului specificate în planul de refacere a mediului și în proiectul tehnic".

Potrivit art. 133 (1) din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003, garanția financiară pentru refacerea mediului nu poate fi mai mică decât valoarea lucrărilor de refacere a mediului aferente anului respectiv, astfel încât garanția va acoperi lucrările de reabilitare în cazul în care titularul licenței încetează activitatea miniera și nu desfășoară activitățile de reabilitare.

Garanția financiară finală pentru refacerea mediului

Potrivit prevederilor art. 15 din Ordinul nr. 58/2004, garanția financiară finală de refacere a mediului se constituie anual și se calculează ca o cota din valoarea lucrărilor de refacere a mediului, conform programului de monitorizare a factorilor de mediu post-închidere, care este inclus în programul tehnic de dezafectare.

De asemenea vă rugăm să notați că dispozițiile HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, prin care a fost transpusă Directiva nr. 31/1999 privind depozitarea deșeurilor nu este aplicabilă Proiectului Roșia Montană și în consecință RMGC nu este obligată să constituie garanții financiare pentru depozite de deșeuri. Această concluzie se desprinde din reglementarea cadru în materie, Directiva nr. 2006/21/EC referitoare la gestionarea deșeurilor din industriile extractive, care în cuprinsul art. 2 (4) menționează în mod expres faptul că deșeurile care provin

din industria extractivă și sunt reglementate în cuprinsul Directivei nr. 21/2006 nu cad sub incidența reglementarilor Directivei nr. 31/1999.

În ceea ce privește asigurarea, vă rugăm să aveți în vedere ca dispozițiile art. 81(2) din fosta lege a mediului nr. 137/1995, conform căroră „în cazul activităților de risc major, asigurarea pentru daune este obligatorie”, au fost abrogate prin OUG nr. 195/2005 și că nicio prevedere legală în vigoare nu solicită constituirea unei asigurări.

Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004") stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "scopul prezentei directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "Statele Membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă".

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 31.04.2007. Precizăm faptul că, până la acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, proiectul propus de RMGC nu încalcă Directiva nr. 35/2004 întrucât nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții/asigurări. Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidro-observație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol

cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidro-observație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

"Planul de management al iazului de decantare", Planul F din EIM, specifică faptul că barajul va fi construit din următoarele materiale: anrocamente pentru prismul barajului, rocă sfărâmată pentru drenuri și zonele de filtrare și sol cu permeabilitate scăzută pentru nucleul barajului. Anrocamentele pentru prismurile barajului vor fi obținute din cariera de agregate de pe amplasament sau din roca sterilă (materiale care nu conțin minereu) rezultată din activitățile miniere.

Concret, pentru barajul de amorsare, anrocamentele pentru zona de prism vor fi obținute din cariera Șulei. Supraînălțările ulterioare ale barajului iazului de steril vor fi realizate din rocă sterilă rezultată din activitatea minieră. Roca sfărâmată pentru zonele de filtrare și drenaj vor fi obținute din cariera La Pârâul Porcului. Solul cu permeabilitate scăzută pentru nucleul barajului va fi obținut din depozitele coluviale ce acoperă taluzurile cuvetei iazului de steril.

Două sunt motivele pentru care se vor utiliza rocile sterile rezultate din activitatea de extracție minieră pentru ridicarea barajului. În primul rând, permite depozitarea rocii sterile, diminuându-se zonele de haldare pentru depozitarea rocilor sterile. În al doilea rând furnizează materialul necesar pentru construcția barajului, fără extinderea zonelor de împrumut sau crearea necesității pentru noi zone de împrumut.

Unele din materialele ce se vor utiliza la supraînălțarea barajului iazului de steril sunt potențial generatoare de ape acide, prin urmare exfiltrațiile prin și pe sub baraj pot fi acide și pot conține ioni de metale. Ca urmare, un sistem de reținere secundară este prevăzut în aval de barajul principal pentru a colecta scurgerile potențial acide, de asemenea, pentru a colecta exfiltrațiile care pot să apară prin și pe sub barajul principal. Alegerea unei soluții de proiectare ca baraj permeabil are mai multe motive, în primul rând pentru că reduce debitul potențial de exfiltrații către văile adiacente și asigură condiții mai bune de siguranță pe termen lung.

Sulfurile în cazul proiectului Roșia Montană pot apărea diseminate în cadrul zăcămintului, iar sulfații în anumite concentrații, în nămolul rezultat de la uzina de epurare a apelor acide. În cazul sulfurilor diseminate, exceptând pirita, acestea au conținuturi extrem de scăzute și nu vor fi recuperate și tratate special.

Pentru nămolul de la uzina de epurare a apelor acide, în funcție de fazele de dezvoltare ale Proiectului, sunt proiectate următoarele scheme:

- În faza de exploatare nămolul îngroșat provenit din bazinul de sedimentare de la uzina de epurare a apelor acide va fi eliminat în iazul de decantare ca deșeu suplimentar în raport de 1:500 față de materialul steril;
- În faza de închidere a minei, este planificat ca acest flux de deșeuri să fie eliminat în lacul de carieră Cetate, deoarece iazul de decantare nu va mai fi disponibil pentru depunerea deșeurilor în această fază.

Impactul asupra mediului determinat de eliminarea nămolului de epurare a apelor acide în iazul de decantare este neglijabil comparativ cu impactul provocat de sterilul de procesare datorită:

- cantității mult mai mici a nămolului de epurare în raport cu cantitatea de steril;
- proprietăților toxice mult mai reduse ale nămolului de epurare în raport cu cele ale sterilului.

Se justifică deci referirile la Secțiunea 2.8.1.8 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru perioada în care nămolul de epurare a apelor acide va fi depozitat în iazul de decantare.

Dacă nămolul de epurare a apelor acide este depozitat în cariera inundată Cetate, nămolul se poate dizolva și va elibera metale grele și ioni neutri majori (sulfat, calciu) în apa din carieră dacă aceasta devine acidă. Însă apa din lac nu va fi evacuată direct în mediu. Apa din carieră care va ajunge în lucrări subterane poate fi captată de barajul Cetate și repompată în stația de epurare, astfel încât să nu ajungă în mediu nici un fel de poluare.

Mai mult, sunt prevăzute măsuri preventive care să minimizeze riscul ca apele acide generate de porțiunile sulfurice ale pereților carierei să aciduleze apa din carieră. Aceste măsuri sunt descrise în Secțiunea 2.8.2.9. din EIM

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28. Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

Prin proiect, depozitarea sterilelor de procesare va fi efectuată astfel încât să se asigure umiditatea permanentă a depozitului, pentru a se elimina posibilitatea formării de suprafețe uscate. Ca urmare, se va elimina efectul eroziunii eoliene asupra acestor suprafețe și emisiile de particule aferente.

Măsurile operaționale de prevenire a emisiilor de particule prevăd:

- monitorizarea permanentă a stării iazului de decantare pentru a se preveni apariția suprafețelor uscate în perioadele de secetă sau cu temperaturi foarte ridicate;
- umezirea suprafețelor și remedierea sistemelor de depozitare a sterilului.

Imediat după încetarea activităților miniere, iazul de decantare a sterilelor de procesare va fi acoperit și reabilitat (vegetat).

Menționăm faptul că iazul de decantare de la Roșia Montană va fi un iaz de vale, ale cărui taluzuri laterale le vor constitui versanții naturali care mărginesc Valea Cornei, iar digul va fi construit din rocă. Așadar, iazul de decantare a sterilelor de procesare poate fi asemuit cu un lac care se umple treptat, eventualele zone uscate de sterile putându-se forma doar pe suprafața liberă, orizontală, a iazului. Până la umplerea completă, taluzurile vor constitui obstacole fizice care vor împiedica împrăștierea, în zonele adiacente, a particulelor care ar putea fi antrenate de vânt de pe eventualele suprafețe uscate.

Eventualele emisii de praf, incidentale și de scurtă durată, nu pot afecta calitatea aerului decât în ariile din stricta vecinătate a iazului, până la distanțe de cel mult câteva sute de metri, așadar, în perimetrul industrial.

Detalii: Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (Volumul 12 – Cap. 4.2, Subcap. 4.2.4) și Planul de management al calității aerului (Volumul 24, Plan D) includ, în mod detaliat, măsurile tehnice și operaționale pentru reducerea/eliminarea emisiilor de praf generate de activitățile Proiectului.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități

nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

Cianura este un compus toxic și trebuie manipulată și tratată cu multă grijă. Totuși, pentru că în condiții atmosferice normale se dezintegrează rapid în substanțe ne-periculoase, nu cum este mercurul, de exemplu. Proiectul Roșia Montană va utiliza cele mai bune tehnologii disponibile pentru extracția aurului și tratarea deșeurilor și se va conforma Directivei europene cu privire la reziduurile care conțin cianuri.

Cianura este una dintre puținele substanțe care pot dizolva aurul. Cianura este utilizată în sute de mine de aur de pe tot globul, ca și în multe alte ramuri industriale. La Roșia Montană, Instalația de Tratare a Reziduurilor (TMF) va fi construită conform celor mai înalte standarde internaționale. Ea va fi o construcție sigură pentru mediu, destinată pentru depozitarea permanentă a reziduurilor detoxificate care rezultă din prelucrarea minereului. Pentru monitorizarea geotehnică și a nivelului apei vor fi folosite echipamente sofisticate. Deoarece detoxificarea va avea loc înainte ca reziduurile să fie depozitate în TMF, ele vor conține o concentrație de cianură foarte scăzută (5-7 părți per milion, sau ppm, sau mg/l), ceea ce este mai puțin decât limita reglementată de 10 ppm, adoptată recent de UE în Directiva asupra Reziduurilor din Minerit 2006/21/EC. Reziduurile din minerit din UE pot conține actualmente o concentrație de cianură de 50 ppm, pe care Directiva menționată o reduce la 10 ppm pentru minele noi. Instalația TMF de la Roșia Montană va avea o concentrație de 5-7 ppm.

RMGC a semnat Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor (ICMC), pe care îl va și respecta, cod care impune utilizarea celor mai bune metode în domeniul tratării cianurilor. RMGC va obține cianurile de la un producător care se conformează și el acestui Cod. De asemenea, transportatorul se va alinia ICMC. Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) mai evaluează și alte alternative la folosirea cianurii, din punct de vedere economic, al aplicabilității în procesul tehnologic și al perspectivei ecologice. Studiul trage concluzia că utilizarea cianurii, așa cum va fi folosită în Proiectul Roșia Montană, intră în categoria Celor Mai Bune Tehnologii Disponibile, așa cum sunt definite de Directiva UE 96/61/EC (IPPC).

Prin intermediul programului său de achiziții, elaborat în conformitate cu standardele Băncii Mondiale, RMGC face tot posibilul să achiziționeze proprietățile necesare în faza de construcție și exploatare a proiectului Roșia Montană.

Potrivit prevederilor legale relevante, publicul poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului. Conform art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 *"în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate.*

Întrucât afirmația participantului la dezbaterile publice (i) se referă la existența unor așa-zise inadvertențe ale raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), fără a da indicații clare în acest sens, și (ii) nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC nu este în măsură și nici nu are calitatea de a formula un răspuns sau să facă vreun comentariu în acest sens.

În orice caz, menționăm faptul că studiul socio-economic asupra gospodăriilor este documentat în studiul Planning Alliance din 2002 – Proiectul minier pentru extracția aurului de la Roșia Montană – Gold and Cold: Caracteristicile comunităților din zona de impact, Planning Alliance.

Acest studiu a inclus administrarea unui chestionar în cadrul unui număr de 247 de gospodării reprezentând circa 25% dintre cele afectate. Sunt incluse și discuții de grup și interviuri cu persoanele cheie din comunitate. Chestionarele adresate gospodăriilor și persoanelor cheie din comunitate au fost concepute pentru a se obține informații socio-economice esențiale asupra gospodăriilor afectate. Indicatorii și/sau zonele de analiză au inclus: angajare, venituri, fluxul veniturilor, agricultura (inclusiv creșterea animalelor și grădinăritul), educație, sănătate, infrastructură și modul de percepere a Proiectului Roșia Montană (RMP).

Având în vedere sărăcia înregistrată în zonele rurale din România, precum și experiența altor state în curs de dezvoltare, RMGC consideră că exploatarea rațională a resurselor minerale poate fi un catalizator pentru dezvoltarea economică în România.

Prin intermediul programului său de achiziții, elaborat în conformitate cu standardele Băncii Mondiale, RMGC face tot posibilul să achiziționeze proprietățile necesare în faza de construcție și exploatare a proiectului Roșia Montană. De asemenea, în măsura în care acest lucru este posibil, compania se angajează să refacă planul de dezvoltare minieră, pentru a exclude proprietățile celor care nu doresc să vândă.

În cele din urmă, este posibil ca unii proprietari de pământuri să încerce să oprească proiectul refuzând să-și vândă terenurile. În acest caz, este de competența autorităților române să facă uz de instrumentele legale pe care le au la dispoziție în vederea exproprierii proprietăților. Autoritățile vor decide astfel dacă exploatarea resurselor minerale din România, la cele mai înalte standarde europene și internaționale, în cadrul unui proiect care va aduce beneficii de 2,5 miliarde USD, majoritatea într-o zonă desemnată "zonă defavorizată" reprezintă sau nu un obiectiv de interes național strategic.

Având în vedere sărăcia înregistrată în zonele rurale din România, precum și experiența altor state în curs de dezvoltare, RMGC consideră că exploatarea rațională a resurselor minerale poate fi un catalizator pentru dezvoltarea economică în România.

Este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. Totodată, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că "exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică", iar art. 6 din aceeași lege menționează că "sunt de utilitate publică: prospecțiuni și explorări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile".

În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.

Proiectul Roșia Montană (RMP) oferă șansa de a utiliza banul privat pentru promovarea dezvoltării economice într-o zonă dezavantajată, cu o puternică tradiție în minerit. Ea va servi drept catalizator pentru promovarea dezvoltării unei economii viabile în regiune, așa cum se arată în mai multe anexe ale Raportului la Studiul Evaluării Impactului asupra Mediului (EIM), în special în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității (CSDP). În prezent, rata șomajului în Roșia Montană este de 70%. Este dovada dificultății de a atrage noi forme de dezvoltare economică într-o zonă care a rămas subdezvoltată, poluată și relativ inaccesibilă. De asemenea, studiul de referință pentru condițiile economice arată dificultățile cu care se confruntă regiunea în lipsa proiectului.

Valoarea profitului economic pentru România a fost calculată cu precizie, pe baza unui proces complex, care a evaluat valoarea metalului prețios care va fi extras, înmulțită cu cifrele care reprezintă un preț al aurului de 600 USD/uncie, și al argintului de 10,50 USD/uncie.

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anume statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aproximativ 6000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar

o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și re-vegetarea suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Pentru informații suplimentare privind procedurile de închidere, rugăm vedeți Capitolul 7 din Planul F, Planul iazului de decantare a sterilului din Raportul EIM.

**Answer to Contestation No. 893:
D. Smaranda**

Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed Environmental Impact Assessment (EIA) for the Roşia Montană project. Our specific responses to Contestation No. 893 are as follows:

While Gabriel Resources is a relatively new company, its senior management has over 60 years of experience permitting and developing seven mines on four continents.

It is inaccurate to suggest that Gabriel lacks the financial resources to complete the project. Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) has been working on this project since 1998 and has invested over US\$ 200 million to date. By the time production begins, the company will have invested almost US\$ 1 billion. The estimated capital cost to complete the development of the Roşia Montană Project (RMP) -- including interest, financing, and corporate costs -- is approximately US\$ 750 million. The company anticipates financing these costs with approximately 20% equity (US\$ 150 million), and 80% debt, which could include senior and mezzanine or high yield debt. The company has already raised the US\$ 150 million equity component and is in final negotiations for the debt component.

The EIA Report considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue. (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*). The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that none of these industries could provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the RMP. Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.

The RMGC—not the Romanian state—will pay for any liabilities of the Roşia Montană Project. The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million to be paid by RMGC, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. An Environmental Financial Guarantee (EFG) as required by the Romanian Mining Law and the EU Mine Waste Directive will be in place before any liability is incurred. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003).

RMGC will also pay to rehabilitate pre-existing Minvest SA liabilities that fall within the RMP licensed project perimeter (i.e. installation of a water treatment plant for the effluents from the 714 Adit). Liabilities which are NOT in the licensed project perimeter of the RMP (i.e. the Salistei tailings pond) will have to be rehabilitated by the titleholder responsible for them or eventually the state if the current titleholder (Minvest) is not able to pay. RMGC should not be expected to pay for liabilities with which it has nothing to do.

Information regarding our Environmental Financial Guarantee (“EFG”) is fully discussed in the section of the Environmental Impact Assessment titled “Environmental and Social Management and System Plans” (Annex 1 of the subchapter titled “Mine Rehabilitation and Closure Management Plan”). The EFG is updated annually and will always reflect the costs associated with reclamation. These funds will be held in protected accounts at the Romanian state disposal.

In Romania, the creation of an EFG is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms

(no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive (“MWD”) and the Environmental Liability Directive (“ELD”).

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance. Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the Romanian state disposal, include:

- Cash deposit
- Trust funds
- Letter of credit
- Surety bonds
- Insurance policy

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

In an area grappling with chronic high unemployment, the direct jobs created by Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) will prove a strong stabilizing influence in Roşia Montană and the region.

In terms of creating new economic opportunities for local residents, RMGC currently employs almost 500 people, of whom more than 80% live in Roşia Montană, Abrud, and Campeni. The Roşia Montană Project (RMP) expects to employ on average 1,200 people during the two-year construction period and 634 people, including security, transportation and cleaning contracted personnel, during its 16 years of operations. The goal is to source as many of the jobs locally as possible. Training programs are underway to assist people from the local communities around RMP to qualify for positions both during construction and then operations. If the required skills are not available locally, offers would be made to residents within a 100 km radius of RMP, with a preference to residents of Alba county. Based on our preliminary assessment, the majority of jobs both during construction and operations are expected to come from the local community. But the project will also result in the creation of approximately 6000 indirect employment opportunities.

Taken over 20 years, the injection of investment into the area, if handled correctly, should stimulate other development. RMGC is committed to promoting long term development opportunities as part of the sustainable development plan.

According to the provisions of art. 52 (1) of the Mining Law no. 85/2003, the entities ceasing the mining activities should submit to the competent authority an application accompanied by the updated mining activities cessation plan, describing the details for the actions necessary to be performed for the effective mine closure. The Mine Closure Plan should contain, among others, a social protection program for the personnel.

At the time of closure, the company will do all it can for the existing workforce in providing assistance in finding alternative employment. Given the skills base and experience that the workers will have acquired, this might be jobs on other mining projects in a region with significant resource development potential. Alternatively, RMGC will provide the opportunity of re-training and support in setting up alternative businesses.

One of the most important sides of development is community and local authorities capacity building and development. Even before the project starts, the company is interested in working together with the community to finding the best development solutions for the area. Under the auspices of the United Nations Development Plan, a number of working groups will be established, one of which will be assigned the task of exploring development opportunities.

Meanwhile, a number of programs already in place aim at raising both the educational profile and the level of skills in the community, to meet the needs of the project and to encourage people think of other ways of making a living apart from mining. The vocational training program is one of them. Business training is part of the vocational training program. A business incubator is also established.

For more information, please see Roșia Montană Sustainable Development Programs and Partnerships annex.

We strongly disagree with the questioner's assertion. The Environmental Impact Assessment study report (EIA) that Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) submitted responded fully and professionally to the Terms of Reference proposed by the Ministry of the Environment and Water Management (MEWM) and complied with the relevant legal provisions and international practices. More than 100 independent consultants, (certified) experts and specialists renowned at the national, European, and even international levels, prepared the report. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the MEWM to make its decision on the Roșia Montană Project (RMP). RMGC had previously changed various parts of the proposal, notably a reduction in the size of several proposed pits as well as enhancing sustainable development activities, and a stronger commitment to preservation of cultural patrimony including a reduced impact on local churches, in response to stakeholder consultations before submission of the EIA. Further, we believe the project will support the community's initiatives to develop industries other than mining, and this is central to the Community Sustainable Development Management Plan attached to the EIA report (Plan L).

Technical experts, representing several international private sector banks and export credit agencies have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts (International Group of Independent Experts – IGIE) has publicly stated that the EIA was well-developed, taking into considerations their recommendations and suggestions. A copy of the IGIE report and RMGC's response is included as a reference document to the present annex of the EIA.

We further disagree with the view that the project will lead to environmental destruction in the Roșia Montană area and the surrounding region. The environmental protection laws that are in effect all over the world, including in Romania, do not allow the destruction of the environment

under any circumstances. The RMP will be conducted in full compliance with Romanian and European environmental and other laws and in accordance with international best practices. The Project will bring Best Available Techniques (BAT) to Romania, many of which are designed to minimize the impact of mining operations on the environment.

As detailed in the EIA, RMGC will also undertake a significant plan of environmental rehabilitation at the site not only to mitigate the environmental effects of the current project but to clean up the effects of past poor mining practices as well. There will be less pollution at the site after the mine closure process is complete than there is now.

According to the legal provisions, the titleholder of the exploitation license is obliged to create a financial guarantee for the environmental recovery. To this end, please consider that the financial guarantee for the environmental recovery is regulated by (i) the Mining Law no. 85/2003 ("Law no. 85/2003"), (ii) the Norms of enforcement of Law no. 85/2003 and by (iii) Order no. 58/2004 for the approval of the Technical Instructions on the enforcement and monitoring of the measures established by the conformation program, the environmental recovery plan and the technical project, as well as the regulation of the manner to operate with the financial guarantee for the recovery of the environment affected by mining activities ("Order no. 58/2004").

The financial guarantee for the environmental recovery is annual and final.

Annual financial guarantee for environmental recovery

According to art. 131 of the Norms of enforcement of Law no. 85/2003, "*the financial guarantee for the environmental recovery, in case of the exploitation license, is created annually, in the first month of the period it refers to, and it is established within the license, so that it cover environmental recovery works specified in the environmental recovery plan and in the technical project*".

According to art. 133 (1) of the Norms of enforcement of Law no. 85/2003, the financial guarantee for the environmental recovery cannot be under the value of the environmental recovery works related to the respective year, so that the guarantee cover the rehabilitation works, in case the license's titleholder ceases the mining activity and does not fulfill the rehabilitation activities.

Final financial guarantee for environmental recovery

According to the provisions of art. 15 of Order no. 58/2004, the final financial guarantee for the environmental recovery is created annually and computed as a quota of the value of the environmental recovery works, according to the monitoring program for the post-closing environmental factors, which is included in the clearing technical program.

Also, please note that the provisions of GD no. 349/2005 on the wastes storing, whereby the Directive no. 31/1999 for the storing of the wastes does not apply to the Roşia Montană Project, and consequently RMGC is not obliged to create financial guarantees for wastes warehouses. This conclusion is drawn from the framework regulation in this matter, the Directive no. 2006/21/EC referring to the management of the wastes from the extractive industries, which, in the content of art. 2 (4), provides expressly the fact that the wastes resulting from the extractive industry and which are regulated in the content of the Directive no. 21/2006 do not fall under the regulations of the Directive no. 31/1999.

As for the insurance, please note that the provisions of art. 81 (2) of the former environmental law no. 137/1995, according to which "in case of activities with major risk, the insurance for damages is mandatory", have been abrogated by GEO no. 195/2005, and that no legal provision applicable requires the creation of an insurance.

The Directive no. 2004/35/CE on the liability for the environmental pollution and prevention and remedying of the damages to the environment, published in the Official Journal of the European

Community no. L143/56 (“Directive no. 35/2004”), establishes the general regulating framework in the field of the liability for the pollution of the environment.

According to the provisions of art. 1 of the Directive no. 35/2004 *“the purpose of this directive is to establish a general framework in the field of liability for the environment, based on the principle the polluter pays, of preventing and remedying the damages caused to the environment”*.

The Directive no. 35/2004 establishes at principle level, in the content of the provisions of art. 14 (1), the fact that *“The Member States shall take all necessary measures for the development of the markets and financial instruments of guaranteeing, through the means of the economic and financial operators, inclusively financial mechanisms in case of insolvency, for the purpose of insuring the operators with the financial guarantees necessary for the obligations undertaken by the directive”*.

Moreover, according to the provisions of art. 19 (1) of the Directive no. 35/2004, the Member States will implement in the internal legislation the provisions of the Directive until 31.04.2007. We underline that, up to now, the Directive no. 35/2004 was not adopted by our legislation. Considering the above mentioned, please note that the project RMGC proposes does not breach the Directive no. 35/2004, as there are no internal regulations with a normative character which should establish the material and procedural aspects concerning the creation of such a guarantee/insurance. Nevertheless, to the extent there will be specific legal provisions in regard of the creation of guarantees, RMGC shall take all necessary measures to fulfill the legal obligations incumbent on it.

The proposed Tailings Management Facility (TMF) does include a liner. An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment,
- the tailings dam,
- the secondary seepage collection pond,
- the secondary containment dam, and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage,

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage,
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline,
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam, to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is re-establish.

The “Tailings Facility Management Plan,” Plan F of the EIA, describes that the dam will be built with rockfill materials for the shell of the dam, crushed rock for the drains and filter zones, and low permeability soil for the core of the dam. The rockfill for the dam shell zones will be obtained from either the onsite rock quarry or from waste rock (non-ore materials) from the mining operations.

Specifically, for the starter dam the rockfill for the shell zone will be obtained from the Sulei quarry. Subsequent raises will be constructed with rockfill from the mining operation. The crushed rock for the drain and filter zones will be obtained from the La Piriul Porcului quarry. The low permeability soil core for the dam will be obtained from the thick colluvial deposits within the tailings basin slopes.

The use of “waste” rock to construct the dam raises serves two purposes. First, it allows storage of waste rock, minimizing additional waste rock stockpiles. Second, it provides a structural material for constructing the TMF dam without expanding existing, or creating new, borrow areas.

Some of the materials to be used for raising the tailings dam are potentially Acid Rock Drainage generating, and therefore, seepage through and under the tailings dam may be acidic and contain metal ions. Therefore, a Secondary Containment System is provided downstream of the TMF dam to collect any possible ARD runoff, and to collect seepage that occurs through and under the TMF dam. The pervious dam concept has been selected for a number of reasons, primarily because with these proper controls, it reduces the potential for seepage from the tailings basin to the adjacent valleys and provides a higher margin of long-term safety.

The sulphides in the case of the Roşia Montană project may occur disseminated within the ore deposit, and the sulphates in certain concentrations within the sludge resulted from the treatment plant of the acid waters. In the case of the disseminated sulphides, excepting pyrite, these have extremely low contents and will not be recovered and specially treated.

For the sludge from the treatment plant of the acid waters, depending on the development stages of the Project, the following flow sheets are designed:

- During the operation stage, the thickened sludge, resulting from the sedimentation basin of the treatment plant of the acid waters, will be discharged into the tailings management facility as supplementary waste in a ratio of 1:500 as compared with tailings.
- During the mine-closure period, this waste stream will be discharged into the Cetate open pit lake, because the tailings management facility will not be still available for waste discharge.

The environment impact caused by the discharging into the tailings management facility of the sludge resulting from the treatment of the acid waters will be negligible comparatively with the impact caused by the processing tailings due to:

- Much less quantity of resulted sludge in comparison with the quantity of tailings;
- Much lower toxic properties of the sludge in comparison with those of tailings.

Thus, the references from the Section 2.8.1.8 to the period when the sludge resulted from the acid water treatment plant will be deposited into the tailings management facility are justified. If the sludge of acid water treatment is deposited into the Cetate flooded open pit, the sludge may dissolve and liberate heavy metals and neutral major ions (sulphate, calcium) into the water from open pit, if this water becomes acid. But the water from lake will not be evacuated directly into environment. The water from open pit if is reaching the underground works may be collected by Cetate dam and pumped back to the treatment plant, so that no pollution will be discharged into environment. Moreover, prevention measures are provided in order to minimize the risk that the acid waters generated by the sulphuric portion of the open pit walls to acidulate the waters from open pit. These measures are described in Section 2.8.2.9.

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake (MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record. .

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28. For a more detailed technical analysis, please refer to Chapter 7, Section 6.4.3.1, "TMF Potential Failure Scenarios" of the EIA.

According to the project, the processing tailings discharge will be carried out in a way which assures the permanent humidity of the tailings management facility and avoids the possibility of dry surface occurrence. As a result, the effect of the wind erosion of these surfaces and the emission of particles will be eliminated.

The operational measures, preventing the emission of particles provide:

- Permanent monitoring of the tailings management facility's condition in order to prevent the occurrence of dry surfaces during the droughty or very hot seasons;
- Moistening of surfaces and maintenance of the tailings management facility.

Immediately after the ceasing of the mining activities, the tailings management facility will be covered and vegetated.

It must be mentioned that the Roşia Montană tailings management facility will be a valley type pond of which lateral slopes will be constituted by the natural versants bordering the Corna valley, and the dam will be built from rock. Thus, the tailings management facility may be assimilated to a lake filling progressively, the eventual dry tailings areas being possible only onto the free horizontal surface of the pond. Until the complete filling, the slopes will constitute physical obstacles avoiding the spreading into the adjacent areas of the eventual particles carried along by wind from the possible dry surfaces.

The likely dust emissions, incidental and short lasting, cannot affect the air quality but within the areas from the close vicinity of the tailings management facility, up to distances at the most few hundreds meters, therefore within the industrial perimeter.

Details: The Report to Environment Impact Assessment Study (Vol.12 – Chapter 4.2, Sub-chapter 4.2.4) and Air Quality Management Plan (Vol. 24, Plan D) contain in detail the technical and operational measures for reduction / elimination of dust emission generated by the Project activities.

The EIA Report considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue. (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*).

The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that none of these industries could provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the RMP.

Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.

Cyanide is a toxic compound and it must be handled and managed carefully. Still, as it disintegrates rapidly in normal atmospheric conditions into non-hazardous substances, unlike mercury, for instance. The Roşia Montană Project will use the best available technologies for the extraction of gold and management of wastes and will comply with the European Directive regarding management of wastes containing cyanides.

Cyanide is one of the few substances that can dissolve gold. Cyanide is used in hundreds of gold mines around the world and in many other industries. At Roşia Montană, the Tailings Management Facility will be constructed to the highest international standards. It will be an environmentally safe construction for permanent deposition of detoxified tailings resulting from ore processing. Sophisticated equipment will be used for geotechnical and water level monitoring. Because detoxification will take place before the tailings are deposited to the TMF, they will contain very low concentrations of cyanide (5-7 parts per million or ppm or mg/l), which is below the regulatory limit of 10 ppm recently adopted by the EU Mining Waste Directive 2006/21/EC. Mine waste in the EU is currently permitted to have a 50 ppm concentration of cyanide, which the Directive reduces to 10 ppm for new mines. Roşia Montană's TMF will have a concentration of 5-7ppm.

RMGC has signed and will comply with the International Cyanide Management Code (ICMC), which requires the use of best practices in the field of cyanides management. RMGC will obtain the cyanides from a manufacturer that also complies with this code. Also, the transporter will comply with ICMC. The EIA study also evaluated alternatives to cyanide from the economic, process applicability, and environmental perspectives. The study concluded that the use of

cyanide as it will be used in the Roșia Montană Project is a Best Available Technique as defined by EU Directive 96/61/EC (IPPC).

RMGC is doing all it can to acquire the necessary property to build and operate the RMP by way of its property purchase program, designed to meet World Bank standards.

According to the relevant legal provisions, the interested public may submit justified proposals on the environment impact assessment. Art. 44 (3) of the Order no. 860/2002 on the Environment Impact Assessment Procedure and the issuance of the environmental approval provides to this end that „*based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder the supplementation of the report to the environmental impact assessment study with an annex containing solutions for the solving of the underlined issues*”.

As the statement of the attendant to the public consultations (i) refers to the existence of alleged false aspects in the EIA Report, without containing any specific indications, and (ii) identifies and specifies no problems in regard of the project initiated by RMGC, subject to the environmental impact assessment procedure, RMGC is not in position to answer and has not the capacity to make any comments to this end.

Nonetheless, please note the Household socio-economic study is documented in the Planning Alliance study 2002 - Roșia Montană Gold Mining Project – Gold and Cold: Traits of the Communities in the Impacted Area, Planning Alliance.

This study included the administration of a questionnaire to 247 households representing about 25% of affected households. It also included focus group discussions and key informant interviews. The household and key informant questionnaires were designed to capture basic socio-economic information on a cross-section of affected households. Indicators and/or areas of inquiry included: employment, income, income streams, agriculture (including animal husbandry and gardening), education, health, infrastructure and perceptions about the Roșia Montană Project.

Given the poverty in rural Romania and the experience of other developing nations, RMGC believes that rational exploration of mineral wealth can be a catalyst for economic growth in Romania.

RMGC has developed and is implementing a Resettlement and Relocation Action Plan (RRAP) that is compliant with World Bank methodological provisions regarding such activities. RMGC is doing all it can to acquire the necessary property to build and operate the RMP by way of its property purchase program, designed to meet World Bank standards. The company is also committed whenever feasible to redesign the mine plan to exclude properties whose owners do not wish to sell.

Ultimately, however, it is possible that a few property owners will seek to stop the project by refusing to sell their land. At that point, the decision falls to the relevant Romanian authorities to exercise the legal instruments available to them to expropriate the properties by deciding whether development of Romania’s mineral wealth—using advanced E.U. and international standards—in a development benefiting from \$2.5 billion USD infused into Romania, much of it into a rural region designated a “Disadvantaged Zone”, constitutes a strategic national interest.

Given the poverty in rural Romania and the experience of other developing nations, RMGC believes that rational exploitation of mineral wealth can be a catalyst for economic growth in Romania.

In this respect, mention should be made that art. 6 of the Mining law no. 85/2003 expressly provides expropriation as one of the legal methods for a titleholder to acquire the usage right over the lands necessary for the development of the mining activities in the exploitation perimeter. Also, art. 1 of Law no. 33/1994 on the expropriation for public utility cause provides

that “the expropriation of immovable property, [...], can be made only for cause of public utility”, and art. 6 of the same law provides that “there are causes of public utility: geological exploration and prospecting; extraction and processing of useful mineral substances”.

In conclusion, the expropriation, in exchange of a fair and prior compensation, made in accordance with the legal and constitutional provisions, represents one of the modalities of obtaining usage right over the lands necessary for the development of a mining project, being expressly provided by art. 6 of the Mining Law no. 85/2003 and by art. 6 of Law no. 33/1994.

The Roșia Montană Project (RMP) offers the chance to use private money to promote economic development in a disadvantaged area with an extremely strong mining tradition. It will serve as a catalyst for promoting sustainable economic development in the region, as is detailed in several of the appendices to the Environmental Impact Assessment study report (EIA), notably the Community Sustainable Development Plan (CSDP). The current unemployment rate in Roșia Montană is 70%. This is proof of the difficulty of attracting new economic development to an area that is remote underdeveloped, polluted, and relatively inaccessible. The baseline study of economic conditions similarly shows the challenges faced by the area in the absence of the project.

The amount of economic benefit to Romania has been calculated precisely based on a sophisticated process to measure the amount of precious metals that will be mined and then multiplying those figures assuming a gold price of US\$ 600/ounce and a silver price of US\$ 10.50/ounce.

The impact on protected flora and fauna will exist only locally, but this impact will not lead to the loss of any specie. The Project has been designed even from the beginning to fully comply with the requirements and norms imposed by Romanian and European environmental legislation.

The company believes the fact that the project impact on environment remains significant, especially because covers previous impacts. But, the investments required to ecologically restore/rehabilitate Roșia Montană area in order to address current complex environmental issues, are only achievable following the implementation of some economic projects that will generate and warrant implementation of some direct and responsible actions as a component of base principles of sustainable development concepts. Clean processes and technologies may be developed Only in the presence of a solid economic environment fully compliant with the environment that will also resolve previous impacts of anthropic activities.

The base documents of the Project are in fact an unbiased reason of its implementation, considering the highly complex environmental commitment within Roșia Montană area.

Some of the Roșia Montană species that are under a certain protection status stand for an insignificant percentage of the scale of populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to their large volume of information, the annexes of chapter 4.6 Biodiversity can be found in the electronic version of the EIA disclosed by the company both in Romanian and English through approx. 6000 DVD/CD copies, being accessible on the company website, and on the websites of Ministry of Environment and Water Management, local and regional environmental protection agencies of Alba, Sibiu, Cluj, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats[1], and EU Directive no. 79/409 Birds[2]

respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents [3].

References:

[1] art.3.

2nd paragraph, Each Member State shall contribute to the creation of Natura 2000 (network) in proportion to the representation within its territory of the natural habitat types and the habitats of species referred to in paragraph 1. To that effect each Member State shall designate, in accordance with Article 4, sites as special areas of conservation taking account of the objectives set out in paragraph 1.

art.4.

1st paragraph. On the basis of the criteria set out in Annex III (Stage 1) and relevant scientific information, each Member State shall propose a list of sites indicating which natural habitat types in Annex I and which species in Annex II that are native to its territory the sites host. For animal species ranging over wide areas these sites shall correspond to the places within the natural range of such species which present the physical or biological factors essential to their life and reproduction. For aquatic species which range over wide areas, such sites will be proposed only where there is a clearly identifiable area representing the physical and biological factors essential to their life and reproduction. Where appropriate, Member States shall propose adaptation of the list in the light of the results of the surveillance referred to in Article 11. [...]

2nd paragraph.[...] Member States whose sites hosting one or more priority natural habitat types and priority species represent more than 5 % of their national territory may, in agreement with the Commission, request that the criteria listed in Annex III (Stage 2) be applied more flexibly in selecting all the sites of Community importance in their territory. [...]

Art. 6.

4th paragraph. If, in spite of a negative assessment of the implications for the site and in the absence of alternative solutions, a plan or project must nevertheless be carried out for imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature, the Member State shall take all compensatory measures necessary to ensure that the overall coherence of Natura 2000 is protected. It shall inform the Commission of the compensatory measures adopted.

Art. 16. Provided that there is no satisfactory alternative and the derogation is not detrimental to the maintenance of the populations of the species concerned at a favourable conservation status in their natural range, Member States may derogate from the provisions of Articles 12, 13, 14 and 15 (a) and (b):[...]

- in the interests of public health and public safety, or for other imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature and beneficial consequences of primary importance for the environment;

[2] Art.4,

1st paragraph. The species mentioned in annex 1 shall be the subject of special conservation measures concerning their habitat in order to ensure their survival and reproduction in their area of distribution. [...]

Trends and variations in population levels shall be taken into account as a background for evaluations.

Member states shall classify in particular the most suitable territories in number and size as special protection areas for the conservation of these species , taking into account their protection requirements in the geographical sea and land area where this directive applies

[3] Directive 92/43 Habitats, art. 2, 2nd paragraph; Directive 79/409 Birds, art. 3, 2nd paragraph, letter c.

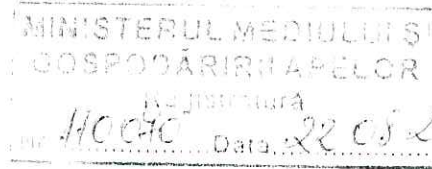
Closure and rehabilitation at Roşia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached

For further information on closure procedures, please see Chapter 7 of Plan F, The Tailings Facility Management Plan of the EIA Report.

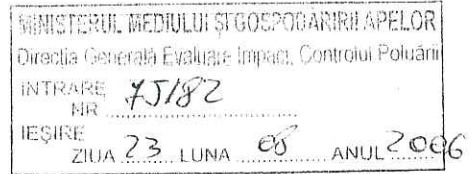
ACADEMIA ROMÂNĂ
Președinte

905

București, 18 august 2006

132

~~898~~

Doamnei
SULFINA BARBU
Ministrul Mediului și Gospodăririi Apelor

Stimată Doamnă Ministru,

Am onoarea să vă transmit un document interesant în legătură cu o alternativă posibilă la proiectul Roșia Montană. Documentul a fost elaborat de un specialist geolog, se bazează pe date științifice și nu este scris într-o notă emoțională. Cred că merită studiat cu atenție de experții Dumneavoastră.

Cu deosebită stimă.

Acad. Ionel Haiduc

285

Observații privind „Proiectul Roșia Montană”
de exploatare în cariere a mineralizației auro-argintifere reziduale
(în principal diseminate) și de procesare a masei mineralizate cu ajutorul cianurii de Na

de Justin Andrei¹

Începând din anii '60 ai secolului trecut, geologii de la Întreprinderea Minieră Roșia Montană s-au preocupat și de valorificarea mineralizațiilor auro-argintifere de tip diseminat. Această preocupare a fost determinată de faptul că mineralizațiile de la Roșia Montană sub formă de filoane și volburi cu conținuturi auro-argintifere foarte bogate, exploatate încă de pe vremea romanilor, erau în curs de epuizare. În special în muntele Cetate (denumire provenită de la rămășițele unei exploatări romane la suprafață), conținuturile mineralizației diseminate din rocile vulcanice acide au indicat la suprafață conținuturi medii cuprinse între 2-3 g/t Au. Cu toată opoziția embrionarei mișcări ecologiste (în special a Prof. Dr. Marcian Bleahu), s-a hotărât exploatarea aurului în carieră. Așa a fost distrusă „cetatea” romană din vârful omonim.

În decursul anilor, cariera Cetate a coborât de la 1000 m la altitudini sub 900 m, constatându-se o scădere progresivă a conținutului de Au. Acest fapt, combinat cu folosirea unor utilaje de capacitate mică și cu ineficiența economică a întreprinderilor miniere cu capital predominant de stat, au condiționat supraviețuirea activității miniere de suportul financiar al Statului.

Datele problemei

Începând din 1995, în prospectarea mineralizației auro-argintifere diseminate de la Roșia Montană (în special în sectoarele miniere Cârnic și Țarina-Orlea) s-a implicat din ce în ce mai activ societatea particulară canadiană Gabriel Resources. După asocierea cu S.C. Mininvest S.A. (cea care exploatează cariera Cetate) a luat ființă S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (R.M.G.C.). Această societate în care Gabriel Resources deține 80% din capital, a pus pe tapet exploatarea mineralizațiilor auro-argintifere reziduale (în mod preponderent de impregnație) în patru cariere: Cârnic, Cetate, Orlea și Jig, și procesarea celor aproximativ 215.000.000 de tone de roci mineralizate prin procedeul cianurării.

Promovarea acestui proiect implică:

- distrugerea în totalitate a lucrărilor miniere subterane de la Roșia Montană, rămase intacte în urma a 19 secole de minerit început din perioada romană.

¹ Institutul Geologic al României (pensionar)

excepțională a acestor lucrări miniere subterane se datorează silicifierii foarte puternice a rocilor care găzduiesc mineralizațiile auro-argintifere (în special dacite și breccii crateriale). În Europa, după peninsula Cornwall din sud-vestul Agliei, Roșia Montană și în mai mică măsură alte exploatări miniere din „Patrulaterul Aurifer” al Munților Metaliferi conțin vestigii antice care trebuie transmise în mod integral generațiilor viitoare. Este o lipsă gravă a întregii clase politice și a societății civile din România că aceste vestigii nu sunt apărute de nici o lege;

- dărâmarea și strămutarea populației vii și moarte a jumătate din Roșia Montană și integral a localității Corna; în realitate, în urma exploziilor cvasi-diurne din carierele adiacente (în special din cariera Cârnic), „zona protejată” a Roșiei Montane va deveni în câțiva ani un morman de ruine. Datorită proximității (120-400 metri) și competenței deosebite a dacitelor silicifiate de a transmite cu atenuări minime energia elastică a exploziilor, toate bisericile și celelalte clădiri istorice cu grad ridicat de uzură nu vor rezista acestei „canonade”. În ceea ce privește strămutarea majorității populației din Roșia Montană și din Corna pe amplasamente din vecinătatea nord-estică a satului Gura Roșiei, avem de-a face cu o glumă sinistă. Acest amplasament, „Noua Roșie Montană”, se înșiră pe o culme de deal, între cotele 650-870 m, unde în trecut nu a existat nici o casă. În aceste condiții, apreciez că „Noua Roșie Montană” va fi greu de locuit în timpul iernilor cu viscole;
- edificarea în bazinul văii Corna a unui uriaș iaz de decantare în care, în spatele unui baraj care în final trebuie să atingă o înălțime de 185 m, se vor acumula reziduurile provenite din măcinarea și tratarea cu o soluție concentrată de cianură de Na a celor 215 milioane de tone de roci mineralizate cu aur și argint, preconizate a fi exploatare. Barajul respectiv va fi construit doar în partea sa inferioară (aproximativ 100 m) din roci lipsite de sulfuri de Fe, în rest se va folosi ca material de construcție o parte din rocile sterile rezultate din edificarea carierelor. Aceste roci au un conținut important de pirită (în mod frecvent cu 1-3% S). În contact cu apa ia naștere H_2SO_4 , care va polua pentru totdeauna pârâul Corna și pârâul Abrud care traversează orașul omonim.

Marele pericol îl va constitui iazul de decantare al uzinei de procesare cu cianuri de Na a rocilor mineralizate. În comentariile tehnice asupra studiului de fezabilitate și asupra descrierii Proiectului Roșia Montană (David Chambers, 2002), în analiza Proiectului R.M.G.C. făcută de Acad. Ionel Haiduc în mai 2003, precum și în alte materiale similare, au fost prezentate „fără mască” marile pericole pe care le prezintă acest iaz de decantare, atât în timpul exploatării, cât și pe o perioadă ce nu poate fi definită, după oprirea producției și a operației de „ecologizare” (dacă

o posibilă „falimentare” a R.M.G.C. nu va amâna *sine die* orice operație de acest fel). Într-adevăr, orice măsură de neutralizare a uriașelor cantități de cianură de Na utilizate, va crea alți compuși (cianați, complecși metalo-cianici), nocivi dacă sunt acumulați în cantități mari. De asemenea, conținutul ridicat și peren în metale grele și As din iazul de decantare va infesta apele subterane din zonele adiacente. Aceste procese, mult prea puțin studiate de R.M.G.C. (sau studiate dar nedifuzate) și incomplet investigate, chiar în cazul altor obiective similare din străinătate, ar fi limitate dacă s-ar utiliza o izolație din material plastic. Această variantă a fost analizată de către R.M.G.C., dar a fost respinsă deoarece limita beneficiul companiei.

S-a motivat că rocile cretace pe care este amplasat iazul de decantare sunt suficient de impermeabile pentru a nu infesta acviferele subterane din zonă. Dacă în ceea ce privește formațiunea de Soharu (depozite predominant lutitice și siltice aptian superioare-albian inferioare, din versantul drept al văii Corna) afirmația este parțial corectă, în privința formațiunilor din versantul stâng situația este total diferită (vezi harta geologică a României la scara 1:50 000, foaia Abrud, editată de Institutul Geologic al României). Într-adevăr, în versantul stâng al văii Corna și pe interfluviul Corna-Abruzel apar formațiuni maastrichtiene (cretace terminale) reprezentate prin depozite terigene grezo-șistoase în care gresiile (destul de poroase) au o frecvență de 80-90%. Prezența unor sisteme de fracturi (asupra cărora nu s-a făcut nici un studiu prin metode moderne, în special geofizice) accentuează infiltrația în subsol a soluțiilor puternic nocive. Aceste aspecte vor determina contaminarea apelor freatice și de adâncime de pe raza satelor: Muntar, Rodu, Bucium-Sat, Cerbu și a orașului Abrud.

Un ultim aspect major al Proiectului Roșia Montană, remarcat de mine și neprezentat în mod explicit în documentațiile mult prea fastidioase ale R.M.G.C., se referă la variația pe verticală a conținutului de aur în mineralizațiile de tip filonian (exploată în trecut, astăzi prezentă doar în mod rezidual), precum și în cea de tip impregnație, adiacentă precedentei. Din studiul geologico-minier elaborat cu o înaltă competență de T.P. Ghițulescu și M. Socolescu (vezi anuarul Institutului Geologic, volumul XXI, 1941) rezultă că mineralizația auro-argintiferă de tip filonian exploată cel puțin de pe vremea romanilor, prezintă o tendință de sărăcire spre adâncime. Astfel, aceste mineralizații dispar la 30-60 m sub nivelul minier de bază (cota 720 m). De asemenea, și mineralizația auro-argintiferă de tip impregnație prezintă, cum este și logic, aceeași tendință de sărăcire spre adâncime, fapt remarcat atât în cariera actuală Cetate, cât și în lucrările miniere accesibile, dar mai ales în forajele practicate în zona Roșia Montană.

Aceste informații, care nu pot să scape unui specialist cu experiență, nu sunt prezentate în mod explicit în cele 33 de volume ale Proiectului Roșia Montană (ediția mai 2006). Oare care este motivul real al acestei secretizări (nu pretexte, care se găsesc totdeauna)?

În urma analizei a 11 volume din cele 33 ale Proiectului Roșia Montană am ajuns la concluzia că cele mai bogate mineralizații auro-argintifere de tip impregnație și reziduale de la Roșia Montană (cu totul special cele care cad în incidența carierei Cârnic) urmează să fie extrase în primii 6 ani de la declanșarea activității miniere. Planificarea execuției unei stive de minereu, cu o capacitate prezentată grafic de 6,5 milioane de tone (cu posibilitatea extinderii spre nord-vest), plasată în imediata vecinătate a uzinei de procesare, precum și a unui depozit de „minereu sărac” denotă clar că:

- masele aurifere cu conținutul aurifer cel mai bogat (în medie de 2 g/t Au) trebuie extrase aproape în totalitate în primii 5-6 ani de la declanșarea Proiectului Roșia Montană, la început în paralel cu construirea uzinei de procesare și a iazului de decantare;
- masele miniere cu conținut mediu de ordinul a 0,8 g/t Au, vor fi depozitate separat, cu scopul declarat de a fi procesate în anii 14-16 ai proiectului sau poate niciodată.

Din analiza prezentată în studiul „Aspecte privind eficiența economică a Proiectului Roșia Montană”, elaborat de către Ștefan Răgălie în cadrul Institutului Național de Cercetări Economice al Academiei Române în 2003, anexa 1, rezultă o scădere a conținutului aurifer mediu de 2,0 g/t Au în primii 5 ani, la un conținut mediu de 1,2 g/t Au în următorii ani. Pe de altă parte, pe măsură ce carierele se adâncesc, costul transportului masei mineralizate utile (în continuă sărăcire) și cea a sterilului, cu basculantele de 150 t crește. Prin urmare, după atingerea unui anumit nivel în cariera Cârnic (precum și în anumite sectoare cu conținuturi mai bogate ale carierelor Cetate și Orlea) și extragerea a 60-70 milioane de masă mineralizată, întreg Proiectul Roșia Montană devine nerentabil. Nu cred că o societate ca Gabriel Resources a planificat să patroneze, după anul 6 al Proiectului Roșia Montană, o afacere nerentabilă.

Alternative de dezvoltare

R.M.G.C. a denumit în derâdere alte posibilități de dezvoltare a anticului Alburnus Major „alternativa zero”. Mulți specialiști au arătat că la „Proiectul tabula rasa” există posibilități alternative de dezvoltare cu adevărat durabile a Roșiei Montane, punând-o în frunte pe cea a turismului cultural. Evident, un asemenea proiect implică în prealabil dezvoltarea pe scară largă a cercetărilor arheologice, investiții destul de importante din fonduri particulare, de stat și ale Comunității Europene, dar în primul rând implică stoparea distrugerii vestigiilor romane, civile și mai ales miniere.

Toate sunt bune și frumoase, dar închiderea carierei Cetate bate la ușă și ne poate aduce aminte că „drumul până la iad este pavat cu intenții bune”. Supraviețuirea Roșiei Montane, localitate cu tradiție minieră bimilenară, trebuie să vină pe termen scurt, tot de la un proiect minier imediat rentabil, dar care să nu distrugă decât, cel mult, câteva sălașe ale unor crescători de animale.

În consecință, în cadrul „alternativei zero” voi prezenta, în mod succint, un alt proiect minier.

Alternativa minieră Bucium-Tarnița

În 1972 autorul acestor rânduri a descoperit mineralizația cuprifera-aurifera de impregnație de la Bucium-Tarnița. Această mineralizație, denumită de tip „porphyry copper”, este localizată într-un corp subvulcanic andezitic-microdioritic aflat, cu o vârstă de aproximativ 12 milioane de ani. Corpul subvulcanic străpunge formațiuni sedimentare cretacice inferioare în facies de fliș, iar spre suprafață și andezite sarmațiene. Tot acest ansamblu este transformat hidrotermal, cu argilizări intense și silicifieri, în ariile adiacente corpului intrusiv și cu o hidrometasomatoză potasică cu silicifieri în cuprinsul acestuia. Corpul subvulcanic de la Bucium-Tarnița are forma unui cilindroid, cu o rază medie de aproximativ 250 m, care înclină spre nord.

Mineralizația sus menționată a fost investigată cu galerii și cu foraje până la adâncimi de 1200 m. Spre partea superioară comportă în medie conținuturi de 0,31 Cu și 0,3-0,35 g/t Au, argintul fiind de asemenea prezent. Conținutul foarte mic de aur este recuperabil în condiții foarte bune, deoarece granulele microscopice de aur sunt incluse în cristalele de calcopirită, principalul mineral cuprifera din zăcământ. În acest fel, aurul se regăsește, aproape integral, în concentratul cuprifera de la flotație. Acest important zăcământ este plasat în bazinul superior al pârâului Izbita, la 9 km sud-est de centrul Roșiei Montane și aparține din punct de vedere administrativ de comuna Bucium, județul Alba. **Actualmente este concesionat de Gabriel Resources.**

Recomand exploatarea părții superioare a zăcământului cuprifera-aurifera diseminat Bucium-Tarnița într-o carieră cu următorii parametri:

- talpa carierei la cota 690 m, în prima etapă – cota medie a terenului deasupra zăcământului h medie = 963 m; diametrul de talpă – 550 m;
- uzina de flotație va fi amplasată în vecinătatea confluenței V. Pietrile cu V. Iadului, iazul de decantare va fi constituit pe V. Ruzii în aval de confluența sus-menționată, digul iazului va fi plasat pe V. Ruzii imediat în amonte de confluența cu V. Ampoiului, lângă

castelul Hațieganu. Detritusul din iazul de decantare nu este nociv, deoarece la procesarea masei mineralizate nu se vor utiliza cianuri;

- transportul masei mineralizate din carieră la uzina de flotație se va face prin subteran cu trenuri de mare capacitate, sau la suprafață, cu benzi transportoare sau cu basculante de 150 t. În prima variantă, barajul iazului de decantare se va construi cu gresii și siltite cretacice nemineralizate, din tunelul (sau tunelurile) de transport;
- sterilul din carieră se va depune în bazinul superior al V. Poieni la sud și est de muntele La Tău (cota 1105 m).

Cariera Bucium-Tarnița poate fi extinsă mult în adâncime, deoarece masa mineralizată coboară sub cota 0 m, însă sub nivelul $h=690$ m apele din carieră nu mai pot fi evacuate gravitațional.

Având în vedere caracteristicile sus-menționate, până la cota 690 m se va extrage o masă mineralizată de 136.500.000 tone, din care se vor recupera 380.835 t cupru și 1.046.645 uncii de aur fin.

La prețurile actuale: - cuprul 7.830 \$/t (03.08.2006)

- aurul 644,5 \$/XAU (08.08.2006)

Se obțin 3.656.500.753\$ care provin 81,55% din producția de cupru și 18,45% din cea de aur.

La acestea se mai adaugă valoarea argintului extras, care cu totul informativ, ar avea un conținut de ordinul a 2g/t (dar cu un recuperare sub 60%).

Analiză comparată economică a celor două proiecte

Înainte de a încheia, vom compara valoarea producției anuale de cupru și aur din cariera Bucium-Tarnița cu cea de aur din carierele de la Roșia Montană. Vom considera că și la Bucium-Tarnița se vor extrage anual 13.000.000 t masă mineralizată.

Bucium-Tarnița

Cupru

Conținut: $13.000.000 \text{ t} \times 0,0031 = 40.300 \text{ t}$

Recuperabil: $40.300 \text{ t} \times 0,9 = 36.270 \text{ t}$

Valoarea producției: $36.270 \text{ t} \times 7830 \text{ \$/t} = 283.994.100 \text{ \$}$

Aur

Conținut: $13.000.000 \text{ t} \times 0,3 \text{ g/t} = 3.900.000 \text{ g}$

Recuperabil: $3.900.000 \text{ g} \times 0,8 = 3.120.000 \text{ g} - 99.681 \text{ XAU}$

Valoarea producției: $99.681 \text{ XAU} \times 644,5 \text{ \$/XAU} = 64.244.089 \text{ \$}$

TOTAL: $283.994.100 + 64.244.089 = 348.188.189 \text{ \$}$

Roșia Montană

Aur

Conținut: $13.000.000 \text{ t} \times 1,46 \text{ g/t} = 18.980.000 \text{ g}$

Recuperabil: $18.980.000 \text{ g} \times 0,823 = 15.620.540 \text{ g} - 499.059 \text{ XAU}$

Valoarea producției: $499.059 \text{ XAU} \times 644,5 \text{ \$/XAU} = 321.643.388 \text{ \$}$

Raportat la Bucium-Tarnița $\frac{321.643.388}{348.188.189} = 92,38\%$

348.188.189

Detaliind această analiză elementară pe cele două perioade de desfășurare a proiectului Roșia Montană (așa cum sunt planificate oficial), rezultă că:

- în primii 5-6 ani ai proiectului, valoarea producției anuale raportată la Bucium Tarnița $\frac{455.062.300}{348.188.189} = 130,69\%$

348.188.189

- după anul 6 al proiectului, valoarea producției anuale raportată la Bucium-Tarnița $\frac{263.400.766}{348.188.189} = 75,65\%$

348.188.189

Per ansamblu, valoarea anuală a producției în cazul proiectului Roșia Montană reprezintă 92,38% din același indice economic în cazul proiectului Bucium-Tarnița, iar după anul 6 raportul scade la 75,65%. În plus, la Roșia Montană mineralizația diseminată de aur dispare sub cota de aproximativ 680 m (iar cea mai bogată se plasează mult mai sus). În schimb, la Bucium-Tarnița sub cota 690 m (talpa carierei în prima etapă) mai avem rezerve uriase de cupru, aur și argint. Impedimentele tehnice, respectiv economice, legate de extinderea carierei Bucium-Tarnița sub cota 690 m sunt neesențiale atât timp cât se mențin conținuturile de cupru și aur luate în calcul în cadrul prezentei analize.

Prin urmare, proiectul minier Roșia Montană nu trebuie abandonat doar din rațiuni de **interes național major, de ordin ecologic** și de asigurare în viitor a **unei dezvoltări economice durabile**, dar per ansamblu chiar și **din punctul de vedere al eficienței economice**.

Explozia prețului cuprului (în ultimele 8 luni a crescut cu 80%) va pune serios problema reconsiderării exploatării de cupru de la Roșia-Poieni. S.C. Minvest S.A. și Ministerul Economiei și Comerțului vor trebui să analizeze posibilitatea modernizării carierei Roșia-Poieni. Probabil că în acest scop va fi necesară asocierea S.C. Minvest S.A. cu o sursă de capital. Menținerea în viitor, în condiții rentabile, a exploatării de cupru din cariera Roșia-Poieni, va avea efecte benefice imediate asupra gradului de utilizare a forței de muncă din zona Abrud-Bucium-Roșia Montană-Mușca.

În final, autorul acestor rânduri, un simplu membru al societății civile, își exprimă gratitudinea și admirația pentru acele forțe științifice și civice precum **Academia Română** și acei puțini reprezentanți ai societății civile ca revista **Formula As** și asociația **Alburnus Maior**, care precum strămoșii noștri Daci, **nu au depus armele niciodată**. Poate că aceste exemple pilduitoare vor sensibiliza în sfârșit organele Statului (Președinția, Parlamentul și Guvernul) să susțină fără nici o ezitare afirmarea adevăratelor noastre interese naționale. În ceea ce-i privește pe aceia care timp de zece ani au crezut că în România totul este de vânzare, poate că argumentele prezentate în partea finală a acestui studiu îi va convinge că interesul lor economic stă în abandonarea proiectului Roșia Montană.

Îmi exprim încă o dată speranța că întreaga clasă politică din România va promova de urgență un act legislativ care să interzică proiectul Roșia Montană și orice altă activitate similară, care ar aduce atingere **vestigiilor noastre istorice, sănătății mediului ambiant și dezvoltării noastre economice viitoare**.

12 august 2006

Justin Andrei

Cercetător științific I pensionar

Fost director științific al Institutului Geologic al României

Str. Știrbei Vodă nr. 7, Buftea, jud. Ilfov, cod 070000

Autorul are o experiență de 45 de ani în prospectarea geofizică a mineralizațiilor auro-argintifere și cuprifere din Munții Metaliferi și Munții Zarand, precum și în reinterpretația informațiilor geofizice, geochimice și geologice în scopul identificării unor mineralizații ca cele sus-menționate, în special de tip disseminat. În perioada 1972-1989 a pus în evidență, cu ajutorul colectivului său de la Institutul de Geologie și Geofizică, zăcămintele cuprifere cu conținut aurifer de tip porphyry copper: Bucium-Tarnața, Remetea-Rovina, Bolcana-Troiața, Valea Morii Nouă, Trâmpoiele, Voia-Măcriș (Munții Metaliferi), Tălagiu (Munții Zarand) etc.

În ultimii 6 ani se preocupă de identificarea unor mineralizații filoniene auro-argintifere cu conținut bogat, asociate unor structuri subvulcanice incomplet cercetate sau deduse doar din date geofizice, în extinderea proximală a „Patrolaterului Aurifer”.

În perioada 1990-1999 a fost directorul științific al Institutului de Geologie și Geofizică (din 1994 Institutul Geologic al României). Două dintre lucrările sale au primit premiile ale Academiei Române (1975 și 1989), iar în 2000 a fost laureat cu prestigioasa diplomă pentru contribuții remarcabile în prospectarea geofizică în România, emisă de SEG din SUA.

În 2006 a elaborat una dintre cele mai valoroase lucrări de prognoză: „Noi perspective de hidrocarburi în Carpații Orientali și în vorlandul lor proximal” (comunicare la simpozionul GEO-2006, 26-27 mai, București), primită cu mult interes de cvasi-totalitatea specialiștilor în materie.

The Romanian Academy
The President

Bucharest, August 18th 2006

To
Mrs. Sulfina Barbu
Minister of Environment and Waters Management

Dear Madam Minister,
I have the honour to submit to your attention an interesting document concerning a possible alternative to the Rosia Montana Project. The document has been drawn up by a geology expert, it is based on scientific data and lacks any emotional note. I believe it deserves to be thoroughly examined by your experts.

Yours Sincerely,
Acad. Ionel Haiduc

Comments on the “Rosia Montana Mining Project” proposing the open cast exploitation of the residual (mainly disseminated) gold and silver mineralization and the processing of the mineralized rock using Na cyanide

By Justin Andrei¹

Starting with the 1960s, geology experts at the Rosia Montana Mining Company have become interested, among other things, in the exploitation of disseminated gold and silver mineralizations. Their interest was motivated by the fact that high-grade gold and silver stock work and vein-hosted mineralizations at Rosia Montana, exploited ever since the Roman times, were subject to depletion. In particular the disseminated mineralization hosted by acid volcanic rocks at Cetate open pit (named after the remains of an open cast Roman mining exploitation) showed average grades of 2-3 g/t Au in the upper layers. Despite the opposition of a junior ecologist association (especially that of Prof. Dr. Marcian Bleahu), it has been decided that gold was to be exploited at the surface. Consequently, the Roman “castle” on top of the massif with the same name was destroyed.

Throughout the years, Cetate pit dropped from 1,000 m to altitudes below 900 metres, while gold grade diminished progressively. Consequently, and considering also the use of small machinery and the economic inefficiency of predominantly state-owned mining companies, mining activities relied heavily on state aid for survival.

Overall presentation

Starting with 1995, the private company Gabriel Resources became actively involved in the prospecting activities of gold-silver mineralization carried out at Rosia Montana (especially in the Carnic and Tarina-Orlea mining areas). S.C. Rosia Montana Gold Corporation

¹ The Romanian Geological Institute (retired researcher)

(R.M.G.C.) was created as a joint venture between Gabriel Resources and SC Minvest S.A. (the company that operates mining activities at the Cetate open pit). The company, whose main shareholder (80 %) is Gabriel Resources, plans to mine residual gold-silver mineralization (mostly impregnation type) at four open pits: Carnic, Cetate, Orlea and Jig, and to process approximately 215,000,000 tons of mineralized rocks using cyanide leach. The implementation of the project will result in:

- The complete destruction of the ancient underground mining works at Rosia Montana, that have been preserved until the present day despite nineteen centuries of historic mining, dating back to the Roman period. Their exceptional preservation is due to the advanced silicification of the rocks that host the gold and silver mineralization (in particular dacite and vent breccia). In Europe, along with the Cornwall Peninsula located in the south-west of England, Rosia Montana and, to a lesser degree, other mining exploitations in the Golden Quadrilateral within the Metaliferi Mountains, contains ancient remains that should entirely be passed over to the next generations. The fact that there is no law to protect the remains is entirely the fault of the Romanian politicians from all parties and of the Romanian civil society.
- demolition of houses, resettlement of the inhabitants and relocation of graveyards (half of the entire population in Rosia Montana and complete relocation of the inhabitants in the Corna commune are to be relocated); the truth is that, as a consequence of the blasts carried out almost every day in the adjacent galleries (in particular at Carnic open pit), Rosia Montana “protected zone” will soon become a heap of rubble. Due to their proximity (120-400 metres) and to the special capacity of the silicified dacite to transmit, with minimal attenuation, the elastic energy caused by the blasts, churches and other dilapidated historical buildings will not withstand the vibrations and will cave in. As for the resettlement of most of the population in Rosia Montana and Corna to a site located north-east of the Gura Rosieii village, this is nothing but a sinister joke. The “ New Rosia Montana “ site is located on top of a hill, at an altitude of 650-870 metres, where no houses were ever built. Considering all these facts, my opinion is that it would be very difficult living there during stormy winters;
- The construction of a huge tailings management facility in the Corna Valley, protected by a dam with an ultimate height of 185 metres. The TMF will be used for storing the tailings resulting from the grinding and processing with concentrated Na cyanide solution of the 215 million tons of mineralized gold and silver ore that are estimated to be mined. Rocks without ferrous sulphides are to be used only in the inferior part of the dam (100 metres), the remaining part will be built using waste rock resulted from the digging of the open pits. These rocks are rich in pyrite (frequently with 1-3% S). As a result, H₂SO₄ will form in the presence of water, generating permanent pollution of the Corna stream and the Abrud stream (that flows through the town with the same name).

The tailings management facility adjacent to the process plant using Na cyanide poses the biggest threat. The technical comments on the Feasibility Study and on the Rosia Montana Presentation, made by David Chambers (2002), the analysis of the RMGC project made by Acad. Ionel Haiduc (may 2003), as well as other similar documents have brought to light the threats posed by the TMF, both in the operational phase and during a period which cannot be clearly defined, after production stops and the “rehabilitation” process starts (unless RMGC’s possible bankruptcy postpones *sine die* any such operations). Indeed, irrespective of the method used for the detoxification of the huge quantities of Na cyanide, other compounds will form (cyanites, metal-cyanide complexes), which can be extremely noxious if stored in large quantities. In addition, quantities of concentrated heavy metals and arsenic will infiltrate into the underground waters in the neighbouring areas. These processes have not been sufficiently studied by RMGC (or if they had been, the results had not been published) or by international mining companies operating similar exploitations.

Environmental damages could be limited should a plastic liner be used. RMGC has assessed this option but has rejected it, as it would limit the company's profit.

It has been claimed that the Cretaceous bedrock on which the tailings pond will be built is impervious enough not to allow contamination of nearby aquifers. The statement is partially true in the case of the Soharu formation (Upper Aptian-Lower Albian mostly lutitic and silty deposits), situated on the right slope of the Corna Valley. However, when it comes to the formations located within the left slope, things are different (see the Abrud map included in the Romania's geological map, at a scale of 1:50 000, edited by the Geological Institute of Romania). Indeed, on the right slope of the Corna Valley and on the Corna-Abruzel interfluvium there are Maastrichtian formations (late Cretaceous) in the form of terrigenous sandstone schists with 80-90% sandstone (quite porous). The existing system of fractures (which have not been subjected to any modern, geophysical survey) enhances the risk of toxic substances infiltrating into the groundwater. This will result in the contamination of the water table and the groundwater on an area comprising Muntar, Rodu, Bucium-Sat, Cerbu villages and the town of Abrud.

I have noticed one last major aspect related to the Rosia Montana project, not comprised in the dull documentation submitted by RMGC. It refers to the vertical variation of the gold ore in the vein-hosted mineralizations (exploited in the past, now existing only in a residual form) and associated impregnation style mineralization. The geological mining study expertly carried out by T.P. Ghitulescu and M. Socolescu (see the annual publications of the Geological Institute, volume XXI, 1941) shows that the vein-hosted gold and silver mineralization, exploited since the Roman times or even earlier, tends to turn into a low-grade ore mineralization in the deeper layers. Thus the abovementioned mineralizations are no longer present in the layers located 30-60 metres beneath the main exploitation layer (720 metres altitude). In the same manner, gold and silver impregnation style mineralization shows the same tendency in its deeper layers. The phenomenon is evident both in the current Cetate open pit and in the easily accessible mining works, but especially as a result of the drilling works carried out in the Rosia Montana area.

The facts mentioned above are evident to any experienced expert; however, the 33 volumes of the Rosia Montana Project (the May 2006 edition) make no explicit mention of them. What is the reason behind this secrecy? (I would like to be given the real reason and not a pretext, as pretexts can be easily found).

After carefully assessing 11 out of the 33 volumes of the Rosia Montana project, I have come to the conclusion that the gold and silver impregnation style and residual mineralization with the highest ore grade are to be mined in the first 6 years (this is especially the case at Carnic open pit). Operations will involve the processing of an ore stockpile with a graphically shown capacity of 6,5 million tons, situated in the vicinity of the process plant (with a possible extension to the north-west), as well as a „low-grade ore deposit”. It is obvious from the information presented that:

- deposits with the highest grade gold (an average of 2g/t Au) are to be mined almost entirely in the first 5 -6 years of the Rosia Montana Project; in the initial stage, mining operations and construction works for the process plant and the tailings management facility will be carried out in parallel;
- Mineralized rocks with an average grade of 0,8 g/t Au will be stored separately, to be mined during years 14-16 of the mining project, or maybe they will not be mined at all.

Stefan Ragalie's study " The economic efficiency of the Rosia Montana Project" carried out in 2003, at the National Institute for Economical Research of the Romanian Academy, Annex 1, shows a decrease of the average grade ore of 2,0 g/t Au in the first 5 years, to an average grade ore of 1,2 g/t Au in the following years. On the other hand, as open pits get deeper, hauling the mineralized rocks (subject to continuous depletion) and waste rocks, using 150-ton haul trucks, becomes more expensive. Once mining works reach a certain level at the Carnic open pit, as well as at other high-grade ore deposits in the Cetate and Orlea pits, once 60-70 million tons of mineralized rocks are extracted, the whole Rosia Montana project becomes unprofitable. I doubt that Gabriel Resources has planned to operate an unprofitable business, starting with year 6.

Alternatives to the project

RMGC has derisively used the phrase “Zero alternative“ for the other development options of the ancient Alburnus Maior town. Many experts have shown that there are alternatives to the “tabula rasa project”, which will ensure genuine sustainable development for the Rosia Montana area, the most important being cultural tourism. It is clear that such a project will involve developing preliminary large-scale archaeological investigations, massive investments with private, state and EU funding, but most importantly, it will involve putting an end to the destruction of the Roman civil and (most importantly) mining archaeological remains.

All fine and good but the closure of the Cetate open cast mine is imminent, reminding us that “the way to Hell is paved with good intentions”. Short-time survival of Rosia Montana, an area with a two-thousand-year mining experience, must come from an alternative mining project, with immediate profitability, but which will cause the destruction of, at most, a few farmers’ houses.

Therefore, I would like to submit to your attention an alternative mining project as part of the “zero alternative”.

Bucium-Tarnita alternative mining exploitation

In 1972 the author of these lines discovered the copper-gold impregnation style mineralization at Bucium-Tarnita. This type of mineralization, called „porphyry copper“ is hosted by an outcropped subvolcanic andesitic microdioritic body that formed approximately 12 million years ago. The subvolcanic body intrudes low Cretaceous sedimentary formations in a flysch facies and, near the surface, Sarmatian andesites. The complex has undergone hydrothermal alteration, with intense argillisations and silicifications in the areas adjacent to the intrusive bodies and potassic metasomatism with silicifications within the intrusive body. The subvolcanic body at Bucium Tarnita has a cylindroid shape with a radius averaging 250 metres, dipping to the north.

Adits and hole drills to depths of up to 1,200 metres have been used to test the abovementioned mineralization. In its upper parts it shows average grades of 0,31 Cu and 0,3-0,35 g/t Au; silver is also present. The low-grade gold content can be easily recovered, as the microscopic gold grains are embedded in chalcopyrite crystals that constitute the most important copper-bearing mineral within the deposit. Thus, gold can be almost entirely recovered from the copper flotation concentrate. This important deposit is located within the upper catchment area of the Izbita stream, 9 km south –east of the Rosia Montana centre. Administratively, it is part of the Bucium commune, Alba County. **The deposit is currently a Gabriel Resources concession.**

I suggest the exploitation of the upper part of the disseminated copper-gold deposit at Bucium Tarnita. The open pit should have the following characteristics:

- the open pit bottom at an altitude of 690 metres, the average altitude of the land that overlies the deposit :963 metres; the open pit bottom diameter-550 metres;
- the flotation plant should be located near the confluence of the Pietrile Valley and the Iadului Valley, the tailings management facility should be located on the Ruzii Valley, downstream of the abovementioned confluence, the tailings dam should be situated on the Ruzii Valley, upstream of the confluence with V. Ampoiului, near the Hatieganu castle. The tailings deposited in the tailings management facility are not toxic, as cyanide will not be used for ore processing.
- the mineralized ore will be transported from the open pit to the flotation plant using heavy underground haulage trains or a surface system consisting of conveyor belts or 150-ton trucks. In the first case, Cretaceous sandstones and siltite waste rock extracted from the transport tunnel (or tunnels) will be used for the construction of the dam.
- Waste rock will be stored on an area corresponding to the upper catchment area of the Poieni valley, south and east of the La Tau Massif (1105 metres altitude).

The Bucium Tarnita open pit can be extended at deeper levels, as the mineralized body descends below 0 altitude, but once it gets below 690 metres altitudine gravitational evacuation of water becomes impossible.

Taking into account the abovementioned characteristics, 136,500,000 tons of mineralized ore will be extracted until the 690 level is reached, out of which 380,835 tons of copper and 1,046,645 ounces of fine-grained gold will be recovered.

Considering the current prices :copper 7,830 \$/t (3 August2006)
Gold 644,5 \$/XAU(8 August 2006),

the total will amount to \$ 3,656,500,753, out of which 81,55% come from copper output and 18,45% from gold output. We should add to this the price of the extracted silver, grading approx. 2g/t (however the recovery percentage is less than 60%).

Contrasted economic analysis of the two projects

In the following, I would like to compare the annual copper and gold output at Bucium Tarnita open pit with the gold output obtained at Rosia Montana. I have assumed that the mineralized ore extracted yearly at Bucium Tarnita pit is the same:13,000,000 tons.

Bucium Tarnita

Copper

Mineralized ore: 13,000,000 t x 0,0031 = 40,300 t

Recoverable metal: 40,300 t x 0,9 = 36,270 t

Output : 36,270 t x 7830 \$/t = \$ 283,994,100

Gold

Content: 13,000,000 t x 0,3g/t = 3,900,000 g

Recoverable metal 3,900,000 g x 0,8 = 3,120,000 g-99,681 XAU

Output: 99,681 XAU x 644,5 \$/XAU = \$ 64,244,089

TOTAL: 283,994,100 + 64,244,089 =\$ 348,188,189

Rosia Montana

Gold

Mineralized ore:13,000,000 t x 1,46 g/t = 18,980,000 g

Recoverable metal: 18,980,000 g x 0,823 = 15,620,540 g-499,059 XAU

Output: 499,059 XAU x 644,5 \$/XAU= \$ 321,643,388

Compared to the Bucium Tarnita deposit $\frac{321,643,388}{348,188,189} = 92,38\%$

Considering the two stages of the mine operations (as they have been originally planned), this elementary analysis can be broken down as follows:

- In the first 5-6 years of the project, the annual output value compared to that of Bucium Tarnita deposit $\frac{455,062,300}{348,188,189} = 130,69\%$
- After year 6 of the project, the annual output value compared to that of the Bucium Tarnita deposit $\frac{263,400,766}{348,188,189} = 75,65\%$

Overall, the annual output value for the Rosia Montana project represents 92,38% of the output value obtained at Bucium Tarnita, and after year 6 the ratio decreases to 75,65%. What is more, the Rosia Montana disseminated gold mineralization disappears below the

altitude of approx. 680 metres (and the highest grade gold mineralization can be found at much higher altitudes). Or, the Bucium Tarnita deposit presents huge copper, gold and silver reserves below the altitude of 690 metres (which corresponds to the open pit bottom during the first stage of the mining operations). Technical and economical impediments to the continuation of the mining operations at Bucium Tarnita pit below the altitude of 690 metres are not important as long as the copper and gold mineralized ore taken into consideration in the present analysis remain unchanged.

Consequently, Rosia Montana Project should be abandoned not only out of major **national interests, for ecological reasons**, or because it does not ensure **sustainable economic development**, but also out of **economic reasons**.

Given the upsurge in copper prices (80 % in the last 8 months), copper mining operations at Rosia Poieni need to be reconsidered. S.C. Minvest S.A. and the Ministry of Economy and Commerce should take into consideration the idea of modernizing the Rosia Poieni mining exploitation. That will probably mean that S. C. Minvest would have to enter into partnership with a financing source. If the Rosia Poieni copper exploitation unit is kept operational in a cost-effective manner, there will be immediate, beneficial consequences on employment in the Abrud-Bucium-Rosia Montana-Musca area.

Finally, the author of these lines, a simple member of civil society, expresses gratitude and admiration for those scientific and civic driving forces such as **the Romanian Academy** and those few representatives of civil society such as **the Formula As magazine** and **the Alburnus Maior association**. Following the example of our ancestors, the Dacians, they **have never laid down arms**. Hopefully their exemplary actions will finally increase the awareness of public institutions (The Presidency, the Parliament and the Government) and will determine them to offer firm support for our genuine national interests. As for those who, in the last ten years, have thought that everything is for sale in Romania, their opinion might change after reading the arguments presented in the final part of the present study. They might find out that it is in their best economic interests to abandon the Rosia Montana Project.

I reiterate the hope that the Romanian politicians will unanimously pass an urgent piece of legislation destined to ban the Rosia Montana project or any other similar activities that are likely to affect **our historical remains, the environment and our future economic development**.

August 12th, 2006

Justin Andrei,
Retired Scientific Researcher I
Former Scientific Director of the Romanian Geological Institute

7 Stirbei Voda Street, Buftea, Ilfov County, postal code 070000

The author has a 45-year long experience in geophysical prospecting of gold, silver and copper mineralizations in the Metaliferi and Zarandului Mountains, as well as in reinterpreting geophysical, geochemical and geological information with the aim of identifying mineralizations as mentioned above, especially disseminated mineralizations. Between 1972-1989, with the help of the research team at the Geology and Geophysics Institute and of other experts, he outlined the following copper-gold porphyry style deposits: Bucium-Tarnita, Remetea-Rovina, Bolcana-Troita, Valea Morii Noua, Trampoiele, Voia-Macris (The Metaliferi Mountains), Talagiu (the Zarand Mountains) etc.

In the past 6 years he has devoted himself to the identification of vein-hosted high-grade gold and silver mineralizations, associated with subvolcanic structures insufficiently surveyed or inferred from geophysical data only, situated in the proximity of the „Golden Quadrilateral”.

Between 1990-1999 he was the Scientific Director of the Geology and Geophysics Institute (since 1994 The Romanian Geological Institute). Two of his works have won him the awards of the Romanian Academy (in 1975 and 1989), and in 2000 he has been honoured for his outstanding contribution to the Romanian geophysical exploration by the Society of Exploration Geophysicists, based in the USA.

In 2006 he has elaborated one of the most valuable prognosis works „ New possibilities of hydrocarbon reserves in the Eastern Carpathians and in their foreland”(paper presented at the GEO 2006 Symposium, 26-27 May 2006), appreciated by the quasi-totality of the experts in the field.

RĂSPUNS REFERITOR LA CONTESTAȚIA

Observații privind „Proiectul Roșia Montană” de exploatare în cariere a mineralizației auro-argentifere reziduale (în principal diseminate) și de procesare a masei mineralizate cu ajutorul cianurii de Na

de

JUSTIN ANDREI

(12 august 2006)

Pentru informații de sinteză asupra istoricului cercetărilor și al principalelor descoperiri legate de galeriile istorice de la Roșia Montană, precum și pentru a cunoaște concluziile specialiștilor, în această chestiune, dar și evaluările făcute pentru realizarea unui traseu turistic dedicat structurilor miniere istorice din masivul Cârnic vă rugăm să consultați anexele intitulate „*Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia*” și „*Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic*”.

Privitor strict la afirmația dumneavoastră din contestație vă putem spune că, principalele documente legislative aplicabile în ceea ce privește protecția patrimoniului cultural din România sunt:

- OG 43/2000 privind protejarea patrimoniului arheologic și declararea unor situri de interes național, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 182 / 2000 privind protejarea bunurilor mobile de patrimoniu cultural național;
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 5/2000, publicată în Monitorul Oficial nr. 152 din 2000, privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) și lista zonelor naturale și a celor cu valori de patrimoniu de interes național;
- Legea nr. 311/2003 referitoare la muzee și colecții;
- Reglementările privind Planul de Urbanism General (PUG) nr. 525/1996.
- Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor OMCC 2682/2003 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și evidență a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fișei analitice de evidență a monumentelor istorice și a Fișei minime de evidență a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor 2807/2003 cu privire la Normele metodologice de clasare și evidență a monumentelor istorice
- Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor OMCC nr. 2392/2004 privind standardele și procedurile în arheologie.

Cercetările arheologice la Roșia Montană au demarat în anul 2000 prin participarea colectivilor de arheologi de la Muzeul Național al Unirii Alba Iulia și de la Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național București (devenit din anul 2002 Institutul Național al Monumentelor Istorice). Începând cu anul 2001 a fost instituit Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2504 din 07.03.2001.

Cercetările arheologice preventive sunt coordonate științific de către Muzeul Național de

Istorie a României. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie, desfășurându-se în baza autorizațiilor de săpătură arheologică preventivă emise de MCC. Programul, s-a desfășurat conform prevederilor legale cu sprijinul financiar al S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., adică al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argentifer de la Roșia Montană. Astfel, s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană având ca scop cunoașterea caracteristicilor și distribuției elementelor de patrimoniu arheologic. În funcție de rezultatele acestor cercetări s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre aflate în zona de intervenție a investitorului sau au fost luate deciziile de conservare *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, respectiv de continuare a cercetărilor, în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, se are în vedere crearea unui Muzeu modern al Mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și amenajarea accesului turistic în galeria Cătălina-Monulești și la monumentul de la Tău Găuri, cât și conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană.

Intr-o altă ordine de idei, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea Tabelele 4.3.8 până la 4.3.16 Planșele 4.3.1 până la 4.3.9. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicata, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelarii și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în capitolul 4 secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Prin folosirea unor tehnologii moderne, măsuri și acțiuni adecvate, vibrațiile (sau cutremurele) rezultate în urma exploziilor din cariere vor fi păstrate în anumite limite astfel încât să se asigure protecția construcțiilor și a celorlalte monumente istorice existente în zona și care sunt propuse spre conservare

S.C. Ipromin S.A. a elaborat un studiu denumit "Studiu geomecanic pentru determinarea efectelor lucrărilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată" în vederea analizării efectelor tehnologiilor de excavare care se vor aplica în perimetrul minier Rosia Montana și în vederea identificării soluțiilor tehnologice prin care să se asigure protecția construcțiilor existente în zona protejată sau a altor construcții cu valoare de patrimoniu prin urmare și a bisericilor din zona respectiva.

Pentru ca efectele produse de exploziile de derocare să nu determine degradarea sau deteriorarea construcțiilor din zona protejată, s-a adoptat condiția ca viteza maximă de oscilație măsurată lângă obiectivul de protejat să fie de maxim 0,2 cm/s.

Aceste viteze teoretic trebuie să asigure integritatea celor mai sensibile și mai uzate construcții de patrimoniu existente la Roșia Montană.

Deoarece în România la momentul redactării SIM, nu exista un normativ specific care să reglementeze protecția construcțiilor la efectul seismic al exploziilor de derocare, această valoare a fost adoptată prin consultarea normativelor de specialitate din țări cu tradiție în acest domeniu și corespunde exigențelor normativului DIN 4150/83 din Germania - cel mai exigent normativ european (tabelul nr. 1).

Valori limită ale vitezei de oscilație (mm/s) conform DIN 4150/83:

Tabel nr. 6

Tip de clădire	Viteza (mm/s)		
	< 10 Hz	10-50 Hz	50-100 Hz
Sedii și clădiri de fabrici	20	20-40	40-50
Clădiri rezidențiale	5	5-15	15-20
Monumente istorice	3	3-8	8-10

Se observă că valoarea de 3 mm/s este viteza maximă admisă pentru protecția monumentelor istorice.

Atunci când aprinderea secvențială este temporizată adecvat, sunt detonate simultan numai mici cantități de explozibil. Utilizarea secvențelor de pușcare controlate cu sistemul de temporizare Nonel permite producerea unor explozii mici multiple, care acționează însă ca o singură încărcătură, fără generarea unei deplasări de material în afara zonei pușcate mai mare decât aria de acțiune a fiecărei explozii individuale.

Temporizările de ordinul milisecundelor acționează eficient deoarece deplasările rocii în afara ariei de influență a unei singure găuri este de aproximativ 3 milisecunde pe metru. Ca exemplu, dacă două rânduri de găuri de pușcare sunt perforate la un interval de 8 metri, al doilea șir de găuri va exploda la aproximativ 24 milisecunde după detonarea primului șir. Astfel momentul detonării celui de-al doilea șir de găuri poate fi stabilit astfel încât să maximizeze eficiența de rupere a rocii.

Atunci când pușcările miniere sunt executate corespunzător, un observator extern va putea vedea ridicarea și coborârea terenului în mod asemănător cu frontul unei unde, ca și cum cineva ar transmite o oscilație lină într-un covor așezat pe podea. Pe măsură ce unda se deplasează, serii de explozii multiple de intensități mici vor propaga unda de sfârâmare a rocilor.

O descriere detaliată a tehnologie de derocare propuse a fost atașată în anexa 7 a formularului privind răspunsurile la observațiile publicului interesat să poată fi consultată pe pagina de web a companiei www.rmgc.ro.

Ridicarea noi localități Piatra Alba este programată să înceapă în vara anului 2007, data exactă depinzând de aprobările pe care trebuie să le dea autoritățile locale din Rosia Montana. Pe măsură ce numărul va crește întrucât avansează construcțiile, 30 de familii și-au manifestat dorința de a se muta în Piatra Alba (15 au semnat deja contractele în formă finală), se va face o combinație de dotări moderne (inclusiv o școală nouă, dispensar, magazine, primărie, și facilități de recreere) și arhitectură tradițională.

Revenind la spectrul tehnic, industrial, menționăm că încă din etapa de proiectare, Proiectul Roșia Montana a fost gândit să se conformeze celor mai bune tehnologii disponibile (BAT) – vezi documentul BREF, legislației române și directivelor europene. Proiectul Roșia Montana fost gândit în vederea conformării noii directive privind depozitarea deșeurilor din industria extractivă (Directiva Mine Waste din 1 aprilie 2006). Totodată RMGC este prima companie miniera europeană semnată de Codul Internațional de Management al Cianurii, vezi www.cyanidecode.org.

Nu este nicio legătură între cantitatea de minereu extras în scop comercial și rocile utilizate pentru construcția barajului Corna sau închiderea la sfârșitul proiectului. Barajul iazului de decantare (TMF) / barajul Corna va fi construit potrivit unui proiect tehnic foarte specific. Planul „iazului de decantare” Planul F al EIM descrie faptul că barajul va fi construit la partea exterioară din roci de umplutură, rocă sfârâmată în zonele de filtrare și scurgere și un miez format din sol cu permeabilitate redusă. Rocile de umplutură folosite în construcția barajului vor fi obținute fie din cariera aflată pe amplasament fie din haldele de steril (roci nemineralizate) rezultate din activitățile de extracție.

Mai exact, pentru îmbrăcămintea barajului inițial, materialul de umplutură va fi extras din

cariera Șulei. Înălțările ulterioare vor fi construite cu material de umplutură obținut din activitățile miniere. Roca sfărâmată pentru zonele de scurgere și filtrare se vor obține din cariera La Pârâul Porcului. Miezul de sol de permeabilitate redusă al barajului se va obține din stratul gros de coluvii de pe pantele bazinului de acumulare a sterilului de prelucrare.

Utilizarea rocii „sterile” în construcția înălțărilor barajului servește două scopuri. În primul rând permite stocarea rocilor sterile, reducând la minim numărul de halde de steril în plus. În al doilea rând, oferă material de structură pentru construcția iazului de decantare fără a extinde zonele de împrumut existente sau crea altele noi.

În tabelul de mai jos sunt prezentate cantitățile de roci sterile ce vor rezulta în fiecare an de existență a minei și sunt indicate locurile în care vor fi depozitate aceste materiale.

Anul	Destinația materialelor									
	Concasor sau haldă conc. ktone	Halda Cetate ktone	Constr. iaz ktone	Depozit Cetate ktone	Depozit Cârnic ktone	În carieră Cârnic ktone	În carieră Orlea ktone	În carieră Jig ktone	În carieră Mausoleu ktone	Total material ktone
Preproducție	420	312			343					1075
1	11342	7807	4812	9125	2914					36000
2	13014	8561	4147	4515	6263					36500
3	13320	3751	3196	8287	7946					36500
4	13190	3251	6449	1349	12261					36500
5	13300	4015			18685					36000
6	13515	1538	3895		17052					36000
7	14248		2877		18875					36000
8	13990		2150		19860					36000
9	14881		2838	11	14664	3606				36000
10	15413		2530			15057				33000
11	15317		2125			15558				33000
12	13712		5622					12330	1936	33600
13	14212		2299				15111	1614		33236
14	5796		4885				1739			12420
15			2941							
16			2941							
	185671	29235	53707	23287	118863	34221	15850	13944	1939	471831

Cianura folosită în etapa de procesare v-a fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii (ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxificării prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Bună Tehnică Disponibilă (BAT- best available technique), conform documentul BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria miniera.

Capitolul 5 al raportului de studiu EIM (Evaluarea Alternativelor) oferă o examinare exhaustivă a opțiunilor disponibile pentru extragerea aurului și argintului din minereu. Tabelul 5.15 enumera și clasifică reactivii care ar putea fi luați în considerare pentru folosire în locul cianurii. Acest tabel clasifică, de asemenea, reactivii după criterii economice, tehnice și de mediu, iar cianura este clar preferată ca opțiune. Aceasta parte a raportului concluzionează astfel: *Clasificarea prezentată indică faptul că, în ciuda faptului că cianura nu este un reactiv ideal pentru extragerea aurului, este mai bună în mod considerabil decât orice altă alternativă, conform criteriilor celei mai bune tehnologii disponibile.*

Secțiunea 4.3 intitulată „Agenți de leșiere alternativi” din Capitolul 5 (Alternative) al EIM include o evaluare a alternativelor la folosirea cianurii, din perspectiva protecției mediului și dintr-o perspectivă economică, de aplicabilitate în cadrul procesului de preparare. S-a ajuns la concluzia că utilizarea cianurii reprezintă Cea mai bună Tehnică Disponibilă (BAT) în conformitate cu definiția acceptată în Uniunea Europeană.

Raportul la studiul EIM prezintă măsurile de minimizare care vor fi adoptate așa încât prevederile legislative privind protecția mediului să fie respectate în totalitate. Factorii cei mai importanți sunt legați de producerea, transportul și utilizarea cianurii în conformitate cu Codul deja menționat precum și cei legați de utilizarea, în uzina de procesare, a unei instalații DETOX de tratare, care să reducă concentrația de cianura din turbureala de steril evacuată în iazul de decantare astfel încât aceasta să fie mai mică decât concentrația considerată a fi toxică pentru oameni și pasări (mai puțin de 10 părți pe milion).

Iazul de decantare (TMF) al proiectului Roșia Montana respectă pe deplin standardele internaționale și recomandările citate în Documentul de Referință cu privire la Cele mai bune Tehnici Disponibile pentru Managementul Sterilelor și a Rocii sterile în cadrul Activităților Miniere ce asigură reducerea la minim a oricărui impact potențial generat de către iazul de decantare.

În acest sens iazul de decantare va fi construit din anrocamente, va avea un miez impermeabil și este proiectat să reziste unor cutremure majore de 8 grade pe scara Richter, precum și să înmagazineze 2 precipitații maxime probabile consecutive. În aval de barajul Principal se va construi un baraj secundar, ce va avea rolul de a colecta apele de exfiltrație, ape ce vor fi repompate în iazul de decantare.

În ceea ce privește concentrațiile de cianura care vor ajunge în iazul de decantare, acestea vor fi neutralizate în 1 – 3 ani. Procesul de neutralizare și minimizare până la concentrații care sunt mai mici decât cele emise în fumul de țigară este un proces continuu. Concentrațiile de cianură trebuie să se înscrie în standardele impuse de Uniunea Europeană și care sunt de 5 ori mai mici decât în Canada, SUA, Australia. Aceleași procedee tehnologice sunt folosite în peste 400 mine din întreaga lume.

În concluzie, un procent semnificativ din cantitatea inițială de cianura depozitată în iazul de decantare, este reciclat în uzina de procesare, împreună cu apa recuperată, iar restul este supus procesului de descompunere naturală (de ex. activitatea bacteriilor), care continuă să reducă concentrația cianurii din iazul de decantare. Aceste fenomene naturale nu pot fi cuantificate de la început; dar RMGC se angajează să respecte regulamentele din România, cel mai relevant în acest domeniu fiind NTPA001. NTPA001 impune o limită de 0,1 ppm a Cianurii Totale pentru deversarea apei din iazul de decantare. Timpul cel mai îndelungat prevăzut pentru detoxificare este asociat cianurii îngropate în steril; dar esențial este ca aceasta cianura să rămână în iazul de decantare până ce este detoxificată și să nu fie eliberată în mediu.

În ceea ce privește toxicitatea al sterililor (generate în urma procesului de preparare) care conțin compuși ai cianurii, merită observat că proiectul Roșia Montana a fost astfel proiectat și dezvoltat încât să recicleze la maxim cianura utilizată în cadrul procesului pe cât de mult este posibil din punct de vedere al fezabilității tehnice și, în plus, include o etapă de distrugere a cianurii (DETOX) ce va aduce concentrația cianurii CN_{WAD} la o valoare sub 10 ppm. Acest nivel al cianurii este stabilit de către Directiva europeană asupra sterililor miniere (2006/21/EC). Mai mult, iazul de decantare (TMF) al proiectului Rosia Montana respectă pe deplin standardele și recomandările citate în Documentul de Referință cu privire la Cele mai bune Tehnici Disponibile pentru Managementul Sterilelor și a Rocii sterile în cadrul Activităților Miniere (BREF¹) ce asigură reducerea la minim a oricărui impact potențial generat de către iazul de decantare

Metodologia utilizată în EIM pentru estimarea timpului a fost conservatoare. Ea supraestimează perioada de timp necesară pentru ca apele de mină să ajungă la o calitate mai bună astfel încât să poată fi supuse unei epurări semi-pasive în lagunele proiectate în zona din aval de barajul Cetate și în final să atingă o calitate acceptabilă pentru a fi evacuate în mediu fără a mai necesita epurare. Cu toate acestea, în EIM s-a menținut abordarea conservatoare și anume că va fi necesară epurarea în continuare.

Pentru a înțelege mai bine potențialul de a genera ape de mină, în 2004 RMGC a demarat un program de cercetări pentru evaluarea potențialului rocii sterile de a genera ape acide de mină. RMGC va finanța programe de cercetare și pentru viitoarele procese tehnologice din

¹ Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (<http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>)

sistemele de epurare semi-pasivă/ pasivă. În faza de exploatare a proiectului, RMGC va construi lagune de epurare semi-pasivă în vederea testării și optimizării proceselor de epurare semi-pasivă menite să realizeze criteriile stabilite de conformare la valorile limită pentru evacuare din NTPA 001/02 în faza de post-închidere.

Va fi instalată și o stație de epurare convențională de rezervă în cazul în care prin sistemul pasiv nu se vor putea respecta limitele de evacuare. Monitorizarea efluenților ca continua atâta timp cât va fi necesară epurarea apelor, pentru a se asigura respectarea standardelor de evacuare.

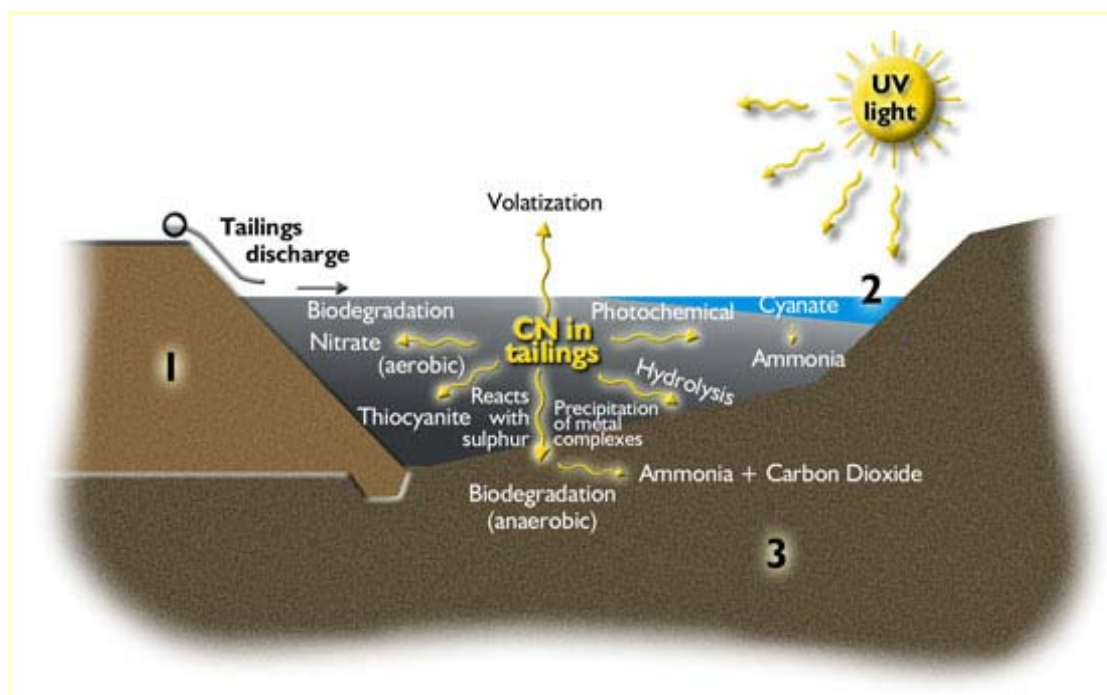
Încă din etapa de proiectare, Proiectul Roșia Montană a fost gândit să se conformeze celor mai bune tehnologii disponibile (BAT) – vezi documentul BREF, legislației romane și directivei europene. Proiectul Rosia Montana a fost gândit în vederea conformării noii directive privind depozitarea deșeurilor din industria extractivă (Directiva 2006/21/CE). Totodată RMGC este prima companie miniera europeană semnată de Codul Internațional de Management al Cianurii, vezi www.cyanidecode.org.

Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 Apa, din Raportul EIM. Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid disociabile - cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii un an sau doi după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale. Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 Apa din raportul EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.

După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/ decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.

Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), funcție de anotimp (temperatură).

În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.

Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de $382 \mu\text{g}/\text{m}^3$ față de $5000 \mu\text{g}/\text{m}^3$, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al MMGA.

În ceea ce privește concentrațiile de cianură care vor ajunge în iazul de decantare, acestea vor fi neutralizate în 1 – 3 ani. Procesul de neutralizare și minimizare până la concentrații care sunt mai mici decât cele emise în fumul de țigară este un proces continuu. Concentrațiile de cianură trebuie să se înscrie în standardele impuse de Uniunea Europeană și care sunt de 5 ori mai mici decât în Canada, SUA, Australia. Aceleași procedee tehnologice sunt folosite în peste 400 mine din întreaga lume.

În concluzie, un procent semnificativ din cantitatea inițială de cianură depozitată în iazul de decantare, este reciclat în uzina de procesare, împreună cu apa recuperată, iar restul este supus procesului de descompunere naturală (de ex. activitatea bacteriilor), care continuă să reducă concentrația cianurii din iazul de decantare. Aceste fenomene naturale nu pot fi cuantificate de la început; dar RMGC se angajează să respecte regulamentele din România, cel mai relevant în acest domeniu fiind NTPA001. NTPA001 impune o limită de 0,1 ppm a Cianurii Totale pentru deversarea apei din iazul de decantare. Timpul cel mai îndelungat prevăzut pentru detoxifiere este asociat cianurii îngropate în steril; dar esențial este ca aceasta cianură să rămână în iazul de decantare până ce este detoxificată și să nu fie eliberată în mediu.

Raportul la studiul EIM prezintă măsurile de minimizare care vor fi adoptate așa încât prevederile legislative privind protecția mediului să fie respectate în totalitate. Factorii cei mai importanți sunt legați de producerea, transportul și utilizarea cianurii în conformitate cu Codul deja menționat precum și cei legați de utilizarea, în uzina de procesare, a unei instalații DETOX de tratare, care să reducă concentrația de cianură din turbureala de steril evacuată în iazul de decantare astfel încât aceasta să fie mai mică decât concentrația considerată a fi toxică pentru oameni și păsări (mai puțin de 10 părți pe milion).

Iazul de decantare (TMF) al proiectului Roșia Montană respectă pe deplin standardele

internaționale și recomandările citate în Documentul de Referință cu privire la Cele mai bune Tehnici Disponibile pentru Managementul Sterilelor și a Rocii sterile în cadrul Activităților Miniere ce asigură reducerea la minim a oricărui impact potențial generat de către iazul de decantare.

În acest sens iazul de decantare va fi construit din anrocamente, va avea un miez impermeabil și este proiectat să reziste unor cutremure majore de 8 grade pe scara Richter, precum și să înmagazineze 2 precipitații maxime probabile consecutive. În aval de barajul Principal se va construi un baraj secundar, ce va avea rolul de a colecta apele de exfiltratie, ape ce vor fi repompate în iazul de decantare.

În legislația aplicabilă din România și din UE există mai multe prevederi referitoare la sectorul minier care stipulează foarte clar responsabilitățile privind monitorizarea după închidere, care revin titularului / operatorului, respectiv Rosia Montana Gold Corporation.

Prevederile **Legii minelor 85/2003** în privința celor de mai sus sunt următoarele:

CAPITOLUL IV DREPTURI ȘI OBLIGAȚII ALE TITULARULUI, ART. 39 – (1) Titularul licenței/ autorizației re următoarele obligații:

(p) *să efectueze, la încheierea concesiunii de exploatare, lucrările de îngrijire și întreținere/ închidere a minei/carierei, după caz, prevăzând inclusiv programul de monitorizare după închidere, conform planului de închidere a activității.*

CAPITOLUL VII ÎNCHIDEREA MINELOR ART 53 -(1) Răspunderea pentru monitorizarea obligațiilor rezultate în baza planului de închidere a minei sau carierei revine autorității competente. În cazul companiilor și societăților naționale, această monitorizare se va face împreună cu ministerul de resort.

(2) *În perioade de implementare a unui plan de închidere a minei sau carierei, titularul trebuie să satisfacă condițiile și cerințele tuturor autorităților legale care au aprobat planul de închidere.*

(3) *Implementarea Programului de monitorizare după închidere trebuie să fie făcută de titular pe cheltuielile sale; în cazul companiilor și societăților miniere naționale, Programul de monitorizare după închidere se va face de către minister, prin direcțiile sale de specialitate, cu finanțare de la bugetul de stat.*

Prevederile **Directivei UE privind deșeurile de extracție 2006/21/CE** sunt următoarele:

Se va stabili o perioadă de monitorizare și control după închiderea depozitelor de deșeurilor din Categoria A, proporțională cu riscul prezentat de fiecare depozit în parte, de o manieră similară cerințelor Directivei UE 2006/21/CEE² – Art. 12, punctul 4, „Operatorul este responsabil cu întreținerea, monitorizarea, controlul și adoptarea măsurilor corective în faza de după închidere atâta timp cât va fi cerut de autoritatea competentă, ținând seama de natura și durata riscului, în afară de cazul în care autoritatea competentă decide să preia aceste sarcini de la operator, după închiderea definitivă a unei instalații de deșeurilor și fără a aduce atingere altor acte normative naționale sau comunitare care reglementează răspunderea deținătorului deșeurilor”.

Descrierea stratigrafică a Văii Corna, făcută de petent omite descrierea celei mai importante unități stratigrafice din zonă și anume depozitele coluviale, care au o capacitate scăzută de cantonare a apei și au o conductivitate hidraulică medie de 1×10^{-6} cm/s.

Depozitele coluviale sunt în general prezente în văi, cu excepția zonelor unde roca afloră sau a celor în care aluviunile reprezintă materialul de suprafață predominant (ex. pe fundul văilor/ pâraielor). Coluviul observat pe amplasamentul iazului de decantare (TMF) și al iazului secundar de retenție (SCS) este un amestec de coluviu adevărat (o masă de sol și roci depozitate prin acțiunea apei și/sau alunecarea în masă pe versanți) și reziduuri de rocă de bază sau sol (respectiv rocă de bază complet alterată supergen sub formă de sol sau reziduuri nelitificate). Coluviul observat avea grosimi de 3,0 până la 10,5 m.

² DIRECTIVE 2006/21/EC the management of waste from extractive industries [managementul deșeurilor din industriile extractive]

Primii 10 până la 40 de centimetri (în medie 15 cm) constau de obicei din sol vegetal bogat în substanțe organice cu rădăcini sub care urmează argilă prăfoasă până la praf argilos ca matrice, cu cantități variabile de nisip și fragmente de roci de dimensiunea pietrișului. Caracterul argilos și granulația fină a coluviului derivă din șisturile ce constituie roca de bază care se extinde în întreaga zonă, cu excepția zonei intens mineralizate și a zonei de exploatare propusă. Fragmentele de rocă conținute în matricea argiloasă constau de obicei din gresie și/ sau șist argilos.

Coluviul este materialul preferat pentru perimetrul iazului de decantare a sterilelor, așa cum s-a determinat pe baza testelor hidraulice, datorită permeabilității sale reduse de ordinul a 1×10^{-6} cm/s. Această permeabilitate redusă este rezultatul conținutului argilos cu granulație fină al materialului. De asemenea, acest material argilos va fi compactat pentru a-i reduce și mai mult gradul de permeabilitate, iar în zonele în care acest strat este mai subțire, se va aduce coluviu de pe viitorul amplasament al uzinei de procesare și va fi compactat pe amplasamentul iazului pentru a mari grosimea stratului impermeabil.

Un program extensiv de foraje și testări incluzând puțuri geotehnice s-a desfășurat în perioada 2000 - 2006.

Forajele au fost în special executate pentru a testa discontinuitățile asociate cu foliația și șistozitatea sau alte discontinuități în lungul axului văii Corna. Acesta este primul principiu de bază a unei investigații geotehnice. Rezultatele testelor indică o zonă cu o conductivitate hidraulică de 10^{-6} cm/s. Aceasta înseamnă că șisturile și celelalte zone au o permeabilitate scăzută, cu conductivitate hidraulică similară cu a celorlalte roci de bază. Toate faliile au deschideri mici, fără dilatații semnificative și nu creează discontinuități mari.

În ceea ce privește investigarea prin metode geofizice a sistemelor de fracturi menționăm ca în anul 2000 a fost întocmit un studiu de aeromagnetometrie, care a cuprins și valea Corna, studiu în baza căruia au fost trasate o serie de structuri și fracturi, care ulterior au fost investigate și prin foraje geotehnice. Forajele geotehnice nu au confirmat amploarea presupusa a structurilor delimitate geofizic.

Compania RMGC a desfășurat cel mai extins și mai detaliat program de explorare care s-a realizat vreodată la un proiect minier din România, și putem spune că acest zăcământ se cunoaște în cel mai mic detaliu.

Astfel, în urma activității de explorare întreprinse de compania RMGC în perioada 1997 – 2006, a fost pusă în evidență o rezerva de 215 milioane t de minereu cu un conținut mediu de 1,46g/t aur și 6,9 g/t argint și un conținut total de 314,11 t Au și 1480,36 t Ag in situ.

Calculul de rezerve întocmit de compania noastră pentru zăcământul Roșia Montană se bazează pe un program foarte elaborat de cercetare în urma căruia s-au prelevat 191.320 de probe din foraje, rețele subterane și de la suprafață.

Fiecare metru probat a fost analizat pentru aur și argint. Baza de date, care conține peste 400 000 de analize, a fost verificată de experți independenți, atât din România cât și din străinătate. Dintre companiile românești amintim Ipromin SA care a efectuat trei studii de fezabilitate pentru proiectul Roșia Montană. Aceste studii de fezabilitate includ și calcule de resurse și rezerve și, practic, atât ei cât și auditorii externi au confirmat rezultatele pe care RMGC SA le-a pus în evidență. Aceste calculele de resurse și rezerve au fost înaintate către Agenția Națională de Resurse Minerale în vederea verificării și omologării acestora.

Atât resursele cât și rezervele au fost confirmate independent în concordanță cu Legea minelor 85/2003, codurile UE (Codul de raportare a mineralelor, 2002) și Legile internaționale (NI 43-101). Aceste rezultate au fost verificate și auditate independent așa cum este cerut de toate aceste legi.

Rezultatele obținute în urma acestor foraje indică faptul că în adâncime conținuturile de aur și argint sunt mai scăzute, dar acestea nu dispar. Acest fapt este confirmat de forajele subterane executate de la orizontul principal de transport +714m, care au interceptat mineralizații auro-argentifere și sub acest orizont. Carierele proiectate din Cetate și Carnic vor avea talpa carierei la aproximativ 680 m și respectiv 660 m, încadrându-se în intervalul de

adâncime menționat de petent. Studiile de fezabilitate întocmite au dovedit rentabilitatea economica a exploatării mineralizațiilor pana la cotele indicate mai sus.

Strategia de dezvoltare a proiectului Rosia Montana prevede prelucrarea (și nu extragerea așa cum se afirma de către petent) minereurilor cu conținuturi mai bogate în primii 6 ani de exploatare și depozitarea minereurilor mai sărace într-o halda de minereu sărac, în vederea prelucrării acestora la sfârșitul perioadei de exploatare (anul 14).

Procesarea minereului sărac este profitabilă și înseamnă un plus de cca 20,4t de aur și 142t de argint.

Halda de minereu sărac care se va constitui la Roșia Montană are o cantitate totală de 29 milioane tone de material cu un conținut mediu de 0,9g/t Au și 5g/t Ag și va cuprinde o parte din materialul ce se va excava în primii 6 ani în carierele Cetate și Cărnice. Această cantitate reprezintă aproximativ 9% din cantitatea totală de minereu extras și procesat.

Depozitarea în halde a minereului și mai clar, a minereului sărac (Rezerve de minereu prin definiție înseamnă că trebuie să fie rentabile pentru exploatare și procesare așa cum se arată în detaliu în "Codul UE pentru raportarea resurselor minerale și rezervelor", Octombrie 2002) constituie o practică obișnuită deoarece aduce un nivel ridicat de optimizare a zăcămintului: prin procesarea unui material cu conținut mai bogat în primii ani ai unei exploatare miniere și depozitarea minereului mai sărac se obține o cantitate mai mare de aur (și argint) și astfel se obțin venituri mai mari, iar împrumuturile bancare pot fi rambursate mai repede și se reduce astfel cuantumul dobânzilor ce trebuie plătite.

Dobânzi mai puține de plătit înseamnă că operațiunea poate genera profituri din operare mai rapid și cu costuri financiare mai mici, consecința fiind o cantitate mai mare de minereu și minereu sărac exploatat. Acest fapt are ca rezultat o durată de viață mai lungă a exploatării, înseamnă mai multe redevențe și taxe plătite statului, cantități mai mici de steril, rezerve mai mari, mai multe locuri de muncă și mai multe venituri pentru bugetul statului.

Revizuirea independentă a planului de dezvoltare al exploatării efectuată de Newmont (la vremea respectivă cel mai mare producător de aur din lume) a confirmat că folosirea metodei de haldare a minereului sărac va constitui cea mai bună metodă de exploatare a zăcămintului. De asemenea, auditarea independentă a exploatării efectuată de un grup de specialiști - experți care au acționat în numele unor bănci importante a confirmat faptul că depozitarea minereului sărac pe haldă reprezintă cea mai bună metodă pentru exploatarea zăcămintului.

Deoarece nu există diferență între costurile de investiție și de operare prin utilizarea metodei de exploatare cu depozitarea minereului sărac (halda de minereu sărac nu necesită achiziționarea de echipamente deoarece întreg echipamentul și instalațiile au fost deja achiziționate pentru desfășurarea activității la mină), nedepozitarea minereului sărac duce la cheltuirea aceleiași sume de bani dar pentru mai puțin minereu. Acest fapt determină un cost per tona de minereu mai mare și duce la conținuturi limită mai mari pentru rezerve, rezultând o producție mai mică de aur și argint și o durată de viață a minei mai scăzută. Conținutul global de aur este mai mare iar costul per tona de producție crește. De asemenea crește și cantitatea de steril. Acest lucru determină și el creșterea costului per tona de minereu extras și procesat întrucât există mai mult material steril care trebuie forat, derocat, transportat și depozitat.

Prin depozitarea minereului sărac și procesarea sa ulterioară, la finalul exploatării carierelor, fără costuri de investiții suplimentare și fără costuri legate de foraje și derocări, cantitățile suplimentare de minereu cu conținut mai sărac se dovedesc a fi profitabile din punct de vedere economic. Singurul cost este cel al funcționării uzinei de procesare care deja a fost amortizat.

Domnul Răgălie nu este o persoană abilitată să evalueze resurse minerale, iar pentru analize economice corecte și reale ar trebui să utilizeze modelul cu blocurile de resurse dezvoltat pentru zăcămintul de la Roșia Montana pe baza rezultatelor unui program de explorare extrem de detaliat. Acest model arată că repartiția blocurilor de resurse cu conținuturi ridicate în aur sunt prezente și în adâncime, iar acestea vor fi exploatare în perioada de după anul 6 al exploatării. Trebuie subliniat faptul că în primii șase ani ai minei se vor amortiza costurile de investiție ale proiectului, care se ridică la cca. 1 miliard de dolari, ca urmare după acest an nu se mai plătesc rate și dobânzi pentru împrumuturile contractate. Din acest moment,

veniturile realizate prin vânzarea aurului vor trebui să acopere doar costurile de operare ale carierelor și de procesare a minereului.

Din punct de vedere al Patrimoniului cultural, ca o alternativă, s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Datele conținute în acest studiu sunt prevăzute în broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic elaborată de către firma britanică Gifford. Documentul se poate consulta în Anexa mai sus amintită, iar suma de amenajare depășește 150 milioane euro, cu un cost de întreținere de peste 1 milion euro pe an. Aceste costuri ne trimit spre căutarea unor alte modalități de amenajare muzeistică, fezabile și din punct de vedere economic.

Alternativa zero reprezintă o analiză a impactului potențial dacă nu s-ar dezvolta proiectul este o prevedere specifică a legislației de mediu care transpune Directiva europeană privind EIM, aceasta alternativă a fost dezvoltată conform cerințelor în vigoare.

Închiderea carierei Cetate este prezentată atât în alternativa zero cit și în Planul J - Plan de management pentru închiderea și reabilitarea exploatarea cele două abordări sunt total diferite datorită contextului în care au fost gândite și dezvoltate.

În cazul în care proiectul Rosia Montana nu ar fi aprobat atunci reabilitarea amplasamentului cade în sarcina fostului operator (Statul Roman) care va trebui să elaboreze în Proiect Tehnic de închidere și reabilitare să identifice fondurile necesare pentru finanțarea lucrărilor. La ora actuală Rosia Min a elaborat și supus avizării un Plan de Încetare a Activității care urmează să fie aprobat prin Hotărâre de Guvern. Înșă de la această etapă până la închiderea carierei Cetate, trebuie parcurse încă destule etape. Întâi trebuie alocate fonduri și elaborat Proiectul Tehnic de Închidere, apoi supus consultării publice și avizat, după care vor trebui identificate și alocate fonduri pentru finanțarea lucrărilor de închidere și reabilitare a perimetrului RosiaMin care sunt la etapa actuală estimate la 29 mil Euro.

Această contestație vine de la dl. Dr. Andrei care, în cariera sa a adus contribuții mari în comunitatea științifică a științelor pământului. Înșă, în privința recomandării privind faptul că zăcămintul de cupru de la Bucium-Țarin ar reprezenta o alternativă superioară față de proiectul Roșia Montană de exploatare auro-argentiferă, trebuie să remarcăm că nici una dintre societățile al căror membru este dl. Dr. Andrei nu este o asociație profesională al căreia trebuie să fii membru înainte de a putea lucra ca expert calificat în domeniul rezervelor minerale și cel al analizelor financiare aferente. (UE: Codul raportărilor miniere, oct. 02 și Legea internațională a minelor; NI43-101). și în România pentru a fi înregistrat și calificat pentru efectuarea unor astfel de lucrări (Legea Minelor 85/2003).

Analizele efectuate de profesioniști atestați arată că o mină de cupru la Bucium-Țarina nu s-ar dovedi superioară minei de aur și argint de la Roșia Montană.

Zăcămintul de porfir Cu-AU de la Bucium Țarina este o resursă mare și este situată în perimetrul licenței de concesiune, supus în prezent studiilor de explorare pentru a determina dacă ar putea exista posibilitatea unui proiect fezabil și economic.

În acest sens, vă rugăm să remarcați că potrivit legislației și normelor române, UE și internaționale, pentru a face o analiză economică a proiectelor nu pot fi folosite prețurile curente ale metalelor (norma fiind media pe 3 ani) așa cum procedează dl. Dr. Andrei. Remarcați de asemenea că ratele de recuperare a Au și Cu utilizate în analiza Andrei nu au fost susținute de rezultatele lucrărilor de testare (Minvest și Ammtec). Aceasta reprezintă o cerință pentru orice raportare a rezervelor minerale. Ratele de recuperare a metalului trebuie să fie susținute prin lucrări de testare pentru a putea fi folosite în analize economice și estimarea rezervelor (trebuie folosite o stație de prelucrare și o metodă dovedite pentru recuperare cu toate costurile asociate).

În ceea ce privește analiza economică a exploatarea depozitului de la Tarnița trebuie clarificate mai multe aspecte. Recuperarea Cu și Au în lucrările de testare efectuate (Minvest și Ammtec) arată o recuperare a Cu de 87% (Nu de 90%) și o recuperare a AU de 47% (Nu de 80%, cum apare în contestație Andrei). Astfel se reduc valorile conținutului de metale în producția anuală (presupunând calitatea metalului corectă și o rată de prelucrare de 13 Mt/an) la

312.313.755 USD. Nu se menționează nicăieri costul investiției inițiale, al cuptoarelor de topire, reabilitării și transportului de concentrat la un cuptor de topire. În plus, exploatarea în carieră deschisă la Târnița necesită un raport de decopertare de 6:1. Luînd o vloare de 2,50 USD pe tonă de steril de extracție, trebuie adăugat un cost anual adițional de 227.500.000 USD la costul de extracție (în afara costurilor de mai sus) precum și un cost de aproximativ 104.000.000 USD pentru extracția și procesarea a 13.000.000 tone/an (8,00 USD/tonă) de minereu.

Deja și fără costurile adiționale și drepturile de concesiune, costurile anuale totale ale exploatării se ridică la 331.500.000 USD, mai mult decât valoarea metalului recuperat, de 321.313.000 USD.

În privința analizei de la Roșia Montană, cifrele citate sunt aproximativ corecte; însă nu menționează Ag, care mai adaugă circa 14,7 M USD anual la venit (13Mt @ 6,9 g/t X 60% recuperare și 8,50 USD/oz = 14,7M USD). Iar recuperarea Au este de ~80% ceea ce reprezintă o valoare totală a metalului recuperat de 329.365.000 USD.

Cu un raport de decopertare steril de 1:1 și costuri de extracție a sterilului de 2,5 USD / t și un cost al minereului în procesul de extracție de 8,0USD/t se obține un cost de producție de 136.500.000 USD. (De remarcat că mai există și alte costuri privind drepturi de concesiune și regii). Însă, chiar dacă se utilizează aceste cifre foarte aproximative, se poate observa care proiect are un potențial mai bun de a deveni mai viabil.

În general, valoarea metalului recuperat de la Roșia Montană este ceva mai mare decât în modelul Târnița, iar costurile pentru Roșia Montană sunt mai mici.

În ceea ce privește analiza economică și raportarea rezervelor minerale (economică), acestea sunt strict reglementate prin lege în România și pe piețele internaționale. În plus, ghidul UE tratează inclusiv ceastă raportare (Codul UE de raportare a mineralelor, octombrie 2002). Pentru o astfel de analiză, rugăm autorul să consulte raportul tehnic (din martie 2006) întocmit conform legii 43-101 cu privire la analiza fezabilității Proiectului Roșia Montană.

În final dorim să remarcăm că strategia guvernamentală de dezvoltare a regiunilor miniere din zona Roșia Montană cuprinde un plan de atragere a partenerilor în asociere și investitorilor în zăcămintul de la Roșia Poieni așa cum a fost și cazul cu Roșia Montană. Deci, de fapt, dezvoltarea exploatării auro-argentifere de la Roșia Montană nu exclude în nici un fel perspectiva de a deschide și mina de la Bucium-Târnița. Într-adevăr, am înțeles că se caută un partener de asociere și pentru zăcămintul de la Roșia Poieni.

ANSWER TO CONTESTATION

Comments to the “Rosia Montana Project” involving open cast mining of (mostly disseminated) gold and silver ore and the processing of the mineralized mass with Na cyanide

by

JUSTIN ANDREI

(12 August 2006)

For summary information on the history of the research and the main discoveries related to the historic galleries at Rosia Montana, as well as for specialist conclusions in the matter, and assessments of a potential tourist trail of the historic mining structures of Carnic Mountain, please consult the attachments – *“Information on the Heritage of Rosia Montana and its Management”* and *“Cost Assessment for the Capitalization of Historic Mine Networks in Carnic Mountain”*

Strictly in relation to your statement in the protest we can say that the main legislative documents applicable to the protection of cultural heritage in Romania include:

- GO43/2000 on Archaeological Heritage Protection and Declaring of Certain Archaeological Sites of National Interest, further amended;
- Law No. 182/2000 on the protection of movable heritage assets;
- Law No. 422/2001 on the protection of historical monuments, further amended amended;
- Law No. 5/2000 (published on Official Monitor No. 152 of 2000, on approving the National Land Use Master Plan (PATN) and the list of natural areas and areas containing national interest heritage assets;
- Law No. 3112003, on museums and collections;
- General Urbanism Regulations (PUG) No. 525/1996.
- Ministerial Order of the Ministry of Culture and Religions MO 2682/2003 MCR on the approval of Methodological Norms of classification and recording of historical monuments, the List of Historical Monuments, the Analytical Recording Form for historical monuments, the Minimal Form for historical monument recording, as further amended and revised by Order of the Ministry of Culture and Religions 2807/2003 on the Methodological Norms of historic monument classification and recording
- Order of the Minister of Culture and Religions MO No. 2392/2004 on archeological standards and procedures.

Archeological research at Rosia Montana started in 2000, with the participation of archeological teams from the National Museum of the Union in Alba Iulia and the Design Center for the National Cultural Heritage Bucharest (that became the National Institute of Historical Monuments in 2002) As of 2001, the National Research Program “Alburnus Maior” was established under Order of the Minister of Culture No. 2504 of 07.03.2001.

Preventative archeological research is conducted under the scientific coordination of the National History Museum of Romania. The research conducted during each archeological campaign is permitted by the Ministry of Culture and Religions (MCR) based on the annual archeological research plan approved by National Archeology Commission, and proceeds based on

archeological digging permits issued by the MCR. The program has been run with the financial support S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A., i.e. of the mining Company that aims to extend and continue surface mining operations on the gold and silver deposits at Rosia Montana. Thus, ample preventative archeological research work has been and is ongoing in the Rosia Montana Project impact area, with a view of identifying the characteristics and distribution of archeological heritage items. Based on the results of such research, the archeological duty of care removal procedure has been applied for some sites located in the investor intervention area, or it was decided that some representative structures and monuments should be preserved *in situ*, or to continue the research work, respectively, under the law.

Therefore, the intention is to create a modern Mining Museum with geological, archeological, industrial and ethnographic heritage displays, and the development of tourist access to the Catalina-Monulesti gallery and to the monument at Tau Guuri, as well as to preserve and restore the 41 historic monument buildings and the protected area of Rosia Montana Historic Center.

In a different order of things, as part of the environmental impact assessment (EIA) process, cumulative preliminary estimates have been developed for stationary equipment and line mobile sources (vehicles) in order to obtain an initial picture of the cumulated effect of noise and vibrations generated by ambient sources and sources related to the Rosia Montana Project, and develop a monitoring and measurement strategy, as well as selecting the best available techniques and best management practices in order to further mitigate the potential noise and vibrations impacts of Project activities. These preliminary estimates have been applied for most of the construction activities and all of the operations and decommissioning/closure activities at the mine and processing plant. These estimates are documented in tables and isopleth maps for the main noise-generating activities in representative years of the project cycle; see Tables 4.3.8 to 4.3.16 and Exhibits 4.3.1. to 4.3.9. All the details related to the applied assessment methodology, dispersion model input data, the modeling results and impact prevention/minimization/mitigation measures for all the Project phases (construction, operation, closure) can be found in Chapter 4, section 4.3 Noise and Vibrations of the EIA.

By the use of modern technologies, adequate measures and actions, the vibrations (or quakes) caused by blasting operations will be maintained within certain limits, so as to ensure the protection of buildings and other existing historical monuments proposed for conservation.

S.C. IPROMIN S.A. developed a “Geo-Mechanical Study to Determine the Effects of Blasting Operations on the Structures Within the Protected Area” in order to assess the effect of excavation technologies that will be used in the Rosia Montana mining project and in order to identify technological solutions that would ensure the protection of the existing structures of the protected area and of other heritage assets, therefore, of the churches in that area.

In order for the effects of the blasting not to cause degradation or deterioration of the buildings of the protected area, it was stipulated as a condition that the maximum oscillation velocity measured near the protected object should be 0.2 cm/s.

Such velocities should theoretically ensure the integrity of the most sensitive and affected heritage structures in Rosia Montana.

As there, until the EIA editing, are no specific norms in Romania, regulating the protection of buildings against the seismic effects of blasting operations, this value was adopted after consulting the relevant norms of countries of long tradition in this area and will answer the requirements of standard DIN 4150/83 of Germany – the strictest norm in Europe (Table No. 1).

Limit values of the oscillation velocity (mm/s) according to DIN 4150/83:

Table No. 6

Type of Building	Velocity (mm/s)		
	< 10 Hz	10-50 Hz	50-100 Hz
Factory offices and buildings	20	20-40	40-50
Residential buildings	5	5-15	15-20
Historical Monuments	3	3-8	8-10

Note that a value of 3 mm/s is the maximum acceptable limit for the protection of historical monuments.

When the firing sequence is properly delayed, only small amounts of explosives are detonated simultaneously. The blast sequence controlled by Nonel delays allows for the multiple small "blasts" to work as single unit without generating any more off-site ground motion than the individual small blast.

The millisecond delays work well because the physical movement of rock away from a single blast hole is about 3 milliseconds per meter. For example, if two rows of blast holes are separated by eight meters, the second row will experience rock breakage approximately 24 milliseconds after blasting of the first row. Thus, the moment of blasting the second row of holes may be set so as to maximize the rock tearing efficiency.

When a mine blast is properly executed, the observer will see the ground rise and settle in a wave pattern in the same way as if one has gently induced a wave in a carpet on the floor. As the wave propagates, there are multiple small explosions keeping the rock breakage wave moving.

A detailed description of the proposed blasting technology was attached in annex 7 of the answer sheet addressing the comments of the interested public and maybe consulted on the Company website at www.rmgc.ro.

The implementation of the new locality at Piatra Alba is planned to start in the summer of 2007, the exact date depending on the approvals issued by the local authorities of Rosia Montana. As the number will increase in line with construction, 30 families have expressed a wish to move to Piatra Alba (15 have already signed the final contracts) there will be a combination of modern facilities (including a new school, medical dispensary shops, village hall, and recreational facilities) and traditional architecture.

Going back to the technical, industrial, issues, we note that ever since the design stage, the Rosia Montana Project has been conceived so as to comply with the best available techniques (BAT) - see BREF document, with the Romanian legislation and the EU Directives. Rosia Montana Project was designed so as to comply with the new extractive industry waste disposal directive (Mine Waste Directive of 1 April 2006). Moreover, RMGC is the first European mining company to sign the International Cyanide Management Code, see www.cyanidecode.org.

There is no connection between the quantity of ore which will be mined for commercial purposes and the rocks used for initial construction of the Corna Dam or closure at the end of the mine's life. The Tailings Management Facility (TMF) Dam/Corna Dam will be built according to very specific engineering design. The "Tailings Facility Management Plan," Plan F of the EIA, describes that the dam will be built with rockfill materials for the shell of the dam, crushed rock for the drains and filter zones, and low permeability soil for the core of the dam. The rockfill for the dam shell zones will be obtained from either the onsite rock quarry or from waste rock (non-ore materials) from the mining operations,

Specifically, for the starter dam the rockfill for the shell zone will be obtained from the Sulei quarry. Subsequent raises will be constructed with rockfill from the mining operation. The crushed rock for the drain and filter zones will be obtained from the La Piriul Porcului quarry. The low permeability soil core for the dam will be obtained from the thick colluvial deposits within the tailings basin slopes.

The use of "waste" rock to construct the dam raises serves two purposes. First, it allows storage of waste rock, minimizing additional waste rock stockpiles. Second, it provides a structural material for constructing the TMF dam without expanding existing, or creating new, borrow areas

The Table below presents the waste rock tonnage that will be generated for each year of the mine life and indicates the location where the material will be deposited.

Year	Material Destinations									
	Crusher of Crs Stkp Ktonnes	Cetate Stkp Ktonnes	TMP Const Ktonnes	Cetate Dump Ktonnes	Cârnic Dump Ktonnes	Cârnic In-Pit Ktonnes	Orlea In-Pit Ktonnes	Jig Pit In-Pit Ktonnes	Mausoleum In-Pit Ktonnes	Total material Ktonnes
Preproduction	420	312			343					1075
1	11342	7807	4812	9125	2914					36000
2	13014	8561	4147	4515	6263					36500
3	13320	3751	3196	8287	7946					36500
4	13190	3251	6449	1349	12261					36500
5	13300	4015			18685					36000
6	13515	1538	3895		17052					36000
7	14248		2877		18875					36000
8	13990		2150		19860					36000
9	14881		2838	11	14664	3606				36000
10	15413		2530			15057				33000
11	15317		2125			15558				33000
12	13712		5622					12330	1936	33600
13	14212		2299				15111	1614		33236
14	5796		4885				1739			12420
15			2941							
16			2941							
	185671	29235	53707	23287	118863	34221	15850	13944	1939	471831

The cyanide used in the processing stage will be handled / stored in compliance with the EU standards and the provisions of the International Cyanide Management Code (ICMC-www.cyanidecode.org), and kept safe on the processing plant site, in order to prevent any potential spill. Cyanide and its compounds will be subjected to detoxification by the INCO (DETOX) procedure, considered to be the Best Available Technique (BAT) under the BREF document, and the tailings will be discharged in the Tailings Management Facility as provided by EU Directive 2006/21/CE on the management of mining waste.

Chapter 5 of the EIA Report (Assessment of the Alternatives) provides an exhaustive examination of the available options regarding gold and silver extraction from the ore. Table 5.15 lists and ranks the reagents that might be considered instead of cyanide. The table also classified the reagents based on economic, technical, and environmental criteria, and cyanide is the preferred option. This part of the report draws the following conclusion:

This classification shows that, in spite of the fact that cyanide is not the ideal reagent for gold extraction, it is considerably better than any other alternative, based on the the best available technique criteria.

Section 4.3, titled “Alternative leaching agents” of Chapter 5 (Alternatives) of the EIA includes an assessment of alternatives o the use of cyanide, from an environmental and from an economic perspective, that of applicability in the preparation process. The conclusion was that cyanide is the Best Available Technique (BAT) in accordance with the definition accepted by the European Union.

The EIA Report shows the minimization measures that will be adopted in order to comply in full with the environmental provisions. The most important factors relate to the production, transport and use of cyanide under the above-mentioned Code, and to the use of a DETOX plant in the processing plant, to reduce the concentration of cyanide in the tailings slurry discharged at the TMF, so that it becomes lower than the concentration that is considered to be toxic to humans and birds (less than 10 parts per million).

The TMF for the Rosia Montana Project is in full compliance with the recommended international standards quoted in the Reference Document regarding the Best Available Techniques for the Management of Tailings and Waste Rock in Mining Activities that ensure the minimization of any potential impact generated by the TMF.

In this regard, the TMF will be built of rock, with an impervious core, and designed to withstand major 8 degree Richter earthquakes, and to hold 2 consecutive maximum probable precipitations. Downstream of the main dam, a secondary containment dam will collect seepage waters and pump them back into the TMF.

In regard to the cyanide concentrations that will reach the TMF, they will be neutralized in 1-3 years. The neutralization and minimization process that will bring concentration levels below

those of cigarette smoke is a continuous process. Cyanide concentrations have to range within the standards enforced in the European Union and they are 5 times lower than those of Canada, the US, or Australia. The same technological procedures are used in over 400 mines worldwide.

In conclusion, a significant percentage of the initial quantity of cyanide that will be stored in the TMF will be recycled in the process plant, together with the recovered water, and the rest undergoes natural decomposition (e.g. bacterial action) that will continue to reduce cyanide concentration in the TMF. These natural phenomena may not be quantified from the beginning; but RMGC commits to comply with the Romanian regulations, most relevant of which being NTPA001. NTPA001 implements a limit of 0.1 ppm Total Cyanide for the discharge of water out of the TMF. The longest time provided for detoxification is associated to the cyanide buried in the tailings; but it is essential to note that the cyanide will stay in the TMF until fully decontaminated, and will not be released into the environment.

In regard to tailings toxicity (as resulting from processing), which contain cyanide compounds, it is worth mentioning that the Rosia Montana Project was so designed and developed as to maximize cyanide recycling in the process as much as technically feasible and, moreover, will include a cyanide destruction step (DETOX) that will bring the concentration of cyanide CN_{WAD} to a level below 10 ppm. This cyanide level was established under EU Mining Waste Directive (2006/21/EC). Moreover, the TMF for the Rosia Montana Project is in full compliance with the recommended standards quoted in the Reference Document regarding the Best Available Techniques for the Management of Tailings and Waste Rock in Mining Activities (BREF¹) that ensure the minimization of any potential impact generated by the TMF.

The approach used in the EIA to estimate the time, was conservative. It over-estimates the time needed for the ARD water to improve in quality and render it amenable to semi-passive treatment in the lagoons provided in the area downstream from the Cetate dam and eventually reach an acceptable quality so that it can be discharged into the environment without further treatment. Nevertheless, for the purpose of the EIA the conservative approach is retained, i.e., that further treatment is required.

In order to understand better the potential of ARD generation, in 2004 RMGC started a research program of assessing waste rock ARD potential. RMGC will fund research programs for future technological processes for semi-passive/passive treatment systems. During the project's operational phase RMGC will construct semi-passive lagoons for testing and optimizing the semi-passive treatment process, in order to achieve designed criteria to comply NTPA 001/02 discharge limit for post closure phase.

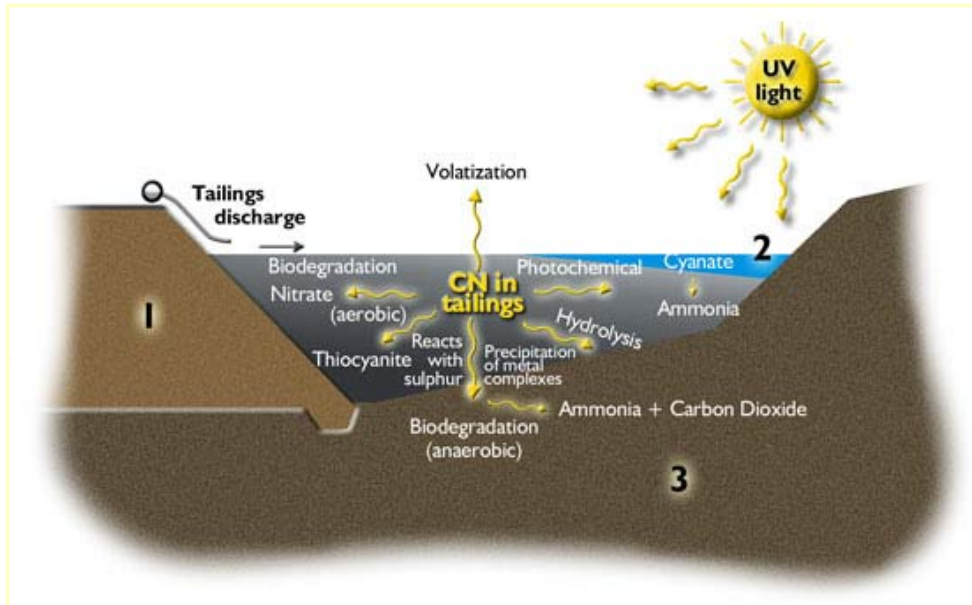
A conventional treatment plant will be in place as backup in case the passive system does not achieve the effluent limits. The monitoring of the effluents will continue as long as water treatment is needed, to ensure that the effluent standards are met.

Ever since the design stage, the Rosia Montana Project has been conceived so as to comply with the best available techniques (BAT) - see BREF document, with the Romanian legislation and the EU Directives. Rosia Montana Project was designed so as to comply with the new extractive industry waste disposal directive (Directive 2006/21/CE). Moreover, RMGC is the first European mining company to sign the International Cyanide Management Code, see www.cyanidecode.org.

Most of the cyanide will be recovered within the processing plant, as illustrated in Exhibit 4.1.15 and presented in Section 2.3.3, Chapter 4.1. Water, of the EIA Report. However, a residual quantity will be left in the tailings. Detoxified tailings are the only source of residual wastewater in the Project. Residual cyanide concentrations in the treated tailings slurry will need to comply with EU Mining Waste Directive, which regulates a maximum 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid dissociable). Cyanide will be present as a potential pollutant of surface water on the site only in the operations stage and in the first couple of years after closure. The modeling of expected concentrations in

¹ Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (<http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>)

the TMF showed that the treated tailings slurry is expected to contain 2-7 mg/l total cyanide. By further degradation, concentrations will fall to below the levels provided in surface water quality standards (0.1 mg/l) within 1-3 years after closure. A related effect of this treatment is the removal of many metals that might occur in the process wastewater flow. Assessment of the likely chemical composition of the tailings leachate, based on the tests conducted, is summarized in Table 4.1-18 (Section 4.3), Chapter 4.1 Water, of the EIA Report. The drawing below shows the complexity of the decomposition/ degradation processes that the CN undergoes after discharge into the TMF.

After settling, the water is recycled in the process; throughout its stage in the pond, the following processes will occur: natural cyanide degradation/breakdown, hydrolysis, volatilization, photo-oxidation, bio-oxidation, complex compound formation/breakdown, adsorption through precipitation, dilution by precipitation, etc.

According to the data obtained for the operation lifetime in different mines, notable variations in cyanide reduction have been observed (from 23-38% to 57-76% in total cyanides, and from 21-42% to 71-80% for WAD cyanides, respectively), depending on the season (temperature).

An average reduction by 50% of the CN_t concentration was considered for the operations phase. According to the modeling of the degradation/ breakdown process, after the operations stop, reduction may occur in the first three years even down to 0.1 mg CN_t/l .

Most (90%) of the degraded cyanide quantity (the average 50%) will occur by hydrolysis/volatilization in the form of hydrocyanic acid. Modeled concentrations of hydrocyanic acid in the TMF area gave a maximum hourly concentration of 382 $\mu g/m^3$ compared to 5000 $\mu g/m^3$, which is the limit value under Order \$^n\$ of the MEWM.

In regard to the cyanide concentrations that will reach the TMF, they will be neutralized in 1-3 years. The neutralization and minimization process that will bring concentration levels below those of cigarette smoke is a continuous process. Cyanide concentrations have to range within the standards enforced in the European Union and they are 5 times lower than those of Canada, the US, or Australia. The same technological procedures are used in over 400 mines worldwide.

In conclusion, a significant percentage of the initial quantity of cyanide that will be stored in the TMF will be recycled in the process plant, together with the recovered water, and the rest undergoes natural decomposition (e.g. bacterial action) that will continue to reduce cyanide concentration in the TMF. These natural phenomena may not be quantified from the beginning; but RMGC commits to comply with the Romanian regulations, most relevant of which being NTPA001. NTPA001 implements a limit of 0.1 ppm Total Cyanide for the discharge of water out of the TMF. The longest time provided for detoxification is associated to the cyanide buried in

the tailings; but it is essential to note that the cyanide will stay in the TMF until fully decontaminated, and will not be released into the environment.

The EIA Report shows the minimization measures that will be adopted in order to comply in full with the environmental provisions. The most important factors relate to the production, transport and use of cyanide under the above-mentioned Code, and to the use of a DETOX plant in the processing plant, to reduce the concentration of cyanide in the tailings slurry discharged at the TMF, so that it becomes lower than the concentration that is considered to be toxic to humans and birds (less than 10 parts per million).

The TMF for the Rosia Montana Project is in full compliance with the recommended international standards quoted in the Reference Document regarding the Best Available Techniques for the Management of Tailings and Waste Rock in Mining Activities that ensure the minimization of any potential impact generated by the TMF.

In this regard, the TMF will be built of rock, with an impervious core, and designed to withstand major 8 degree Richter earthquakes, and to hold 2 consecutive maximum probable precipitations. Downstream of the main dam, a secondary containment dam will collect seepage waters and pump them back into the TMF.

There are several provisions in the EU and the Romanian relevant legislation regarding to mining sector which are stipulating very clear the responsibilities for post closure monitoring, are the responsibility of the title holder/operator, which is Rosia Montana Gold Corporation.

The provision of the Romanian **Mining law 85/2003** for the above mentioned aspects are as follows:

CHAPTER IV RIGHTS AND OBLIGATIONS OF THE TITLE HOLDER, ART. 39 - (1) The Titleholder of the license/permit has the following obligations:

(p) To carry out upon termination of the concession the works for care and maintenance/closure of the mine/quarry, as the case may be, including the Post-closure Monitoring Program, according to the activity cessation plan.

CHAPTER VII CLOSURE OF MINES ART. 53 - (1) The responsibility to monitor the obligations resulted from the closure plan of a mine or quarry belongs to the Competent Authority. For the national companies and societies, such monitoring will be done in conjunction with the line Ministry.

(2) During the implementation of a mine or quarry closure plan, the titleholder must satisfy the conditions and requirements of all the legal authorities that approved the closure plan.

(3) Implementation of the Post-closure Monitoring Program shall be made by the Title Holder at its own cost; in the case of national mining companies and societies, the Post-closure Monitoring Program shall be made by the line Ministry, through its specialized directorates, with funds from the State budget.

The provision of the **EU Directive for extractive waste 2006/21/EC** are as follows:

An after-closure period for monitoring and control of Category A waste facilities will be laid down proportionate to the risk posed by the individual waste facility, in a fashion similar to the requirements of the EU 2006/21/EEC Directive²- Article 12, point 4, "*The operator shall be responsible for the maintenance, monitoring, control and corrective measures in the after closure phase for as long as may be required by the competent authority, taking into account the nature and duration of the hazard, save where the competent authority decides to take over such tasks from the operator, after a waste facility has been finally closed and without prejudice to any national or Community legislation governing the liability of the waste holder*".

The stratigraphic description of Corna Valley made by the petitioner overlooks the most important stratigraphic unit in the area, i.e. the colluvial deposits, of low water retention capacity, and an average hydraulic conductivity of 1×10^{-6} cm/s.

² DIRECTIVE 2006/21/EC the management of waste from extractive industries

Colluvial deposits are generally present in the valleys, except for areas with bedrock outcrops or where alluvium is the predominant surface material (e.g., within the valley /stream bottoms). The colluvium observed on the TMF site and on the site of the secondary containment system (SCS) is a combination of formal colluvium (i.e., soil and rock deposited by water action and/or downslope mass creep) and bedrock residuum or soil (i.e., bedrock completely weathered to a soil or un lithified residuum). The colluvium was observed to be between 3.0 and 10.5 meters thick.

The upper 10 to 40 centimeters (average 15 centimeters) typically consist of organic-rich top soil with rootlets underlain by silty clay to clayey silt as a matrix within variable amounts of sand and gravel sized rock fragments. The fine-grained clayey character of the colluvium is derived from the shale bedrock that is pervasive in the entire area except for the ore body and proposed mining. The rock fragments contained in the clayey matrix typically consist of sandstone and/or shale.

The colluvium is the preferred material within the footprint of the TMF as determined by hydraulic testing, because of its low permeability on the order of 1×10^{-6} cm/s. This low permeability is the result of the clayey fine-grain content of the material. Also, the clayey material will be compacted in order to further reduce its imperviousness, and in the areas where this layer is thinner, colluvium will be brought from the future site of the processing plant and compacted onto the TMF site in order to increase the thickness of the impervious layer.

An extensive program of boreholes and tests including geotechnical wells was conducted during 2000—2006.

The boreholes were mainly drilled in order to test the discontinuities associated with the foliation and shaleness and other discontinuities along the Corna axis. This is the first basic principle of a geotechnical investigation. Test results indicated an area of hydraulic conductivity on the order of 10^{-6} cm/s. This suggests that the shale and other areas have a low permeability feature with a hydraulic conductivity similar to the surrounding bedrock. All the fault zones are narrow without significant dilation and do not create a significant discontinuity.

In regard to the geo-physical investigation of the fracture systems we note that an aeromagnetometry was undertaken in 2000, including in the Corna area, and this study helped trace a number of structures and fractures that were later investigated by geotechnical drilling. Geotechnical boreholes did not confirm the presupposed size of the geophysically defined structures.

RMGC have conducted the most extensive and detailed exploration program ever done for a mining project in Romania, and we can say that this deposit is now known in the greatest detail.

Thus, after exploration conducted by RMGC in 1997-2006, a reserve of 215 million tons of ore containing an average 1.46g/t gold and 6.9 g/t silver and a total content of 314.11 t Au and 1,480.36 t AG in situ.

The reserve calculation as developed by our company for the deposit of Rosia Montana is based on a very elaborate research program based on 191,320 samples from boreholes, underground and surface networks.

Every sampled meter was tested for gold and silver. The database, containing more than 400,000 test reports, has been reviewed by independent experts both from Romania and from overseas. Among the Romanian companies, we note IPROMIN SA, who conducted three feasibility studies for the Rosia Montana Project. These feasibility studies also include resource calculation and, in practice, both they and the foreign auditors confirmed the results obtained by RMGC. These resource and reserve calculations were submitted to the National Agency of Mineral Resources for checking and type-approval.

Both the resources and the reserves have been independently confirmed according to the Mining Law 85/2003, the EU (Mineral Reporting Code, 2002) and the international laws (NI 43-101). These results were independently verified and audited as required by all these laws.

The results obtained from the boreholes indicate that the gold and silver content is lower in depth, but does not disappear altogether. This is confirmed by the underground boreholes drilled

in the main transport horizon +714m, that intercepted gold and silver mineralization below this horizon. The mines designed for Cetate and Carnic will have the base at about 680 m and 660 m, respectively, thus ranging in the depth interval mentioned by the petitioner. The feasibility studies proved the economic profitability of mining to the respective elevations.

The development strategy for the Rosia Montana Project provides the processing (and not extraction, as the petitioner states) of higher grade ores in the first 6 years of operation and the stockpiling of lower grade ore in a low grade pile for processing at the end of the operations period (year 14).

The processing of lower grade ore is profitable and means an extra about 20.4t gold and 142t silver.

The lower grade ore stockpile will be built at Rosia Montana and contains a total quantity of 29 million tons of material containing on average 0.9g/t Au and 5g/t Ag and containing some of the material that will be excavated from Cetate and Carnic in the first 6 years of operations. This quantity is about 9% of the total quantity of extracted and processed ore.

The stockpiling of ore, more exactly, of low grade ore (by definition, mineral reserves means that they have to be profitable in operation and processing, as detailed in the "EU Mineral Resource and Reserve Reporting Code", October 2002) is common practice, as it provides a higher level of optimization of the deposit: by processing a richer material in the first years of mine operation and stockpiling lower grade ore a greater quantity of gold (and silver) may be obtained, and thus, higher profits, and the bank loans may be returned faster, thus reducing the level of interest on loans.

Less interest to pay means that the operation may generate profit from operation faster and at lower financial costs, therefore a greater quantity of ore and lower grade ore can be processed. These results to a longer lifetime of the operation, more taxes and fees paid to the state, greater reserves, more jobs and more revenue to the state budget.

Independent review of the mine development plan drafted by Newmont (the greatest gold producer at the time) confirmed the use of the lower grade ore stockpiling method and will be the best way to operate the deposit. Also, independent audits of the operation made by a group of specialist experts who acted on behalf of important banks, confirmed the fact that lower grade ore stockpiling is the best method in operating the deposit.

As there is no difference between investment and operating costs if the method of lower grade ore stockpiling is used (the lower grade stockpile does not require purchase of equipment, as all the equipment and facilities have already been acquired for mine operations) failure to stockpile lower grade ore will determine the expense of the same money for less ore. This causes a higher cost per ton of ore and higher limit contents for the reserves, with a lesser production of gold and silver and a shorter lifetime for the mine. The global gold content is greater, and the cost per ton of product will increase. The amount of tailings will also increase. This also triggers a cost rise per ton of extracted and processed ore, as more waste rock will have to be extracted, transported and stockpiled.

By stockpiling the lower grade ore for later processing, at the end of mine operation, without additional investment costs or costs related to boreholes and blasting, the additional quantities of lower grade ore prove economically profitable. The only cost is for the operation of the processing plant, which has already depreciated.

Mr. Ragalie is not a certified person to assess mineral resources, and for correct and realistic economic assessments, he should use the resource block model as developed for the deposit at Rosia Montana based on the results of an extremely detailed exploration program. This model shows that the distribution of resource blocks of high gold contents are also present in depth, and they will be operated in the period after year 6 of the operations. It needs to be noted that the first six years of mining will depreciate the investment costs of the project, i.e. about 1 billion dollars, and after this year no rates and interests will have to be paid on the contracted loans. After this, the income obtained from gold sales will have to cover only the mine and processing plant operating costs.

From the point of view of the Cultural Heritage, as an alternative, a specialist study has been considered and used to develop financial estimates for the full conservation and inclusion on a tourist trail of the galleries in Carnic Mountain. The data contained in this study are provided in the attached information brochure, named Cost Assessment of Historic Mining Networks in Carnic Mountain, developed by the British company Gifford. The document may be consulted in the above-mentioned Annex, and the development would cost more than €150 million, with maintenance costs being assessed at a further € 1 million annually. Such costs suggest the need to look for alternative museum developments that should also be economically feasible.

The zero alternative is an analysis of the potential impact should the project not be implemented; is a specific provision of the environmental legislation transposing the EU EIA Directive and has been developed as required by the regulations in force.

The closure of Cetate mine is presented both in the zero alternative and in Plan J – Management Plan for Mine Closure and Rehabilitation; the two approaches are totally different due to the context in which they were thought out and developed.

Should the Rosia Montana Project not be approved, then site rehabilitation will be the burden of the former operator (the Romanian State) who will have to develop a Technical Project for its closure and rehabilitation and identify the necessary funds for the financing of the works. To date, Rosia Min has developed and submitted for approval a Closure Plan that will need to be approved by Government Decision. But between this and the actual closure of Cetate mine, many more steps will have to be taken. First, money has to be allocated and the Technical Project for Closure needs to be developed, then subjected to public consultation and approved, then funds will need to be identified and allocated for the closure and rehabilitation works on the RosiaMin site, currently assessed at 29 million Euro.

This contestation comes from Dr. Andrei, who through his career has made great contributions to the earth science community. However, as for the recommendation of the Bucium-Tarnita copper deposit being a superior alternative to the RMP gold and silver mine, we note that none of the societies to which Dr. Andrei belongs are professional associations to which membership is a requirement in order to be able to perform work as a qualified expert on the subject of mineral reserves and the attendant financial analysis. (EU: Mineral Reporting Code, Oct 02 and International Law: NI43-101). And in Romania to be registered and qualified to perform this work (Mining Law 85/2003).

Analysis by certified professionals indicates that a Bucium-Tarnita copper mine would not prove superior to a gold and silver mine at Rosia Montana.

The Bucium Tarnita Cu-Au porphyry deposit is a large resource and is situated within the Bucium exploration license and is currently the subject of exploration level studies to determine if the possibility of a feasible and economic project may exist.

In regards to this, please note that under Romanian, EU and International laws and codes that for the economic analysis of projects the current metal prices can not be used (A 3 year running average is the norm), as done by Dr. Andrei. Also please note that the recoveries used for Au and Cu in the Andrei analysis are not supported by testwork (Minvest and Ammtec). This is a requirement for all mineral reserve reporting. Metal recoveries must be supported by test work for use in economic analysis and the estimation of reserves (a proven process plant and method of recovery including all associated costs must be used).

In regards to the economic analysis of the development of the Tarnita deposit a few points require clarifying. The Cu and Au recoveries from all test work conducted (Minvest and Ammtec) indicate a Cu recovery of 87% (Not 90%) and a Au recovery of 47% (Not 80% as used in the Andrei contestation). This reduces the contained metal values for the annual production (Assuming the grades quoted are correct and a through-put of 13Mtpa) to US\$312,313,755. No mention is made of initial capital cost, smelter costs, refining costs, rehabilitation and transport of the concentrate to a smelter. In addition, as mining an open pit at Tarnita requires a stripping ratio of approximately 6;1. Using US\$2,50 per tonne to mine the waste, an additional annual cost of US\$227,500,000 should be added to the cost of mining (in addition to the above costs) as well as an approximate US\$104,000,000 cost to mine and process the 13,000,000 tonne/year

(US\$8.00/tonne) of ore.

Already with-out the additional costs and royalties the total annual mining costs is US\$331,500,000, which is more than the recovered metal value of US\$312,313,000.

As for the Rosia Montana analysis, the numbers quoted are approximately correct; however no Ag is mentioned, which adds some \$14.7M/year to the revenue (13Mt @ 6.9 g/t X 60% recovery and US\$8.50/oz = US\$14.7M). And Au recovery is ~80% giving a total recovered metal value of US\$329,365,000.

With a waste strip ratio of 1;1 and a waste mining costs of US\$2.5/t and a mining process ore cost of US\$8.0/t gives total production costs of US\$136,500,000. (Note there are also royalties and other costs and overheads). However already using such rough numbers it can be seen which project has the potential to be more viable.

Overall the recovered metal value at Rosia Montana is slightly higher than the Tarnita model while the costs for Rosia Montana are lower.

In regards to economic analysis and the reporting of mineable reserves (economic), this is strictly governed by laws in Romania and in the International markets. Additionally EU guidelines also cover such reporting (EU Mineral Reporting Code, October 2002). For such an analysis the writer is directed to the 43-101 law compliant technical report (March 2006) on the analysis of the feasibility of the Rosia Montana Project.

Finally, we note that the government strategy for the development of the mining regions in the Rosia Montana area includes a plan to attract joint venture partners and investors for the Rosia Poieni deposit, just as the government previously did at Rosia Montana. So in fact the development of a gold and silver mine at Rosia Montana in no way excludes the prospect of moving forward with a copper mine at Bucium-Tarnita. Indeed, the process of looking for venture partner for the Rosia Poieni deposit is understood to be underway.

We hope that these additional data will ensure a better understanding of the project proposed by our company (RMGC).

AVERT, B

750 LIS

Cal. Vitan, 8, Bl. V 5 L, sc. 2, ap. 42, 031296, sector 3, Bucuresti, tel/fax 021 3217632, e-mail: atelieropus@yahoo.com

108708 21 08 2006

MINISTERUL MEDIULUI
SI GOSPODARIRII APELOR
Doamnei Ministru Sulfina BARBU

Bucuresti, 12 august 2006

Obiect: Centrul istoric Roşia Montană – Plan de Management al patrimoniului cultural

Stimată Doamnă Ministru,

Ne permitem să vă solicităm atenția în legătură cu o problemă pe care o considerăm de maximă urgență privind situl Roşia Montană.

În perioada decembrie 2005 – aprilie 2006 societatea S.C. OPUS-ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L. (denumită în continuare OPUS) a realizat, la solicitarea societății S.C. ROŞIA MONTANĂ GOLD CORPORATION S.A. (denumită în continuare R.M.G.C.) un „Plan de Management al Patrimoniului Cultural privind Centrul Istoric al localității Roşia Montană”.

Subsemnații, autori ai acestei documentații, am fost solicitați – prin societatea OPUS, pe care o conducem – în calitate de arhitecți cu drept de semnătură și specialiști atestați de Ministerul Culturii și Cultelor în restaurare arhitectură, urbanism și cercetarea monumentelor istorice, pentru a emite o opinie profesională sub forma unei documentații de specialitate privind exclusiv Centrul Istoric Roşia Montană.

Această documentație urma a fi eventual inclusă în „Raportul de Evaluare al Impactului asupra Mediului al Proiectului de exploatare minieră” privind situl Roşia Montană pe care societatea R.M.G.C. urma să-l înainteze spre avizare Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor.

Am constatat că proiectul societății OPUS „Planul de Management al patrimoniului cultural al Centrului Istoric Roşia Montană” se regăsește într-adevăr în „Raportul de Evaluare al Impactului asupra Mediului al Proiectului de exploatare minieră” înaintat de societatea R.M.G.C, dar, spre surprinderea noastră, documentația realizată de către subsemnații nu a fost reprodusă decât parțial. Menționăm că opiniile profesionale exprimate în documentația realizată de noi nu pot fi dissociate nici în fond nici în formă, decât cu riscul de a le modifica radical concluziile. Din acest motiv dorim să subliniem că în „Raportul de Evaluare al Impactului asupra Mediului al Proiectului de exploatare minieră de la Roşia Montană”, înaintat de R.M.G.C., cele mai importante concluzii ale „Planului de Management al Patrimoniului Cultural al Centrului Istoric Roşia Montană” realizat de societatea OPUS, sunt absente, incomplete sau utilizate într-un context diferit decât cel original.

206

În consecință, societatea OPUS nu își asumă concluziile privind managementul patrimoniului cultural al Centrului Istoric Roșia Montană așa cum sunt prezentate în „Raportul de Evaluare al Impactului asupra Mediului al Proiectului de exploatare minieră de la Roșia Montană”, înaintat de către R.M.G.C Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor.

Considerăm ca o obligație profesională să vă punem la dispoziție „Planul de Management al patrimoniului cultural al Centrului Istoric Roșia Montană” realizat de societatea OPUS în versiunea sa originală, integrală, atașat în anexă - cu sublinierea celor mai importante pasaje care au fost modificate.

Sperăm ca prin aceasta, stimată Doamnă Ministru, să vă fi pus la dispoziție toate elementele necesare în vederea unei decizii luminate cu privire la situl - de interes public și de importanță locală, națională și universală - Roșia Montană.

Cu deosebită stimă,

Arh. Virgil APOSTOL

Director executiv

S.C. OPUS-

ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L.

Arh. Ștefan BALICI

Director

S.C. OPUS-

ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L.

No. 109708/21.08.2006

To: Ministry of Environment and Water Management
Attn: Sulфина Barbu, Minister of Environment and Water Management

Ref: Rosia Montana Historic Center – Cultural Heritage Management Plan

Dear Madam,

We take the liberty to ask for your attention on an issue that we believe it is of critical importance for Rosia Montana site.

Between December 2005 and April 2006, our firm S.C. OPUS – ATELIER DE ARCHITECTURA S.R.L. (hereinafter called Opus) upon the request of S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A. (hereinafter called RMGC) has prepared a “Cultural Heritage Management Plan for the Historic Center of Rosia Montana”.

We the undersigned individuals, authors of this documentation, have been asked to issue our professional opinion on Rosia Montana Historic Center by preparing a specific documentation, through Opus, a firm that we are managing, as architects with signing rights and being certified by Ministry of Culture and Religious Affairs on works of architectural restoration, urbanism and research of Historic Monuments.

This documentation could have been subsequently included in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report prepared for Rosia Montana site, which RMGC would have forwarded to be endorsed by Ministry of Environment and Water Management.

We acknowledged that the project prepared by Opus is indeed included in the Environmental Impact Assessment Report of the mining Project forwarded by RMGC, but to our surprise the documentation prepared by the undersigned individuals was only reproduced in part. We would like to underline the fact that our professional opinions expressed in the respective documentation may not be separated either under the content or the aspect point of views, only with the risk of radically change their conclusions. For this reason we would like to underline the fact that within the EIA Report of Rosia Montana mining Project that has been forwarded by RMGC, the most important conclusion of the “Cultural Heritage Management Plan for Rosia Montana Historic Center” prepared by Opus are either missing, or incomplete or used in a totally different context than their initial one.

Consequently, Opus will not be liable for the conclusions of the cultural heritage management of Rosia Montana Historic Center as presented in the EIA Report of Rosia Montana mining Project, which has been forwarded by RMGC to the Ministry of Environment and Water Management.

We believe that it is our professional obligation to provide you with a copy of the original Cultural Heritage Management Plan for Rosia Montana Historic Center that was prepared

by Opus. You will find it enclosed, and we have highlighted the most important paragraphs that have been altered.

Dear Madam, we hope that by doing this you will have all necessary features in order to make an enlightened decision on Rosia Montana site – a site of public interest and with a great importance at local, national and universal level.

Respectfully yours,

Virgil Apostol, architect

Executive Manager of S.C. OPUS –
ATELIER DE ARHITECTURA S.R.L.

Stefan Balici, architect

Director of S.C. OPUS – ATELIER DE
ARHITECTURA S.R.L.

Răspuns la contestația nr. 476

Turismul poate fi o sursă de venituri și de dezvoltare durabilă pentru Roșia Montană și regiune. Cu toate acestea, dacă nu este însoțit de alte investiții, turismul nu este o opțiune viabilă, mai ales în momentul de față. Așa cum se arată în Volumul 14, 4.8 Mediul social și economic, și Volumul 31, Planul de dezvoltare durabilă a comunității, în prezent există unele activități turistice în Roșia Montană, dar acestea nu reprezintă un motor economic puternic pentru regiune.

În ultimul volum publicat de Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT) se dau unele exemple privind modul în care turismul ar putea genera oportunități de dezvoltare economică într-o regiune precum Roșia Montană. Cu toate acestea, există o mare diferență între a propune turismul ca alternativă unică de dezvoltare a regiunii – și dezvoltarea turismului de-a lungul timpului, susținută de investiții în infrastructură, generate de un proiect industrial complex, precum cel propus de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC).

Proiectul Roșia Montană va duce la eliminarea unor obstacole semnificative în calea turismului (de exemplu, poluarea, accesul dificil și alte probleme care au apărut datorită lipsei investițiilor).

„Din experiență, putem afirma că turismul va fi însă posibil și profitabil numai atunci când va exista ceva de oferit turiștilor sub aspectul unui mediu curat, a unei infrastructuri adecvate (drumuri de calitate, cazare, restaurante, apă curentă, canalizare corespunzătoare, instalații de eliminare a deșeurilor etc.) puncte de atracție (muzee, alte obiective de vizitat, precum monumentele istorice etc.). Un proiect minier precum cel propus de RMGC va oferi, prin impozite și dezvoltarea industriei serviciilor, fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. Prin proiectul Roșia Montană și planurile sale de gestionare a patrimoniului, vor fi investite de către companie 25 milioane de USD pentru protecția patrimoniului cultural de o manieră propice dezvoltării turismului. Printr-un program de instruire vor fi asigurate deprinderile necesare dezvoltării activităților turistice, iar Roșia Montană Micro Credit va oferi sprijin financiar persoanelor care doresc să deschidă pensiuni, restaurante etc., toate acestea fiind necesare pentru a atrage turiști. La încheierea proiectului, va exista un sat nou, plus centrul vechi, restaurat, al comunei Roșia Montană, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (ex. cea de la Cătălina Monulești) și monumente conservate precum cel de la Tăul Găuri – care, toate, vor reprezenta atracții turistice. În plus, se înțelege că guvernul va acționa la nivel local pentru a încuraja creșterea economică.

Datorită faptului că Proiectul Roșia Montană (RMP) afectează numai 4 din cele 16 localități ale comunei Roșia Montană, dezvoltarea turismului se poate realiza în paralel cu activitățile miniere. Capitolul 5 din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) identifică și evaluează alternative la proiectul propus, inclusiv turismul, concluzionând că proiectul nu exclude dezvoltarea altor ramuri industriale, precum turismul. RMGC a dispus realizarea unor propuneri pentru turism care indică posibilitățile de dezvoltare turistică și modalitatea de abordare a aspectelor legate de turism printr-un proiect integrat. (vezi Roșia Montană Propuneri Inițiale pentru Turism, Raportul Gifford 13658.R01RevB).

Există de asemenea, alte exemple de activități în care turismul și mineritul s-au dezvoltat împreună. Asemenea exemple de succes sunt exploatarea auriferă Martha din Waihi, Noua Zeelandă și exploatarea auriferă Rio Narcea din Spania. Acest lucru se datorează faptului că minele sunt exploatate eficient, în siguranță și cu respectarea cerințelor de mediu. Deoarece aceste mine se află în regiuni cu o îndelungată tradiție minieră, vizitatorilor li se poate prezenta atât vechea tehnologie, cât și cea nouă. Roșia Montană se află într-o situație similară și își poate valorifica, în mod asemănător, trecutul minier.

Answer to contestation no. 476

Tourism may be a potential source of revenue and sustainable development for Roşia Montană and the region; it is, however, not a viable option on its own, particularly at this time. As described in Volume 14, 4.8 Social and Economical Environment, and in Volume 31, Community Sustainable Development Management Plans, there are currently some tourism activities in Roşia Montană, but they have not been significant economic drivers for the region to date.

While the most recent volume published by the National Institute for Research and Development in Tourism (INCDT) details useful examples of the way tourism might generate economic development opportunities in a region like Rosia Montana, there is a significant difference between relying on tourism on its own as a development plan for the region – and the development of tourism over time through supported infrastructure investments that are driven by large industrial projects, such as the mining project proposed by Roşia Montană Gold Corporation (RMGC).

The Roşia Montană Project (RMP) would remove some of the existing significant impediments (i.e., pollution, poor access and other problems that have arisen through lack of inward investment) to touristic development.

From experience, tourism will be possible and profitable only when there is something to offer to tourists in terms of clean environment, proper infrastructure (good roads, accommodation, restaurants, running water, proper sewage system, waste disposal facilities, etc.), attractions (museums, other things to see such as historical monuments, etc). A mining project such as the one proposed by RMGC will provide, through taxes, and the development of service industries, the necessary funds to improve the infrastructure. Through the RMP and its heritage management plans, US\$25 million will be invested by the company in the protection of cultural heritage in such a way to support tourism. A training program will provide the necessary skills to develop tourist activities and the Roşia Montană Micro Credit will support people in starting pensions, restaurants, etc., all needed for attracting tourists. At the end of the project, there will be a new village, plus the restored old centre of Roşia Montană with a museum, hotels, restaurants and modernized infrastructure, plus restored mining galleries (e.g. Cătălina Monuleşti) and preserved monuments such as Tău Găuri - all of which would serve as tourist attractions. Further to this, it is understood that the government will be acting locally to encourage economic growth.

And with the RMGC project affecting only 4 of Rosia Montana's 16 sub-comuna, the development of Rosia Montana's tourism potential can be done in parallel with active mining operations. In fact, Chapter 5 of the Environmental Impact Assessment Study Report (EIA) identifies and assesses project alternatives, including tourism, and specifically concludes that the RMGC mining project does not preclude the development of other industries such as tourism. RMGC has commissioned a Tourism Strategy which sets out how the potential tourism markets and how these might best be approached in an integrated project (see Roşia Montană Initial Tourism Proposals Gifford Report 13658.R01Revb).

This is also not the first time where tourism and mining have been carried on side by side. Other successful examples include the Martha Gold Mine in Waihi New Zealand and the Rio Narcea Gold Mine in Spain. This is because these mines are operated efficiently, safely and with care for the environment. Because these mines are located in districts with a long history of mining, visitors can be shown mining technology, old and new. Roşia Montană is in a good position to take similar advantage of its mining history.

Centrul Istoric Roșia Montană

Plan de
management al
patrimoniului cultural

Redactarea I.

Document pentru consultarea părților

aprilie 2006

208

Introducere	6
Nevoităţile şi sarcinile Planului de Management al	6
Semnificaţia patrimoniului cultural al Roşiei Montane	7
Starea de conservare şi importanţa monumentelor şi a zonelor protejate din Roşia Montană	6

1.	Descrierea monumentelor istorice şi a zonelor protejate	
1.1.	Informaţii generale	10
	Localizare şi delimitare, a controlului teritoriu	10
1.2.	Informaţii ştiinţifice	10
1.2.1.	Carologie şi topografie	10
1.2.2.	Scurt istoric	11
1.2.4.	Cultura populată	15
1.2.5.	Patrimoniul arhitectural, urbanistic, peisagistic	16
	Elemente arhitecturale	16
	Unităţi urbanistice	16
	Unităţi peisagistice	17
1.2.6.	Patrimoniul industrial (tehnic şi minier)	18
1.2.7.	Peisajul cultural	19
1.3.	Interese	20
1.3.1.	Administraţia publică centrală	20
1.3.2.	Administraţia publică judeţeană şi locală	22
1.3.3.	Societatea civilă	22
1.3.4.	Comunitatea internaţională	22
1.3.5.	Regimul de proprietate şi statutul juridic al elementelor de patrimoniu	22
1.3.6.	Utilizarea terenului şi a resurselor	23
1.3.7.	Funcţiuni	24

2.	Evaluare şi obiective	
2.1.	Starea de conservare a monumentelor istorice; factori de risc	25
2.2.	Evaluarea Centrului Istoric Roşia Montană şi a potenţialului acestuia	25
2.2.1.	Valori naturale	25
2.2.2.	Valori culturale	25
	- valoare arhitecturală	
	- valoare urbanistică	
	- valoare peisagistică	
	- valoare tehnică	
	- valoare istorică şi memorială	
	- valori imateriale	
2.2.3.	Valori contemporane	26

209

2.3.	Identificarea și redactarea principiilor problemelor de management și măsurătorilor istorice și ai zonei protejate	27
2.3.1.	Planul și strategia	27
2.3.2.	Obiective principale	28
2.3.3.	Obiective identice ale managementului (Planul de Management)	28
2.3.4.	La care sunt atribuite sarcinile de management	28
	Opportunități	28
	Reglementări și decizii	
	Factorii de motor ai regenerării	
	Tragete internaționale	
	Turism	
	Execuție	
	Educație sistematică profesională	
	Surse de finanțare	
	Identificarea culturilor	
	Dimensiunile și consecințele teroapelor sitului	
	Peșterile	32
	Relansarea mineritului la scară mare	
	Managementul mediului	
	Depopularea zonei	
	Lipsa interesului și degradarea elementelor de patrimoniu	
	Existența de locuri de habitanți în diversele responsabilități	
2.4.5.	Obiective operaționale și operații manageriale	34

Politici manageriale

Secțiunea 1

obiectiv 1.	Asigurați concertarea și implicarea a părților
obiectiv 2.	Cunoașterea și implementarea semnificației Sitului și a obiectivelor Planului de Management
obiectiv 3.	Promovarea planului de management
obiectiv 4.	Promovarea unui standard de acțiune
obiectiv 5.	Promovarea creșterii venituri
obiectiv 6.	Costumarea informațiilor
obiectiv 7.	Implementarea, monitorizarea și revizuirea
obiectiv 8.	Implicarea comunității locale în managementul sitului și în luarea deciziilor
obiectiv 9.	Asigurarea resurselor pentru implementarea planului de management
obiectiv 10.	Costumarea măsurilor

Protejarea patrimoniului

Secțiunea 2

obiectiv 11.	Declararea și evidențierea sitului și a contextului său teritorial
obiectiv 12.	Implementarea și aplicarea cadrului legal
obiectiv 13.	Protejarea cadrului vizual și a contextului istoric al sitului

	Conservare și punere în valoare	Secțiunea 7
obiectiv 14.	Stabilirea și adoptarea de măsuri de conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural	
obiectiv 15.	Alimentarea patrimoniului cultural cu programe de lucru și proiecte și întreprindere pentru toate dimensiunile din 7 entități istorice.	
obiectiv 16.	Conservarea caracterului peisajului istoric al sitului, cu evidențierea și punerea în valoare a componentelor patrimoniului industrial	
obiectiv 17.	Revitalizarea și valorificarea obiectivelor care evidențiază tipul de Bisuină Națională	
obiectiv 18.	Asigurarea calitatii lucrărilor de întreținere și conservare.	
	Utilizare și valorificare a sitului	Secțiunea 8
obiectiv 19.	Identificarea și promovarea de turism compatibile	
obiectiv 20.	Prezentare și identificare a sitului	
obiectiv 21.	Administrarea și prezentarea publică a fondurilor muzeale și a informației științifice	
	Cercetare și educație	Secțiunea 9
obiectiv 22.	Diversificarea domeniilor de cercetare în sit	
obiectiv 23.	Dezvoltarea sistemului educațional de sit și în relație cu situl	
	Dezvoltare edilitară	Secțiunea 6
obiectiv 24.	Asigurarea securității fizice la sit și în cadrul acțiunii	
obiectiv 25.	Modernizarea, conservarea și extinderea rețelelor edilitare	
	Obiective sociale	Secțiunea 7
obiectiv 26.	Consolidarea și sprijinirea comunității locale	
	Turism	Secțiunea 8
obiectiv 27.	Promovarea turismului cultural în Răsăritul Montană	
obiectiv 28.	Dezvoltarea turismului de agrement în relație cu valoarea culturală	
obiectiv 29.	Marketing turistic	
obiectiv 30.	Management turistic	

3.	Managementul monumentelor istorice și al zonelor protejate	
3.1.	Implementare	49
3.1.1.	Planul de	49
3.1.2.	funcționare	50
3.1.3.	Finanțare, planificat	51
3.2.	Proiecte	51
3.3.	În cămin, castel	54

4.	Bibliografie	
4.1.	Acte normative care reglementează activitatea din domeniul patrimonial	54
4.2.	Documente strategice și operaționale	55
4.3.	Documente internaționale	55
4.4.	Planuri de management pentru situri istorice	56
4.5.	Articole, studii și lucrări de specialitate	56

Anexe de specialitate		
Anexa 1.	Acte normative - patrimoniu	57
Anexa 2	Pejini uride de protecție	58
Anexa 3.	Actori în parteneriatul pentru Costa Montană	60
Anexa 4	Împreună de înțelegere	61

Planșe		
Planșa 01	Localizarea valorilor de patrimoniu	
Planșa 02	Programul de proprietate	
Planșa 03	Sistem de conservare	
Planșa 04	Localizarea unităților de peisaj	
Planșa 05	Proiecte de valorifi care a sitului	
Planșa 06	Carta de conservare și amenajare	
Planșa 07	Delimitarea teritoriului istoric - din Plan Urbanistic Zonal Central Istoric Costa Montană, documentație în curs de elaborare	

Planul de Management stabilește cadrul pentru atingerea echilibrului între necesitățile, aparent divergente, implicate de conservare, de dezvoltarea economică durabilă și de interesul comunității locale.

Planul de Management nu este un document legislativ și nu înlocuiește cadrul legislativ. Prin acest document se urmărește reunirea informațiilor privind caracteristicile și semnificația sitului, identificarea organizațiilor și indivizilor ale căror interese sunt legate de acest loc, identificarea riscurilor și oportunităților de conservare și dezvoltare, precum și conturarea unei strategii globale pentru atingerea unui scop comun: regenerarea locală și regională prin exploatarea resurselor culturale și naturale.

baza legală a
gestiunii
patrimoniului
cultural

În România existența planului de management pentru monumentele istorice nu este statuată prin lege. Excepție fac monumentele istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, pentru care Ministerul Culturii și Cultelor, prin instituțiile subordonate, elaborează un „program de protecție și gestiune”¹ cincinal, detaliat prin programe anuale, a căror realizare face parte din obligațiile consiliilor județene.

În aceste condiții, Planul de Management nu are caracter de reglementare, ci oferă un cadru de politici cu caracter director. Atingerea scopurilor conservării și dezvoltării durabile depind de modul în care toate părțile implicate în gestionarea sitului își coordonează acțiunile în funcție de direcțiile trasate prin acest document.

Structura și conținutul Planului de Management se bazează pe cerințele formulate de MCC și MMGA, enunțate în adresa 8070/24.05.2005, precum și pe alte exemple de astfel de documente elaborate pentru situri istorice de valoare universală excepțională².

Planul de Management pentru Centrul Istoric Roșia Montană urmărește următoarele scopuri principale:

- să formuleze obiective pentru managementul sitului istoric și al peisajului cultural din care acesta este parte integrantă, având în vedere toate componentele acestui peisaj, de la elementele naturale și ansamblurile arhitectural – urbanistice, la patrimoniul

¹ O.G. nr.47/2000

² în special: *Hadrian's Wall; Mining Landscape; Stonehenge, Bath* (v. cap. 5.4.)

arheologic și industrial, la monumentele individuale și la varietatea de componente izolate;

- să stimuleze cunoașterea și sporirea interesului publicului pentru sit și să promoveze valoarea educațională și culturală a peisajului cultural în ansamblu;
- să definească o strategie de management care să se ghideze după principiile dezvoltării durabile, urmărind un echilibru între conservarea valorilor culturale și a celor naturale, între utilizarea turistică și exploatarea resurselor naturale;
- să identifice beneficiile potențiale, economice și culturale, ale sitului și să stimuleze participarea actorilor locali la potențarea acestor beneficii, fără a periclita resursa culturală;
- să propună un program prioritar de acțiuni care să fie realizabile și să contribuie la conservarea și punerea în valoare a sitului.

Semnificația patrimoniului cultural al Roșiei Montane

Patrimoniul cultural de la Roșia Montană atinge trei aspecte valorice esențiale:

peisajul
industrial minier

1. Peisajul industrial conservat poartă mărturie importante pentru istoria exploatărilor romane și medievale.

Pentru perioada romană este semnificativ peisajul subteran, mărturia unui efort concertat al administrației romane pentru extragerea aurului: în aproximativ 50 de ani a fost dezvoltat unul dintre cele mai vaste complexe miniere de epocă romană³.

Mărturiile medievale și moderne sunt semnificative pentru modul de prelucrare preindustrial surprins în momentul transformării mijloacelor de producție din pragul Revoluției Industriale. Acest tip de prelucrare care caracterizează această zonă a fost continuat până în epocă contemporană (1948) în paralel cu exploatările industriale de mai mare amploare.

peisajul natural
transformat

2. Acest tip de exploatare a marcat profund peisajul natural al zonei, iar lacurile artificiale (tăurile) au devenit repere pentru acest peisaj industrial în care erau

³ Vezi *infra*, nota 6. Situl arheologic minier Roșia Montană este asemuiul de autoarea cercetărilor cu situri miniere romane excepționale, înscrise în Lista Patrimoniului Mondial (de exemplu *Las Medulas*): [...] „centru minier important al lumii romane, comparabil cu alte situri miniere sau metalurgice din Peninsula Iberică (Linares, Riotinto, Sao Domingos, Aljustrel, Tres Minas etc. pentru care se cunosc tehnici de exploatare minieră subterane antice similare sau *Las Medulas*, cunoscut pentru o altă tehnologie minieră antică, pentru exploatări de suprafață”, cf. *Cattuel, Sinteză asupra cercetărilor de arheologie minieră la Roșia Montană (1999-2006)*, în *Impact asupra Mediului - Proiectul Roșia Montană, 2006*.

nelipsite șteampurile, gurile de mină, haldele de steril și munții erodați de acțiunea umană.

fondul rural
cu puternică
amprentă
urbană

3. Momentul de trecere spre epoca industrială, care în multe cazuri a condus la transformarea așezărilor miniere în orașe, se reflectă puternic în configurația așezării: acest moment inefabil al trecerii de la forma rurală la cea urbană caracterizează puternic această așezare și îi conferă unicitate: *un sat minier tradițional în care transformările urbane se întrepătrund armonios cu fondul puternic rural.*

*Statul este fondul și reprezentarea materială a intereselor și a puterii politice
sau a celor economice, etc.*

Monumente
istorice de
valoare
națională
excepțională

Monumente
istorice
reprezentative
pentru
patrimoniul
cultural local

Elementele de patrimoniu cultural ale Roșiei Montane se încadrează în două dintre cele trei categorii de monumente istorice definite prin *Legea privind protejarea monumentelor istorice* (L. 422/2001): *monument* și *sit*. De asemenea, aceste elemente se înscriu, conform *Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – Zone protejate* (aprobat prin L. 5/2000), în mai multe categorii de monumente istorice de valoare națională excepțională: *ansamblu urban, arhitectură industrială, monumente de arhitectură populară* și în categoria *unități administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național.*

Cea mai largă categorie patrimonială relevantă pentru zona Centrului Istoric, *situl*, este reprezentată pe de o parte de *Situl arheologic Alburnus Maior – Roșia Montană* (cod L.M.I. 2004: AB-I-s-A-00065) care, deși nu are o delimitare precisă instituită prin lege, cuprinde toate vestigiile romane și, implicit, acoperă și Centrul Istoric. Pe de altă parte, în aceeași categorie, *sit*, este inclus și *Centrul Istoric al localității* (cod L.M.I. 2004: AB-II-s-B-00270).

Aceeași zonă a Centrului Istoric este încadrată în PATN/III la categoria *ansambluri urbane* (nr. crt. 174, poziția g.3).

Categoria cu cea mai largă reprezentare este cea a monumentelor, în care sunt incluse 35 de case (cod L.M.I. 2004: de la AB-II-m-B-00277 la AB-II-m-B-00311) la care se adaugă *Galeria „Cătălina-Monulești” din zona protejată a centrului istoric al localității* (AB-I-m-A-00065.05).

Imaginea completă a valorii culturale a sitului, instituită prin cele două legi menționate, se conturează doar adăugând și celelalte componente de patrimoniu – *așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea; Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea; Vestigiile romane de la Alburnus Maior, Zona Carpeni; Incinta funerară din zona „Horia-Căpâlna”;* *Galeriile romane din Masivul Cârnic, punct „Piatra Corbului”* (coduri LMI 2004:

215

00065.01 - 00065.04 și, respectiv, AB-I-s-A-20329), 5 case (coduri LMI 2004: AB-II-m-B-00271 - 00278) și o biserică (cod LMI 2004: AB-II-m-B-00269).

*Reglementări
în vigoare*

Delimitarea zonei protejate a Centrului Istoric este instituită prin Planul Urbanistic General din 2002, fără ca teritoriul aici definit să cuprindă în întregime zona de concentrare a valorilor de patrimoniu, asimilabilă unui centru istoric.

*Importanța
patrimoniului
cultural*

Ierarhizarea care se desprinde din încadrarea juridică, prin care întreg situl și galeriile romane aparțin grupei A - *monumente istorice de valoare națională și universală*, exprimă prevalența componentei arheologice. Toate celelalte elemente de patrimoniu sunt încadrate în grupa B - *monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local*, dar aceleași elemente sunt desemnate prin PATN/III drept *monumente de valoare națională excepțională* a căror protejare și punere în valoare reprezintă obiective *de utilitate publică, de interes național* (L. 5/2000, art.3).

Zona studiată

Studiul de față se concentrează asupra unui întreg segment al așezării Roșia Montană, depășind cu mult limitele Zonei Protejate precum și cele ale Zonei de Protecție a Centrului Istoric, așa cum sunt ele trasate prin Planul Urbanistic General al comunei. În Planul de Management, cu denumirea de Centru Istoric este desemnat întregul segment superior al așezării începând de la culoarul de acces în Piață, de la casa nr. 251 până la limitele de nord, est și sud ale părții ocupate cu construcții a intravilanului.

Condiționări topografice

Configurația generală a terenului în această zonă sugerează un amfiteatru natural, deschis spre valea pârâului Roșia, de-a lungul căreia se dezvoltă restul localității. Morfologia particulară a amplasamentului este accentuată de masivele stâncoase care îl delimitează spre nord și sud, precum și de culmile domoale dinspre est. Nucleul acestui peisaj este ocupat chiar de Piața centrală a localității, în jurul căreia țesutul urban este ordonat de poli secundari, plasați pe traseele drumurilor care conduc spre vechile zone de exploatare minieră și, mai departe, spre satele învecinate. Aspectele diversificate ale grupărilor de construcții, condiționate acut de topografia agitată a zonei, conduc la conturarea mai multor subzone, cu caracteristici distincte ale valorilor de patrimoniu.

Structură geologică

Roșia Montană se găsește în sudul Carpaților Occidentali, în Munții Metaliferi. Din punct de vedere geologic, localitatea se încadrează în Patrulaterul Aurifer, format în urma unor cicluri vulcanice. Acesta este caracterizat de mineralizația de aur-argint și cupru distribuită în trei centuri: centura de nord, conținând Complexele Roșia Montană și Bucium; centura centrală, conținând Complexul Zlatna - Haneș - Muncăceasca, centura de sud, conținând Complexele Certej și Bolcana. Astfel, regiunea Roșia Montană apare ca o insulă de roci eruptive terțiare în mijlocul unor formațiuni cretacice: gresii, șisturi și conglomerate. Cele două masive mai înalte - Cârnicul și Cetatea - sunt formate din riolit, iar cele mai mici din jurul lor - Orlea, Țarina, Carpeni, Cârnicel - din brece și tuf riolitic; masivele Igre și Văidoaia sunt formate din șisturi conglomerate și gresie carpatică.

214

Depresiunea Roșia Montană, desfășurată în lungul văii Roșia, are forma unui culoar alungit, încadrat de o serie de „dealuri” (Rotunda, Cârnicul, Dealul Cetății) – vechi conuri vulcanice în adâncul cărora se găsesc variate minereuri neferoase.

1.2.2. Scurt istoric

Periodizare

Istoria așezării Roșia Montană, strâns legată de exploatarea resurselor aurifere, cunoaște trei perioade semnificative pentru definirea peisajului cultural: antichitatea, caracterizată prin *amplul sistem de exploatare romană*, Evul mediu, reprezentat prin *amplificarea sistemului antic de exploatare* și Epoca modernă și contemporană, caracterizată prin *avântul tehnologic*.

Componentele
sitului antic
Alburnus
Maior

Perioada romană. Anticul *Alburnus Maior*, atestat începând cu anul 131 p. Ch., este descris în prezent de structura industrială minieră, de manifestările funerare, edificiile sacre, edificiile publice și, probabil, de un mod particular de alcătuire a așezării, compusă din nuclee de locuire permanentă și temporară.

Cel mai prețios izvor istoric, atât pentru istoria așezării de la *Alburnus Maior*, cât și pentru istoria exploatărilor aurifere sau a dreptului roman, sunt *tablitele cerate*, cunoscute încă din secolul al XIX-lea, care înregistrează contracte de vânzare-cumpărare, plata unor servicii, împrumut cu dobândă, acte ale colegiilor, liste de preturi și cheltuieli, convenții de asociere, etc. și din care desprindem și scurte caracterizări ale așezării. Aflăm că așezarea *Alburnus Maior* este alcătuită din *vici și castella*⁴ populate de coloniști de etnii diverse dintre care se desprind cei iliro-dalmatini și cei din regiunile de tradiție elenistică, specializați în extragerea și prelucrarea primară a minereului aurifer⁵.

Patrimoniul
arheologic
antic

Vestigiile arheologice descoperite nu manifestă atribute constructive spectaculoase dar, prin modul de *adaptare la cadrul natural* construiesc un univers special: necropole așezate pe pante sau pe platouri orientate spre văi, edificii sacre ridicate pe înălțimi și aflate probabil în relație cu *intrările în galerii*. Trebuie precizat că în acest context distingem totuși și elemente exemplare pentru peisajul arheologic: un *monument funerar circular* foarte bine conservat și *două edificii publice realizate din piatră legată cu mortar și dotate cu instalație de hipocaustum*. Cele cinci necropole delimitate arheologic până acum, de la Tăul Corna, Hop-Găuri, Tarina, Iig-Piciorag și Pârâul Porcului (Tăul Secuilor), sunt martori importanți ai dinamicii, diversității și numărului crescut al populației de la *Alburnus Maior*.

⁴ V. Wollmann, *Mineritul metalifer, extragerea sării și carierele de piatră din Dacia romană*, Cluj-Napoca, 1996, p. 66.

⁵ RE IV, col. 1967; D. Davies, *Roman Mines in Europe*, Oxford, 1935, p. 198-199; C. Daicoviciu, *La Transilvania nell' Antichità*, București, 1945, p. 115 - 117.

Spectacolul extraordinar al mărturiilor arheologice este oferit de peisajul subteran al galeriilor romane, care formează o rețea densă, excavată în munte. Cercetările arheologice miniere actuale au adus date importante pentru istoria exploatării romane de la *Alburnus Maior*, redefinind acest univers prefigurat de fragmentul descoperit în anii 70' în Masivul Orlea și transformat în muzeu. Masivele Orlea, Carpeni, Cârnic, Letv conțin sisteme de galerii romane conservate. Galerile de explorare, de asistență, de aerisire, de evacuare a apei converg către camere cu pilieri sau către șantiere înclinate de unde se extrăgea minereul bogat.

Toate acestea conturează un program minier roman de anvergură excepțională⁶ desfășurat într-un interval de timp destul de redus - doar cincizeci de ani.

Exploatarea este foarte posibil să fi fost întreruptă după anul 160, așa cum sugerează conținutul *Tăbliței Cerate Nr. 1* din anul 167⁷ și mărturiile arheologice obținute în ultimii ani⁸. În afara asocierilor făcute de unii cercetători între continuarea exploatărilor după momentul 160 și existența unui *procurator aurariarum* la *Ampelum* în 215 sau ridicarea la rangul de *municipium* a aceluiași oraș în timpul lui Septimius Severus, nu există mărturii arheologice certe.

Între retragerea romană din Dacia și secolul al XIII-lea nu cunoaștem vreo activitate umană în această zonă.

Perioada medievală. Două mențiuni documentare deschid istoria acestei perioade - una din 1238 și alta din 1271, ambele atestând activități miniere în masivul Cârnic, conduse de coloniștii sași de la Ighiu și Cricău. În aceste documente nu este desemnată localitatea Roșia Montană așa cum o înțelegem astăzi, ci se vorbește despre toponime precum *Cherneck* sau *Terra Obruth*. Foarte probabil această informație istorică trebuie interpretată în sensul că așezarea minieră de epocă medievală era un important centru compus din mici cătune situate la poalele masivului Cârnic, în zona administrativă a orașului Abrud⁹.

⁶ *Minele de aur și argint de la Alburnus Maior constituie fără îndoială unul dintre cele mai vaste complexe miniere de epocă romană [...], așa cum afirmă autorul cercetărilor arheologice-miniere, Béatrice Cauuet et al., CCA 2002, București 2003, p. 254 - 262.*

⁷ Conținutul *Tăbliței cerate* reprezintă o declarație (procesul verbal) de autodizolvare a asociației de înmormântare (*collegium*) a lui *Jupiter Cernenus* (IDR I, 31) și evocă un moment de criză din evoluția societății alburnense.

⁸ În necropolele de la Alburnus Maior, materialul numismatic post 160 este foarte rar, iar, din punct de vedere arheologic, în cadrul structurilor de locuire cercetate se constată, în anumite cazuri, o abandonare a zonelor de habitat (vezi cazul *Tăul Țapului*), probabil în aceeași perioadă.

⁹ Trebuie menționat că pentru perioada secolelor XIII - XVI există o seamă de confuzii de localizare a toponimelor desemnând Abrudul și Zlatna, foarte probabil confuzia provenind din denumirea

519

Activități
miniere în
sec. XIV - XVI

Premisele unei dezvoltări a așezării medievale din zona Roșiei Montane de astăzi ar putea fi identificate în decizia regelui Carol Robert de Anjou, din anii 1327-1328 de transferare a acestui domeniu minier din proprietatea coroanei în cea a feudalilor locali, fapt care a avut ca urmare dezvoltarea zonei miniere în ansamblu. Seria de reforme și legi care reglementează mineritul în vremea regatului medieval al Ungariei și mai apoi a principatului Transilvaniei au stimulat dezvoltarea mineritului aurifer și la nivel administrativ. În jurul anului 1525, într-un act de litigiu dintre proprietarii de șteampuri și gornici, pentru dreptul de spălare a nisipurilor aurifere este atestat pentru prima dată toponimul Valea Roșiei (*Rubeo flumine*), din care au derivat versiunile sale ulterioare germane (Rotseifen și Rotbach) sau maghiare (Verespatak). Tot în același an, din surse documentare aflăm că judele scaunului Sibiului, Mathias Armbruster construiește șteampuri în zona Abrudului. Tot în această perioadă a primelor decenii ale secolului al XVI-lea, familii ducale din zona Bavariei au o serie de interese economice în zona minieră din preajma Abrudului, deținând imobile în oraș și una dintre cele mai bogate mine de pe Valea Roșiei, cu șteampurile aferente. În acest context, la 1592 se menționează includerea zonei actuale de la Roșia Montană, atestată sub denumirea de *Rubeo flumine* (în traducere exactă „râul roșu”), în teritoriul Abrudului, care devenise deja oraș la jumătatea secolului al XV-lea.

Conturarea
vetrei satului -
sec. XVII

Dezvoltării industriale din secolul al XVII-lea, surprinse de exemplu de o statistică din 1676 – care înregistrează 77 de șteampuri (*rotae*) la poalele Cârnicului, 29 la Corna, 17 la Cărpiniș – trebuie să-i fi corespuns și o concentrare urbană în zona definită astăzi prin sintagma „Centrul Istoric Roșia Montană”¹⁰.

Perioada modernă și contemporană. După ample rapoarte și studii de eficientizare a mineritului, precum și reforme legate de minerit, odată cu debutul marilor construcții industriale făcute pe cheltuiala statului – Imperiul Habsburgic, asistăm în secolul al XVIII-lea la o adevărată revoluție industrială în zona Roșiei Montane, așa cum se observă de altfel pe

germană a acestor localități, respectiv Abrud (magh. *Abrudbánya*, germ. *Grosschlatten*) și Zlatna (germ. *Schlatten*, nume derivat din limba slavă, *zoloto* însemnând aur). Regiunea minieră Abrud – Roșia Montană – Zlatna (cu împrejurimile) făcea parte din cel mai vechi comitat din Transilvania, care își avea reședința la Alba. Numele ținutului a fost însă dat mult timp de localitatea Abrud, care a deținut o vreme o anumită importanță administrativ-politică. Prin urmare, până spre sfârșitul secolului al XVI-lea zona Roșia Montană nu era identificată în mod distinct în cadrul teritoriului administrativ al Abrudului.

¹⁰ Cu excepția unor sondaje arheologice foarte restrânse din anul 2000, efectuate în contextul realizării studiului de evaluare a potențialului patrimoniului cultural din zona Roșia Montană, în vatra actuală a localității nu s-au făcut cercetări de teren, care ar putea aduce date suplimentare privind evoluția localității în perioada medievală.

Debutul
lucrărilor de
amenajare
hidrotehnică

întreg teritoriul Transilvaniei. Putem spune că anul 1733, care marchează începutul realizării sistemului de lacuri artificiale și amenajări hidrotehnice, devine semnificativ în cadrul amplelor transformări economico-sociale mondiale ale *Revoluției Industriale*.

Dezvoltare
economică

Întreaga zonă auriferă Roșia Montană cunoaște, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, o dezvoltare fără precedent prin deschiderea de mari galerii, atât de către stat, cât și de proprietari sau asociații de proprietari particulari, care concesionează de la stat drepturi de exploatare a zăcămintelor (1746 – sistemul de galerii Sf. Treime - Vercheșul de Jos – Râzna, în masivul Cârnic; 1769 – galeria Vercheșul de Sus, în masivul Cârnic; 1783 – galeria Sf. Cruce în masivul Orlea, o lucrare de mare amploare făcută din inițiativa statului și care parcurgea întreaga vale a pârâului Roșia). Orizonturile subterane erau completate la suprafață de un sistem complex de prelucrare a minereului alcătuit din lacuri de acumulare (*tăuri*) care alimentau firele de apă din văi, unde erau amplasate instalațiile de măcinare a minereului (*șteampuri*). Acestui moment reprezentativ pentru evoluția industriei de prelucrare primară a minereului îi sunt asociate evenimente definitorii ale istoriei naționale. Obligarea populației să participe la lucrările industriale menționate s-a adăugat fondului social tensionat care a declanșat Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, care la rândul ei marchează, prin desființarea iobăgiei, depășirea epocii medievale și începutul epocii moderne.

Conturarea
structurii
urbane – două
nuclee unite
de o structură
industrială

Tot acum se conturează structura urbană în forma conservată astăzi. Zona din estul așezării își definește caracterul de reprezentare în aria de maximă concentrare urbană, dar rămâne caracterizată de *periferiile industriale*, unde domină gospodăriile cu instalații de prelucrare. Tot același tip de gospodării sau numai instalațiile de prelucrare fac legătura cu zona din vale, conturată odată cu ridicarea bisericii greco-catolice¹¹ și a celei ortodoxe. Tăurile, șutele de șteampuri¹² și haldele de steril din jurul gurilor de mină definesc peisajul industrial al acestei zone miniere. Toată această perioadă cunoaște o dezvoltare nu numai a zonelor de exploatare (ca de exemplu deschiderea exploatării filonului Cotoaroața din masivul Cârnic, în 1875), cât și a tehnicilor de exploatare, care culminează cu introducerea, începând cu anul 1908, a curentului electric¹³. Nivelul tehnic

Permanența
stemul de
prelucrare
tradițional
medieval

¹¹ Preotul Simion Balint, unul dintre căpitaniii lui Avram Iancu, a slujit aici și este înmormântat în cimitirul din jurul bisericii.

¹² În 1772, cu ocazia vizitei în zona Roșia Montană – Abrud a lui Ignatz von Born sunt menționate cca. 1200 de șteampuri, localizate astfel: 226 pe Valea Roșiei, 254 pe Valea Cornei, 151 în Cărpiniș, 471 la Cămpeni și 102 la Bucium.

¹³ Între 1907-1908 a fost construită Uzina electrică de la Gura Roșiei. (cf. C. Rîșcuța – *Exploatarea Roșia Montană. Investițiile economice și realități socio-culturale (1919-1948)*, mss., 2005, p. 25)

ridicat al exploatărilor de la Roșia primește recunoașterea internațională la Expoziția Industrială Mondială din 1856.

Ultima
perioadă de
vitalitate
economică

După Marea Unire din 1918 înregistrăm implicarea masivă a Statului Român prin preluarea exploatării de stat a administrației austro-ungare și prin noul statut de proprietar exclusiv al subsolului¹⁴. Toată perioada până la 1948 este marcată de procesul de re tehnologizare, finalizat abia în anii '40. Ultima perioadă de revigorare economică și socială¹⁵ se înregistrează în cei zece ani dinaintea naționalizării din 1948, când este suprimat sectorul particular de exploatare a zăcămintului.

Naționalizarea

Perioada
comunistă

Perioada comunistă a condus, prin alungarea concesionarilor de mine sau de șteampuri, la depopulare și încheierea bruscă a unui proces care a generat localitatea Roșia Montană. Anii '70 sunt reprezentativi pentru deschiderea exploatării de suprafață în cariera Cetate, efectele asupra peisajului fiind vizibile și active până în prezent.

Structura
socială
eterogenă

O caracteristică socială legată de ocupația generală a locuitorilor din Roșia Montană – solidaritatea profesională - a fost motorul conturării acestei comunități, compusă dintr-o multitudine de etnii - germani, maghiari, români, slovaci, evrei.

Această comunitate, deși foarte deschisă la relațiile sociale interne (căsătorii interetnice și interconfesionale) se separa de comunitățile vecine, rareori fiind acceptați în rândurile ei „lăturenii” (cei din regiunea extravilană Roșiei) sau „viniturile” (cei proveniți recent din alte zone ale țării). Alături de aspectele sociale, din punct de vedere economic, Roșia Montană a avut de-a lungul timpului un statut aparte față de comunele din zonele învecinate. Asistăm la un tip de viață mondenă, cosmopolită care contrastează cu mediul rural învecinat.

Cultură
populară
particulară

Aceste trăsături s-au concretizat într-un ansamblu de concepții, obiceiuri, datini și credințe, transmise prin viu grai sau materializate în mediul construit, caracterizat de un fond cu puternic caracter arhaic¹⁶ unde diversitatea influențelor, deși interpretate și transformate, rămâne transparentă în forma de manifestare proprie.

¹⁴ Legea Minelor din 1924 prevedea: „Subsolul este al Statului, exploatorul trebuind a executa sub controlul statului programe de lucru adaptate condițiilor de zăcămint, și nevoilor obștei” – T. P. Ghițulescu, Industria extractivă a metalelor neferoase, București, 1946, p. 2.

¹⁵ Programele naționale sociale mediate de Exploatarea Roșia Montană au permis localității o serie de funcțiuni: club muncitoresc, Casina, cinematograful, școala.

¹⁶ Roșia Montană – Studiu Etnologic, București, 2004, p. 63.

222

Sisteme
constructive
tradiționale

În mare parte fondul construit al localității Roșia Montană este caracterizat de folosirea unor sisteme constructive tradiționale (material de construcție preponderent - lemnul, dar și piatra de mină pentru demisoluri care preiau panta terenului; învelitori din șită, șindrilă, țiglă), folosirea unor elemente de delimitare și adaptare la teren, a căror utilizare intensivă ajunge să contribuie la identitatea imaginii urbane (zidărie seacă, zidărie legată cu pământ, utilizată la lucrările de terasare, precum și pentru delimitarea proprietăților), modul de amplasare pe parcelă a anexelor gospodărești (grajduri, depozitări diverse dispuse în partea posterioară a parcelei sau la stradă, unde împreună cu o fațadă a casei și poarta realizează front continuu) și tipologia construcțiilor - mărturie a vechimii unora dintre case sau a modului particular de contaminare a formelor tradiționale cu elemente de factură urbană. Chiar acest fenomen, care delimitează o categorie aparte de construcții, aderente la un anumit „stil orășenesc”, este de asemenea foarte prețios, reflectând - prin modul de interpretare a aparenței arhitecturale, de transpunere a motivelor, dilatate mai mult sau mai puțin dramatic, deformatate, simplificate și amalgamate - mentalitățile și determinantele acestora, credințele și practicile religioase, tipurile comportamentale, ocupațiile care, toate, s-au înălțuit cu efecte uneori surprinzătoare în ansamblul unei populații ea însăși de proveniență eterogenă.

Interpretările
motivele și
configurațiilor
urbane

Modificării statutului de proprietate asupra minelor și instalațiilor de prelucrare a minereului, dispariția caracterului industrial, nu fără urmări în plan socio-economic, a produs în ultimii cincizeci de ani alterarea caracterului localității în general, cu efecte și asupra fondului construit care nu se manifestă doar prin degradare, dar și prin deformarea relației cu situl: construcțiile nocive, străine, produc multe contraste negative, rupturi ale structurii arhitecturale și urbanistice.

Unitatea
urbanistică
centrală

Piața. Această unitate cuprinde construcțiile care delimitează piața centrală, primul tronson din strada Brazi - până la biserica reformată - și pornirile celor două ulițe de acces spre cimitirul romano-catolic.

Caracteristici: limitele de nord-est și sud cuprind construcții grupate în front închis; densitatea lor atinge valoarea maximă, raportată la întreaga localitate; fronturile tronsonului din strada Brazi, inclus în această subzonă, sunt semiînchise, o densitate

Nucleu
urbanistic

ridicată; construcțiile situate în vecinătatea Pieței, pe cele două ulițe de acces la cimitirul romano-catolic, sunt prelungiri ale fronturilor deja amintite;

Zona Berg. Cuprinde două nuclee: primul, grupat în jurul grădinii de vară, la nord-vest de Piață și al doilea, la nord față de primul.

Caracteristici: construcții aliniate la stradă, densitate scăzută; intenție de grupare în front în cazul primului nucleu; densitate medie în cazul celui de-al doilea nucleu.

Zona Cătălina. Localizată în vecinătatea accesului în galeria Cătălina-Monulești.

Caracteristici: construcții concentrate în jurul unui nod al rețelei stradale.

Zona Văidoaia. Localizată la limita nord-estică a satului, la baza masivului Jig.

Caracteristici: construcții grupate în nuclee mici, înconjurate de spațiul public vernacular, traversat de pâraul Roșia.

Zona Brazi. Aflată în apropierea limitei sud-estice a satului.

Caracteristici: construcții aliniate la stradă, concentrate în jurul unui nod al rețelei stradale.

Zona Cârnic. Delimitată la sud de masivul Cârnic, se dezvoltă spre nord până la marginea albiei pâraului Roșia.

Caracteristici: zonă cu densitate mică de construcții, distribuite (cele istorice) după considerente induse de profilul industrial tradițional al acestei zone. Limita vestică a subzonei - drumul de la baza masivului Cârnic - era trasată de un afluent al pâraului Roșia, și a fost mecanismul concentrării construcțiilor spre zona de exploatare și prelucrare, strâns legată de folosirea apei.

Structura
liniară

Zona de acces. Situată la vest, conține construcții așezate sau orientate la drumul de acces spre platoul Pieței.

Caracteristici: prin amplasarea specifică a construcțiilor pe parcelă și raportarea față de drum sunt direct determinate de îngustimea culoarului văii Roșiei și reprezintă tronsonul de trecere spre schema liniară a restului localității Roșia Montană.

Zona interstițială. Reunește imobile care definesc împreună cu subzonele de mai sus Centrul Istoric al localității Roșia Montană.

Caracteristici: este alcătuită din construcții dispersate care, prin modul de organizare, nu definesc grupuri cu trăsături comune, ci constituie fondul general în care găsim elemente cu puternică individualitate.

Peisajul așezării. Determinările reliefului care au condiționat realizarea rețelei de drumuri, modul de amplasare a construcțiilor prin ample lucrări de amenajare a pantelor,

224

precum și relația localitate-exploatare tradițională auriferă definesc în intravilanul localității peisajul așezării propriu-zise.

Peisaje
industriale
miniere

Peisajul industrial al Tăurilor – Tăul Mare, Tăul Anghel și Tăul Brazi. Lucrări utilitare de mare amploare, mărturii ale organizării exploatării tradiționale din perioada medievală și modernă. Componentei industriale i se adaugă vechimea acestor mari construcții industriale, construite începând înainte de 1735¹⁷ și continuând până în jurul anului 1750.

Peisajul industrial – masivul Cârnic. Fundalul natural sudic al așezării păstrează urme puternice ale exploatărilor: guri de mină, steril prăvălit pe coaste, versanți lipsiți de vegetație.

Peisajul industrial al Masivului stâncos Văidoaia. Fundalul natural nordic al așezării. Poartă puternice urme ale exploatării tradiționale. Imaginea acestui masiv este caracterizată nu de dimensiunea naturală ci de factorul antropic, mărturie istorică a exploatării.

Peisaj natural

Peisajul pădurilor de conifere – masivul Cârnic. Fundalul natural sud-estic al așezării este vegetat puternic, făcând legătura între zona de extracție istorică din Cârnic și peisajul utilitar.

Peisaj agricol

Peisajul utilitar. Înconjoară, cum este și firesc datorită caracterului său agricol, așezarea, dar prin modul special de delimitare a proprietăților, definește un tip de peisaj coerent de legătură între cel al așezării și cel cu atribute industriale al tăurilor.

1.2.6. Patrimoniul industrial – patrimoniu tehnic și patrimoniu minier (plansa 04)

Este reprezentat pe de o parte de instalațiile tehnologice de prelucrare a minereului. Din păcate, distrugerea intenționată de după 1948 a tuturor șteampurilor a produs o lacună importantă în dauna patrimoniului tehnic tradițional. Este posibil ca prin cercetări arheologice să se descopere, alături de amprenta construcției, elemente care alcătuiau aceste instalații. Mărturiile cele mai importante rămân structura parcelarului, configurația gospodăriilor care amintesc de existența pe aceeași proprietate a instalațiilor de prelucrare sau chiar a gurilor de mină, sau morfologia clădirilor cu acces direct din stradă în demisolul unde, uneori, se conservă instalația de spălare a minereului.

structura
parcelarului
Configurația
gospodăriilor
și a clădirilor

Patrimoniul
tehnic antic și
medieval

Tot din această categorie fac parte și elementele de instalații romane și medievale descoperite până în prezent (roți și jgheaburi de lemn pentru evacuarea și dirijarea apei de mină, armături de galerii, scări).

¹⁷ Data construcției Tăului Brazi nu este cunoscută, dar fondurile arhivistice păstrează mențiunea că este anterior Tăului Țarina, datat 1735-1750. Tăul Mare a fost construit în intervalul 1735-1750 (Cristina Rișcuța, op. cit., p.23).

Patrimoniul tehnic modern O altă categorie o constituie elementele de control al nivelului tăurilor, barajele propriu-zise, mărturii tehnice de proiectare inginerască din secolul al XVIII-lea.

Peisaj Subteran Sistemele de explorare, de exploatare, de aerisire, reprezentate de galerii, abataje sau alte lucrări romane, medievale sau moderne, alcătuiesc o unitate a patrimoniului industrial - Peisajul Subteran al Roșiei Montane.

1.2.7. Peisajul cultural

Perspectiva de analiză a peisajelor culturale este deschisă de Convenția Patrimoniului Mondial: Peisajele culturale reflectă descoperiri tehnice specifice de valorificare a resurselor naturale, ținând cont de caracteristicile și limitele mediului¹⁸.

Mineritul tradițional Peisajul cultural Roșia Montană este definit de caracteristicile și efectele unei singure ocupații: mineritului tradițional¹⁹.

Mineritul - imperativ administrativ Exploatările miniere reprezintă, prin amploarea lor, un *imperativ administrativ central*²⁰, fie că ne referim la componentele romane, maghiare, habsburgice, austro-ungare sau românești. Mărturiile de prim rang ale acestui atribut sunt sistemele de galerii romane, medievale, moderne și contemporane.

Structură socială eterogenă Efectele acestor politici de stat s-au manifestat în conturarea unui creuzet etnic creator al unei diversități culturale unice. Vestigiile arheologice romane o atestă prin diversitatea riturilor, ritualurilor funerare, multitudinea de divinități venerate, iar așezarea actuală prin zonele cu particularități etnice (zona Berg sau zonele marginale, tipic românești), zonele mixte, bisericile pentru cele cinci confesiuni.

Interacțiunea cadru natural - cadru antropic Necropole, zone sacre sunt subordonate mediului natural prin dispunerea lor pe terasări ale pantelor sau în puncte înalte cu perspective largi asupra văilor.

Așezarea este de asemenea definită de cadrul natural, iar întrepătrunderea dintre cadrul antropic și mediul natural a creat un ansamblu de forme tradiționale și rurale surprinse în procesul de tranziție spre formele urbane: case cu elemente de fațadă urbane și formă de plan tradițional, aliniament materializat de *mauri* puternici de terasare sau delimitare.

¹⁸ WHC-96/CONF. 201/INF, Paris, 22 October 1996, paragraf 39

¹⁹ Exploatarea de suprafață din Cariera Cetate, prin efectul amplu și distructiv asupra mediului natural precum și prin epuizarea rapidă a resursei minerale depășeste cadrul definiției peisajului cultural.

²⁰ V. *supra* n.18.

Prin urmare, în conformitate cu definițiile și metodologia de evaluare și clasificare a peisajelor culturale, enunțate în *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention* (Directive operaționale pentru implementarea Convenției Patrimoniului Mondial), peisajul cultural al zonei Rosia Montană se înscrie în categoria *peisajelor dezvoltate organic – subcategoria peisaj fosil* (pct. ii, a)²¹.

Această încadrare nu își găsește un echivalent juridic, dat fiind că în legislația românească de protecție a patrimoniului cultural nu există categoria „peisaj cultural”, în ciuda ratificării de către România a Convenției Patrimoniului Mondial²². Cu toate acestea, noțiunea de „sit”, așa cum este definită în legislația de specialitate²³, cuprinde și domeniul de aplicare al noțiunii de „peisaj cultural”, pe care îl include în definiția sa.

3.3. Interesele

Importanța și complexitatea sitului²⁴ atrage după sine și o structură densă a intereselor manifeste sau potențiale și a entităților purtătoare ale acestor interese - de la persoanele (fizice și juridice) care au legături administrative și instituționale, la cele cu interese economice sau la cele al căror interes derivă din valoarea culturală a sitului, ca obiect de studiu sau prilej de recreere. Interesele sunt manifestate la nivel individual și organizațional, atât public cât și privat, la nivel local, regional, național sau chiar transnațional.

3.3.1. Interesul public generat de ansamblul central al Roșiei

Interesul public cel mai larg generat de ansamblul central al Roșiei Montane este recunoscut și instituit prin desemnarea acestuia drept sit istoric de

²¹ ii) Peisaj dezvoltat organic; rezultă dintr-un imperativ inițial social, economic, administrativ și/sau religios și ajuns la forma actuală prin asociere cu și ca răspuns la mediul natural. Astfel de peisaje reflectă procesul de evoluție în forma și atributele incluse.

ii a) peisaj fosil, în care un proces evolutiv s-a încheiat la un moment trecut, fie brusc, fie într-un interval de timp; caracteristicile particulare semnificative sunt încă vizibile în formă materială.

²² prin Decretul 187 / 1990.

²³ termenul desemnează cea mai amplă unitate definită prin lege ca monument istoric, reprezentând un „teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt marturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al naturii culturale (s.n.)”; cf. L.422/2001, art.3 c).

²⁴ privit în sensul pe care îl conține

importanță locală, înscris în Lista Monumentelor Istorice (L.M.I.)²⁵, precum și prin nominalizarea ansamblului, în cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a, Zone Protejate (P.A.T.N./III)²⁶, ca valoare de patrimoniu cultural de interes național. Acestei duble recunoașteri a valorii întregului ansamblu i se adaugă clasarea a 35 de imobile amplasate în zonă ca monumente istorice de importanță locală²⁷, din nou suprapusă de includerea acestora printre monumentele istorice de valoare națională excepțională cuprinse în P.A.T.N./III²⁸.

Dincolo de componentele ansamblului urban, interesul public este instituit și asupra elementelor sitului arheologic minier, prin includerea acestora atât în L.M.I. precum și în P.A.T.N./III.

Încadrările punctuale sau cea generală a centrului istoric sunt completate prin desemnarea prin P.A.T.N./III a întregii comune Roșia Montană drept „unitate administrativ-teritorială cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național”²⁹.

Interesul public prioritar atașat Centrului Istoric – acela privind conservarea și valorificarea resursei culturale – este precizat și articulat prin *Legea privind protejarea monumentelor istorice*³⁰, care stabilește atribuții privind identificarea, clasarea, evidența, protecția, conservarea și prezentarea siturilor cu valoare culturală. Astfel, activitățile strategice și politicile în domeniul patrimoniului intră în responsabilitatea Ministerului Culturii și Cultelor (MCC). Atribuțiile operaționale și o parte din cele administrative sunt delegate de către minister instituțiilor aflate în subordinea sa. Astfel, Institutul Național al Monumentelor Istorice asigură fundamentarea științifică, metodologică, normativă a activităților strategice, desfășoară activități de evidență și gestiune a patrimoniului, sau derulează proiecte și programe în domeniu. Oficiul Național al Monumentelor Istorice preia planificarea la nivel național a activităților de protejare a patrimoniului, prin elaborarea, în acord cu strategia Ministerului, a Planului

Ministerul
Culturii și
Cultelor

²⁵ localizat vag: „Târgul satului”, Piața, cartierul Berg, Str. Brazilor și zona din amonte de Piață, spre lacuri; L.M.I. 2004, cod AB-II-s-B-00270; vezi în Anexa 1 lista tuturor valorilor instituite în zona de studiu.

²⁶ fără nici un indiciu privind delimitarea: „Centrul istoric satul Roșia Montană”; L. nr.5/2000, anexa III, poziția I.g3).

²⁷ cf. Anexa 1

²⁸ L. 5/2000, anexa III, poziția I.m2).

²⁹ Legea nr.5/2000, anexa III, categoria a II-a.

³⁰ Legea nr.422/2001

228

Național de Restaurare și o parte a deciziilor privind asigurarea, de la buget sau din alte surse, a finanțării activităților de restaurare.

Ministerul
Agriculturii,
Pădurilor și
Dezvoltării
Rurale

Ministerul
Integrării
Europene

La acest prim nivel al interesului național, intervin și alte organe ale administrației centrale – Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării rurale (mai ales prin agenția sa - Romsilva); Ministerul Integrării Europene (în a cărui atribuție intră formularea planurilor strategice de dezvoltare națională) și instituțiile subordonate – Agenția de Dezvoltare Regională Centru (care stabilește strategia și programele regionale de dezvoltare).

1.3.3. Interesul public legat de gestiunea monumentelor istorice și dezvoltare urbanistică

Interesul public legat de gestiunea monumentelor istorice și dezvoltare urbanistică este specificat în *Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice* și în *Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului*.

Consiliul
Județean Alba

Prin statutul conferit de *Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului*, Administrația publică județeană, reprezentată de Consiliul Județean, este organismul intermediar între administrația centrală și cea locală, asigurând integrarea prevederilor locale în planurile de amenajare a teritoriului național, regional și zonal.

Consiliu Local
Roșiu
Montană

Organismul direct implicat în realizarea programelor de dezvoltare urbanistică este Consiliul Local care, prin consultare și cooperare cu instituții, agenți economici, organisme și organizații neguvernamentale de interes național, județean sau local, întocmește programul de dezvoltare urbanistică a localității și sprijină proprietarii, deținătorii sau administratorii monumentelor istorice.

1.3.4. Interesul public legat de patrimoniul cultural

Interesul față de patrimoniul cultural din Roșia Montană s-a manifestat, începând cu anul 2000, atât la nivel local cât și la nivel mai larg, național și internațional, prin acțiunile asociațiilor, organizațiilor nonguvernamentale sau ale unor categorii socio-profesionale preocupate de soarta patrimoniului.

1.3.5. Interesul public legat de patrimoniul cultural și mediul natural

Interesul manifestat de organismele statale (Statul Maghiar) sau multistatale (Uniunea Europeană, Organizația Națiunilor Unite), prin organismele de acțiune (ex. UNESCO / ICOMOS) exprimă preocuparea pentru patrimoniul istoric universal statuat prin lege și pentru mediul natural.

Regimul de
proprietate al
monumentelor
istorice

Monumentele istorice din Roșia Montană, înscrise în Lista Monumentelor Istorice a CNM/2004, sunt proprietăți private distribuite astfel:

- persoane fizice - 13 imobile;
- persoane juridice (RMGC) - 14 imobile;
- culte - 4 imobile;
- Comuna Roșia Montană - 1 imobil;
- coproprietari - persoană juridică (RMGC)/persoană fizică - 3 imobile; persoană fizică /persoană fizică - 1 imobil

Construcții
valorose

Alături de Monumentele Istorice clasate, în zona Centrului Istoric, clasat în ansamblul său, atât prin înscrierea în LMI cât și prin legea 5/2000, se află un număr de 135 de construcții valoroase, 38 anexe gospodărești valorose și 31 de ansambluri sau gospodării valoroase definite prin inventarierea C.P.P.C.N. și Studiul de delimitare a Centrului Istoric Roșia Montană. Efectele transformărilor din ultimii 50 de ani au condus la pierderi semnificative în privința valorii fondului construit, ceea ce se reflectă în numărul mare de construcții lipsite de valoare (188), sau chiar de construcții nocive (55).

Construcții
fără valoare;
construcții
nocive

Proprietatea
asupra
terenurilor

Proprietatea asupra terenurilor din Zona Centrului Istoric (planșa 02) este distribuită astfel:

- proprietate publică a Consiliului Local
- proprietate publică a Primăriei
- proprietate publică a Statului Român
- proprietate privată culte
- proprietate privată persoană fizică
- proprietate privată persoană juridică - RMGC
- proprietate privată persoană juridică - SN MINVEST DEVA

Peisaj minier
vegetat

Mineritul reprezenta ocupația principală a locuitorilor din Roșia Montană și a implicat transformări ale peisajului prin multitudinea gurilor de mină sau a haldelor de steril în apropierea intrărilor în galerii sau în zona de prelucrare. Astăzi mai sunt vizibile o parte din gurile de mină din coasta masivelor Cărnice și Jig, haldele fiind deja vegetate. Zonele de extracție din vecinătatea localității au fost cuprinse de vegetația de conifere, așa cum este cazul unei părți a masivului Cărnice, sau au rămas stânci golașe precum masivul Jig. De asemenea, dispariția modului tradițional de prelucrare a indus și

Modificări ale
destinației
terenului
intravilan

modificarea unor destinații ale terenului intravilan, acolo unde prelucrarea minereului se desfășura în cadrul gospodăriilor.

În prezent industria minieră este orientată spre mineritul clasic, în galerii și spre exploatarea de suprafață, introdusă la Roșia Montană odată cu deschiderea, în anii '70, a carierei din masivul Cetate.

Agricultura și
creșterea
animalelor

Agricultura se practică pe arii restrânse, în cadrul localității (grădini de zarzavat), iar în jurul localității se cultivă rareori grâu, secară, orz, ovăz, porumb și cartofi. Asigurarea fertilizării terenurilor prin pășunatul vitelor, cât și prin sistemul asolamentelor bienale sau trienale, conduce la definirea unui caracter general al vecinătăților localității: pășuni și fânețe care însă, prin modul de configurare, constituie un peisaj particular al zonei Roșia Montană.

Transferul
funcțiilor
publice și
administrative

Din analiza istorică raportată la situația actuală rezultă că, în timp, *polii funcționali ai localității și-au modificat caracteristicile*, inversându-și parțial rolurile. Zona pieței și-a păstrat doar parțial funcțiunea comercială asociată celei de locuire.

Funcțiunile administrative și dotările publice au fost transferate în zona *centrului actual*, având ca efect scăderea capacității de polarizare a pieței și dispariția funcției sale de reprezentare.

Dispariția
funcțiilor
industriale
asociate
locuirii

Funcțiunile industriale asociate locuirii - exploatări miniere, șteampuri, concentrate în zona *Văidoaia* și zona *Cârnic* - au dispărut, inducând transformări semnificative la nivelul structurii urbane locale: rarefiere a construcțiilor, abandonare a unor parcele în favoarea spațiului public, restrângere a perimetrului construit în nord-estul zonei.

Schimbările funcționale majore nu au antrenat încă modificări importante la nivelul structurii urbane a localității.

2.1. Marea de construcții și demolări din Iași (planșa 7) Centrul de Iași

Dispariția industriei miniere tradiționale în anii '50 și dispariția concesiunilor private în domeniul exploatării aurifere, precum și inițierea exploatării de suprafață din anii '70 au condus la modificări ale peisajului, la modificarea structurii și ocupațiilor populației, la părăsirea și degradarea unor construcții industriale tradiționale, la degradarea sau chiar demolarea unor construcții sau ansambluri, printre care unele de reală valoare de patrimoniu (ex. Palatul Ajtai).

Degradare accentuată a fondului construit

Această situație a indus transformări prin degradare, ruperea legăturii cu modul de construcție tradițional, lipsa preocupării pentru gospodăriile definite în trecut de un profil funcțional clar, dar a fost un proces cu efecte lente asupra elementelor valoroase din Roșia Montană. Transferul de proprietate de după 2002, prin încetarea utilizării permanente a unora dintre construcții, cauzată adeseori și de starea proastă de conservare, a condus la ruina și degradarea accentuată a unora dintre ele. O altă cauză este dezagregarea comunității locale prin migrarea masivă a populației spre mediul urban, care a condus în timp la abandonarea multor construcții: bisericile din Centrul Istoric, Casina, grădina de vară, mare parte a spațiilor comerciale din Piață.

Dezagregarea comunității

În consecință, lucrările de intervenție asupra fondului construit devin primordiale pentru salvarea Centrului Istoric Roșia Montană. Acestea vizează zonele cu concentrări de construcții degradate puternic sau construcții valoroase în stadiu avansat de degradare.

2.2. Evaluarea Zonei Istorice Roșia Montană și a potențialului acesteia
Valori

Valori naturale - în mare parte sunt asociate celor culturale, asociere generatoare de peisaj cultural;

Valori culturale asociate cu situl (valoare de identitate, valoare tehnică) - toate urmele exploatărilor miniere tradiționale și amenajările pentru prelucrarea minereului aurifer, elemente definitorii ale peisajului cultural Rosia Montană;

valoare arhitecturală

- elemente compoziționale, constructive și stilistice specifice mediului urban al târgurilor Munților Apuseni, adaptate pe structura arhitecturii vernaculare;

- elemente ale arhitecturii vernaculare a Munților Apuseni, caracterizate prin vechime, autenticitate și originalitate;

valoare urbanistică – structurarea particulară a țesutului urban, după un tipar împrumutat din mediul târgurilor montane ale zonei, sau chiar din ambianța centrelor urbane mai îndepărtate, tipar care își pierde progresiv din consistență, dinspre centrul marcat de Piață spre periferii, într-un amestec mereu mai puternic purtător al caracterului rural;

valoare peisagistică – configurația topografică a amplasamentului; elemente utilitare: lucrări de amenajare și delimitare a terenului și adaptare la configurația topografică – ziduri de terasare, *mauri*, plantații pe limita de proprietate; pavaje; elemente vegetale antropice și spontane – masive, pâlcuri și alte grupări de arbori și arbuști.

valoare tehnică – zidăria seacă din piatră; sistemul constructiv specific arhitecturii de lemn; sistemele de captare, înmagazinare și dirijare controlată a apei – tăuri, stăvilare, canale; galeriile și abatajele exploatărilor miniere;

valoare istorică și memorială – țesutul urban, în mare parte, prin vechimea elementelor care îl compun și prin calitățile particulare ale acestor elemente devine în ansamblu un „document istoric”, care poartă numeroase semne ale texturii etnice și sociale aparte a așezării.

valori imateriale – celebritatea anticului *Alburnus Maior* dobândită în urma descoperirii aici, în secolul al XIX-lea, a tăblițelor cerate; asocierea zonei cu două momente de cumpănă ale istoriei naționale: Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan și Revoluția de la 1848; unicitatea culturii populare,

valori imateriale populare - economică, recreațională și educațională, valoare social-politică;

2.1. Identificarea și evidențierea principalelor provocări și oportunități care apar în managementul și dezvoltarea sitului

2.1.1. Planul de Management

- Planul de Management are drept scop asigurarea unui cadru (organizațional / instituțional, legislativ, normativ, regulator) pentru conservarea resurselor de patrimoniu cultural și natural ale sitului Roșia Montană / Zona Istorică Centrală.

Acest scop larg include: protejarea și punerea în valoare a resurselor arhitecturale, arheologice, peisagistice, industriale și naturale împreună cu contextul lor urban și teritorial; ameliorarea cunoașterii și înțelegerii sitului; introducerea elementelor de explicitare și interpretare a sitului; utilizarea sa ca resursă educațională; sprijinirea revitalizării culturale, economice și sociale a comunității locale.

- Planul va evidenția principalele provocări la care este supus situl, precum și oportunitățile care decurg din statutul său de sit protejat. Aceste probleme vor fi tratate printr-o serie de obiective operaționale și proiecte, special formulate pentru a îndeplini obiectivele strategice. Acestea din urmă sunt:

- 1. asigurarea accesului la informații și servicii culturale și turistice;
- 2. asigurarea unei gestionări adecvate a sitului și a resurselor sale culturale și naturale;
- 3. asigurarea valorii excepționale a sitului prin punerea în valoare a resurselor culturale și naturale și a contextului lor urban și teritorial;
- 4. asigurarea unei gestionări adecvate a sitului și a resurselor sale culturale și naturale;
- 5. asigurarea unei gestionări adecvate a sitului și a resurselor sale culturale și naturale;

2.1.2. Obiective operaționale

Fiecare dintre cele 30 de obiective tratate în continuare se adresează unui număr de probleme. Toate sunt gândite să îndeplinească scopurile strategice enunțate mai sus. În plus, mai există trei obiective generale, relevante pentru toate aspectele gestionării sitului. Acestea sunt:

- 1. Obiectiv general de asigurare a accesului la informații și servicii culturale și turistice pentru conservarea sitului și punerea în valoare a valorii excepționale a sitului;
- 2. Obiectiv general de asigurare a unei gestionări adecvate a sitului și a resurselor sale culturale și naturale;
- 3. Obiectiv general de asigurare a unei gestionări adecvate a sitului și a resurselor sale culturale și naturale.

234

Protejarea, conservarea și punerea în valoare a Sitului Istorice Roșia Montană ca întreg și mai ales a Centrului Istorice, ca nucleu cu maximă coerență și reprezentativitate a valorii culturale, va conduce la afirmarea identității sale culturale și la transformarea sa într-un catalizator al regenerării economice și al reconstrucției sociale a zonei.

Oportunități

Regenerare și dezvoltare

Dezvoltarea zonelor rurale este un obiectiv strategic al României și are în vedere reducerea decalajului dintre mediul rural și cel urban, precum și alinierea la standardele Comunității Europene: *Dezvoltarea economiei rurale a României bazată pe cunoaștere și antreprenariat privat, care respectă moștenirea naturală, culturală și istorică* (PND 2007-2013).

Politica guvernului privind regenerarea și dezvoltarea durabilă a zonelor rurale va conduce la construirea unor comunități solide, prospere și deschise. O economie regională și zonală prosperă va putea susține costurile conservării sitului.

Parteneriatul pentru Roșia Montană va colabora cu agențiile și departamentele administrației care sunt responsabile pentru realizarea obiectivelor strategice naționale și regionale, pentru a determina atragerea de resurse și sprijinirea proiectelor propuse pentru atingerea obiectivelor de management al sitului.

Implementarea politicilor cuprinse în Planul de Management va garanta că regenerarea și dezvoltarea economică a zonei va conduce la protejarea și promovarea valorilor sitului.

Parteneriatul pentru Roșia Montană

Nu orice operațiune de regenerare va fi provocată de resursa de patrimoniu. Există totuși un mare potențial pentru astfel de operațiuni, dezvoltate pornind de la patrimoniul cultural și natural.

Reutilizarea construcțiilor istorice în operațiunile de regenerare conduce la economisirea resurselor financiare și materiale și la diminuarea impactului operațiunilor asupra mediului. Prin reutilizarea fondului construit existent se pot acoperi cea mai mare parte dintre necesitățile funcționale ale așezării.

În plus, elementele de patrimoniu cultural conferă profunzime și semnificație istorică vecinătăților în care se găsesc și identitate întregii zone.

2/35

Situl, prin profilul său particular (apartenența la o categorie distinctă de situri și la o problematică de patrimoniu și ea bine individualizată) are un amplu potențial pentru inițierea unor relații specializate cu alte comunități sau situri miniere din alte regiuni, din România sau din afara ei. Legăturile instituționale cu domeniile mineritului, protejării mediului și conservării patrimoniului vor permite Parteneriatului să beneficieze de experiența internațională în domeniul gestionării și conservării patrimoniului minier, cât și de posibilitatea dezvoltării unor programe de acțiune comune. Această oportunitate va putea fi folosită prin înscrierea Parteneriatului la forumuri, acțiuni și proiecte colective menite să favorizeze schimbul de informații și să promoveze idei noi.

Turismul cultural și cel generat de patrimoniul arhitectural în special manifestă, pe plan internațional, o creștere economică semnificativă raportat la alte ramuri ale turismului. Aceasta este și principala opțiune privind exploatarea turistică a sitului Roșia Montană. La aceasta se adaugă și variantele oferite de alte ramuri specializate ale turismului: agro-turism, eco-turism, turism montan, turism sportiv, turism de aventură, speo-turism, veloturism. Toate aceste forme sunt deja practicate în zona Munților Apuseni, iar resursele de care depind sunt disponibile fie în cadrul sitului, fie în vecinătăți apropiate.

Potențialul turistic al Roșiei Montane nu se oprește aici. Resursele sitului – patrimoniul cultural și natural – pot atrage și alte forme de turism: cel de afaceri și congrese, cel educațional.

Sprijinită de măsuri corespunzătoare de marketing, promovarea patrimoniului cultural și natural poate conduce la o utilizare turistică semnificativă a sitului. Această opțiune de utilizare se încadrează în tendințe regionale mai largi, încurajate prin PND și PRD.

În condițiile falimentului cvasi-generalizat al industriei miniere a Munților Apuseni, posibilitatea dezvoltării turismului în zonă devine și mai importantă.

Cercetare

Cunoașterea și înțelegerea sitului este vitală pentru gestionarea sa corespunzătoare. Cercetarea istoriei sale este demarată deja din anul 2000, și se desfășoară, sub forma unor ample cercetări arheologice, sub egida Ministerului Culturii și Cultelor, prin Programul național de cercetare „Alburnus Maior”. În cadrul acestui program s-au desfășurat de asemenea cercetări de etnologie, etnografie, de istorie și istorie orală.

236

Oportunitatea existenței unui asemenea cadru va trebui exploatată prin derularea la Roșia Montană a unor proiecte și programe care să extindă aria tematică a cercetării. Acestei largiri a orizontului va trebui să-i corespundă și atragerea unor organizații sau instituții cu competențe dovedite în noile domenii de cercetare propuse.

De asemenea, vor trebui studiate toate aspectele relevante pentru gestionarea sitului - de la starea de conservare și necesitățile protejării elementelor peisajului minier, la impactul social și economic al implementării Planului de Management.

Parteneriatul și Formarea profesională

Programele educaționale constituie oportunități pentru prezentarea valorii și importanței sitului către un auditoriu larg și variat. De asemenea programele educaționale pot fi corelate cu cele de cercetare, asigurându-le acestora o parte din resursele umane necesare.

Roșia Montană oferă posibilitatea dezvoltării de programe educaționale variate, în relație cu discipline studiate în diverse instituții de învățământ, la toate nivelurile.

Situl are un potențial ridicat și pentru autoinstruire, oferind celor interesați posibilitatea de informare în domenii multiple - științele naturii, științe istorice, mediu, etc.

Potențialul educațional poate fi valorificat și în direcția instruirii vocaționale și a calificării și recalificării profesionale a forței de muncă locale, în vederea asigurării resurselor umane necesare implementării Planului de Management.

Parteneriatul și Planul de Management

Dezvoltarea și adoptarea acestui Plan de Management este o întreprindere colectivă, implicând decizii și acțiuni concertate ale tuturor purtătorilor de interese și va constitui un prilej de conturare a problemelor actuale și de găsim a unor soluții acceptabile pentru protejarea sitului. Acțiunea colectivă se va desfășura sub forma unui parteneriat, prin care se va defini poziția și rolul fiecărei părți implicate în gestionarea sitului.

Se naște astfel oportunitatea afirmării, de comun acord, de către toate părțile implicate, a importanței patrimoniului minier, a contribuției acestuia la unicitatea culturală a zonei și a potențialului său pentru regenerarea economică.

Suprapunerea obiectivelor strategice

Suprapunerea obiectivelor strategice de gestionare a sitului pe direcțiile de dezvoltare națională și regională promovate de Guvernul României, în vederea integrării în Uniunea Europeană, asigură posibilitatea accesării surselor de finanțare comunitare pentru o parte dintre acțiunile prevăzute în cadrul Planului de Management.

237

Aceste surse sunt fondurile structurale și de coeziune și fondurile pentru dezvoltare rurală, derulate prin programe ale UE (ex. PHARE – CES, FP6, SAPARD). La acestea se adaugă posibilitatea asigurării cofinanțării necesare prin credite externe de la instituții financiare internaționale (ex. Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Mondială, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei).

De asemenea, atragerea sprijinului din partea administrației locale poate conduce la asigurarea finanțării din surse bugetare locale și regionale a unor proiecte de conservare și valorificare, în conformitate cu prevederile legislației de protecție a patrimoniului. Resursele financiare necesare proiectelor înscrise în direcțiile strategice prevăzute de guvern pot fi asigurate, de asemenea, din credite externe contractate cu instituții financiare internaționale.

Activitățile de protejare, conservare și promovare a patrimoniului cultural pot beneficia și de finanțări asigurate prin instituții și programe dedicate, naționale (ex. Fondul Cultural Național) și internaționale (ex. The Getty Foundation, Japan Trust Fund for Tangible Heritage).

La acestea se adaugă finanțarea din sectorul privat. În această categorie se înscriu cercetările desfășurate în cadrul Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior”, finanțate de RMGC, precum și lucrările de întreținere și reabilitare a unor construcții realizate de această companie.

2.3.2.3.2.2. Promovarea

Promovarea patrimoniului cultural al sitului va conduce la recunoașterea largă, națională și internațională, a culturii sale miniere particulare. Această recunoaștere va contribui la consolidarea comunității locale și la protejarea și promovarea tradițiilor sale, precum și la dezvoltarea economică la scară micro-regională.

2.3.2.3.2.3. Dimensiunile și consistența eterogenă a sitului

Suprafața amplă (324ha) pe care o acoperă *Zona Centrului Istoric* (Centrul Istoric împreună cu *peisajul* de care este intim legat), alături de diversitatea trăsăturilor dominante ale subzonelor conturate în acest teritoriu, constituie un potențial deosebit pentru valorificarea sitului.

2.3.2.3.2.4. Relansarea

relansarea mineritului la scară mare

Peisajul istoric al sitului este constant agreat de exploatarea în carieră deschisă din masivele Cetate și Cărnic. Prin această exploatare, inițiată de Regia Autonomă a Cuprului și Fierului din Deva (actualmente Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului

238

Deva) în anii '70, au fost distruse părți semnificative din cele două masive, împreună cu urme de maximă importanță ale mineritului istoric.

Mai mult decât deteriorarea și, local, distrugerea patrimoniului cultural al sitului Roșia Montană, această exploatare provoacă în continuare mari daune mediului natural.

Chiar dacă programul în curs de desfășurare pentru restructurarea industriei miniere prevede închiderea exploatării actuale, înlăturarea efectelor sale asupra mediului va necesita eforturi coordonate, de anvergură.

Exploatarea proiectată de RMGC, desfășurată la o scară cu mult extinsă față de cea actuală, constituie un pericol potențial considerabil. Reluarea mineritului va necesita evaluarea în detaliu a impactului asupra mediului natural și cultural. Planul de exploatare, definitivat doar după încheierea evaluării impactului asupra mediului, va trebui adaptat în funcție de rezultatele acestei evaluări, astfel încât să nu afecteze negativ patrimoniul cultural și natural al sitului.

1.2.3.2. Impactul asupra mediului

Problemele mediului – natural și cultural – la Roșia Montană nu au constituit și nu constituie o preocupare pentru administrația exploatării miniere a Statului Român. Ca urmare a acestei non-atitudini starea actuală a mediului natural este gravă.

1.2.3.3. Impactul asupra populației

Fenomenul depopulării zonelor rurale este manifest la scara întregii țări, ca urmare a decalajului pronunțat între mediul rural și cel urban și sub influența a numeroși alți factori. La Roșia Montană însă acest fenomen a luat amploare odată cu inițierea campaniei de achiziții imobiliare a companiei RMGC. Astăzi, după trei ani de la achiziționarea primelor proprietăți, compania deține 34% din intravilanul Zonei Centrale a localității, ceea ce se traduce, în termeni demografici, printr-o depopulare severă. Tendințele contrare, de creștere, reprezentate de un aport instabil de populație, sunt neesențiale. Efectele acestei situații se fac simțite, evident, în plan social, dar și în starea fizică a patrimoniului construit, care s-a înrăutățit în ultimii ani.

1.2.3.4. Impactul asupra construcțiilor și a patrimoniului construit

Abandonarea construcțiilor este deja o tendință veche în Roșia Montană, și s-a manifestat indiferent de regimul de proprietate. Vechiul sediu al primăriei (nr. 310) este abandonat de mulți ani și se degradează continuu, în ciuda valorii sale evidente și a potențialului mare de reutilizare. Fostul Oficiu parohial reformat (nr. 551), abandonat, s-a deteriorat constant și recent a intrat în stare de precolaps. Aceste exemple sunt ilustrative pentru

categorie restrânsă de construcții (5% din fondul construit al Zonei centrale), cu valoare culturală excepțională în cele mai multe dintre cazuri. Evoluția demografică recentă a dus la abandonarea multor construcții și, implicit, la deteriorarea lor.

Compania RMGC, devenită proprietarul imobiliar majoritar în Zona istorică, desfășoară selectiv lucrări de întreținere. Totuși, o mare parte a fondului construit deținut de companie, în bună măsură compus din construcții de valoare, continuă să se deterioreze într-un ritm accelerat, ca urmare a lipsei lucrărilor de întreținere (în Zona centrală, 51% din totalul imobilelor cu construcții aflate în stare proastă sau foarte proastă se află în patrimoniul RMGC). Aceeași tendință generală negativă se constată și la construcțiile care nu au intrat în proprietatea RMGC.

Construcții de înaltă calitate în patrimoniul RMGC

Dată fiind starea proastă de conservare a elementelor de patrimoniu, la care se adaugă lipsa unui regulament de urbanism menit să asigure protejarea tuturor componentelor de valoare ale țesutului istoric, există pericolul realizării unor intervenții care să le știrbească sau să le anuleze valoarea. Pot fi deja invocate astfel de cazuri, unele chiar în Piața centrală a așezării (casele nr. 316, 322), altele distribuite în tot cuprinsul Zonei centrale (ex. casele nr. 455, 477).

240

3.1.3.3.3.2. Rolul și semnificația Parteneriatului

Prin complexitatea și întinderea sa, prin structurile variate de proprietate și de gestiune pe care le cuprinde, prin caracterul și semnificația sa, situl generează o multitudine de interese, reprezentate de o gamă largă de actori. Responsabilitatea multiplă pentru atingerea scopurilor de management derivată de aici se traduce într-o serie de avantaje, dar ridică și o problemă semnificativă: definirea unei structuri coerente de management care să înglobeze toate interesele și, în același timp, să asigure concertarea și coordonarea acțiunilor.

program 1. Propunerea unei structuri organizatorice reprezentative, diversificate și articulate care să asigure funcționarea Parteneriatului pentru Rosia Montană.

program 2. Informarea și sensibilizarea actorilor din zona și din regiune cu privire la valoarea și importanța sitului și la principiile de gestionare a acestuia.

Pentru ca Planul de Management să funcționeze este necesar ca toți actorii să cunoască și să înțeleagă importanța și semnificația resursei, precum și a principiilor de gestionare a acelei resurse.

program 2. Sensibilizarea tuturor actorilor față de semnificația sitului și informarea lor cu privire la toate caracteristicile care îl conferă această semnificație;

program 3. Informarea tuturor actorilor cu privire la principiile de gestionare a sitului și la obiectivele care decurg de aici;

program 4. Accesul la planul de management va trebui asigurat pentru toți locuitorii, proprietarii, managerii sau partenerii de alte tipuri de interese;

program 5. Difuzarea informației existente sitului, caracteristicile și semnificația sa vor trebui larg promovate. Această primă redacție, de consultare, a Planului de Management va trebui distribuită prin toate mijloacele pentru a se asigura cunoașterea sa de către toți cei interesați de regenerarea și dezvoltarea zonei;

program 6. În măsura în care este posibil, fiecare actor va trebui încurajat să se raplească în definitivarea și implementarea Planului de Management.

program 7. Promovarea planului de management va trebui să se realizeze prin toate mijloacele disponibile.

- Planul de Management face parte dintr-o suită de planuri și documente care formează un cadru regulator strategic pentru managementul sitului. Componentele acestui cadru sunt prezentate în *Anexa 1*.

241

- Elaborarea și revizuirea tuturor documentelor cadrului regulator trebuie să ia în considerare viziunea și obiectivele Planului de Management. Acest plan trebuie deci sprijinit de toate părțile implicate.

program 7

Controlul, coordonarea și corelarea tuturor documentelor relevante pentru sit.

Planul de Management trebuie să fie revizuit și actualizat în funcție de evoluția sitului și de schimbările intervenite în legislația în vigoare și în practica internațională.

Este necesar ca toți agenții și toate părțile implicate în realizarea de planuri, documente și strategii relevante pentru sit, incluzând aici planurile urbanistice la toate nivelurile, planurile de acțiune și proiectele, să respecte principiile internaționale și normele naționale cu privire la conservarea patrimoniului. Dintre acestea cele mai importante sunt actele normative din legislația românească în vigoare, precum și cartele și convențiile internaționale adoptate sub egida UNESCO, ICOMOS sau a Consiliului Europei. Lista acestora este prezentată în *Anexa 2*.

Programul de gestionare a zonei istorice trebuie să fie revizuit și actualizat în funcție de evoluția sitului și de schimbările intervenite în legislația în vigoare și în practica internațională.

Activitatea de gestionare a zonei istorice este organizată în acord cu principiile practicii internaționale, urmărindu-se astfel valorificarea experienței acumulate în acest domeniu. Structurarea demersului după aceste principii și modele va permite și compararea rezultatelor cu cele obținute, în condiții similare, în alte situri, proces care va permite adaptarea și optimizarea deciziilor de management în timpul etapelor de evaluare și revizuire.

Apelul la experiența internațională nu exclude însă creativitatea în abordarea gestionării sitului.

program 8

Organizarea de concursuri de idei și concursuri de proiectare prin care să fie puse în discuție temele importante ridicate de Planul de Management: conservarea și punerea în valoare a patrimoniului minier, arhitectural, arheologic; relația dintre elementele de patrimoniu și arhitectura nouă; regândirea profilului funcțional și economic al sitului.

Programul de gestionare a zonei istorice trebuie să fie revizuit și actualizat în funcție de evoluția sitului și de schimbările intervenite în legislația în vigoare și în practica internațională.

Gestionarea sitului necesită acțiunea combinată a numeroși agenți activi într-o gamă largă de domenii. Orice decizie în acest sistem trebuie să fie fundamentată pe informații corecte, actualizate și accesibile.

- Există numeroase surse de informații referitoare la sit, cu grade diferite de accesibilitate, deținute și gestionate de diferite organisme, instituții sau chiar persoane.

- Pe de altă parte, nu există un sistem coordonat pentru stocarea, analiza și utilizarea acestei informații.
- Întreaga gamă de informații trebuie să fie direct accesibilă tuturor părților implicate în gestionarea sitului.

program 9. Centralizarea tuturor informațiilor referitoare la sit și gruparea lor într-o bază de date informatizată, publică, ușor accesibilă.

program 10. Implementarea, monitorizarea și actualizarea Planului de Management și a indicatorilor de urmasi in fiecare etapa de implementare a Planului de Management.

Planul de Management va fi dezvoltat sub tutela Comitetului Director și prin acțiunile Grupurilor de lucru, coordonate de Comitetul Executiv. Evaluarea eficacității Planului va fi posibilă doar după încheierea unui ciclu complet: dezvoltare - implementare - monitorizare - revizuire.

Monitorizarea regulată a implementării Planului de Management va asigura reacția rapidă la orice anomalie survenită după intrarea în funcțiune a Planului.

program 10. Organizarea unui forum pentru dezbaterile tuturor problemelor ridicate de dezvoltarea și implementarea Planului de Management;

program 11. Conturarea clară a problemelor de management prin organizarea unor ateliere tematice, desfășurate pe grupuri de lucru.

program 12. Stabilirea unui plan de monitorizare și a indicatorilor de urmasi in fiecare etapa de implementare a Planului de Management.

program 13. Stabilirea mecanismelor pentru implicarea și participarea comunității locale.

Căștigarea sprijinului comunității locale și participarea sa la gestiunea sitului este o condiție esențială, care va asigura corelarea între direcțiile de acțiune promovate prin Planul de Management și aspirațiile și nevoile comunității.

program 15. Organizarea de întâlniri periodice între membrii diferitelor organisme din structura parteneriatului și membrii comunității locale.

program 16. Stabilirea mecanismelor pentru implicarea și participarea comunității locale.

Planul de management instituie un cadru format din politici și acțiuni individuale necesare pentru dirijarea dezvoltării sitului spre starea conturată prin viziune. Implementarea acestor politici și acțiuni va necesita investirea de resurse. Structurii ramificate de gestionare a sitului îi corespunde o gamă largă de surse de finanțare și de alte resurse.

- Înființarea Parteneriatului pentru Roșia Montană necesită resurse financiare, pentru asigurarea unui sediu, a dotărilor necesare funcționării și a unui corp de personal permanent, precum și pentru accesul la servicii de proiectare și consultanță de specialitate.

- Pentru operațiunile de conservare și dezvoltare a diferitelor componente ale sitului responsabilitatea asigurării de fonduri și resurse umane aparține în mod obișnuit deținătorului dreptului de proprietate sau de administrare. Multe dintre aceste operațiuni sunt dependente de surse de finanțare exterioare, cum ar fi granturile oferite de organizații nonguvernamentale, de ministere sau de organisme internaționale.
- Politicile de planificare și dezvoltare intră în sarcina administrației publice locale, care le poate susține financiar din bugetul propriu sau, după caz, din fonduri exterioare. Parteneriatul va conlucra cu administrația publică locală pentru a se asigura resursele necesare acestor operațiuni.
- Necesităților de resurse specifice sitului sau proiectelor dezvoltate în cadrul său li se adaugă cele corespunzătoare unor inițiative și proiecte strategice de anvergură. Resursele necesare acestor acțiuni strategice sunt asigurate combinat, din surse bugetare ale autorităților locale, din granturi oferite de agenții guvernamentale sau organizații nonguvernamentale și din sponsorizări.
- Dintre resursele materiale locale, cea mai răspândită și accesibilă este fondul construit.
- Pentru toate nivelurile structurale este necesară asigurarea resurselor umane specializate.

program 14. Atragerea de resurse financiare din toate tipurile de surse, pentru demararea programului de gestionare a sitului;

program 15. Instruirea tuturor părților implicate în procesul de gestionare a sitului privind accesul la toate categoriile de surse de finanțare;

program 16. Inventarierea și clasificarea resurselor materiale locale. Identificarea potențialului de reutilizare al construcțiilor abandonate din cadrul sitului;

program 17. Atragerea de resurse umane specializate care să inițieze mecanismul dezvoltării Planului de Management;

program 18. Redirecționarea parțială a specialiștilor angajați în demararea procesului de gestionare a sitului către formarea resurselor umane provenite din comunitatea locală.

Gestionarea Riscurilor

Riscul reprezintă aici o situație sau o acțiune care împiedică îndeplinirea obiectivelor de management. Riscurile pot fi prezente sau se pot dezvolta în cadrul sitului și în teritoriul înconjurător, sau pot apărea ca urmare a implementării Planului de Management.

Gestionarea riscurilor începe cu identificarea acestora și evaluarea consecințelor potențiale și este urmată de identificarea celor mai eficiente metode de abordare a lor.

Gestionarea riscurilor sitului trebuie să fie integrată în strategiile mai ample, regionale și naționale, de gestionare a situațiilor de criză.

program 19. Realizarea unei analize de risc, pentru întregul sit. Analiza de risc va fi realizată în urma analizei de risc și va include: identificarea riscurilor prezente și potențiale; clasificarea riscurilor în funcție de severitatea și frecvența lor; evaluarea riscurilor și stabilirea măsurilor de gestionare a riscurilor.

264

pentru realizarea în raport cu obiectivele de management: stabilirea de măsuri și de priorități de acțiune în vederea atingerii acestor

program 20. Realizarea unui plan de acțiune pentru finalizarea lucrărilor, însoțit cu documentație simbolică de coordonate la scara regională și națională.

Conținutul planului de acțiune

1. Scopul și obiectivele proiectului și al activităților aferente

Eficacitatea oricărei politici de protejare a zonei istorice este direct dependentă de coerența delimitării acestei zone, precum și de integrarea limitelor în toate documentele cu caracter statutar.

- Limita actuală a Centrului Istoric - instituită prin *Planul urbanistic general al Comunei Roșia Montană (2002)*- cuprinde parțial segmentul superior al localității și un fragment restrâns din peisajul industrial care constituie fundalul întregii așezării. Ambele componente majore ale Centrului Istoric sunt trunchiate sever, ceea ce conduce la necesitatea stringentă a revizuirii acestei delimitări.
- Extinderea zonei desemnate drept Centru Istoric față de limitele stabilite prin PUG a fost recomandată de Comisia Națională a Monumentelor Istorice, prin avizul acordat PUZ - Zona Industrială.
- Localizarea sitului este vag precizată în *Lista monumentelor istorice*, iar delimitarea lipsește cu desăvârșire. Nominalizarea în *Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate* este chiar mai vagă în privința localizării și, din nou, nu este completată prin delimitare.
- Limitele sitului trebuie redefinite pentru a înlătura inconcordanțele actuale dintre diferite referiri la sit, care fac inoperante măsurile legale de protecție și stimulare a dezvoltării. Perimetrul redefinit trebuie introdus în documentațiile de urbanism și în actele normative cu referire la sit, pentru a se putea corela politicile și acțiunile care i se adresează.

program 21. Analizarea și revizuirea limitelor *Zonei Istoric Protejate*, compusa din Centrul Istoric, Zona de protecție a Centrului Istoric și contextul vizual și istoric. Monitorizarea eficacității limitelor pentru protejarea valorilor de patrimoniu ale acestei zone. Adaptarea periodică a acestor limite în funcție de rezultatele monitorizării.

1. Scopul și obiectivele proiectului și al activităților aferente

- Protejarea elementelor de patrimoniu este garantată legal direct prin înscrierea acestora în Lista monumentelor istorice și indirect, prin măsurile incluse în documentațiile

245

de urbanism, derivate din nominalizarea în Secțiunea a III-a – Zone protejate – a Planului de amenajare a teritoriului național.

- În ciuda scopului comun, protejarea valorilor de patrimoniu, cele două liste nu sunt congruente, după cum nici încadrările valorice nu se suprapun (ex. elemente de patrimoniu prezente în LMI, dar neincluse în PATN/III sau invers; elemente încadrate în LMI la categoria B – *importanță locală*, iar în PATN/III definite ca monumente istorice de *valoare națională excepțională*).
- Nici terminologia utilizată în documentele legislative nu este unificată, nici suficient de bine precizată (ex. valori de patrimoniu cultural de interes național = monumente istorice de valoare națională excepțională în PATN/III – cf. Anexa 3).
- Ratificarea de către România a documentelor internaționale care reglementează protejarea patrimoniului nu a fost urmată de elaborarea unor metodologii de aplicare a prevederilor cuprinse în documentele respective. Astfel, nu există norme de clasare a peisajelor sau a peisajelor culturale, deși aceste categorii patrimoniale fac obiectul a două convenții internaționale: Convenția de la Florența: *Convenția europeană a peisajului* (ratificată prin L.451-2002) și *Convenția pentru protejarea patrimoniului mondial, cultural și natural* ().

program 22. Reevaluarea patrimoniului cultural al sitului, cu ajutorul criteriilor și metodelor detaliate în normele metodologice în vigoare. Unificarea și corelarea încadrării valorice – în LMI și în PATN/III;

program 23. Comandarea unui studiu pentru sistematizarea, unificarea și completarea legislației aplicabile în domeniul protejării, conservării și promovării patrimoniului natural și cultural. Rezultatele acestui studiu vor fi înaintate, sub forma unor propuneri de amendare a legislației, organelor administrației publice centrale competente.

program 24. Elaborarea normelor metodologice de evaluare și clasare a peisajelor culturale, în conformitate cu prevederile Convenției Patrimoniului Mondial și ale Convenției Europene a Peisajului.

Protejarea cadrelor culturale și a peisajelor culturale.

Cadrul de manifestare al sitului este format din acele situri, monumente, construcții și componente de peisaj care îi asigură un context istoric mai larg și un spațiu fizic în care se desfășoară și poate fi perceput vizual. În acest cadru fizic, evenimentele pot avea ca rezultat influențarea negativă a aprecierii vizuale și a înțelegerii sitului.

- Peisajul Roșiei Montane este amplu și variat, semnificativ pentru rolul său de cadru vizual, fundal pe care se desfășoară componentele așezării, și nu mai puțin pentru calitățile sale intrinseci, naturale și antropice.

- *Peisajul natural* al sitului are o prestanță vizuală excepțională, prin gruparea în jurul căldării ocupate de Centrul Istoric a mai multor masive muntoase stâncoase. La efectul acestei morfologii particulare a terenului se adaugă varietatea unităților de vegetație care îl îmbracă.
- *Peisajul istoric* cuprinde toate mărturiile fizice ale etapelor de transformare a peisajului natural, ca urmare a activităților umane. Acest nivel al decodării peisajului cuprinde rețeaua de galerii de mină, gurile de mină care punctează coastele stâncoase, haldele de steril și tăurile. La mărturiile activității miniere se adaugă elementele de delimitare și marcarea a proprietăților – garduri din zidărie seacă (*mauri*) și plantații – care generează o amprență vizuală foarte puternică.
- *Peisajul viu* – peisajul care poartă semnele intervenției umane, în care ocupanții săi trăiesc, muncesc și își petrec timpul liber.
- Toate aceste straturi, puternic întrepătrunse, ale peisajului Rosiei Montane îl definesc drept produs prin excelență al interacțiunii comunității locale cu mediul natural, sub influența forțelor sociale, economice și culturale, ceea ce îl califică drept peisaj cultural.

program 25. Studiarea extensivă a modificărilor produse asupra peisajului sitului ca urmare a activității umane și a mărturiilor acestor modificări. Planificarea intervențiilor necesare conservării și punerii în valoare a acestor componente ale peisajului.

program 26. Descurajarea proiectelor de orice fel, localizate în afara teritoriului sitului, care tind să producă efecte adverse asupra acestuia.

program 27. Incurajarea protejării siturilor istorice similare cu Roșia Montană, din cadrul Patrimoniului Aunilor sau chiar dintr-o arie mai largă (contextul istoric al sitului).

Continuarea și punerea în valoare

Figura 2

Lipsa unei abordări organizate a problemei patrimoniului la Roșia Montană, alături de regresul economic al zonei, au condus la deteriorarea continuă a majorității elementelor de patrimoniu. Odată cu trecerea unei mari părți a fondului imobiliar în proprietatea companiei RMGC, ca efect al politicii sale de achiziții intensive, zona s-a depopulat și multe construcții au rămas fără utilizare, în timp ce altele au fost reutilizate, cu funcțiuni diverse. Consecința naturală a acestei suite de evenimente este agravarea stării de

247

conservare a unei mari părți a fondului construit (din care 23.8% se află în stare proastă și foarte proastă, 54.3% în stare medie și doar 21.9% în stare bună; (cf. evaluare Opus 2004).

Data fiind această stare generală a resursei majore a sitului, sunt necesare intervenții urgente menite să stopeze și să inverseze tendința actuală negativă.

program 28. Evaluarea exhaustivă a stării de conservare a elementelor de patrimoniu, stabilirea priorităților de intervenție, elaborarea unei strategii de intervenție de urgență.

program 29. Organizarea unui program de conservare prin care să se asigure consultanță și asistență tehnică și să se măsoare accesul la resurse în beneficiul tuturor părților implicate în gestionarea patrimoniului cultural și natural

program 30. Implementarea programului de monitorizare a stării de conservare și a comportamentului în timp a construcțiilor. Stabilirea unui set de măsuri și reguli pentru întreținerea patrimoniului construit. Asigurarea informațiilor actualizate pentru adaptarea permanentă a programului de conservare.

Acțiunea de monitorizare se va aplica tuturor construcțiilor (inclusiv anexelor gospodărești sau de alt tip), indiferent de statutul lor juridic (clasate sau nu, aflate în proprietate publică sau privată, etc.).

program 31. Implementarea unui program de monitorizare a stării de conservare și a comportamentului în timp a construcțiilor. Stabilirea unui set de măsuri și reguli pentru întreținerea patrimoniului construit. Asigurarea informațiilor actualizate pentru adaptarea permanentă a programului de conservare.

program 32. Conservarea și restaurarea componentelor constructive și tehnice ale tăurilor (mecanisme de control, turn de control al ecluzei, baraje).

Fiecare dintre cele cinci categorii de unități care compun peisajul istoric al localității impune abordări diferite, dar, mai întâi, necesită cercetarea și evaluarea stării actuale și a potențialului de valorificare peisajeră. Există, cu toate acestea, o serie de operațiuni care pot fi deja inițiate pentru îndeplinirea acestui scop.

program 33. Conservarea și amenajarea galeriilor romane, medievale sau moderne cunoscute sau care vor fi descoperite (de exemplu tronsonul modern și roman al galeriei Cătălina-Monulești)

program 34. Conservarea și restaurarea componentelor constructive și tehnice ale tăurilor (mecanisme de control, turn de control al ecluzei, baraje).

program 35. Implementarea măsurilor de conservare și potențare a caracteristicilor vizuale ale peisajului, identificate și interpretate prin programul de cercetare (program 24).

program 36. Implementarea măsurilor de conservare și potențare a caracteristicilor vizuale ale peisajului, identificate și interpretate prin programul de cercetare (program 24).

Dezvoltat în strânsă dependență atât față de caracteristicile morfologice ale amplasamentului, cât și față de ocupațiile pe care acesta le-a generat, țesutul urban tradițional al așezării conservă încă importanțe mărtoare ale acestui sistem unic de condiționări din care s-a născut. Pentru orice acțiune de valorificare și potențare a acestor

268

elemente este necesară cunoașterea țesutului urban prin caracteristicile sale particulare și în raport cu alte organisme urbane.

program 34. Conservarea și restaurarea elementelor de adaptare la contaminarea aerului (iziduri de deținutare și lenisare din zădărnice șenca - înaltă pasaj și a elementelor de marcare a limitelor de proprietate (garduri, plantări de deținutare, etc.)

program 35. Reabilitarea pavajelor și a altor tratamente de suprafață

program 36. Revitalizarea funcțiilor existente și reactivarea celor dispărute

Sistemul de gestionare a conservării patrimoniului construit va cuprinde, în continuarea pașilor de planificare și monitorizare prevăzuți prin obiectivele precedente, o etapă de urmărire a calității lucrărilor de întreținere sau de conservare. Lucrările vor fi verificate prin toate etapele, de la planificare / proiectare, la implementare și comportare în timpul utilizării. De asemenea, calitatea lucrărilor va fi asigurată prin formarea unui corp de personal instruit în toate domeniile de specialitate relevante pentru sit, împărțit în echipe de intervenție.

program 37. Introducerea unor funcțiuni noi

program 38. Prezentarea și explicitarea elementelor de patrimoniu - construit sau nu - prin care să se evidențieze semnificația fiecăruia, funcțiunea, utilizarea. Astfel se va putea realiza o listă de priorități pentru reabilitare și refuncționalizare.

Punctul de plecare pentru atingerea acestui scop va fi inventarierea elementelor de patrimoniu - construit sau nu - prin care să se evidențieze semnificația fiecăruia, funcțiunea, utilizarea. Astfel se va putea realiza o listă de priorități pentru reabilitare și refuncționalizare.

program 39. Revitalizarea funcțiilor existente și reactivarea celor dispărute

program 40. Introducerea unor funcțiuni noi

program 41. Prezentarea și explicitarea elementelor de patrimoniu - construit sau nu - prin care să se evidențieze semnificația fiecăruia, funcțiunea, utilizarea.

Prezentarea și explicitarea trebuie să permită aprecierea și înțelegerea sitului, atât pentru vizitatori - diferențiat pe categorii - cât și pentru membrii comunității locale. În momentul de față nu există nici un fel de mijloc de prezentare și explicitare.

Pentru corectarea acestei deficiențe vor trebui utilizate toate mijloacele și tehnicile disponibile pentru astfel de acțiuni, incluzând și tehnicile informatice de prezentare și difuzare a informației (Internet).

249

program 35. Crearea unui website dedicat sitului, cu o secțiune de prezentări și interpretare, împărțită pe mai multe nivele de profunzime.

program 39. Crearea unui centru de informare pentru vizitatori.

program 40. Reorganizarea muzeului numeritului, într-un spațiu corespunzător din zona Pieței.

Patrimoniul mobil este parte a sitului și mărturie a valorii sale excepționale.

Colecțiile și documentele istorice și arheologice, sau de altă natură (arhive administrative, fotografii, etc.), precum și colecțiile de mostre minerale și documentele referitoare la structura geologică specială a sitului, contribuie într-o mare măsură la cunoașterea istoriei miniere a zonei și la înțelegerea semnificațiilor sale culturale multiple.

Interoperabilitatea surselor de informații referitoare la sit va trebui să constituie un obiectiv. Utilizarea internetului pentru difuzare a informațiilor va contribui la o largă accesibilitate intelectuală a sitului.

program 41. Organizarea, conservarea și prezentarea publică a colecțiilor, arhivelor și a oricărui documente referitoare la sit.

program 42. Realizarea unei baze de date centralizate a sitului, accesibile și prin Internet.

1. Scopuri și măsuri

1.1. Scopuri și măsuri de protecție și conservare

Cunoscut și investigat sporadic încă din secolul al XIX-lea (v. cap. 1.22.), situl a intrat totuși în atenția constantă a cercetătorilor doar recent, odată cu inițierea Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior”, gestionat, în numele Ministerului Culturii și Cultelor, de către Muzeul Național de Istorie a României și finanțat de compania RMGC, ca parte a obligațiilor sale legale în procesul de autorizare a exploatării miniere planificate.

Deși Programul este unul pluridisciplinar, arheologia a reprezentat domeniul principal de cercetare, având scopul declarat al descărcării de sarcină arheologică a zonelor vizate de proiectul de exploatare minieră. Rezultatele sunt semnificative și sunt valorificate prin publicarea într-o serie monografică dedicată sitului, dar nu depășesc decât sporadic pragul cronologic al secolului al treilea, lăsând practic așezarea actuală în afara imaginii astfel recompuse.

Cercetărilor arheologice li s-au adăugat studii de etnologie și de istorie orală, rămase totuși într-un stadiu incipient.

Imperativul cercetării viitoare în sit, în vederea obținerii de informații științifice fundamentale pentru orice acțiune de conservare și valorificare a sitului, îl constituie diversificarea sectorială și tematică a cercetării și coordonarea tuturor eforturilor în această direcție.

program 43. Diversificarea tematică a cercetării fundamentale

program 44. Inițierea de programe de cercetare aplicată, în vederea implementării diverselor măsuri de conservare și valorificare a resurselor culturale și naturale.

program 45. Valorificarea cercetării prin programe educaționale la diferite niveluri și prin programe de popularizare.

program 46. Incluziunea în programa școlară, la diferite materii (istorie, geografie, științele naturii, etc.), a unor subiecte dedicate sitului.

Atât dezvoltarea sitului, cât și orice program de valorificare depind de conștientizarea și înțelegerea caracteristicilor și valorilor sitului, atât în cadrul restrâns al comunității locale, dar și la nivel național și internațional. Pentru atingerea acestui scop este esențială dezvoltarea unor programe educaționale dedicate sitului, la diferite niveluri de educație, de la cele incipiente până la cele specializate sau la cele de fond (instruire permanentă).

Dar relația sitului cu sistemul educațional este bidirecțională: pe de o parte situl depinde de sistemul educațional, dar în același timp constituie o resursă valoroasă pentru același sistem. Totuși, această resursă este neutilizată.

De asemenea, situl oferă posibilitatea dezvoltării unor programe de instruire vocațională variată, care pot contribui atât la ocuparea extinsă a forței de muncă locale, dar și la pregătirea resurselor umane pentru implementarea Planului de Management.

program 46. Incluziunea în programa școlară, la diferite materii (istorie, geografie, științele naturii, etc.), a unor subiecte dedicate sitului.

program 47. Realizarea de programe suplimentare de învățământ, menite să crească nivelul de conștientizare și cunoaștere a valorilor sitului, desfășurate în școli și licee la nivel local și regional.

program 48. Dezvoltarea unor programe de instruire vocațională, în domenii conexe conservării și valorificării sitului.

program 49. Realizarea de programe de studii specializate, la nivel superior, care să valorifice și să îmbogățească cunoștințele despre sit.

program 50. Introducerea de dotări pentru programele educaționale.

B1

Problemă cheie a Planului de Management, accesul fizic la sit va condiționa implementarea oricărei măsuri de revitalizare și valorificare. Abordarea acestei probleme trebuie extinsă la o zonă cu mult mai largă față de limitele sitului.

- Gestionarea accesului la sit este fundamentală pentru conservarea și valorificarea elementelor de patrimoniu, pentru descoperirea și investigarea de către vizitatori a elementelor sitului, precum și pentru viabilitatea sitului ca obiectiv economic.
- Capacitatea fizică a sitului de a prelua traficul auto fără consecințe negative asupra structurii istorice este limitată. Țesutul urban nu a fost conformat în acord cu gabaritele sau cu înclinația necesară circulației vehiculelor moderne.
- Poluarea atmosferică și vibrațiile cauzate de traficul greu reprezintă amenințări la adresa structurilor construite istorice, precum și în privința calității vieții în așezare. Tranzitarea Centrului Istoric cu vehicule grele va trebui evitată, prin realizarea unui traseu ocolitor.
- Așezarea trebuie să devină accesibilă pentru mijloace de transport variate. Pentru realizarea acestei condiții este necesară o infrastructură de transport extinsă și diversificată – drumuri, parcuri pentru autoturisme și autocare, stații de autobuz, dotări auxiliare. Toate acestea trebuie introduse în țesutul existent fără sacrificarea valorilor de patrimoniu – cultural sau natural.
- Accesibilitatea largă a sitului este condiționată și de existența unui sistem integrat de transport public (feroviar – auto).
- Traficul rutier trebuie îmbinat cu cel pietonal, care permite o mai bună experimentare și înțelegere a sitului, și poate asigura accesul la toate componentele.

Asigurarea accesului fizic în cadrul sitului necesită evaluarea tuturor oportunităților de acces la fiecare dintre componentele de patrimoniu și stabilirea unui standard de lucru în acest domeniu, realizabil, atât în raport cu oportunitățile detectate, dar și cu limitările proprii topografiei locului și, mai ales, specificului funcțional.

program 51. Asigurarea, în limitele unei cerințe rezonabile, a accesului nerestricțiv pentru persoanele cu handicap locomotor.

program 52. Redistribuirea căilor de acces carosabil (dirijarea traficului de-a lungul unei artere limitrofe centrului, accesul carosabil în centru, în limitele caracteristicilor morfologice ale rețelei stradale, permis doar riveranilor și vehiculelor de aprovizionare).

program 53. Creșterea unui sistem național de transport public, fără discordanță, care să asigure accesul la cel din mai multe centre regionale (Deva, Alba Iulia, Topolicea, Napoca), cu bilete combinate (tren, autobuz, / tren – mașină, / tren de mână) și cu oarecare coordonate pentru diferitele mijloace de transport.

program 54. Asigurarea locurilor de parcare, atât pentru comunitatea locală (parcări de proximitate), cât și pentru vizitatori (parcări turistice principale în zona Pieței și altele în nucleele secundare).

program 55. Asigurarea accesului din Centrul Istoric la toate componentele sitului (zone arheologice, zone construite, monumente, elemente naturale).

Dezvoltarea așezării presupune asigurarea condițiilor tehnico-edilitare necesare atât funcțiilor existente cât și celor propuse.

- În prezent așezarea este deja dotată cu un sistem de alimentare cu apă, care este însă departe de a o deservi în întregime.
- Apele uzate nu sunt preluate de un sistem generalizat de canalizare, ci sunt deversate local, în fose septice, ceea ce poate genera noi probleme de poluare.
- Alimentarea cu energie electrică este cvasi-generalizată, dar este asigurată de un sistem de suprafață, cu stâlpi și cabluri care interferează cu imaginea istorică a sitului.
- Rețeaua de televiziune prin cablu și cea de telefonie ridică aceeași problemă, a efectului nociv asupra imaginii urbane istorice.

program 56. Revizuirea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și asigurarea debitului necesar prin identificarea și captarea unor surse suplimentare.

program 57. Realizarea unui sistem de canalizare complet și a unei stații de tratare a apelor uzate.

program 58. Refacerea și extinderea rețelei de distribuție a curentului electric și a celor de televiziune, telefonie și transfer de date, cu cabluri îngropate.

1. Obiectivele și sarcinile

1.1. Obiectivele și sarcinile comunității locale

Comunitatea locală, beneficiarul primar al întregului program de revitalizare și valorificare a sitului, este actualmente grav afectată de fenomenul, deja îndelungat, al depopulării cauzat de declinul industriei miniere și de lipsa alternativelor viabile de dezvoltare durabilă în zonă.

Obiectivele Planului de Management nu pot fi implementate fără sprijinul și implicarea comunității locale, fără asumarea de către membrii acesteia a rolului de păstrători, transmițători și formatori legitimi ai valorilor sitului.

- program 5) Promovarea implicării comunității în realizarea obiectivelor de management și în implementarea programelor de dezvoltare și valorificare a sitului.
- program 6) Eficientizarea și susținerea coeziunii sociale.
- program 61) Sprijinirea asumării identității culturale a comunității din Roșu Montana

Turism

Promovarea turismului divers în zona vizantă.

Utilizarea patrimoniului cultural drept catalizator al dezvoltării unei industrii turistice va oferi o alternativă de dezvoltare pentru comunitatea locală. Turismul poate deveni principalul mijloc de asigurare a accesului la sit pentru o largă categorie de receptori.

program 62) Promovarea valorilor culturale ale sitului la nivel național și internațional, prin campanii de informare și de publicitate.

program 63) Realizarea unor circuite de vizitare și a unor programe și activități pentru experimentarea, cunoașterea și înțelegerea caracteristicilor sitului.

Integrarea turismului de agrement în dezvoltarea regiunii.

Caracteristicile naturale ale zonei constituie de asemenea o resursă valoroasă pentru valorificarea turistică a sitului, în corelație cu resursa culturală. Turismul de agrement bazat pe resursele naturale este deja practicat în Munții Apuseni, în mai multe zone, ceea ce constituie o oportunitate pentru introducerea sitului în circuitele deja existente.

program 64) Promovarea valorilor naturale ale sitului, în relație cu cele regionale, la nivel național și internațional, prin campanii de informare și de publicitate.

program 65) Încurajarea vizitatorilor să exploreze situl prin crearea de trasee tematice, semnalizarea și exploatarea punctelor de interes și realizarea de dotări corespunzătoare fiecărei categorii de servicii turistice propuse.

Dezvoltarea turismului.

Dezvoltarea unor strategii de marketing turistic diversificate este o condiție a valorificării turistice extensive a resurselor sitului și a atragerii unor categorii variate de vizitatori.

program 66) Inițierea unor programe de marketing turistic focalizat, menite să identifice și să atragă turiști din grupuri ținta cât mai numeroase și variate

program 67) Promovarea sitului în relație cu alte situri minime valoroase (networking), și adaptarea permanentă a strategiilor de promovare prin raportarea rezultatelor la cele ale siturilor similare (benchmarking).

program 68) Creșterea atractivității ofertei turistice prin gruparea a invitațiilor și serviciilor oferite (packaging).

Exploatarea oportunităților de dezvoltare a turismului pe care le oferă situl va trebui acordată cu necesitățile de protejare și conservare a patrimoniului. De promovarea turistică vor trebui să beneficieze atât grupurile țintă specifice fiecărei acțiuni, cât și membrii comunității locale.

program 69 Realizarea unui centru de primire, informare și documentare și a unor puncte secundare de informare turistică în principalele zone și obiective de atracție.

program 70 Asigurarea dotărilor auxiliare indispensabile – cazare, grupuri scolare publice, adăposturi, dotări comerciale și alimentare.

program 71 Crearea unui sistem de semnalizare și explicare a punctelor de interes.

255

1.1. Parteneriatul

1. Un Grup de Inițiativă, organizat sub forma unei fundații sau asociații cu statut juridic, existentă sau care se va alcătui cu acest prilej, va forma Parteneriatul pentru Rosia Montană. Grupul de inițiativă trebuie încă din primul moment să fie alcătuit din actori care prin activitatea lor să asigure promovarea sitului la nivel local, regional, național și internațional.

2. Prin statutul acestei organizații va fi prevăzută componența și modul de funcționare al Comitetului Director care trebuie să aibă în linii generale următoarele scopuri și caracteristici :

- gestionarea obiectivelor strategice
- capacități de organizare flexibile pentru asumarea unor roluri diferite precum:
 - monitorizarea și evaluarea implementării
 - urmărește îndeplinirea obiectivelor strategice
 - stabilirea unor indici de performanță necesari pentru atingerea scopului și în concordanță cu resursele sitului
 - stabilirea unui program anual de lucru și aprobă bugetul
 - să aprobe raportul anual al Planului de Management

3. Cea de-a doua componentă a Parteneriatului este Comitetul Executiv al Parteneriatului și este organismul executiv al Parteneriatului.

Comitetul Executiv este format din reprezentanții unor Grupuri de lucru tematice.

Fiecare grup de lucru tematic va avea două categorii de atribuțiuni principale:

- marketing, explicare și interpretare cu efecte în consilierea Parteneriatului pentru stabilirea priorităților;
 - probleme tehnice.
4. Formarea grupurilor tematice pe activități principale
- Cercetare și educație
 - Protecție, Conservare și Restaurare
 - Turism
 - Relații publice și Promovare
 - Resurse

Comitetul Executiv

- stabilirea și implementarea rapoartelor de consiliere
- acordarea intereselor, grupurilor sau indivizilor
- dirijează proiectul de management al inițiativelor strategice
- administrează Parteneriatul și alte întâlniri relevante
- realizează planul anual și bugetul pentru a fi aprobat de Parteneriat
- evaluează planurile și bugetele anterioare
- revizuieste Planul de Management, iar în faza inițială definitivează Planul de Management

Resurse

- stabilirea unui buget și obținerea unor fonduri pentru debutul Planului de Management
- Monitorizare și evaluare
- elaborarea unor indicativi primari pentru desfășurarea proiectului
- evaluarea impactului implementării – analiza datelor cantitative în contextul general:
 - numărul utilizatorilor sitului: de ex. comparație turiști / populația rezidentă, nr. intrărilor pe website, etc.
 - numărul precis al dotărilor turistice, comerciale, etc.
 - fonduri publice răsfrânte în investiții private, locuri de muncă generate, etc.
 - numărul proiectelor sau documentațiilor realizate care privesc protejarea
 - numărul elementelor de patrimoniu și al celorlalte elemente afectate
 - competențe – de ex. numărul personalului calificat
 - evaluarea cunoașterii sitului în mediile țintă

Va fi revizuit anual în funcție de indicatorii anteriori prin coordonarea mecanismelor Comitetului Executiv. Va funcționa 5 ani și va fi revizuit în urma consultărilor publice.

257

proiect	necesar	programe
1. Gestionare		
Biroul parteneriatului (sediul, secretariat)		p.1
Angajarea secretarilor pentru fiecare grup tematic	5 persoane	p.1
Angajarea și instruirea personalului pentru grupul de lucru - Relații Publice și Promovare	10 persoane	p.1, p.17, p.28
Informarea actorilor și difuzarea informației rezultate din seria de studii realizate		p.2, p.3, p.5, p.7, p. 15
Realizarea unui <i>Ghid pentru întocmirea proiectelor</i> , bazat pe Planul de Management, care să cuprindă normele și regulile de urmat în dezvoltarea oricărui proiect în zonă.		p.3, p.4, p.5, p.6, p.7
Realizarea unei broșuri care să reunească și să enunțe procedurile și regulile conservării patrimoniului; distribuirea acestui document tuturor părților implicate în decizii în legătură cu situl.		p.3, p.4, p.5, p.6, p.7
Campanii de informare a populației realizate de persoanele instruite		p.5., p.6
Găsirea surselor de finanțare		p.14
Ghid de prezentare ale sitului		p.5
Publicarea și difuzarea raportului anual al Parteneriatului		p.5
Website		p.5, p.10
Campanii de publicitate în mass-media		
Promovarea sitului Roșia Montană pentru înscrierea în programul de concursuri internaționale <i>European (European Urbanity and Strategic Projects)</i>		p.8
Realizarea și administrarea unei baze de date cu celelalte tipuri de date, altele decât arheologice		p.9, p.12, p.16
Organizarea atelierelor tematice		p.11
Organizarea întâlnirilor periodice între Parteneriat și comunitatea locală		p.13
Realizarea unei <i>analize de risc</i> și a unui <i>plan de acțiune pentru situațiile de risc</i>		p.19, p.20

258

2. Protejare		
Planul Urbanistic Zonal		p.21, p.22
Studiu pentru sistematizarea, unificarea și completarea legislației		p.23
Realizarea metodologiei de clasare a peisajelor culturale cf. L 451/2002		p.24
3. Conservare și punere în valoare		
Evaluarea stării de conservare		p.28
Stabilirea unei strategii de intervenție de urgență		p.29
Monitorizarea periodică eficiență a patrimoniului		p.30
Conservarea elementelor de delimitare a proprietății și adaptare la teren: mauri, plantații pe limita de proprietate	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 6 000ml mauri aprox. 15 000ml plantații de aliniament și pe limita de proprietate (5 000 în intravilan) 	p.34
Amenajări peisagere în zonele istorice miniere în care se găsesc guri de mină, halde de steril istorice, tăuri, drumuri de legătură dintre gurile de mină (Sf. Iosif, Sf. Laslo, Kovacs Veronika, Ioan, 132-8, Făureni, Sz. Iosef Kosb, Ieruga, Molidu, Hoanca, Ferencz Mazes, Csosza, Cloja, Anioja, Vechea Mină a Câinelui, Kutjab Schurf) și locul de prelucrare simulat prin amprenta șteampurilor (zona Tăul Mare, Tăul Brazi, Cărnici, Văidoaia și Centrul Istoric)	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 20 halde - 8500mp 17 guri de mină 2 000ml drumuri din pământ bătut aprox. 30 amprente de șteampuri - 1400 mp aprox. 500 ml canale de aducțiune 	p.31, p.33
Amenajări peisagere de conservare a caracterului - dirijarea evoluției vegetației și perdele vegetale	<ul style="list-style-type: none"> 55 ha 	p.33
Intervenții de urgență asupra imobilelor (eșafodaje, reconstituire, structuri de protecție)	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 50 de construcții și 40 de anexe gospodărești - 6 500mp 	p.36, p.37
Lucrări de restaurare	<ul style="list-style-type: none"> 186 obiective (146 case, 40 anexe) - 15 200mp 	p.36, p.37
Lucrări de reabilitare	<ul style="list-style-type: none"> 137 obiective (106 case, 31 anexe) - 8 000mp 	p.36, p.37
Lucrări de restructurare a fondului construit	<ul style="list-style-type: none"> 178 obiective (86 case, 92 anexe) - 7 800mp 	p.36, p.37
Lucrări de demolare a construcțiilor parazitare	<ul style="list-style-type: none"> 38 obiective - 750 mp 	p.36, p.37
Lucrări de restaurare și conservare a spațiului public - îndepărtarea covorului asfaltic din zona pieței și completarea pavajului din piatră existent	<ul style="list-style-type: none"> 4 800mp 	p.35
Lucrări de conservare a patrimoniului tehnic (instalații de evacuare a apei de mină, întreținerea ecluzelor tăurilor)		p.32
Înființarea unor ateliere pentru producerea materialelor pentru restaurări		p.48
4. Utilizare și valorificare a sitului		
Spațiu de informare pe amplasamentul fostului palat Ajtai	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 50mp 	p.39, p.69

Semnalizare și descriere a elementelor de patrimoniu reprezentativ existent sau dispărut	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 100 plăci de identificare 20 panouri aprox. 100 de indicatoare 	p.71
Afișaje informative și publicitare	<ul style="list-style-type: none"> 10 unități 	p.71
Organizarea târgurilor săptămânale în Piață		p.61
Introducerea unor funcțiuni noi		
<p>spații pentru funcțiuni existente pentru cele două permanente – 1 Birouri nr. 206, 208, 21, 24, spații administrative nr. 127-8, 127-1, spații expoziționale și de funcții, baza de cercetări nr. 38, 39</p>	<p>8 construcții existente</p> <ul style="list-style-type: none"> aprox. 3200mp amenajări 2000mp suprafață desfășurată 	p.40, p.41
Amplasarea galeriei Catalina – Monalești	<ul style="list-style-type: none"> min. 1000 ml 	p.31
Parcuri în zona berg, adiacenta zonei pieton	<ul style="list-style-type: none"> 1 000mp 	p.37
Spații comerciale la parterul locuințelor din zona Pieței pentru produse tradiționale utilizate în aflierea și masa locală în fiecare zi	<ul style="list-style-type: none"> 250mp 	p.37
Locuințe pensiuni agroturistice distribuite în zona centrală și în cele două poli – zona Brazești Vaidoxia	<ul style="list-style-type: none"> 56 case 	p.37
Servicii cu spații: cosmologie, cofetarie, cafe-bar, mic restaurant – în cadrul noului muzeu, cu acces direct din piață	<ul style="list-style-type: none"> aprox. 100mp 	p.37
Spații comerciale în subzona Catalina, Vaidoxia, Brazi	<ul style="list-style-type: none"> 300mp 	p.37
Revitalizarea funcțiunilor existente și reactivarea celor dispărute		
Birouri – Primăria vechie, 42 (fosta școală germană), 31 (fosta bancă), 420	<ul style="list-style-type: none"> 1500mp Primărie 1000mp birouri administrative 	p.36
Școala, grădinița – nr. 271	<ul style="list-style-type: none"> 700mp 	p.36, p.50
Reabilitarea spațiilor comerciale și de servicii din cadrul Pieței	<ul style="list-style-type: none"> 1200mp 	p.36
Hotel (551)	<ul style="list-style-type: none"> 300mp 	p.37
Reabilitarea funcțiunilor de cultură și agrement: Grădina de vară Căminul Cultural Clubul „Eternă”	<ul style="list-style-type: none"> 1400mp 400mp 300mp 	p.36
Amenajare a celor două cimitire		p.33
5. Cercetare și educație		
Realizarea cercetărilor de arhitectură, urbanism, peisagere în zona Roșiei Montană și a centrelor miniere învecinate		p.43
Cercetare de restaurare		p.44
Continuarea cercetărilor arheologice și diversificarea spre zona medievală și modernă		p.43
Deschiderea seriilor monografice pentru arhitectură, urbanism, peisaj, istoria mineritului, etc.	min. 2 serii monografice	p.43, p.44
Sesiuni de popularizare a cercetărilor realizate organizate pe secțiuni: arheologie, arhitectură, urbanism, etnografie.	4 grupuri de manifestări	p.48
Organizarea de cursuri pentru turism		p.48
Școli de meserii tradiționale		p.48

6. Dezvoltarea edilitară (construcții, dotări)		
Reabilitare și extindere instalației de alimentare cu apă	• aprox. 4 000ml	p.56
Introducerea canalizării pentru apele menajere	• aprox. 4 000ml	p.57
Rețea electrică principală îngropată	• aprox. 4 000ml	p.58
Rețea telefonică îngropată	• aprox. 2 000ml	p.58
Amenajarea străzilor și realizarea unui sistem de canalizare deschis și de dirijare a apelor meteorice	• aprox. 28 000mp	p.52
Asigurarea parcajelor individuale și colective	• aprox. 5 000mp	p.54
Devierea traficului greu în varianta Abrud -Roșia Poieni	• aprox. 2 km	p.52
7. Obiective sociale		
Organizarea Zilei Minerului în zona Centrului Istoric		p.60, p.61
Proiectul <i>Personalități Culturale Locale</i>		p.61
8. Turism		
Înființarea unei asociații de agroturism pentru organizarea unei rețele de cazare și promovare turistică a zonei		p.59, p.60
Introducerea sau reactivarea dotărilor turistice și de agrement - punct comercial la Tăul Brazi și eventual la Tăul Mare	• aprox. 100mp	p.70
Trasarea unui circuit turistic intern al Centrului Istoric care să relaționeze așezarea cu instalațiile industriale istorice.		p.63
Trasarea unui circuit turistic între Centrul Istoric și elementele de patrimoniu din restul așezării		p.63
Trasarea unui circuit turistic între așezare și traseele turistice zonale: <i>Drumul Aurului</i>		p.67

Având în vedere că acest document este o prima formă a Planului de Management, este prematură imaginarea unor scenarii financiare. Numai după formarea Parteneriatului se pot acorda interesele actorilor, iar Comitetul Executiv va putea elabora o strategie financiară adaptată scopului acestui Plan de Management.

261

- L. 5/2000** *Lege privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – zone protejate (Legea 5/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.152 din 12 aprilie 2000);*
- L. 422/2001** *Lege privind protejarea monumentelor istorice (Legea nr.422/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.407 din 24 iulie 2001, cu completările și republicările ulterioare);*
- O.G. 43/2000** *Ordonanța Guvernului privitoare la protejarea patrimoniului arheologic (O.G. 43/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.045 din 31 ianuarie 2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 378/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.394 din 18 iulie 2001);*
- O.G. 47/2000** *Ordonanța Guvernului privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista Patrimoniului Mondial (O.G. 47/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.45 din 31 ianuarie 2000; aprobată prin Legea nr. 564/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 695 din 1 noiembrie 2001);*
- P.A.T.N./ III** *Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – Zone Protejate;*
- P.N.D.** *Planul național de dezvoltare 2007 – 2013;*
- P.R.D.** *Planul regional de dezvoltare;*
- P.O.R.** *Programul operațional regional;*
- P.U.G.** *Planul urbanistic general al comunei Roșia Montană, Proiect Alba, 2002.*
- Carta de la Veneția** *Carta internațională pentru conservarea și restaurarea monumentelor și siturilor, 1964;*
- Orașe istorice** *Carta pentru conservarea orașelor istorice și a zonelor urbane, Washington, 1987;*
- Autenticitate** *Documentul despre autenticitate de la Nara, Nara, 1994;*
- Turism cultural** *Carta pentru turism cultural, Ciudad de Mexico, 1999;*
- Structuri istorice** *Carta ICOMOS privind principiile pentru analiza, conservarea și restaurarea structurilor patrimoniului arhitectural, Zimbabwe, 2003*
- Zidărie seacă** *Declaration of Torroella de Montgri (In defence of the dry stone cultural heritage), Baix Empordà, Catalonia, 2004*
- Guidelines** *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention, ICOMOS, 2005*

- Planuri de management pentru Patrimoniul Mondial*
- Mining Landscape** *Cornwall and West Devon Mining Landscape World Heritage Site Management Plan 2005 – 2010,*
- Hadrian's Wall** *Hadrian's Wall World Heritage Site Management Plan 2002 – 2007, English Heritage, 2001;*
- Stonehenge** *Stonehenge World Heritage Site Management Plan, English Heritage, 2000;*
- Planuri de management pentru Patrimoniul Cultural*
- Alburnus Maior I** *Alburnus Maior I, București, 2003*
- Alburnus Maior II** *Alburnus Maior II. Monumentul funerar circular, București, 2005*
- CCA** *Cronica cercetărilor arheologice, campaniile 2000 – 2004, București, 2001 - 2005*
- Studiu etnologic** *Roșia Montană. Studiu etnologic, București, 2004*
- Studiu istoric** *Lucia Marinescu, Studiu istoric Roșia Montană. Partea I. Roșia Montană (Alburnus Maior) în Antichitate; Partea a II-a. Epoca feudală și modernă, www.alburnusmaior.ro/ro/situri/Istoric_Marinescu/*
- Managing WHS** *Chris Blandford, Managing World Heritage Sites. Management Plans for UK World Heritage Sites, în Conservation Bulletin, 50, 2005*

UNESCO 1972	Convenția pentru protejarea patrimoniului mondial, cultural și natural / <i>Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage</i>
UNESCO 1994	Documentul despre autenticitate de la Nara / <i>Nara Document on Authenticity</i>
UNESCO 2005	Directive operaționale pentru implementarea Convenției patrimoniului mondial / <i>Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention</i>
Australia ICOMOS 1999	Carta de la Burra: Carta pentru conservarea locurilor cu semnificație culturală / <i>The Burra Charter: The Australia ICOMOS charter for the conservation of places of cultural significance</i>
ICOMOS 1964	Carta de la Veneția: Carta internațională pentru conservarea și restaurarea monumentelor și siturilor / <i>The Venice Charter: International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites</i>
ICOMOS 1972	<i>Resolutions of the Symposium on the Introduction of Contemporary Architecture into Ancient Groups of Buildings</i>
ICOMOS 1987	Carta pentru conservarea orașelor istorice și a zonelor urbane (Washington) / <i>Charter on the Conservation of Historic Towns and Urban Areas</i>
ICOMOS 1990	Carta pentru protejarea și gestiunea patrimoniului arheologic / <i>Charter for the Protection and Management of The Archaeological Heritage</i>
ICOMOS 1999	Carta privind patrimoniul vernacular construit / <i>Charter on the Built Vernacular Heritage</i>
ICOMOS 1999	Carta pentru turism cultural internațional (Mexico) / <i>International Cultural Tourism Charter. Managing tourism at places of cultural significance</i>
ICOMOS 2003	Carta ICOMOS privind principiile pentru analiza, conservarea și restaurarea structurilor patrimoniului arhitectural (Victoria Falls, Zimbabwe, 2003) / <i>ICOMOS Charter: Principles for the Analysis, Conservation and Structural Restoration of Architectural Heritage</i>
CoE 1954	Convenția culturală europeană / <i>European Cultural Convention</i>
CoE 1985	Convenția de la Granada: Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei (ratificată prin L.157-1997) / <i>Granada Convention: Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe</i>
CoE 1992	Convenția de la Valetta: Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic (revizuită) (ratificată prin L.150-1997) / <i>The Valetta Convention: European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage</i>
CoE 2000	Convenția de la Florența: Convenția europeană a peisajului / <i>The European Landscape Convention</i> (ratificată prin L.451-2002)
România	Legea Monumentelor: Legea privind protejarea monumentelor istorice (L.422-2001)
	Ordonanța guvernului pentru protejarea patrimoniului arheologic (OG 43-2000, aprobată cu modificări prin L.378-2001)
	PATN / III: Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate (aprobată prin L.5-2000)

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localizare	Datare
01.	AB-I-s-A-00065	Situl arheologic Alburnus Maior	Comuna Roșia Montană	Epoca romană
02.	AB-I-m-A-00065.05	Galeria „Cătălina Monulești ”	Centrul istoric Roșia Montană	Epoca romană, medievală, modernă
03.	AB-II-s-B-00270	Centrul istoric al localității Roșia Montană - „Târgul satului”, Piața, cartierul Berg, Str. Brazilor și zona din amonte de Piață, spre lacuri	Centrul Istoric	sec. XVIII-XX
04.	AB-II-m-B-00277	Casă, nr. 258	Zona de acces Centrul Istoric	1900-1940
05.	AB-II-m-B-00278	Casă, nr. 273	Zona de acces Centrul Istoric	1936-1940
06.	AB-II-m-B-00279	Casă, nr. 275	Zona de acces Centrul Istoric	1937
07.	AB-II-m-B-00280	Casă, nr. 324	Centrul Istoric	1876
08.	AB-II-m-B-00281	Casă, nr. 326	Centrul Istoric	1876
09.	AB-II-m-B-00282	Casă, nr. 327	Centrul Istoric	1870-1890
10.	AB-II-m-B-00283	Casă, nr. 328	Centrul Istoric	1870-1890
11.	AB-II-m-B-00284	Casă, nr. 329	Centrul Istoric	1880-1900
12.	AB-II-m-B-00285	Casă, nr. 331	Centrul Istoric	1870-1890
13.	AB-II-m-B-00286	Casă, nr. 332	Centrul Istoric	1935
14.	AB-II-m-B-00287	Casă, nr. 334	Centrul Istoric	1840-1860
15.	AB-II-m-B-00288	Casă, nr. 340	Centrul Istoric	1850-1875
16.	AB-II-m-B-00289	Casă, nr. 341	Centrul Istoric	1850-1875
17.	AB-II-m-B-00290	Casă, nr. 342	Centrul Istoric	1830-1850
18.	AB-II-m-B-00291	Casă, nr. 372	Centrul Istoric	1860-1880
19.	AB-II-m-B-00292	Casă, nr. 373	Centrul Istoric	1831
20.	AB-II-m-B-00293	Casă, nr. 376	Centrul Istoric	1850-1875
21.	AB-II-m-B-00294	Casă, nr. 383	Centrul Istoric	1850, 1875, 1924
22.	AB-II-m-B-00295	Casă, nr. 389	Centrul Istoric	1868
23.	AB-II-m-B-00296	Casă, nr. 390	Centrul Istoric	1700, 1872, 1899
24.	AB-II-m-B-00297	Casă, nr. 391	Centrul Istoric	1700, 1899, 1933
25.	AB-II-m-B-00298	Casă, nr. 392	Centrul Istoric	1835
26.	AB-II-m-B-00299	Casă, nr. 393	Centrul Istoric	1700, 1819, 1850, 1899
27.	AB-II-m-B-00300	Casă, nr. 395	Centrul Istoric	1870
28.	AB-II-m-B-00301	Casă, nr. 397	Centrul Istoric	1854 (inscripție pe fațadă)
29.	AB-II-m-B-00302	Casă, nr. 398	Centrul Istoric	sec. XVIII - XIX
30.	AB-II-m-B-00303	Casă, nr. 407	Centrul Istoric	1825-1850
31.	AB-II-m-B-00304	Casă, nr. 408	Centrul Istoric	1825-1850
32.	AB-II-m-B-00305	Casă, nr. 409	Centrul Istoric	1875-1880
33.	AB-II-m-B-00306	Casă, nr. 482	Centrul Istoric	1900-1950
34.	AB-II-m-B-00307	Casă, nr. 547	Centrul Istoric	1850-1915

265

35.	AB-II-m-B-00308	Casă, nr. 549	Centrul Istoric	sec. XVIII - XIX
36.	AB-II-m-B-00309	Casă, nr. 551	Centrul Istoric	1840-1860, 1915
37.	AB-II-m-B-00310	Casă, nr. 552	Centrul Istoric	1880, 1915
38.	AB-II-m-B-00311	Casă, nr. 553	Centrul Istoric	sec. XVIII - XIX

Tabelul de prezentare cuprinde de obicei următoarele informații:
 - numărul de înregistrare în Registrul de Patrimoniu Cultural Național;
 - descrierea obiectului de patrimoniu cultural național;
 - data și locul de construcție;

Nr. crt.	număr curent, cod, cf. Anexa III la Lege	Categorie	Denumire, datare	Localizare
1.	174. g) 3	Ansambluri urbane	Centrul istoric satul Roșia Montană	Comuna Roșia Montană
2.	483. l) 1	Arhitectură industrială; amenajări căi de comunicație	Galeriile romane ale exploatărilor miniere aurifere	Comuna Roșia Montană, satul Roșia Montană
3.	497. m) 2	Monumente de arhitectură populară (locuințe sătești)	Case, secolele al XVIII-lea - al XIX-lea	Comuna Roșia Montană, satul Roșia Montană

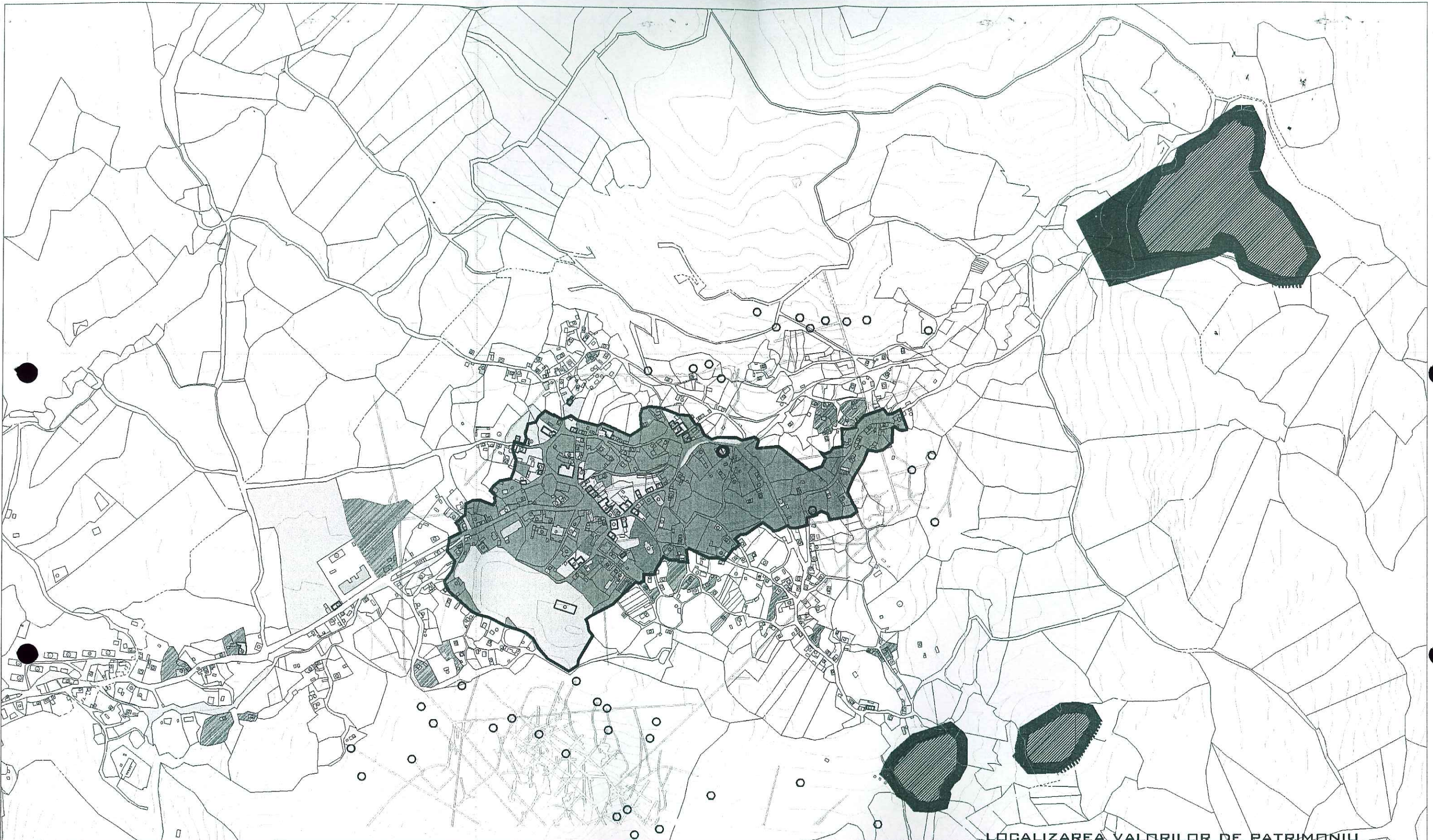

	Partenerii locali	Partenerii naționali și internaționali
Comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Consiliul Local Roșia Montană • Primăria Roșia Montană • Consiliul Județean Alba • Prefectura județului Alba 	<ul style="list-style-type: none"> • Guvernul României • Parlamentul României / comisii parlamentare • Fundația pentru Parteneriat
Industria	<ul style="list-style-type: none"> • S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. • S.N. Minvest, Deva • agenți economici locali 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Economiei • Fundația pentru Parteneriat
Mediu / Cultură	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeul Național de Istorie a României • Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei • Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva • alte muzee • Asociația Culturală ECUMEST 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Culturii și Cultelor – Direcția Monumentelor Istorice • Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național, Alba • Academia Română • Ministerului Educației și Cercetării, Direcția pentru Integrare Europeană • alte instituții ale administrației centrale și locale
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. • S.N. Minvest, Deva • Asociația Ecologistă <i>Floarea de Colt</i> • Clubul Ecologic <i>Transilvania</i>, Cluj-Napoca 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului și Gospodării Apelor • Agenția Regională pentru Protecția Mediului, Sibiu • Agenția de protecția Mediului, Alba • Greenpeace România / Greenpeace • Garda de Mediu, Alba • Centrul Regional de Protecție a mediului pentru Europa Centrală și de Est • Fundația pentru Parteneriat
Mediu / Cultură	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeul Național de Istorie a României • Romania Nostra / Europa Nostra • Transilvania Trust • Pro Patrimonio • Asociația Culturală ECUMEST • <i>Mihai Eminescu Trust</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ICOMOS România • Ministerul Culturii și Cultelor – Direcția Monumentelor Istorice • Comisia Națională a Monumentelor Istorice • Institutul Național al Monumentelor Istorice, Oficiul Național al Monumentelor Istorice • Academia Română • Centrul de Consultanță pentru Programe Culturale Europene
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Asociația „Alburnus Maior” • Asociația „Salvați Roșia Montană” 	<ul style="list-style-type: none"> • Asociația Pro – Democrația • Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile • Fundația pentru Parteneriat

- European Cultural Foundation / Fundația Culturală Europeană, Amsterdam (www.eurocult.org)
- Uniunea Europeană - programul Cultura 2000, programul Life III (www.europa.eu.int)
- Centrul Regional de Protecție a mediului pentru Europa Centrală și de Est (www.recromania.ro)
- Fundația pentru Dezvoltare Rurală (www.fdr.ro)
- Fundația pentru Parteneriat (www.epce.ro)
- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (www.ebrd.com)
- Europa Nostra (www.europanostra.org)
- Mihai Eminescu Trust (www.eminescu.org)
- Ministerul Culturii și Cultelor, Administrația Fondului Cultural Național (www.afcn.ro)
- Consiliul Europei (www.coe.int)

LOCALIZAREA VALORILOR DE PATRIMONIU

- ○ ○ zona de studiu
- ○ ○ limita peisajului vizibil
- guri de mină
- rețea galerii miniere
- gospodării valoroase
- construcții valoroase
- anexe valoroase
- patrimoniu tehnico
- monumente istorice
- categoria SIT

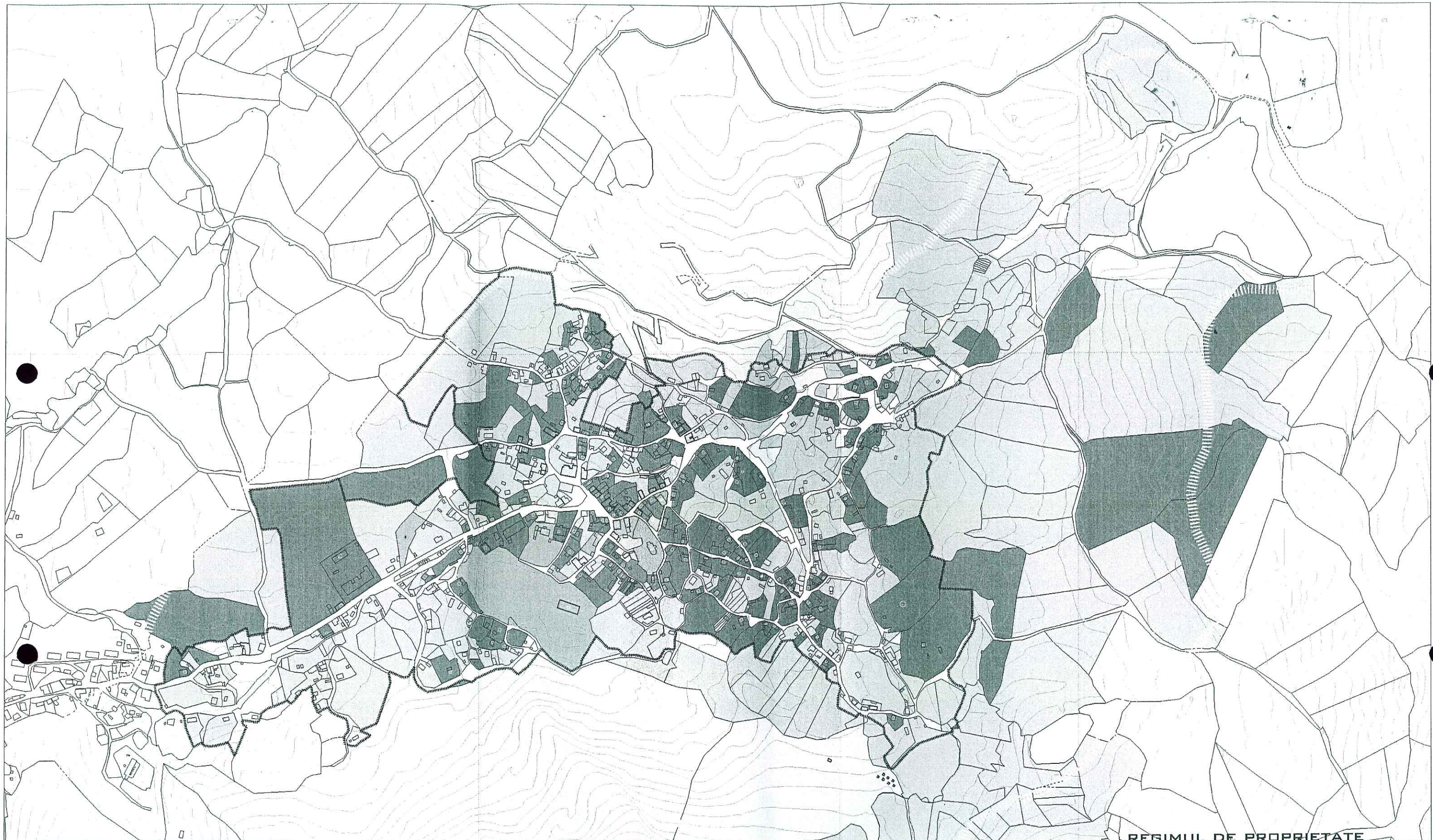
monument istoric categoria
MONUMENT

Centrul Istoric Roșia Montană
Plan de Management

Redactarea I / Document pentru consultarea p ărilor

209

REGIMUL DE PROPRIETATE

<p>limita zonei construite</p> <p>zona de studiu</p> <p>limita peisajului vizibil</p> <p>Statul Român</p> <p>29,6%</p>	<p>Primăria Roșia Montană</p> <p>0,4%</p> <p>Consiliul Local Roșia Montană</p> <p>persoană fizică</p> <p>49,1%</p>	<p>culte</p> <p>2,3%</p> <p>R.M.G.C.</p> <p>17,8%</p>	<p>PLANȘA</p> <p>.02</p>
--	--	---	--------------------------

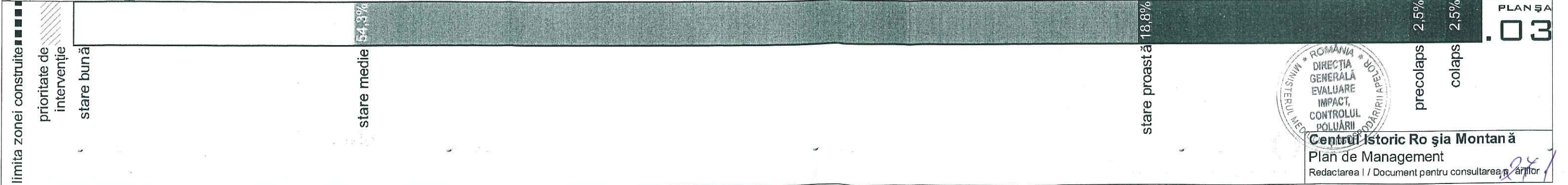

Centrul Istoric Roșia Montană
Plan de Management
Redactarea I / Document pentru consultarea p ărilor

270

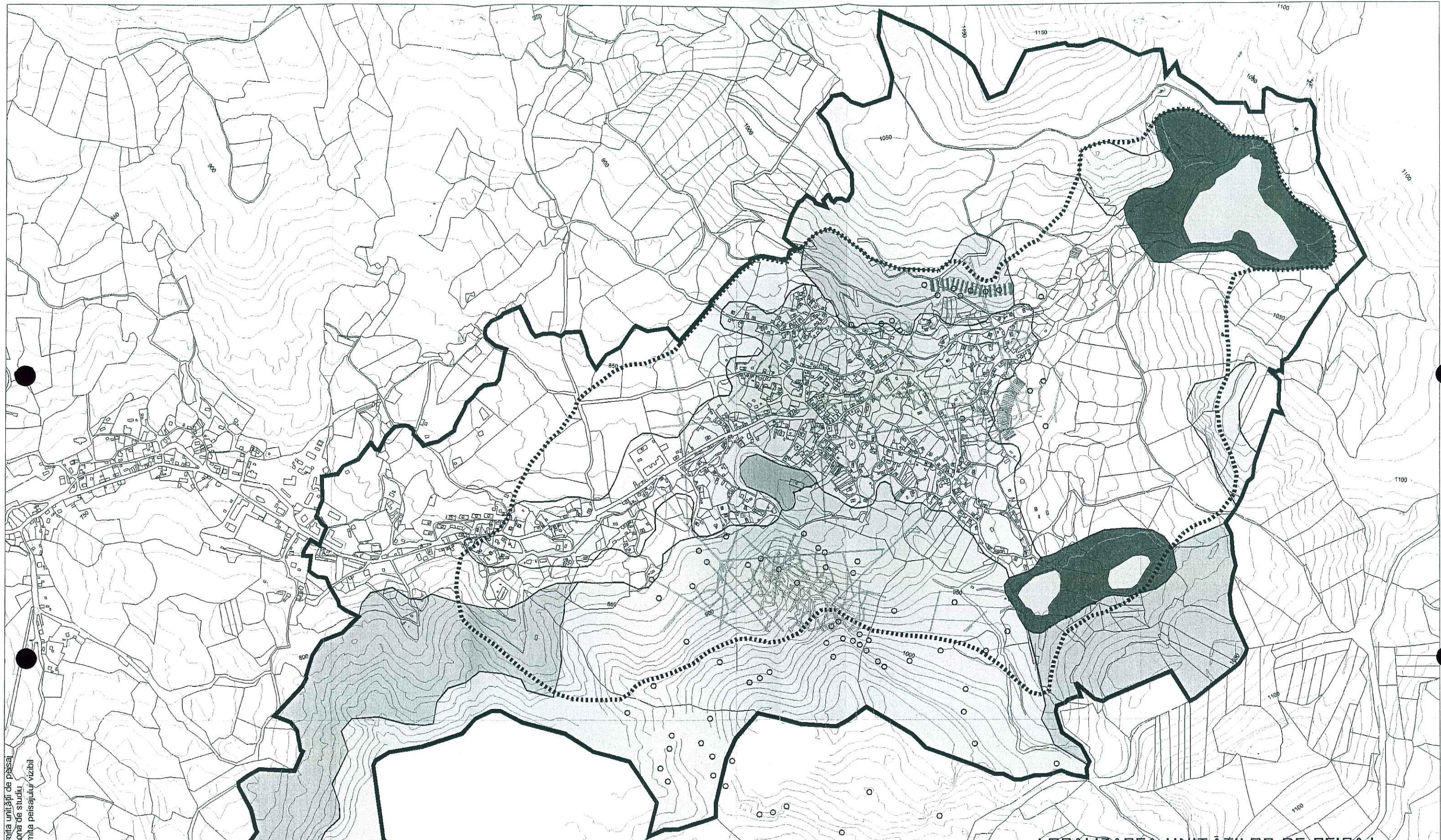
STAREA DE CONSERVARE

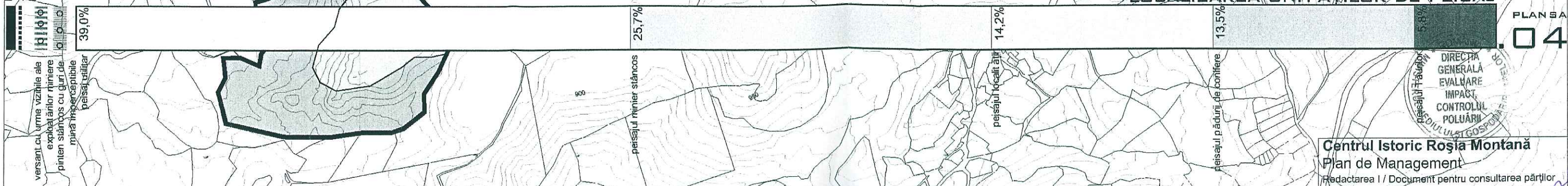
PLANȘA
03

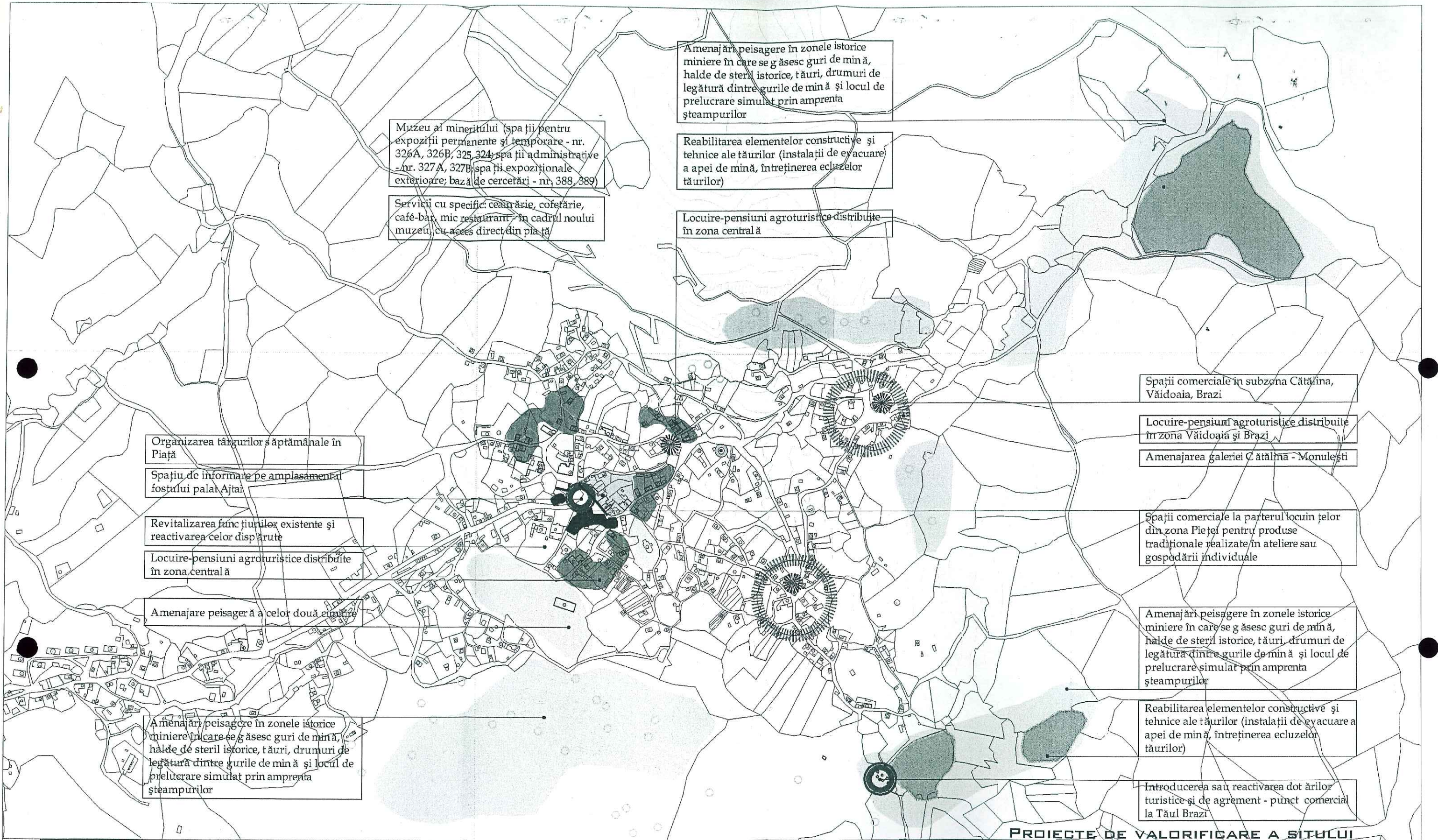

Centrul Istoric Roșia Montană
Plan de Management
Redactarea I / Document pentru consultarea 2017

LOCALIZAREA UNITĂȚILOR DE PEISAJ

Muzeu al mineritului (spații pentru expoziții permanente și temporare - nr. 326A, 326B, 325, 324; spații administrative - nr. 327A, 327B; spații expoziționale exterioare; bază de cercetări - nr. 388, 389)

Servicii cu specific: ceainărie, cofetărie, café-bar, mic restaurant - în cadrul noului muzeu, cu acces direct din piață

Amenajări peisagere în zonele istorice miniere în care se găsesc guri de mină, halde de steril istorice, tăuri, drumuri de legătură dintre gurile de mină și locul de prelucrare simulat prin amprenta șteampurilor

Reabilitarea elementelor constructive și tehnice ale tăurilor (instalații de evacuare a apei de mină, întreținerea ecluzelor tăurilor)

Locuire-pensiuni agroturistice distribuite în zona centrală

Organizarea târgurilor săptămânale în Piață

Spațiu de informare pe amplasamentul fostului palat Ajtai

Revitalizarea funcțiilor existente și reactivarea celor dispărute

Locuire-pensiuni agroturistice distribuite în zona centrală

Amenajare peisageră a celor două emfite

Amenajări peisagere în zonele istorice miniere în care se găsesc guri de mină, halde de steril istorice, tăuri, drumuri de legătură dintre gurile de mină și locul de prelucrare simulat prin amprenta șteampurilor

Spații comerciale în subzona Cătălina, Văidoaia, Brazi

Locuire-pensiuni agroturistice distribuite în zona Văidoaia și Brazi

Amenajarea galeriei Cătălina - Monulești

Spații comerciale la parterul locuințelor din zona Pieței pentru produse tradiționale realizate în ateliere sau gospodării individuale

Amenajări peisagere în zonele istorice miniere în care se găsesc guri de mină, halde de steril istorice, tăuri, drumuri de legătură dintre gurile de mină și locul de prelucrare simulat prin amprenta șteampurilor

Reabilitarea elementelor constructive și tehnice ale tăurilor (instalații de evacuare a apei de mină, întreținerea ecluzelor tăurilor)

Introducerea sau reactivarea dotărilor turistice și de agrement - punct comercial la Tăul Brazi

PROIECTE DE VALORIFICARE A SITULUI

limita zonei construite
zona de studiu
limita peisajului vizibil

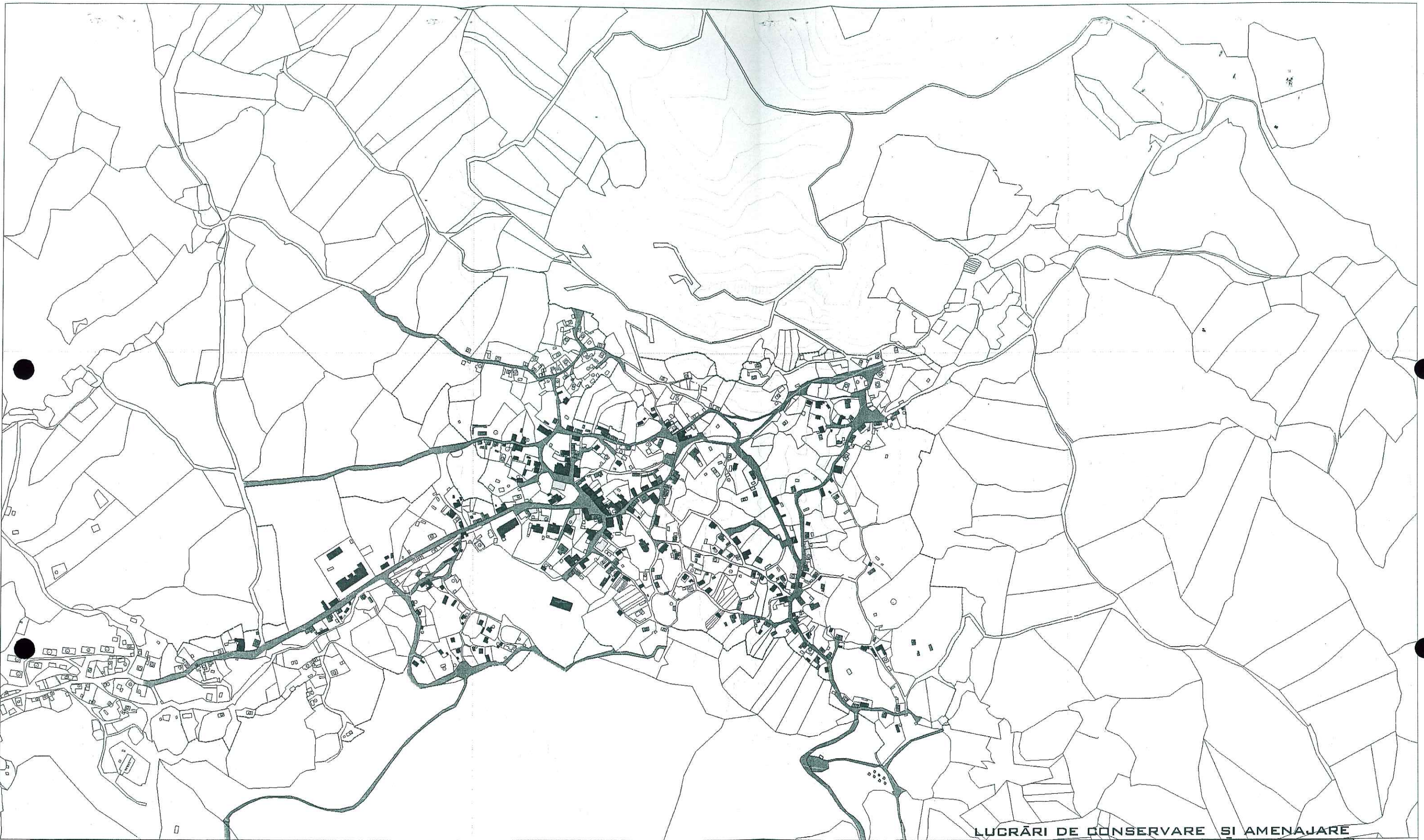

PLANȘA
05

Centrul Istoric Roșia Montană
Plan de Management

Redactarea I / Document pentru consultarea p. ărilor

273

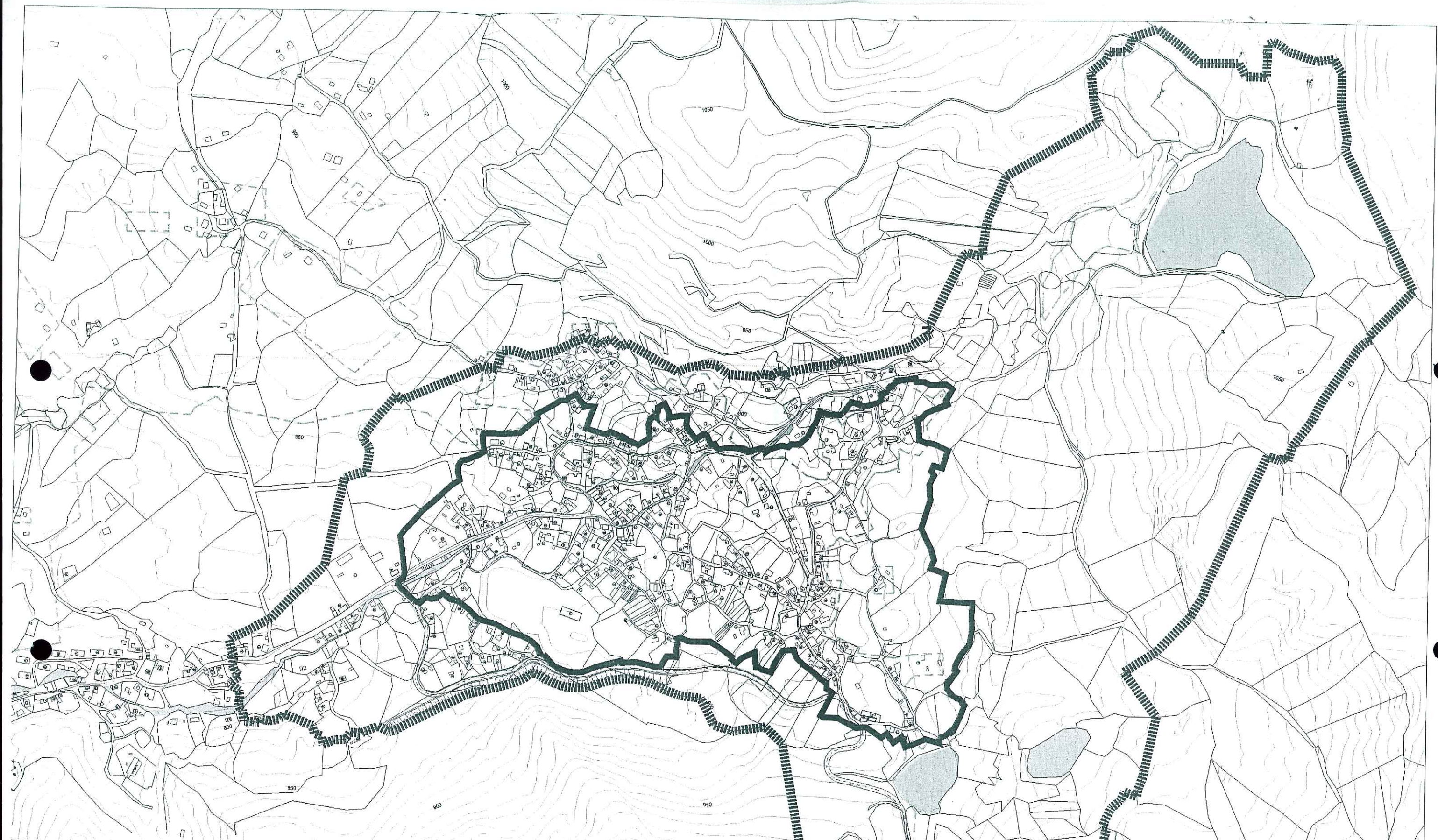
LUCRĂRI DE CONSERVARE ȘI AMENAJARE

- zona de studiu
- limita peisajului vizibil
- restaurare
- reabilitare
- restructurare
- demolare
- amenajarea pietonalilor
- amenajarea drumurilor carosabile

PLANSĂ
06

Centrul Istoric Roșia Montană
 Plan de Management
 Redactarea I / Document pentru consultarea p ărilor

limita zonei protejate
limita zonei de protecție

DELIMITAREA CENTRULUI ISTORIC
din Plan Urbanistic Zonal Centrul Istoric Roșia Montană,
documentație în curs de elaborare.

PLAN SA

Centrul Istoric Roșia Montană
Plan de Management
Redactarea I / Document pentru consultarea p ărților

275